

Digitized by the Internet Archive
in 2017 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b28774632_0001

NICOLAI JOSEPHI JACQUIN
COLLECTANEA
AUSTRIACA
A D
BOTANICAM, CHEMIAM,
E T
HISTORIAM NATURALEM
SPECTANTIA,
CUM FIGURIS.
VOL. I.

VINDOBONÆ,
EX OFFICINA KRAUSIANA. 1786.

AD LECTOREM.

Pro tertio *Miscellaneorum* Austriacorum volumine, mutato titulo, hoc prodit volumen primum *Collectaneorum*. Ad priora vilior adhibita charta, nec tabulis pro parvitate accomodata, hanc mutationem induxit, quam excusabit non tantum, sed probabit etiam, quicumque tantillum exinde enatum pretii augmentum in cariori opere non damnabit. Atque hoc propterea monere debui, ut, ubi citatum in Iconibus stirpium rariorum meis atque alibi jam legitur volumen *Miscellaneorum tertium*, de hoc ipso dictum *Collectaneorum primo* putetur.

I.

REV. FRANCISCI XAVERII WULFEN MINERA PLUMBI SPATOSA CARINTHIACA.

Continuatio ad Miscell. Vol. 2. pag. 139.

LVIII.

PLUMBUM *spatosum dilute citrinum lamellosum, lamellis majoribus irregularibus, presse aggregatis, erectis vel obliquis. Bleybergæ e veteri St. Matthæi fodina.*

Varietas hæc plumbi spatosi flavescentis, quantumvis ejus lamellæ sint diffformes, valde speciosa est, adspectuque elegantior quam aut colore aut verbis exprimi possit. Matrix idem calcareus est albus particulis impalpabilibus, de quo pag. 178. vol. 2. actum est; & cujus hic superficies tegitur marga argillacea martiali fusciorubesciente.

Insidentes lamellæ plumbeæ ut plurimum sunt magnæ, planæ, delicatulæ, tenuissimæ, vix crassiores charta epistolari, & valde nitentes. Figura regulari, geometricè determinanda, carent. Color citrinus est, qui vero sensim sic emoritur, ut in quibusdam aqueus evadat, tandem albidus, atque tunc semipelluciditas in perfectam pelluciditatem transeat. Situ quidem stant omnes erectæ, sed non omnes ad perpendicularum, nam plurimarum ille obliquus est, modo ad calcareum propensior, modo minus, quo fit, ut in angulis occurrat diversitas. Compositas nullas observavi, sed simplices omnes, presse quidem in parvo spatio locatas, at sine confusione, uti etiam sine interjectis areis regularibus; ita ut si quæ paucæ, tres puta, quatuor vel quinque, eadem directione eodemque angulo excurrant, semper sic distent ab invicem, ut nullibi sese tangant; aut si quæ duæ, diversam directionem secutæ, mutuo occurrant, vereque tangant, tunc vel altera omnino sub eodem angulo in tota sua superficie superficiei alterius infidet, vel etiam altera alteram decussat cum angulis oppositis æqualibus.

LIX.

PLUMBUM *spatosum rubrum semipellucidum, crystallis minimis, dense aggregatis, partim triangulari-pyramidalibus, partim triangulari-columnaribus, in altera extremitate pyramidaliter acuminatis, tum etiam aluminaribus octolateris, etiam irregulariter multilateris & rotundatis.* Ex fodina holleniensi ad montem Velach prope Bleybergam, super zinco spatoso drusico albo & pellucido.

Iterum valde speciosa, rara in ipsa Carinthia, novaque varietas. Nullæ hic laminæ; sed minutissima, verissima tamen, si longitudinem, latitudinem

CARINTHIACA.

titudinem atque altitudinem spectas, geometrica corpuscula, formata ad determinatas leges, nitidæ crystalluli. Insident crustæ albæ, in cæruleo-lactescentem colorem vergenti, semipellucidæ, & stalactitico-drusicæ zinci spatiosi, obducenti mineram zinci vitream Wallerii albocineream solidamque. De speciebus varietatibusque zinci Carinthiaci alia occasione tractatum edam. Hic sufficiat notasse, corpuscula parva illa ad plumbum pertinere. Sunt hæc, uti jam monui, valde exigua, ut genuina eorundem figura soli armato oculo pateat, saturate rubra, nitida, semipellucida, ut plurimum parce matrici insidentia, nonnunquam solitarie hic illic sparsa, rarius tamen etiam pressæ collecta. Pleraque triangulares, graciles dimidiamque lineam altos conos sive pyramides referunt, quarum basis triangulum æquilaterum est, latera etiam æqualia sunt. Conspiciuntur tamen quædam, quæ potius prisma triangulare constituunt, cujus apex in brevem trigonamque pyramidem attenuatur. Iterum alia, quæ crystallos formant aluminares octoëdras & magis minusve regulares, scilicet compositas ex duabus pyramidibus quadrilateris, quarum bases coeunt. Tandem non minus mixta cum prioribus inveni plurima alia irregulariter formata, quin imo orbicularia, aut certe orbiculariter rotundata. Minera zinci vitrea crustacea drusica Wallerii plerumque aquei est coloris; sed albescit, pelluciditatemque perdit, simul atque in superficie fatiscit. Si tunc una alluitur stalactite quodam fluido minerali, denuo efficcata flavescit, aut rubescit, aut etiam pallide rosea fit, ad naturam particularum heterogenearum, quas stalactites ille continet. Minera hæc zinci, nec minus stalactites zinci niveus, ipsumque etiam zincum spatiosum crystallisatum pellucidum, non raro tegitur magnesia pulverulenta atrofulginea, vel ad digiti fere nonnunquam crassitiem; quæ mollis quidem, sed tamen friabilis & atro tingens colore tractantis manum, meris constat globulis concretis; in superficie ab allambentibus aquis subterraneis metallicum

& nigrocærulescentem induta nitorem, & unguis impressionem servans veluti molybdena exarata.

LX.

PLUMBUM *spatosum excolor aut metallicolor splendens crystallinum, crystallis polyedris, partim regularibus, partim irregularibus, in elongato-ovatas & parallelas series ordinatis. Bleybergæ ex fodina S. Christophori super minera zinci hepatica lamellosa micante & albocinerea.*

Amico æstimatissimo Durmero publicas hic ago gratias pro specimine hocce rarissimo, quod ejus benevolentiae acceptum refero. Primo intuitu videri posset calcareus solidus albidusque. Attentius autem examinatum sistit mineram zinci hepaticam lamellosam, albocineream, solidam, minutissime squamosam & arenarii subtilissimi adinstar micantem; quæ secatur stratis galenæ compactæ digitum crassis. Nec ad chalybem scintillat, nec cum acidis effervescebat; sed cum hoc, tum & allisum ad corpus durum, hepaticum sulphuris odorem spargit. Quæ autem hoc specimen commendant maxime, speciosissimæ sunt magnæque crystalli plumbi spatosi albi, partim eidem insidentes, partim etiam immerse. Utut firmiter cohæret matrix, compage tamen gaudet lamellosa; atque inter has contiguas lamellas stratosas locantur dictæ plumbi crystalli, ordinatæ in series ellipticas concentricas, quarum aream ad inferiorem curvaturam quædam etiam aliæ aggregatim occupant. Cæterum magnitudo, figura, color, superficies, pelluciditatis gradus, verbo omnia in diversis diversa sunt. Aliæ sunt pellucidissimæ, excolores, & purissimæ. Aliæ turbidiores minusque pellucidæ. Iterum aliæ subalbidæ & semipellucidæ. Aliæ tandem magis minusve pellucidæ incrustantur galena

tenuissima, micantque nitidissimo metalli splendore. Major est figuræ diversitas. Exacte cubicæ paucæ dantur; eo plures elongato-cubicæ, five columnares tetraëdræ procumbentes. Latitudo in illis sæpæ bis terve altitudinem superat, quo illis planus dejectusque conciliatur habitus, & figura irregulariter parallelopipeda. Inter minores observo plurimas octoëdras aluminæ, ex pyramidibus triangularibus oppositis coadunatis, quarum tamen latera triangularia non semper æqualia sunt. Plurimæ etiam adsunt dodecaëdræ & octocaëdræ, scilicet ex duabus pyramidibus terminatricibus cum interjecta columna tetraëdra vel hexaëdra; at vero hæc non utraque pyramide, uti in n. 42. & 43. Misc. vol. 2., brevior, sed longior est. Sunt itaque crysalli polyedræ irregulares.

LXI.

Plumbum spatosum, triste flavum, subdiaphanum, solidum, ponderosissimum; partim amorphum; partim stratoso-laminosum. Laminis stratorum lineam crassis, anastomozantibus, aut inordinate mutuo sese decussantibus; cellulasque vagas, inanes, aut calcareo æquabili albido, margave indurata rufa, aut flavente, farctas, formantibus; efflorescens in superficie, cavernisque partim in lamellas accumulatas tetra- aut octogonas; partim & in crysallos homogeneas, conferte aggregatas, cubicas, parallelopipedicas, selenitico-decaëdras, tessaro-decaëdrasque, five seleniticas acie marginali resecta. Ex St. Matthæo.

LXII.

LXII.

Plumbum spatosum, idem; at ex fatiscentiæ principio? an ex injuriis duntaxat aëris subterranei? extus bruneum, sive rufo-fuscum, nitoris, diaphaneitatisque expers. Ex St. Matthæo.

LXIII.

Plumbum spatosum flavum opacum, aut & subdiaphanum, solidum, amorphum; ex parte etiam substratosum; fractura recente, vitri instar nitente; abiens superficie sua, tum & in cavitatibus, in crystallos homogeneas drufice aggregatas, inordinate polyedras; fovens sinu suo galenam plumbi solidam areis magnis micantem, fatiscentem ex parte in ochram plumbi atram, opacam, cohærentem, intra digitos tamen facile friabilem ad flammam fistulæ ferruminatoriæ super carbone illico de se in plumbum regulinum fundendum. Ex St. Matthæo.

LXIV.

Plumbum spatosum flavum laminosum; laminis spatoso-plumbaceis percurrentibus calcareum æquabilem, solidum, impalpabilem, flavorufum, fractura arida argillæ, opaca, non micante, nec squamosa. Ex St. Matthæo.

LXV.

Plumbum spatosum obsolete flavens, solidum, stratosum, ponderosissimum, fractura vitrata nitente. Stratis plus quam lineam crassis, inordinate

nate undatis, subparallelis, inæqualiter tortuosis; marga flava opaca obductis; tandem nigris; fatiscentia in ochram pulverulentam nigram abeuntibus. Efflorescit solidum hocce plumbum spatosum superficie sua, inque cavernis, hinc in cubulos, parallelepipedaque homogenea conferte aggregata plumbi spatosi crystallini nitentis, semidiaphani, fusco-flaventis; inde in fasciculos lamellarum plumbi spatosi flavi undique dispersos; fasciculo quovis composito ex lamellis parvis teneris planis irregularibus 5 - 6 - septemve schistose connatis; inde denique in lamellas crassiusculas breves flavas opacas suberectas conferte accumulatas, & confuse ordinatas, quæ adeo ex frequentibus intercussationibus & anastomosis cellulas labyrinthiformes gyris dædaleis efformant. *Vom Catharein in der Wand.*

LXVI.

Plumbum spatosum saturo & obscuro ceræ flavæ colore ponderosissimum nitens, subdiaphanum, magnis in frustis conglutinatum e meris laminis, lamellisque, & crystallis plumbaceo-spatosis, seleniticis, cubicis, parallelopipedicisque, celluloso-cavernosum. *Ex Catharein in der Wand.*

LXVII.

Plumbum spatosum flavum ex parte lamellosum, lamellis tetra- & octogonis vix lineam longis, latisque; ex parte crystallinum; crystallis exiguis, vix granum papaveris excedentibus, semidiaphanis, plus minus nitentibus omnis generis: anguloso-subglobosis; semilenticiformibus sessilibus, ora peripheriæ subhexagona; cubicis; rhombeo-hexaëdris; selenitico-decaëdris; hexagono-prismaticis; octodecaëdris compressis; tessaro-decaëdris,

five seleniticis acie marginali resecta; rhomboidali - hexaëdri; dodecaëdri utrinque pyramidatis medio prismaticis; icosaëdri utrinque pyramidatis, medio prismaticis; tetragono - pyramidatis, trigonis lateralibus alternis angustioribus; denique inordinate polyedris. Constant vero dodecaëdræ crystalli, quatuor e rhomboidibus lateralibus ad acutos angulos nexis; tum duplici pyramide tetragona, quatuor e rhombis coalita. Isocaëdræ autem, columna intermedia brevi rhombo - prismatica e quadratis quatuor ad angulum acutum junctis coalita, tum pyramide duplici tetragona humili conflata e duobus triangulis isoscelicis oppositis, ac duobus rhomboidibus, pariter oppositis, denique ex octo exiguis triangulis æquicruris, sitis ad angulos crystallorum solidos, ubi quadrata bina prismatis intermedii cum rhomboidibus & triangulis pyramidis terminalis concurrunt. Omnes porro hæ diversæ crystalli, parvulorum instar granorum, microscopio tamen bene discernendæ, parcius aut cumulate magis aggregatæ, insident crustæ spati calcarei nivei, halitu flavo - aurato superficialiter obducti, efflorescenti in crystallos homogeneas dodecaëdras hyodontis forma; calcareum æquabilem albidum - griseum, ex parte in cretam grossiorem, cotaceo - granularem, coherentem, semifatiscentem incrustanti. E crystallis inordinate polyedris plumbi spatosi, nonnullæ e flavo aquose virent semidiaphanæ & nitentes; aliæ nigrae, imo & atræ jam denique factæ, opacæ, nitentes tamen adhuc, forsan non admodum jam a fatiscentia in ochram plumbi atram remotæ. Ex St. Matthæo.

LXVIII.

Plumbum spatosum ceræ flavæ colore semidiaphanum nitens crystallinum; crystallis magnis, cunei lati, in aciem acutissimam compressi, aut & fili-

filicum sclopetariorum faciem & formam gerentibus; obverse five parte sua crassiore, matrici calcareæ æquabili impalpabili albidæ, dendritis asteroideis magnesiæ atris pictæ, situ normali aut obliquo conferte insidentibus; seque interdum mutuo decussantibus; atque inde etiam interdum cellularem structuram nanciscentibus. Ex St. Matthæo.

LXIX.

Plumbum spatosum flavum crustosum; crusta solida, crassa, inæquali, concavo-convexa, undata; fractura recente vitrata, nitente. Supra (in parte convexa) insidentibus lamellis plumbi spatosi argillaceo-flaventi subquadratis conferte aggregatis perpendiculariter erectis; binis & binis ut plurimum; rarius ternis & ternis; aut quaternis & quaternis; inter se ad distantiam dimidiæ, aut tertiæ partis lineæ femotis, parallelis, & magnitudine æqualibus. Habent vero binæ, ternæ, aut quaternæ quævis aliam & aliam directionem; unde elegans plane spectaculum! intercussantibus sese mutuo, aut in communem angulum concurrentibus quibusque binis & binis &c. Partem crustæ plumbaceo-spatosæ inferam, eamque concavam occupantibus præter lamellas plumbi spatosi aurantiaci intentissimi, majusculas crassiusculas & subtetragonas, crystallis plumbi spatosi pariter aurantiaci cubicis, parallelopipedicis, seleniticis, octodecaëdricis, inordinate polyedris promiscue aggregatis. Ex S. Matthæo.

LXX.

Plumbum spatosum elegantissime aurantiaco-flavum subdiaphanum replendens, crystallinum; crystallis crassiusculis, accumulatis, cubicis, sele-

nitico - decaëdris, parallelopipedicisque nulla lege & ordine mixtis in calcareo. Ex St. Matthæo.

LXXI.

Plumbum spatosum obsoleto ceræ flavo - rufæ colore, nitens, semi-diaphanum, crystallinum; crystallis aggregatis magnis aluminari - octoëdris; compositis e pyramidibus duabus tetragonis, basi absque prismate intermedio unitis; transverse ad communem basin parallele striatis, quasi e meris lamellis tetragonis conglutinatis compositæ forent. Super calcareo æquabili albedo. Ex St. Matthæo.

LXXII.

Plumbum spatosum flavum diaphanum, partim granulare, partim cubico - crystallinum microscopium, partim & lamellosum, lamellis didymis, quadratis, erectis, suberectisque conferte aggregatis, super calcareo æquabili solido albido - grifescente, crusta tenera calcareo - spatosa, drusice crystallina, excolore, instrato. Ex St. Matthæo.

LXXIII.

Plumbum spatosum saturate rubro - aurantiacum subdiaphanum nitentissimum lamellosum; lamellis mediocribus, partim quadratis, partim parallelogrammicis, tum & octogonis, promiscue cum crystallis homogeneis quadrato - seleniticis, octodecaëdricisque compressis accumulatis. Tum & plumbum spatosum citrinum aurantiacumque atomis, tessulisque (seu quadratulis
mi-

microscopicis) stipate aggregatis, & procumbentibus micans. In marga albedo - grisea indurata cohærente, incrustante calcareum æquabilem solidum albidum. Ex St. Matthæo.

LXXIV.

Plumbum spatosum rubro - aurantiacum rubrumque subdiaphanum crystallinum; crystallis exiguis conferte accumulatis, partim trigone - pyramidalis, partim columnaribus, prismate erecto trigono, apice pyramide pariter trigona terminato; partim & inordinate polyedris; incrementibus zinco vitrato solido helvolo, incrustato ex parte zinco stalactitico testaceo cohærente friabili niveo. Ex Cuniculis Hohenianis *am Velacherberg*.

LXXV.

Plumbum spatosum obscuro ceræ flavæ colore subdiaphanum nitens crystallinum; crystallis tessarodecaëdris, confertissime nulla lege aggregatis, partim connatis, partim ex marga martiali flavo - rufa, arenaceo - granulati, cohærente & indurata conglutinatis; insidentibus partim prædictæ margæ, partim crustæ spati calcarei drusico - crystallini, ex crystallis hyodonticis hyalino - cinerascensibus compositæ, calcareum æquabilem albidum incrustanti. Ex St. Matthæo. Crystallorum plumbaceo - spatosarum circumscriptio quadrata est in omni magnitudine; latitudine nempe semper longitudini æquali, crassitudinem sexies excedente; margo peripherialis crystallorum harum, ut in selenitis evenit, oblique sectus est in aciem, carinæ adinstar; unde crystalli, selenitico - decaëdræ forent; at vero acies hæc extima, truncata rursus est; qua ex resectione cingulum laterale intermedium tenue oritur,

quatuor e parallelogrammis admodum angustis constans; sive crySTALLUS tessaro - decaëdra.

LXXVI.

Plumbum spatosum saturate aurantiacum semidiaphanum, nitens, crySTALLINUM; crySTALLIS sparsis, rariter accumulatis, partim erectis, partim prostratis icosidiedris; insidentibus crustæ calcareo - spatosæ, de se niveæ, at ex marga superficiali, flavo - rufa, martiali, & ipsi saturate rusæ, efflorescenti in crySTALLOS homogeneas aluminari - dodecaëdras hyodontis forma, utrinque eminentes; dendritis asteroideis nigro - magnesiæ per crustam sparsis. Est vero crySTALLORUM plumbaceo - spatosarum configuratio subcubica, propterea quod crassitudo earum multo sit minor latitudine, & longitudine inter se æqualibus. Peripheria cuborum horum, selenitarum more secta in aciem carinatam, quæ rursus ex parte truncata, crySTALLOS tessaro - decaëdras daret; jam autem plana quadrata opposita, summum & infimum oblique introrsum excisa sunt; unde quatuor iterum utrinque angusta parallelogrammata necesse est oriri in circumferentia, disco medio plano quadrato - suborbiculari; ut adeo latera universe crySTALLUS quævis habeat duo & viginti. Ex St. Matthæo.

LXXVII.

Plumbum spatosum aurantiacum semidiaphanum resplendens crySTALLINUM, crySTALLIS, præter immixtas hinc inde lamellas homogeneas quadratas, partim selenitico - decaëdris, partim octodecaëdris; lentiformibus, aut compressis; majusculis aut exiguis; semper tamen binis & binis, in quavis directione, & situ, parallele semiconglutinatis; confertissime aggregatis; super cal-

calcareo solido æquabili albido - grifescente; crusta tenui calcareo - spaosa, drusico - crySTALLINA, pellucida, at marga martiali flavo - rufa tincta, incrustato. Mirum phænomenon! CrySTALLI varietatis istius, sive seleniticæ, sive octodecaëdricæ, semper per paria, situm, directionem, inclinationem mutant; ita ut duæ constanter crySTALLI, ex. gr. octodecaëdricæ, magnitudine, & configuratione æquales, planis suis maximis, paralleloque situ, mutuo appressæ, & aut immediate, aut certe mediante lamella tenui margæ martialis rufæ, conglutinatæ sint; cum tamen interspersæ undiquaque tam lamellæ, quam crySTALLI inordinate polyedræ ejusdem plumbi spatiosi flavi, singillatim, & absque societate alius sibi similis occurrant.

LXXVIII.

Plumbum spatosum diluto sulphuris colore, opacum, nitens crySTALLINUM; crySTALLIS cuneiformibus truncatis, inordinate hexaëdri; hedra verticis persæpe canaliculata; rariter sparsis, & erectis, inter dense accumulatas tam lamellas homogeneas quadratas, parallelogrammicas, rhombeasque; quam crySTALLOS, & ipsas homogeneas parallelopipedicas, rhomboideas, & selenitico - decaëdras; super calcareo æquabili solido albido - grifescente. Ex St. Matihæo.

LXXIX.

Plumbum spatosum partim aurantiacum, partim citrinum, semidiaphanum resplendens, crySTALLINUM; crySTALLIS selenitico - decaëdri; jam oblongis, jam contractis; semper majusculis; plerumque prostratis, quadrato scilicet inferiore, matrici insidentibus; superiore vero, seu verticali & op-

po-

posito, quadratulo centrali minore non parallelo, imo contrario, discolore, aut & macula margacea fusca quadratica contraria notato. Aggregatæ hæ cryſtalli, una cum intermixtis tenerrimis, diaphanisque & tetragonis plumbi ſpatofi lamellis infidebant cruſtæ calcareo - ſpatofæ, druſico - cryſtallinæ, coalitæ e cryſtallulis hyodonticis; calcareum æquabilem albido - grifeſcentem, tenuis nigro - magnefiacis pictum, & marga martiali ruſa oblitum, incruſtante.

LXXX.

Plumbum ſpatofum partim ſaturo - partim emoriente jam ceræ flavæ colore, ſemidiaphanum, nitens cryſtallinum; cryſtallis ex parte teſſaro-decaëdriſ, ex parte ſelenitico - decaëdriſ, octodecaëdriſque compreſſiſſimis; tum & tetragono - pyramidatis acicularibus, copioſiſſime accumulatis; ſcalariter, aut et temere, confuſe, nullaque lege, & ordine mutuo ſibi invicem ſuperimpoſitis, vereque connatis, nec heterogeneo inter ſe viſco conglutinatis. Sic rariſſimam ſpatofi plumbi varietatem, aliqua ſaltem ratione me denique adumbrare poſſe exiſtimo. Matrīci equidem jam nulli, ſed inhærebat certe quondam plumbo ſpatoſo flavo ſolido, margam indurataſ lapideam (cuniculi ſanctæ Catharinæ in pariete) obducenti; eſtque maſſa e meris cryſtallis plumbaceo ſpatofiſ inordinate accumulatis, nec alieno glutine unitis concreta. Ex altera ſcilicet parte cryſtallis majusculis plano - compreſſis, vix lineam craſſis, ſelenitico - decaëdriſ, tum & octodecaëdriſ conferte aggregatis, ſeſeque mutuo decuſſantibus. Ex altera contra: cryſtallis magis, minusve ordinate teſſaro - decaëdriſ, id eſt cubico - ſeleniticis, reſecta carinæ circumferentialis acie; quibus dein, ubi fruſtulum cavernoſum eſt, cryſtalli pariter plumbaceo - ſpatofæ infident admodum graciles, quæ ſubulatæ,
imo

imo aciculares credi possent, re autem vera, ut microscopium docet, tetragono - pyramidatae sunt; e basi quadrata perquam exigua, & quatuor triangulis isoscelicis altis, in unum acumen aciculare convergentibus compositae, dilute flavae, diaphanae, nitentes. Ortas primo intuitu ex stillicidio credas; at microscopium veras crystallos esse demonstrat; quod & situs earundem exhibet praeterea, utpote quarum aliquae perpendiculariter erectae, aliae perpendiculariter pendulae, aliae denique horizontales, a dextra versus sinistram, & vicissim, tendentes sunt. Quas in scalares illinc turriculas exaltatas cernis, lamellae verius, quam verae crystalli sunt; graciles illae admodum, tetragono - subrotundae, mutuo quidem, non tamen centraliter, oppositis imo, extimisque duntaxat perimetri segmentis, sibi incumbentes, & alternatim utrinque instar graduum scalae cujusdam, exstantes. Ex *Catharein in der Wand*.

LXXXI.

Plumbum spatiosum nigrum opacum solidum amorphum, eroso - cavernosum, ponderosissimum; extremitatibus obscure transparens; textura interna non lamellata, sed aequabili, impalpabili, fractura vitrata, nitente; superficie sua (ex parte) in ochram plumbi pulverulentam nigram abiens; ad flammam fistulae ferruminatoriae strepitando diffiliens, tum illico colore lithargyrii rubro obducendum, donec continuata flammæ actione de se in plumbi regulum abeat. Insidet huic nigro, plumbum spatiosum album, five verius hyalino - cinerascens, diaphanum crystallinum, crystallis parvis, inordinate polyedris, stipatissime accumulatis. Tum plumbum spatiosum flavum crustaceum, crusta quartam lineae partem alta, per superficiem plumbi spatiosi nigri late diffusa, extus drusico - crystallina; crystallis partim inordinate polyedris,

dris, partim tetragono - pyramidatis acicularibus, demum & tetraëdro - fusi-
formibus elongatis, utrinque acuminatis, præter paucas erectas, plerisque
prostratis, secundum diversas plagas spectantibus. Frustum sporadicum in
marga martiali rufa. Ex *Catharein in der Wand*.

LXXXII.

Plumbum spatosum aurantiacum semidiaphanum splendentissimum cry-
stallinum, crystallis inordinate polyedris drusice connatis conferte Margodem
argillaceum, griseum, & ex griseo - subflaventem (margam in lapideam con-
sistentiam induratum) superficie sua anfractuoso - cavernosum incrustantibus.
Ex St. Matthæo.

LXXXIII.

Plumbum spatosum dilute citrinum diaphanum nitens lamellosum; la-
mellis magnis tenerrimis inordinate figuratis erectis, suberectisque, & de-
cumbentibus, stipate accumulatis; directionibus contrariis mutuo sese inter-
cussantibus, persæpe in cellulas ordinatis. Super calcareo æquabili albido,
marga superficiali flavo - rufa, obducto. Ex St. Matthæo.

LXXXIV.

Plumbum spatosum flavum, partim quadrato - lamellosum, partim cu-
bico - crystallinum; crystallis lamellisque exiguis, accumulatis, dilute fla-
vis, semidiaphanis, nitentibus; cubulorum plano-supremo macula rubro-
mar-

margacea, centrali, minima, jam orbiculari, jam reniformi, aut & quadrata notato: in calcareo albido æquabili. Ex St. Matthæo.

LXXXV.

Plumbum spatofum flavens, partim solidum & spatofum; partim crystallinum; stratis crustæ plumbaceo - spatofæ Margodem argillaceum flavorum, in lapideam substantiam duratum per gyros mæandriiformes pererrantibus; crystallis vero felenitico - decaëdris, octodecaëdrique, tum & cubicis, superficiei ejusdem cumulate infidentibus, aut & cavernas intermediâs replentibus. Margodes hic ponderosissimus undique plumbo spatoso scatens, vera Wallerii terra plumbaria. Ex *Catharein in der Wand*.

LXXXVI.

Plumbum spatofum flavum crystallinum; crystallis tessaro - decaëdris, compositis ex quadratis binis æqualibus parallelis & oppositis (summo & infimo) tum rhombis quatuor æqualibus, latera cingentibus; denique triangularis octo æquilateris, angulos occupantibus. In calcareo æquabili &c. Ex St. Matthæo.

LXXXVII.

Plumbum spatofum flavum partim lamellosum; partim crystallinum; lamellis quadratis, octogonisque vix tertiam lineæ partem diametro æquantibus, gracillimis, utpote capilli duntaxat crassitudine, pellucidis, nitentibus,, dilute topazinis, infidentibus quovis in situ zinco vitrato, stratofo - ca-

vernofo, fuperficie retiformi - cellulari, nigricante. Cryftallis vero faturate topazinis, ut plurimum felenitico - decaëdriis, vix lineam longis, drufice connatis, fuper crufta, & ipfa plumbaceo - fpatofo, concolore, & ftratum plumbi galænæ, zinco vitrato infidens, obducente. Matrix, cui zincum vitratum, eique innata galæna, & lamellæ cryftallique plumbaceo - fpatofæ infident, eft calcareus æquabilis albus tardiffime vixque vifibiliter, fed tamen revera, effervescens, diverfiffimus adeo a calcareo Bleybergensi. Ex fodinis Rablenfibus.

LXXXVIII.

Plumbum fpatofum aquofiffime topazinum, & ex topazino albescens, pellucidum, nitens, lamellofum; lamellis exiguis quadratis, octogonisque; tum & angulato - subrotundatis, tenerrimis, maximeque gracilibus, ftipatiflime accumulatis; in cellulas quoque vagas ordinatis, infidentibus calci nativæ nivæ cohærenti friabili, ex ftillicidio depositæ, & cruftæ adinftar galenam plumbi folidam, maximis micantem areis, obducenti. Ex fodinis plumbi Rablenfibus.

LXXXIX.

Plumbum fpatofum aquofe topazinum, & albescens, pellucidum, nitens, quadrato - lamellofum; lamellis tenerrimis infidentibus cruftæ zinci fpatofi drufice nodulofi, nodulis connatis, papillari - tuberculofis, excoloribus, pellucidis; incruftanti galenam plumbi folidam, zinco hepatico folido grifeo - fulcefcenti innatam. Ex fodinis Rablenfibus.

XC.

Plumbum spatosum dilute topazinum, albensque, pellucidum, nitens, lamellosum; lamellis exiguis tenerrimis quadratis, octogonisque zinco lapidi calaminari, stratoso, aquose - lateritio parce, & rariter insidentibus. E fodinis Rablensibus.

XCI.

Plumbum spatosum crystallinum excolor pellucidum; partim & ex superinducta galena plumbi superficiali, metallicolor, resplendens, & diaphanum; laxè quaquaversum sparsum, & ochræ plumbi cæruleo - cineræ, pulverulentæ, moderate cohærenti, friabili, calcareumque æquabilem griseum, partim et calcareo connatum zincum hepaticum rufum inæquabile, tessulis parvis micans, stratis magnis incrustanti, insidens. Crystallis majusculis ex parte inordinate polyedris; ex parte etiam sat ordinate figuratis, diversimode tamen polyedris; scilicet:

Tetragono - pyramidatis humilibus, erectis, seu basi insidentibus; triangulis quatuor æquilateris in communem apicem convergentibus.

Rhombeo - hexaëdris verticalibus, compositis ex rhombis duobus æqualibus oppositis, & parallelogrammis quatuor lateralibus angustis linearibus æqualibus.

Hexagono - pyramidatis humilibus erectis; triangulis sex isoscelicis æqualibus in communem apicem confluentibus.

Tetragono - pyramidatis, apice truncatis, prostratis.

Tetragono - octoëdris, oblique erectis; constantibus ex primate angusto annulari tetragono, terminato in apice pyramide tetragona. Videntur cryſtalli hæ regulariter debere fuiſſe dodecaëdræ utrinque pyramidatæ; pyramidibus utrinquet erminalibus tetragonis, & primate intermedio anguſto, itidem tetragono, annulari velut; turbatæ itaque ſunt ſuo in exortu, & deficiente ſpatio, inferior evanuit.

Hexagono - prismaticis columnaribus, utrinque truncatis prostratis; compositis ex hexagonis duobus parvis æqualibus oppositis inæquilateris; & parallelogrammis ſex lateralibus anguſtis, alternis tantisper latioribus.

Tetragono - prismaticis columnaribus utrinque truncatis inæquilateris prostratis; compositis e trapeziis duobus parvis oppositis æqualibus; & parallelogrammis quatuor lateralibus anguſtis inæqualibus.

Aluminari - octoëdris; compositis ex pyramidibus duabus tetragonis æqualibus, baſibus absque intermedio primate unitis.

Heptagono - pyramidatis humilibus erectis; compositis ex triangulis ſeptem, apice confluentibus.

Dodecaëdris utrinque pyramidatis; compositis ex pyramidibus duabus humilibus tetragonis, prisma tetragonum columnare intercipientibus.

Icosaëdriis, utrinque truncato - pyramidatis; compositis ex prismatico intermedio hexagono altiori aut humiliore, & angustato terminato utrinque pyramide hexagona, apice truncata.

Trisdecaëdriis prostratis compositis ex duabus pyramidibus hexagonis, absque prismatico intermedio, basibus suis unitis; altera profunde truncata.

Octodecaëdriis utrinque acuminatis; compositis e duabus pyramidibus hexagonis, prismatico intermedio pariter hexagono, sed admodum humili, vix dimidiam lineam alto, unitis.

Dodecaëdriis normaliter, vel oblique erectis; compositis ex prismatico hexagono admodum humili, vixque tertiam lineæ partem alto, terminato pyramide pariter hexagona, quadruplo altiore.

Inordinate dodecaëdriis, duplicato - pyramidatis; ventre annulari prismatico; compositis e duabus pyramidibus tetragonis; quorum latera alterna trigona, alterna trapezina, in communem apicem confluunt; & prismatico intermedio pariter tetragono, sed humili.

Dodecaëdriis apice unico, seu hexagono - prismaticis columnaribus, terminatis pyramide pariter hexagona inæquilatera, humili. Bleybergæ ex St. Christophoro.

II.

NICOLAI JOSEPHI JACQUIN
VALERIANA CELTICA. Tab. I.

§. I.

SYNONYMIA.

VALERIANA CELTICA. *Linn. syst. pag. 80. spec. plant. pag. 46. Mat. med. pag. 45. num. 95. Jacq. vindob. pag. 203. Allion. flor. ped. pag. 3. Scop. carn. 1. pag. 36. Tourn. inst. pag. 131. Seg. ver. 1. pag. 210.*

Valeriana foliis integerrimis; radicalibus ovatis; caulinis linearibus, obtusis. Hall. hist. helv. num. 209. emend. 2. num. 36.

Valeriana alpina parva Nardo celticæ similis inodora. Pluk. alm. pag. 380. tab. 232. fig. 2.

Nardus celtica. Bauh. hist. 3. part. 2. pag. 205. Raj. hist. 1. pag. 391. Tabern. ic. 869. Lobel. ic. 313. Gérard. hist. pag. 1079. Chabr. sciagr. pag. 410.

Nar-

Nardus celtica Dioscoridis. *Bauh. pin.* 165.

Nardus alpina five *celtica*. *Clus. hist. pag.* LVII.

Nardus celtica altera. *Bauh. pin.* 165. *Moris. hist.* 3. *pag.* 103. *f.* 7. *t.* 15.
f. 25.

Spica altera fastigiato flosculorum ordine a præcedente differens. *Camer. epit.*
pag. 14.

Spica celtica. *Calc. it.* 11.

§. 2.

DESCRIPTION.

Rogatus, quæ in hac paragrapho legitur, totam descriptionem reverendus atque amicissimus Wulfen mecum benevole communicavit, longe accuratius adumbrandam ab illo, qui amplam segetem hujus plantulæ toties examinare poterat, quam a me, cui semel in Austria videre contigit. Tum etiam figura hic adjecta ab eodem eadem humanitate transmissa fuit.

Radix perennis, teretiufcula, oblique horizontaliter serpens, ipsa aquose luteola, sed involuta squamis fuscis imbricatis, perichætiorum instar ex emarcidis foliorum annotinorum reliquiis, segetem integram radicularum copiosissimam, prælongarum & iterato ramosarum, aquose itidem luteolarum, funiculorum adinstar, recta demittens, piper vehementissime ad usque capitis dolores redolens. Tali e radice multicipite integer quandoque cespes foliorum radicalium & caulium complurium enascitur. *Folia radicalia* crassiuscula & carnosæ, oblongo - obovata, in petiolum decurrentia, integerrima, glabra, supra nonnihil nitentia ac saturatissime viridia, subtus pallidiora.

D

Cau-

Caules ab uno ad quinque pollices alti, recti, teretes, striati, glabri; paulo supra basin foliis binis radicalium simillimis conjugatis & basi connatis instructi; tum in medio pari altero foliorum etiam connatorum, sed linearium, elongatorum apiceque obtusorum. Reliqua vero folia & ipsa linearia, opposita & basi connata, multo tamen breviora, occurrunt præcise in spica florum corymbosa, magis magisque breviora, quo superiora magis. *Pedunculi* axillares, tandem foliis subjectis longiores, nudi, apice corymbosi simulque dichotomi, superiores successive magis pauciflori, imo in summis etiam uniflori. *Flores* omnes hermaphroditi. *Germen* inferum, obverse velut pyramidatum sive turbinatum, læve, striatum, intra bracteolas minutas sessile, apice marginali annulo coronatum, ex pappo primum sursum revolutum dein maturitate in coronam concavam se explicante. *Calyx* nullus. *Corolla* supera, monopetala, tubulose infundibiliformis, breviter pedicellata cum gibbo nectarifero brevissimo laterali, trilineata lutea, fauce hiantem & limbo quinquepartito, lacinulis ovato-acutis, subtus pallide rubentibus. *Stamina* tria, faucibus inserta, non excedentia lacinulas corollæ, una cum *antheris* flavis. *Stylus* simplex, fauce longior. *Stigma* crassiusculum. *Semen* coronatum pappo plumoso explicato. Tota quidem planta, præsertim contrita, aromatico piperis odore, sed radix vehementissimo pollet.

§. 3.

Explicatio iconis Wulfenianæ.

- a. Planta in naturali magnitudine & forma, qualis in permultis alpinis Carinthiacis versus Styriam & ditionem Salisburgensem reperitur.

b.

- b. Conjugatio florum infima caulis, magnitudinem naturalem superans, ut dichotomiæ melius distinguantur.
- c. Varietas peculiaris floribus verticillatis sessilibus, qualis occurrit in apice alpium nonnullarum, præprimis in omnibus summitatibus celebratissimæ illius alpis vulgo Stangenalpen, tum maxime ad fabulosum antrum dictum *die Freymanns Grube*.
- d. Totus flos auctus.
- e. Corolla aucta, a tergo visa.
- f. Semina in naturali magnitudine, idemque auctum.
- g. Germen in naturali magnitudine, idemque auctum.

Huic iconis suæ explicationi adjunxit amicissimus Wulfen sequentem hanc animadversionem. Ejusmodi vero plantam, qualem Clusius exhibuit, & Scopoli refert, pedunculis verticillatis vel subverticillatis, fateor, me nusquam deprehendisse, nec crederem, nisi forte fortuna existere unam alteramve; Valerianarum enim genus pedunculos præcise oppositos affectare videtur. Ipsa in varietate lit. c. verticillati flores inde dumtaxat exoriuntur, quod (quacunque demum ex causa) deficientibus pedunculis oppositis dichotomiæ florum contrahantur in flores sessiles sibi oppositos numero inæquali. Quibus in Carniolia alpibus lecta sit Valeriana celtica, ignoro; mihi in illis nusquam obvia facta est. Quamcunque altos Carniolia montes possideat, calcarei tamen præcise sunt; & mirum! ego quidem nec in Carinthia montibus & alpibus calcareis aut gypseis, etiam altissimis, eandem huc usque inveni. Hinc perquam gratum mihi accideret, si Botanici Helvetiæ & Styriæ, imo & Tyrolis & Carinthiæ, inquirere vellent deinceps, an unquam spicam celticam in calcareo quodam monte detexerint, quasi vero primarios dumtaxat prædiligeret montes. Mihi unice occurrit iis in alpibus, a quibus cal-

careus lapis exulat, quæque faxis constant compositis, puta, faxo fornacum Wallerii, faxo molari ejusdem, faxo granite, trapezio, tum & corneo ejusdem, &c. Hactenus ille.

§. 4.

I C O N E S.

Quantumvis plurimi auctores figuram dederint nostræ plantæ, omnino credibile est, ex his paucos vivam illam vidisse. Omnium primus hanc exhibuit Petrus Andreas Matthiolus ad caput septimum libri primi Dioscoridis, factam ad exemplar ficcum sibi a Petro Saliceto, Græcensi in Styria medico, transmissum. In hac & radix & folia stirpem optime exprimunt; sed caul's aphyllus, inque veram umbellam terminatus, plane fictitius est, cujusmodi nullum unquam specimen visum fuit. Post hunc Carolus Clusius anno 1583. in Stirpibus Pannoniæ figuram edidit, habitum plantulæ optime exprimentem; quam repetiit Gerardus, eandemque dein inversam Johannes Bauhinus & Chabræus. Anno 1586. in Epitome sua Camerarius optime etiam delineatam exhibuit, forte a Gesnero mutuata; a Morifono tandem repetitam. Eandem iterum, sed inversam, & pedunculis lateralibus, male dumtaxat unifloris, donatam, Lobelius cum in Iconibus suis tum in Adversariis delineavit. Idem Tabernæmontanus egit in Iconibus, tribus istiusmodi caulibus plantulam onerans. Pluknetius propriam concinnavit, nec optimam.

At vero Matthiolus, qui stirpem ex montibus habebat, in quibus eruitur fere omnis, quæ prostat venalis, errori locum dedit, meritis fidem, quam solus merebatur Clusius. Camerarius enim perspicuens, quam esset di-

ver-

versa inflorescentia plantæ suæ a Matthioliana, hujus iconem ex Matthiolo delumptam pro genuina spica celtica primo proponit, dein suam subjungit ceu novam speciem, atque sic ex una stirpe duas fingit. Eundem plane errorem erravit Morifonus, dubium tamen subesse monens. Sic Casparus Bauhinus in Pinace etiam bis habet, quod miramur; nam dum ille, vere quidem, Clusii plantam conjunxit cum Matthioliana, quo potuit deinde pacto Camerarii alteram, cum Clusiana plane eandem, a Clusiana separare?

§. 5.

P A T R I A.

Alpina semper est. *Clusius*, copiose nasci, ait, in Judenburg summo Styriacarum alpium jugo inter muscum saxosis locis. Amicissimus *Wulfen* in Styria, Tyroli, Principatu Salisburgensi, & in Carinthia; atque nominatim in alpihus Reichenaviensibus ad Sanctum Laurentium auf beyden Speichkogeln, Winterthal, Eisenhut, Hadneralpen, Leitensteig, Stangenalpen, Volkart in Leontinis Tyrolensibus, &c. *Hallerus* in Helvetiæ variis alpihus; in alpihus Valesiæ plerumque ad Italiam vergentis, in montibus Dome, Grandloe, in montibus vallis Sancti Nicolai, abunde magis in vallis prætorix herbofis, in monte Scheinberg Switens. *Seguierus* copiose in montibus Lessiniciis, in jugis Baldi, nec non in aliis alpihus, quæ Italiam a Germania sejungunt. *Allionius* in pascuis alpium editiorum di Lanzo & Viu, in monte Cenisio versus parvum montem Cenisium, in alpihus summis Valdensium, in illis, quæ ad Locanam pertinent, in alpihus Courmajour vallis Augustæ prætorix, in alpihus Grassonei. *Joannes Bauhinus* in montosis Genuensibus, Liguriæque alpihus sterilibus, non procul ab urbe Saxona. *Cæsalpinus* in

Istria, Styria & Liguria. *Camerarius* in montibus Valesiæ superioris prope Sedunum. *Matthiolus* in alpibus Liguriæ, Istriæ, Carinthiæ & Styriæ. *Scolopoli* in alpibus Carniolæ non frequentem. In Austria ego ante viginti & quinque annos semel inveni, nec deinde. In Delphinatu clarissimus *Villars* prope Gratianopolin au Sapey, circa Brigantium, & supra Divum Petrum versus Notre - Dame.

§. 6.

ANALYSIS CHEMICA.

Dum radix, five potius caulis infimus perennis radicans & a foliis detritis squamosus, pars illa sit, quæ sola in usum trahatur, hanc inquisitioni subjeci, & de hac sola hic agetur. Etiam negligenter asservata, odoris saporisque tenax est; sic ut *Linnaeus* in *Amœnit. acad.* vol. 3. pag. 71. Spicam celticam omnibus pene plantis æterniorem prædicet, dum ex herbario Burseriano constet, fragrantiam ultra sæculum retinuisse. Cum hac destillata aqua lactescit, odorem plantæ validissime spirat, gaudetque sapore non grato. Cohobata oleum æthereum abunde præbet, acre, amœne flavum, vix se super aqua extendens, sed guttatim cohærens, partim aqua specificè levius, partim ubique per aquam suspensum, atque ex hac vix separandum, quod, prouti aqua in excipulo adscendit, hujus adhæreat firmiter parietibus. Nullum oleum æthereum huic simile novi. Decoctum amarum ingratumque est, & multum adhuc de odore plantæ retinet. Extractum nigrum, amarum, ingratum, ad unum granum assumptum, obviantibus ingrato odore se manifestat. Destillata per se ex retorta dat phlegma aquosum cum spiritu rectore, laticem acidum, & oleum empyreumaticum nigrum
spis-

spissumque. Usta solvitur in cineres, qui ex quatuor unciis radicis enati, elixando dimiserunt grana sex salis alcalini fixi vegetabilis, relictis terræ calcareæ drachmis duabus cum viginti quinque granis. Etiam resinosi multum possidet, ut ex unciis quatuor radicis ope spiritus vini rectificati obtinuerim longa digestionem & subsecuta evaporatione drachmas sex extracti spirituosi.

§. 7.

U S U S.

Magna copia quotannis in Styria eruitur. Judenbergenses rustici, teste Matthiolo, suis e montibus quotannis innumeros comportant fasciculos, quibus magnos admodum replent faggos, & mercatoribus vendunt, qui in Syriam & Ægyptum mercimonia convehunt; siquidem (ut ferunt) Syriis & Ægyptiis celtica nardus maxime expetitur, ut balneis eam imponant, quibus frequenter utuntur. Hasselquistius in itinere suo ad Palæstinam pag. 574. edit. german. sequentia habet. Usus Spicæ celticæ major est apud populos inferioris Africæ, Abyssiniæ, quam apud nos, & adeo quidem insignis, ut quotannis ex Germania per Venetias transportentur in Ægyptum 60. tonnæ, quarum quævis centum fere thaleris imperialibus venditur mercatoribus Æthiopæ. Servit vero apud gentes has ad unguentum conficiendum, quo cutem in mollitiem ejus conservandam sub fervidis caloribus simulque ad splendorem ei procurandum inungunt, in quo ornatus maximus ex illorum opinione consistit.

Reverendus Wulfenius in epistola communicavit sequentia. Hic locorum exiguus ejus est usus. In fasciculos colligitur, & ad arcenda insecta
ad-

adhibetur; aut suffimenti loco, plerumque a pauperculis, etiam ad infirmorum lectos; ego intolerabilem odorem, & capitis dolores causantem, odi. Græcenses quidam mercatores aulæ viennensi duo aut tria millia florenorum quotannis pendunt pro privilegio exclusivo, cum planta hacce in Turciam & ad Indos usque commercium instituendi; atque eo fine rusticos conducunt, quos vulgo *Speichgræber* sive Foffores Spicæ dicunt, qui per alpes Styriacas & Carinthiacas, magno earum cum damno, plantulam eruunt, in fasciculos ligant, & pro libræ demum pondere plantæ ficcæ semialterum, aut duos summum crucigeros obtinent. Fasciculis his ingentia onerantur dolia, quorum ad tricena quovis anno Tergestum, ac inde ultra trans mare mittuntur.

Odor multo vehementior, quam Valerianæ vulgari, vires ex mente Halleri promittit majores; nec dubitat ille, quin ad nervorum instabilitatem perinde ut Valeriana sylvestris, & magis valeat. Geoffroy vires easdem cum Spica indica statuit; majore tamen cum utilitate in urina cienda, ventriculo roborando, & flatibus discutiendis adhiberi dicit. Linnæus illi virtutem antispasmodicam, diureticam & anthelminticam tribuit. Hodie in Europa fere neglecta est. In uno alterove medicamine composito apud nos adhuc dum adhibetur, ut in Theriaca & in Pulvere specierum hieræ picræ.

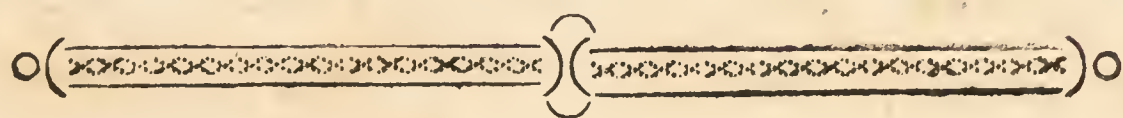
Si Dioscoridis descriptionem Nardi celticæ, patriamque eidem istic assignatam, consulimus, videtur ille de nostra plantula agere. Hanc autem intelligere sub Saliunca sua non potuit Virgilius, qui cum roseto comparans loqui debuit de plantula apud Romanos vulgo obvia & notissima, nec de tali, quæ solas ad alpium nives crescit.

III.

NICOLAI JOSEPHI JACQUIN
OBSERVATIONES BOTANICÆ,

continuatae post vol. 2. Miscell. austr. pag. 379.

LXIII.

POTENTILLA OPACA. *Linn. syst. pag. 478. Amoen. acad. 4. pag. 274.*

Quinquefolii quarti flavo flore secunda species. *Clus. hist. CVII.*

Quinquefolium minus repens lanuginosum luteum. *Bauh. pin. 325.*

Quinquefolio similis enneaphyllos hirsuta. *Bauh. pin. 325. prodr. pag. 139.*

Pentaphyllum parvum hirsutum. *Bauh. hist. 2. pag. 598.*

Pentaphyllum incanum minus repens. *Ger. em. pag. 989.*

In Austriæ & Pannoniæ locis ficcis nudisque crescit, florens ineunte Majo. Radix perennis, fusca, plurimis fibris crassulis longisque capillata, in plura abit per ætatem capita, a præteritorum annorum foliis squamosa & nigra, Caules, folia, petioli calycesque pilis canis hirsuta sunt. Caules plurimi, annui, graciles, semipedales, prostrati in ambitum, purpurei vel rubentes, ramosi, tandem in pedunculos unifloros dichotome soluti. Folia

radicalia sunt longe petiolata, septenata & novena; petiolo purpureo; foliolis oblongis, per lacinias oblongas & acutas pinnatifide ferratis, ad apicem retusis cum laciniola intermedia. Caulina quinata vel ternata, brevius petiolata; summa simplicia & sessilia. Stipulae petiolares geminae, oblongae, acutae, integerrimae, sessiles in petiolo. Calycis virentis foliola quinque ovata & acuta alternantur cum aliis quinque linearibus & angustis. Petala flava & obverse cordata. Genitalia sunt congenerum. Satis patet ex data descriptione, collata cum Halleriana, minime esse posse hujus Fragariam numero 1120. recensitam, quantumvis Hallerus synonyma a me allata citet pro planta sua, dubitanter tamen. Clusii descriptio, valde compendiosa, fat bene in plantam meam quadrat, minus autem ejus icon.

LXIV.

LONICERA TATARICA. *Linn. syst. pag. 216.*

Chamaecerasus fructu gemino rubro, foliis glabris cordatis. *Amm. ruth. pag. 184. num. 262.*

Frutex cultus humanae altitudinis, plurimum ramosus, Majo mense floribus numerosissimis speciosus, sub Junii finem & Julio ineunte fructibus maturis onustus. Caules sunt teretes, erecti, cinerei, glabri, seniores pollicem & ultra crassi rugisque latis inaequales. Rami oppositi. Folia sunt opposita, breviter petiolata, cordato - ovata vel pure ovata, acutiuscula, glabra, integerrima. Pedunculi axillares, solitarii, oppositi, graciles, foliis fere triplo breviores, biflori. In horum extremitate inter bracteas flores locantur sessiles, inodori, ante explicationem rosei, carnei, dein magis pallescentes. Bractee communes oppositae, saepius brevissimae atque exiguae, non-

nunquam lanceolatae & notabiles; propriae aliae floribus singulis geminae, ovatae, acuminatae, concavae, oppositae, germine breviores. Corollae tubus subcylindricus, parumper incurvus. Limbus bilabiatus, tubo plerumque longior, patentissimus; labio inferiori integerrimo, oblongo, obtuso, plano vel convexulo; superiori quadrifido, laciniis labio inferiori simillimis, duobus mediis semicoalitis. Filamenta quinque, erecta, tubo inserta. Antherae lineares, erectae, luteae. Germen inferum, nitidum, subrotundum, coronatum calyculo quinquedentato minimo. Stylus filiformis, longitudine staminum. Stigma capitatum, viride. Bacca subrotunda, depressula, nitida, rubra. Pulpa dulcis & amara ingrataque. Semina pauca, compressa, flavescentia.

LXV.

AQUILEGIA VIRIDIFLORA. *Linn. syst. pag. 505. Murr. comm. gætt. 1780. pag. 8. tab. 2.*

A celeberrimo Pallas sub dato titulo semina accepi. Sub dio ex radice perenni, multicipite, foris nigra, intus albicante, ramosque longos teretes calamumque crassos emittente, caules quotannis exeunt pedales & ultra, erecti, virides, fistulosi, parum ramosi. Folia radicalia & pauca caulina sunt biternata, petiolata; pinnulis profunde trifidis, incis, obtusis, subtus pallide virentibus. Flores inodori, pedunculati, subnutantes. Calyx nullus. Petala quinque, pallidissime viridia, lanceolata, cum nectariis in conum patentia. Nectarii foliola totidem ex luteolo virentia abeunt superne in laminam emarginatam & paulatim latefcentem; quae cordato-cuneiformis dici posset; inferne desinunt in corniculum subulatum rectumque

cum extremitate obtusa & parumper inflexa. Stamina ut in *Aquilegia* vulgari filamentis virentibus, antheris luteis. Germina quinque cum stylis fuscescentibus, circumdata paleis decem subulatis acuminatis albis rugosis pelucidisque. Capsulæ quinque, & semina, uti in vulgari. Floret in horto sub finem Aprilis & Majo. Perficit Julio semina. Tota planta glabra est.

LXVI.

SAMBUCUS RACEMOSA. *Linn. syst. pag. 296.*

Sambucus racemosa rubra. Bauh. pin. 456.

Sambucus racemosa, acinis rubris. Bauh. hist. 1. pag. 549.

In *Austriæ* subalpinis fruticosis rupestribus frequens occurrit, ad humanam aut & duplam altitudinem se erigens; caulibus fruticosis, erectis; senioribus pugnum crassis cinereis solidisque; minus adultis digiti crassitie fuscis cum adspersis punctis albidis medullaque farctis. Squamæ gemmales ad ramos erumpunt subovatæ, obtusæ, & concavæ. Folia sunt opposita, petiolata, glabra, & pinnata; foliolis cum impari utrinque duobus vel tribus, lanceolatis, acutis, breviter petiolatis vel sessilibus, & argute serrulatis. Racemi compositi, ovati, densi, terminales, erecti. Flores ochroleuci. Corolla tam profunde quinquefida est, ut ferme pentapetala credi posset; laciniis ad germen reflexissimis obtusisque. Filamenta albida in stellam patent. Antheræ luteæ, post pollinis explosionem didymæ. Baccæ subrotundæ, ruberrimæ & acidæ continent semina tria oblonga obtusa compressa & flavescentia. Ab aviculis avidè comeduntur. Reliqua characteri Linnæano correspondent. Floret Majo, & semina perficit Julio; culta mense præcocius.

LXVII.

LXVII.

STACHYS CANARIENSIS. *Linn. syst. pag. 536.*

Ante aliquot annos ab egregio viro Francisco Masson ex insulis Canariensibus plurima semina accepi, ex quibus enatæ plantæ rarissimæ & elegantes singulari ornamento fuerunt Horto nostro, ut publicas hic fautori pro benevolentia suæ testimonio agam gratias. Ex his quædam fructificatione jam nos bearunt, aliæ nedum floruerunt. Illarum hic una series sequitur. Huic plantæ, quam sine titulo acceperam, a patria triviale nomen indidi. Apud nos, uti omnes Canarienses plantæ, æstatem sub dio, hyemem in tepidario transigit. Floret Majo. Ex radice perenni & ramosa caules plures annuatim attolluntur bipedales, basi adscendentes, cæterum erecti, acute tetragoni, virentes, pilis albis hirsutissimi & ramosuli. Folia sunt opposita, petiolata, cordata, obtusa, crenata, venosa, inodora, utrinque villis vix conspicuis mollia, petiolo hirsuto. Folia superiora magis sunt oblonga & acutiora; summa lanceolata & acutissima. Verticilli sexflori. Flores sessiles, parum sed non ingrate odorati. Calyx villosulus viret; laciniis lanceolatis. Corollæ roseopurpureæ labium superius est integerrimum. Labii inferioris discus supra faucem pallet cum punctis purpureis adpersis. Antheræ ex fusco luteolæ sunt. Calyx in fructu augetur, & evadit campanulatus cum limbo patente. Reliqua adamussim sunt ad characterem Linnæanum.

LXVIII.

SIDA CARPINIFOLIA. *Linn. syst. pag. 621.*

Ipſius Maſſonis titulum hæc planta habet, quam in Madera detexit, ibidemque in hortis Monasterii ad ſanctum Franciſcum. Quarto ætatis anno jam quadripedales frutex truncum habet brevem & pollicem craſſum, cortice indutum ex fuſco cineraſcente & ſtriatulo. Rami dant frutici ſingularem habitum, dum in ambitum quaquavorſum pateant, dum ipſe ſic ſæpe una pateat truncus, rami norma gaudens, unde coma enaſcitur campanulata. Seniores rami infra folia ſunt teretes, ad folia depreſſi, eoque magis, quo juniores, ut ſint in ſummitatibus plani. Juniores etiam ſcabriuſculi & pilofi; dein glabri. Folia ſunt alterna, bifaria, oblongo - ovata, acuta, breviter petiolata, plana, ad oculum nudum glabra, ad armatum utrinque villoſula. Stipulæ & bractæ lanceolato - lineares, acutæ, glabræ, & integerrimæ. Pedunculi axillares, ſolitarii, petiolis longiores, ad apicem ſucceſſive multiflori, foliolo plerumque minori infra flores unico avcti. Calyx quinquefidus, viridis, glabriuſculus; laciniis lanceolato - acuminatis, perſiſtentibus. Corolla fordide lutea; petalis obverſe cordatis cum altero apice deficiente, ſive alam aviculæ expanſam referentibus, obtuſis, calyce duplo longioribus. Antheræ luteæ. Capſulæ octo vel pauciores, fuſceſcentes, ſcabræ, monoſpermæ, parvæ. Semina fuſca, glabra, figura capſulæ. Lætius vegetat in caldariis. Floret æſtate. Corollæ ſeſe expandere ſolent ab hora decima antemeridiana ad meridiem uſque, aut paulo ſerius. In planta fructeſcente pedunculi videntur uniflori ſimplices & aggregati, quum pedunculi ſupra dicti communes mutantur in ramulos. Sapor foliis eſt cucumerinus.

LXIX.

MYAGRUM ARBORESCENS.

Crambe fruticosa. *Linn. syst. pag. 604.*

In rupibus umbrosis Tenerifæ a Massone detectum fuit. Tertio ætatis anno primos flores produxit ab ineunte Aprili ad finem usque Junii; fructus maturavit Junio & Julio. Sapor totius plantæ ferme Cochleariæ est. Odor nullus. Radix ramosa ex fibris crassis caulem emittit arborescentem, tripedalem, erectum; debilem tamen, calamum digitumve crassum, teretem cum angulis interruptis ortisque infra cicatrices præteritorum foliorum, cinereum, sublignosum. Rami juniores angulati viridesque sunt una cum totis foliis ob pilos rigidos asperi. Folia tantum in ramis junioribus adsunt lanceolato - ovata, acuta, inæqualiter ferrata, quandoque parumper sinuata, idque imprimis majora, nonnunquam etiam subpinnatifide incisa, plura auriculata, venosa, petiolata, alterna, majora cum petiolis novemuncialia, alias breviora. Paniculæ terminales amplissimæ, sæpe bipedales, laxissimæ, erectæ vel propendulæ; ramis teretibus, glabris, ex axe media horizontaliter patentibus, infimis sæpe pedalibus. Pedunculi proprii brevissimi post florescentiam eriguntur, ut evadant ramulo, unde oriuntur, paralleli. Flores corymbosi leni mellis odore pollent. Calycis foliola sunt oblonga, obtusa, concava, patentia & pallide virentia. Petala nivea, obtuse ovata, integerrima, plana, reflexo - patentissima cum unguibus brevibus erectisque, calyce fere duplo longiora. Filamenta duo opposita brevissima; reliqua longitudine calycis, & quælibet vicina duo ab invicem divergentia; omnia alba & subulata; nulla bifurcata. Antheræ ochroleucæ, lanceolatæ, erectæ, basi bifidæ. Germen villosulum, subflavescent, ovatum, pedicellatum.

Sty-

Stylus brevis, crassus. Stigma capitatum, subrotundum, luteum. Silicula ovata, pedicellata, stylo acuminata, rugosa, fusca, unilocularis. Semen unicum, pallidum, subrotundum. Pedicellus germinis dici forte posset articulus sterilis, ut sic silicula foret biarticulata.

LXX.

CYTISUS TENER. *Linn. syst. pag. 667.*

Egregius Masson ex Tenerifa misit. Frutex tripedalis, trunco digitum crasso terete & erecto, in ramos solvitur numerosos villosulos patulosque. Floret fere totam æstatem. Folia sunt simplicia, lanceolata, obtusa vel acutiuscula, basi attenuata, integerrima, brevissime vel vix petiolata, facie virentia, dorso pallida, alternatim sparsa, utrinque villosula, vix femunciam longa. Flores flavi, suaveolentia Collinsoniæ vel fere Melissæ præditi, breviterque pedicellati, racemose locantur pauci ad ramulorum apices. Legumina hirsutiae incana mollia eriguntur. Semen unum alterumve solum ad maturitatem apud nos pervenit, idque locatur modo in inferiore, modo in superiore leguminis parte, unde in eadem seminis parte tunc legumen latius est. Totum fructificationis characterem subjungo.

CAL. Perianthium monophyllum, tubulosum, erectum, acutum, bilabiatum; labio superiore bidentato, profunde secto, laciniis lanceolatis; inferiore tridentato, dentibus subæqualibus.

COR. Papilionacea, petalis omnibus æqualibus.

Vexi-

Vexillum subrotundum, emarginatum, amplum, totum ad angulum acutum ex calyce patens, lateribus tandem parumper reflexis, ungue longitudine calycis.

Alæ oblongæ, obtusæ, erectæ, laxæ, a filamentis liberæ.

Carina dipetala, erecta, alis similis, sed paulo angustior.

STAM. Filamenta decem, diadelphæ; simplex, & novemfidum vix ad dimidias connatum; situ erecta. Antheræ simplices, oblongæ.

PIST. Germen subulatum, hirsutum. Stylus filiformis, glaber, erectus, superne inflexus. Stigma simplex.

PER. Legumen oblongum, acuminatum, compresso - planum.

SEM. Pauca, rotundato - reniformia, compressa.

LXXI.

SINAPIS MILLEFOLIA. *Linn. syst. pag. 602.*

In Tenerifæ rupestribus crescentem idem Masson detexit, & sub posito titulo semina communicavit. Radix gracilis, fuscescens, fusiformis, & ramosa, caulem generat erectum, sesquipedalem & ultra, dense foliosum, ramosum; juniorem ad lentem villosulum; seniore cinereum, exasperatum a foliorum tunc deperditorum reliquiis, suffruticosum; dum quavis æstate sola summitas marcescit, & deperit. Folia alterna, tenella, ad microscopium villosula, bipinnata; pinnis aliis pinnatifidis, aliis simplicibus; laciniiis obverse ovatis, obtusis. Flores corymbosi. Fructus racemosi, erecti-
usculi. Nec saporem in tota planta, aut odorem observavi, seminibus exceptis, quæ Sinapios nigræ acrimoniam possident. Calycis foliola sunt oblonga, valde concava, obtusa, striata, foris pubescentia, patula, alba,

decidua. Petala flava; lamina rotundata, obtusa, patentissima; ungue suberecto, longitudine calycis. Antheræ flavæ, oblongæ, erectæ. Ger-
men teres. Stylus brevis. Stigma capitatum. Siliqua femuncialis, subsu-
bulata, compressula, glabra, vix torulosa, bivalvis; valvulis erectis; bi-
locularis. Dissepimentum ultra valvulas porrigitur in rostrum teres & obtu-
sum. Semina plurima, ovata, compressa, ex fusco lutea.

LXXII.

CASSIA MULTIGLANDULOSA. *Linn. syst. pag. 394.*

Sub titulo Cassiæ novæ semina a Massone accepi, qui in hortis Tene-
risæ crescentem invenit. Multiglandulosam nominavi a numero glandularum.
Frutex humanæ allitudinis; trunco digiti crassitie; cortice fusco, striatulo.
Ramuli juniores, petioli, pedunculi, & folia subtus atque ad oras villosula
sunt, hic etiam fere ciliata. Foliolorum pagina superior autem vix villos
habet, tamen nec nitidus color est. Folia ut plurimum sejuga sunt, rarius
septemjuga vel quinquejuga. Foliola oblonga, opposita, brevissime petio-
lata, obtusa cum exiguo mucrone. Inter quælibet foliolorum juga stat glan-
dula parva, fusca, gracilis, & erecta. Folia trita modice foetent. Racemi
subquinqueflori locantur ad extremitates ramulorum. Perianthii foliola vil-
losa, concava, flava, obtusissima, patula, inæqualia. Petala lutea, obtusa,
calyce fere duplo majora; tria superiora amplissima. Stamina, qualia apud
Linnæum describuntur. Legumen lineare, ex fusco cinerascens, ad lentem
villosulum, hinc molle ad tactum, obtusum, ad semina parumper torulo-
sum, tres uncias plus minus longum. Semina numerosa, subovata, obtusa,
vix

vix compressa, atra, nitidissima. Pulpa nulla. Floret primo vere, nonnunquam vel hyeme.

LXXIII.

CASSIA RUSCIFOLIA. *Linn. syst. pag. 394.*

Semina in Maderæ rupibus a Massone collecta fuerunt. Nomen triviale indidi a similitudine aliqua foliolorum cum Rusci aculeati foliis. Flo-
rere jam cœpit altero ætatis anno, atque sic omni primo vere pergit copio-
sissime. Elegans arbuscula, humanæ altitudinis; coma ampla ex adscenden-
tibus & ad angulum acutum egressis ramis principibus, superne in omnem
sensum ramulosis, formata; trunco erecto, terete, lignoso, uncialis jam
diametri. Folia sunt ut plurimum sejuga, glabra, & alterna. Foliola lan-
ceolata, acuta, brevissime petiolata, opposita, inodora, subamara, supe-
riora gradatim paulo majora. Costa plus minus semipedalis, antice sulcata,
supra basin incrassatam munitur glandula terete & suberecta. Pedunculi lo-
cantur solitarii & axillares in ramulorum extremitatibus, a tribus ad sex flo-
res sustentantes breviter pedunculatos ipsos, hinc subracemosi. Pedunculi,
petiolorum incrassatæ bases & ramuli juniores leviter pubescunt. Foliola ca-
lycis dilute virent, valde concava, obtusissima, & patentia. Petala flavent.
Horum tria superiora sunt duplo latiora pauloque longiora duobus inferiori-
bus, quibus filamenta maxime declinata tria longiora incumbunt, atque hæc
maiores antheras gerunt. Germen teres, glabrum. Stylus brevis. Stigma
capitatum. Legumen oblongum, rectum, compressulum, glabrum, desinens
in rostrum obtusum & teretiuseculum, circiter quatuor uncias longum, fusces-
cens cum oris dilutius coloratis, structura interna congenerum. Semina nu-

merosa, ovata, compressula, nitida, atra, cum pulpa vix ulla. In culta apud nos planta legumen magis teres est, duplo brevius & angustius, minus rostratum; & semina sunt ex cinereo fusca.

LXXIV.

CHRYSOCOMA DICHOTOMA. *Linn. syst. pag. 739.*

In rupibus Tenerifæ a Massone inventa fuit. Frutex pedalis. Caules lignosi, teretes, subdichotome ramosi, debiles, fusci, glabri, a foliis præteritis notati cicatriculis numerosis. Ramuli juniores una cum foliis villosuli. Folia sunt anguste cuneiformia, in petiolum veluti attenuata, acutiuscula, remote serrulata, sparsa, uncialia, viscosula, scabriuscula, virentia. Pedunculi uniflori, erecti, & bracteis subulatis squamosi, corymbose terminant caules & ramos. Corollulæ luteæ. Semina linearia, fusca, coronato calyculo subpentaphyllo scariofo & albo. Pappus sessilis, pilosus, albus, ad lentem muricatus. Floret Junio.

LXXV.

ECHIUM CANDICANS. *Linn. syst. pag. 189.*

In rupibus Tenerifæ montosis Masson crescentem detexit. Caulis arboreus, lignosus, humanam altitudinem superans, suberectus, inferne diametri fescuncialis, teres, corticis ad fissuras fuscus, cæterum una cum ramis villosus, incanus, mollis, & a delapsis foliis notatus cicatricibus, quæ tamen in adulto oblitterantur & disparent. Lignum album, durum. Folia fo-
lis

lis in ramis junioribus conferta, anguste lanceolata, utrinque acuta, integerrima, scabriuscula, petiolata, pilis albidis utrinque subincana, subtus ex nervo medio venis multis protuberantibus & longe adscendentibus donata, superiora gradatim minora, in ramis non florentibus majora, atque hæc etiam novemuncialia. Spicæ secundæ, pedunculatæ, simplices & recurvatæ egrediuntur ex foliorum plurimorum summorum axillis solitariae, quæ simul thyrsus oblongum constituunt, modo densissimum, modo satis laxum. Calycis pentaphylli foliola sunt lineari - oblonga, obtusula, æqualia, plana, corolla duplo breviora, virentia. Corollæ infundibuliformis tubus est albus; limbus cum levi purpura cæruleus, & quinquefidus; laciniis oblongis, æqualibus, obtusis, planis, patulis, sic positus, ut una deorsum, duæ ad latera, & reliquæ duæ spectent sursum. Filamenta & stylus rubent, vel albent. Antheræ fuscescunt. Stigma est bifidum & acuminatum.

LXXVI.

PLANTAGO ÆGYPTIACA.

Plantago squarrosa. Linn. syst. pag. 156. Murr. comm. gætt. 1781. pag. 83. tab. 3.

Kellu seu Kalli tertium. Alp. ægypt. pag. 59.

Kali ægyptiacum foliis valde longis hirsutis. Bauh. pin. 289.

Synonyma hæc a *Mesembryanthemo* coptico, quocum *Linnaeus* conjunxerat, separavi, quandoquidem ad illam, nec ad hoc, pertinere arbitror. In caldario floret a Junio ad Augustum, seminaque dein perficit. Ex radice annua albida & gracili caulis egreditur debilis, basi incurvatus, mox supra exortum opposite ramosus ramis adscendentibus, teres, villosus, & se-

mipedalis, nonnunquam tandem ramosissimus. Folia sunt sublinearia, integerrima, acuta, opposita, sessilia, villosa, scabriuscula, subcarinata, ab una ad quatuor uncias longa, subciliata, idque imprimis inferne. Spicæ oblongæ, terminales & pedunculatæ axillares, erectæ, foliosæ, & subviscidæ. Flores in foliorum floralium, spicam foliosam formantium, axillis solitarii & sessiles locantur, characteri Linnæano exacte respondentes. Calycis foliola æqualia virent, obtecta pilis albis capitatis & viscidis. Petalum pallet. Antheræ fuscescunt. Stylus totus villosus albet.

LXXVII.

DOLICHOS SOJA. *Linn. syst. pag. 659.*

Phaseolus erectus, filiquis lupini, fructu pisi majoris candido. *Kæmpf. amæn. pag. 837. tab. 838.*

Planta annua, in caldario vel etiam sub dio, caule debili, tereti, magis minusve volubili, parum ramoso, & dense hirsuto, scandit ad humanam altitudinem; floretque Majo & Junio, fructum perficiens Augusto. Folia sunt ternata & petiolata; foliolis ovatis, obtusis, integerrimis, villosis, venosis. Stipulæ vix ullæ. Racemi pauciflori, axillares, erecti, brevissimi, vel nulli, dum tunc flores breviter pedunculati plures alis foliorum aggregatim insident. Flores parvi, inodori. Calyx hirsutissimus corollam ad duas tertias, quandoque ferme ad totam longitudinem, æquat; semiquadrifidus; laciniis lanceolato - acuminatis, erectis & æqualibus; dorsali semibifido & latiori. Vexillum violaceo - purpureum vel pallide violaceum, supra unguem saturate violaceum, erectum, subrotundum, emarginatum, expansum, callis plane nullis præditum. Alæ concolores vel albidæ, oblongæ,

gæ, obtusæ, erectæ, vexillo paulo breviores. Carina albida cum apice violaceo, obtusa, lunato - oblonga, compressula, alis paulo brevior. Stamina diadelpa. Legumina pauca, pendula, oblonga, compressa, obtusa cum brevissimo acumine, versus basin attenuata, ferruginea, aspero - villosa, al femina torosula, interne alba & loculamentis obsoletis amplissimis & dumtaxat superficialibus pro singulis feminibus notata. Semina duo vel tria, ovato - rotundata, parum compressa, badia.

LXXVIII.

MIMOSA SPECIOSA. *Linn. syst. pag. 915.*

Elegantissima, si qua alia, arbor, ex semine sine titulo ex India Orientali transmissa enata, nunc octavum ætatis agens annum trunco insistit humanæ altitudinis & inferne cruris fere crassitie, inde in numerosos solvitur ramos, comamque format amplam & densam, ipsa jam octodecimpedalis, & futura altior, nisi caldarii obstitisset humilitas, quæ facit, ut abscindi quotannis non pauci rami debeant. In altius, hinc minus calidum, translatum languet, ut in primum reportari oporteat. Sempervirens, quarto ætatis anno primos flores produxit, atque omni anno sic producere mense Junio pergit, sed fructum huc usque negavit. Tota inermis & glabra est. Radix in crura pauca crassaque dividitur. Truncus teres vestitur cortice cinereo, æquabili, verruculis tamen notato transversis & ferrugineis. Tales etiam sunt rami, quorum plures brachii crassitiem habent. Folia sunt bipinnata, glabra & alterna. Costa subteres, & plus minus pedalis in adultis, mox supra ortum gerit glandulam ovalem, sessilem, convexulam, & conspicuam; neque aliæ glandulæ adsunt, nisi ceu talis habeatur tuberculum fuscum, quod

rarius in costa principe inter costulas duas extremas exoritur. Costulæ ad basin incrassantur, ibidem saturatius virentes. Pinnæ oppositæ, utrinque ut plurimum quatuor, etiam quinque vel solummodo tres, sine terminante impari, plus minus novemjugæ. Pinnulæ oblongæ, obscure falcatae, obtusissimæ, integerrimæ, brevissime petiolatæ, oppositæ, planæ, unciales, sine terminatrice impari; extremæ duæ adultæ versus apicem magis latecentes. Pedunculi triunciales; aut solitarii; aut pauci aggregati; egrediuntur lateraliter vel axillariter ad petiolos in ramis junioribus; in quibus folia circumscriptione minora sunt cum foliis nedum evolutis ferrugineis. In illorum apice numerosi flores, brevissime pedunculati aut sessiles, & suaveolentissimi, in capitulum colliguntur speciosum, cujus summam partem flos occupat, a reliquis ejusdem capituli omnibus parum diversus, firmior & diu post alios decidens, ut fere crediderim, hunc solum forsan esse fertilem, quantumvis omnes hermaphrodito gaudeant charactere. Hic calycem corollamque habet longiores, & basin rotundatam; genitalia autem breviora, tandem filamenta ad altitudinem usque corollæ connata. Omnibus calyx ex flavo, corolla pallet ex viridi, & ad apices viret magis. Stamina & stylus infra albet, supra medium virent. Antheræ flavent, idque germen pallide. Antherarum pulvinar viret. Floris character sequitur.

CAL. Perianthium monophyllum, tubulosum; erectum; limbo quinquefido, acuto.

COR. monopetala, infundibuliformis, calyce triplo longior, ad unam tertiam quinquefida; laciniis lanceolatis, acutiusculis, erectis.

STAM. Filamenta circiter viginti, capillaria, omnium longissima, erecta, basi connata in cylindrum, orta ex receptaculo communi. Antheræ geminae, insidentes pulvinari proprio in apice filamentorum.

PIST.

PIST. Germen oblongum, compressum, glabrum. Stylus capillaris, erectus, staminibus longior. Stigma simplex, obtusum.

PER. . . .

SEM. . . .

LXXIX.

SIDA ATROSANGUINEA. *Linn. syst. pag. 622.*

Sub titulo Sidæ paniculatæ semina ante plures annos transmissa fuerunt; sed paniculata esse nequit, quod paniculatæ descriptio Linnæana & Browneana docet manifeste. Sloaneana Sidæ viscolæ icon satis in nostram quadrat; at vero in nostra desideratur viscositas, nec aurantiaci sunt flores. Propono igitur sub novo nomine. In caldario lætissime vegetat, frutex erectus, octodecimpedalis, trunco pollicem crasso, ramis ad angulum acutum adscendentibus & subvirgatis. Stipulæ subulatæ, petiolis foliorum superiorum longiores, inferiorum breviores. Folia utrinque, petioli, pedunculi, calyces, capsulæ, truncus totus, etiam adultior, ramique, obsidentur densis & brevissimis villis. Folia superiora sunt cordato - oblonga, inferiora cordato - ovata, acuta, ferrata, virentia; petiolis infimorum biuncialibus, superiorum successive brevioribus; infima majora sine petiolo tres uncias longa & duas lata. Folia ramulorum florentium parva. Pedunculi capillares, unciales vel fescunciales, geniculati, recti, uniflores, axillares, solitarii. In principio, quum cito elongentur ultra compactas ramulorum summitates, videntur esse hic aggregati, sed re ipsa in qualibet axilla folii in ramulo, dein elongando, unicus perpetuo est. Perianthium viret, semiquinquefidum ex laciniis ovatis acutis & patentissimis. Petala calyce paulo longiora, ob-

verse ovata, modo emarginata, modo integerrima, plana, nitida, atrosanguinea, patentissima, tandem reflexa. Filamenta circiter quindecim, ad medietatem coalita, petalis longiora, purpurea. Antheræ subrotundæ, flavæ. Styli quinque, pallidi. Capsulæ quinque, breviter birostræ, hinc angulatæ, illinc subrotundæ, uniloculares, magnitudine calycis, in quo patulo continentur. Semina solitaria, nigra, figura capsularum, sed rostri expertia. Floret per maximam anni partem, semper virens.

LXXX.

SOLANUM MARGINATUM. *Linn. syst. pag. 226. Murr. comm. gett. 1783. tab. 4.*

Caulis fruticosus, erectus, quadripedalis, basi pollicem & ultra crassus, teres, lignosus cum pauca medulla, superne una cum ramis albo-tomentosus, aculeis rectis fuscescentibus sparsis brevibusque, validis tamen, munitus. Folia sunt ovata cum altera basi breviora, obtusa, crassa, utrinque tomentosa, venosa, obtuse sinuata, una cum petiolo albido utrinque aculeata, sic ut in costa media numerentur utrinque aculei plerumque tres vel quatuor, in costis lateralibus distantibus etiam pauci; atque hi omnes recti, altitudine varii, subulati, validi, inferne albido-tomentosi, superne glabri & ex fusco flavescentes. Folia juniora sunt utrinque alba; adultiora, tomento successive deperdito, magis virent, idque præprimis in facie. Pedunculi communes tomentosi, laterales ex ramis, teretes, biunciales, sæpius bifidi, parce aculeati. Partiales uniflori, unciales, plures, plerumque inermes. Flores ampli, paucissimi fertiles; atque hi ut plurimum locantur in bifurcatione pedunculi communis, aut in pedunculo simplicissimo pro-

proprio ad latus prioris. Reliqui cum pistillo minimo steriles. Calyx inermis, in lacinias lanceolatas & acutas valde inæqualiter divisus, ut plurimum inermis est. Petalum aut plane album, aut cum levissima suffusa purpura, ex centro quinque radios saturatius purpurascens emittit; limbumque habet quinquefidum & obtusum cum exiguo denticulo. Antheræ flavent. Fructus subrotundus, glaber, flavescent, pendulus, magnitudine Solani macrocarpi, aut duplo etiam minor. Sponte crescit in Palæstina, apud nos æstatem sub dio, hyemem in caldario tranfigit; & floret per totam æstatem.

LXXXI.

SOLANUM FUSCATUM. *Linn. syst. pag. 225.*

Solanum americanum, caule & pedunculo nigro, folio acanthi spinoso. Bærh. lugd. bat. 2. pag. 68.

Planta in caldaniis nostris annua ramos habet divaricatos, suberectos, etiam procumbentes, teretes, asperiuscule villosos, parte foli obversa fuscescentes, cæterum fordide virentes. Folia ovata, lobata, sinuata, lobis sinubusque obtusis, utrinque viridia & villositate quadam mollia, petiolis villosis. Aculei sparsi, alii recurvi, alii recti, validique caulem & ramos dense occupant. Aculei subulati graciles & recti ex nervis venisque foliorum utrinque egrediuntur; qui in superiore sunt pagina, inferne purpurei. Flores inodori locantur in racemis lateralibus ut plurimum inermibus, plerique steriles. Fertilis unus in pedunculo aculeato singulari, ad latus racemi prioris aut ex ipso mox supra ortum enato, hæret. Calyx parvus, aculeatus, acutus, viridis. Petalum semiquinquefidum cum laciniis semiovatis & acutis, magnum, expansum, pallide violaceum. Fructus globosus, gla-

ber, magnitudine cerasi, ante maturitatem ex pallido viridique variegatus, tandem flavus. Semina numerosissima, parva, lenticularia, ex fusco pallentia. Fructus maturefcit Decembri.

LXXXII.

SCORZONERA TARAXACIFOLIA. *Linn. syst. pag. 711.*

Tota latefcit, & in horto sub dio jam per plurimos annos etiam sponte se propagat, ex feminibus sine patriæ nominisque indicatione transmissis enata; nuper in Bohemia a reverendo Bouchard detecta spontanea. Floret a Junio ad finem Augusti. Ex radice perenni, fusiformi, albida, calamus vel digitum minimum crassa, folia in orbem sparguntur plura, subruncinata, obtusa cum laciniis sinubusque obtusis, basi paulatim angustata in petiolum, ad oras ciliata pilis capillaribus vix conspicuis, facie ferme glabra, dorso subscabra. Scapus aphyllus, teres, striatus, glaberrimus, fistulosus, suberectus, ramosus, sesquipedalis; pedunculis elongatis, erectis & unifloris. Calycis subcylindrici imbricati & glabri squamæ virentes & erectæ margine gaudent membranaceo albido, suntque in dorso infra apicem denticulis paucis una longitudinali serie muricatæ. Corollulæ intus luteæ, floris flavorbentes, quinquedentatæ. Antheræ luteæ. Calyx in fructu connivens, tandem feminibus maturissimis, reflectitur totus. Semina cylindrica, utrinque attenuata & acuta, fusca, una cum pappo longitudine calycis, ad lentem striata & muricata. Pappus stipitatus, plumosus cum interjectis pilis simplicibus, duplo brevioribus & fere alternantibus. Receptaculum nudum, punctatum, asperum.

LXXXIII.

LXXXIII.

LACTUCA INTYBACEA. *Linn. syst. pag. 713.*

Sub hoc titulo semina mecum communicata ex Horto Regio Parisino fuerunt. Patria America meridionalis est. Tota lactescit, & glabra est. Ex radice annua caulis assurgit duos vel tres pedes altus, calamus crassus, teres, erectus, viridis, inferne foliosus, superne in ramos virgatos & aphyllus solutus. Folia sunt runcinata, hastato - amplexicaulia, obtusa, parum denticulata, ad oras spinulose ciliata, nec tamen pungentia. Radicalia ex oblongo versus basin angustata & integra. Flores breviter pedunculati per ramos sparsi, calyce viridi, squamis concavis. Corollulæ sulphureæ. Antheræ flavæ. Semina lineari - lanceolata, acuta, margine scabra. Pappus pilosus, densus, sessilis. Reliqua omnia, ut in charactere Lactucæ.

LXXXIV.

VERBESINA GIGANTEA. *Linn. syst. pag. 779.*

Bidens frutescens Sphondylii folio & facie. Plum. ic. pag. 41. tab. 51.

In caldario sempervirens læte vegetat, in Caribæis insulis sponte crescens. Radix ramosa, albida, & tandem prolifera, caulem emittit (dein plures) quinto ætatis anno jam quindecimipedalem, inferne pollicis crassitie, glabrum, viridem, viscidum; totum quantum sine dissepimentis farctum medulla alba inodora & simillima illi, quæ est in junco; annosiores cinereum punctisque exasperatum; simplicissimum, aut superne parum ramosum; totum aphyllum & cicatricibus obliquis notatum a foliis delapsis, quæ solis sunt in

summo caule & ramis; erectum, sed sic debilem, ut illa in altitudine sustinere se diu non possit, nisi sustentetur vicinis. Triginta specimina in horto crescentia eodem omnia habitu gaudent. Folia sunt alterna, petiolata, summum caulem & ramos occupantia, majora sesquipedalia, villosula, pinnatifida; lobis distantibus, oblongis, acutis, modo integerrimis, modo ferratis vel incisus aut lobatis ipsis. Cortex caulis, rami tenelli & flores odorem saporemque debiliorem Angelicæ sylvestris possident; folia minus. Ex foliorum superiorum alis exeunt pedunculi teretes, albovillosi, apice gerentes flores breviter pedunculatos & dense congestos; omnes simul formantes paniculæ speciem. Calyces villosuli ad lentem, virides & viscidum. Corollulæ albæ. Antheræ nigrescentes. Quum jam per plures annos floruerint Decembri & Januario, semen nedum perduxerunt ad maturitatem; flavescent enim tum pedunculi, & putrescunt flores, fructu nedum maturo. Fructificationis totius characterem subjungo sequentem.

CAL. communis oblongus, imbricatus; squamis plurimis, anguste lanceolatis, erectis, compactis, concavis, plerisque æqualibus.

COR. composita, radicata. Corollulæ hermaphroditæ plus minus decem in disco. Fæminea unica in radio.

Propriæ hermaphroditis infundibuliformes; calyce paulo longiores; limbi quinquefidi, laciniis lanceolatis, acutis, patentissimis. Fæmineæ lingulata; limbi trifidi laciniis linearibus patentissimis, omnibus extrorsum versis.

STAM. hermaphroditis. Filamenta quinque, capillaria, brevissima. Anthera cylindrica, tubulosa.

PIST.

PIST. hermaphroditis & fæminæ. Germen ovale, compressum, muricatum, ex uno latere scabro - aristatum. Stylus filiformis, longitudine staminum. Stigmatu duo, subulata, reflexa.

PER. nullum. Calyx immutatus.

SEM. hermaphroditis & fæminæ solitaria, figura germinis, uniaristata. Pappus alius nullus.

REC. paleaceum. Palea unicuique flori adfidet ex regione aristæ lanceolato - oblonga, concava, acuta, ciliata, longitudine calycis.

LXXXV.

ALBUCA ABYSSINICA. *Linn. syst. pag. 326.*

Post sationem ex semine tertio anno & subsequis floruit in caldario & sub dio a fine Julii ad finem Augusti. Bulbus junior ovatus, dein subrotundus, constat ex concentrica serie tunicarum crassarum circularium & albicantium, ad basin solito more fibrosus. Folia duos vel tres pedes alta, uam unciam ad summum lata, plerumque angustiora, versus apicem gradatim angustata, acuta, canaliculata, integerrima, utrinque obscurius lineata, suberecta. Scapus erectus, teres, calamum crassus, subglaucus, una cum racemo terminante a tribus ad quinque pedes altus. Pedunculi proprii uniflori, breves, sparsi, suffulti spathis canaliculatis, angustis, acutis, adscendentibus, virentibus, flore longioribus. Flores inodori, cernui. Petala sex, oblonga, medio longitudinaliter virescentia, ad oras albida, ad apicem lutea, dorso plana, ad apicem & ad latera concava, tria exteriora patula & angustiora, alia tria cum prioribus alternantibus interiora & erecta. Filamenta sex, linearia, compressa, petalis paulo breviora, erecta, albida,

basi

basi ad germen dilatata & concava, supra germen in gibbum viridem introrsum protuberantia, omnia æqualia. Tria stamina, tribus reliquis una serie opposita, petali unius interioris dorso preesse accumbunt, sic, ut, dum petalum hocce digito ducente expanditur magis, dicta stamina, non vi trahentis petali, sed innata quadam elastica virtute, sequantur, & folio demum violente avulso, supra basin suam dilatatam horizontaliter reflectantur, maneantque sic rigide patentissima; dum eodem in casu alia tria stamina situm fervent suum, erectaque persistent. Antheræ filamentis omnibus incumbunt magnæ, ochroleucæ, & oblongæ. Germen pyramidale, triquetrum, sessile, glabrum, virens, cum gibbis marginatis. Stylus filiformis, basi triquetrus, superne teres, erectus, flavescens, longitudine staminum. Stigma obtusum, simplicissimum. Capsula ovata, triquetra, glabra, trilocularis, apice sexvalvis, erecta. Semina, atra, oblonga, inæqualiter triangularia, plana.

LXXXVI.

CARDUUS ARABICUS. *Linn. syst. pag. 724.*

Floret sub dio Julio & Augusto. Ex radice annua, fusiformi & alba egrediuntur folia quædam radicalia caulisque medius erectus, plus minus pedalis, vix ramosus, lanuginosus, & incanus. Folia sunt subpinnatifida, decurrentia, squarrosa, ciliato-spinosa, lanuginose villosa, supra sordide virentia, subtus pallida; caulina sessilia; radicalia petiolata, minus secta, & obtusiora. Flores oblongi, sessiles, erecti, & aggregati in extremitate caulis & ramulorum axillarium brevissimorum. Calycis oblongi, viridis & parumper squarrosi squamæ sunt lanceolato-acuminatæ, terminatæ spinula
fla-

flavescente ac pungente. Corollulæ purpurascunt. Antheræ sunt atropurpureæ. Pappus pilosus, sessilis, fuscus. Semina glabra.

LXXXVII.

EUPHORBIA CHARACIAS. *Linn. syst. pag. 454.*

Tithymalus Characias rubens peregrinus. *Bauh. pin. 290.*

Tithymalus Characias primus. *Clus. hist. pag. CLXXXVIII.*

Planta fruticosa, sempervirens, tripedalis, valde lactescens, hyemem apud nos agit in tepidario; floret Majo, & semina fert Junio Julioque. Caulis ramique recti, calamum vel digitum crassi, teretes, juniores villosi, seniores glabri & cicatricibus fuscis a foliis delapsis notati. Folia numerosa, sparsa, sessilia, caules ramosque longe vestientia, mollia, utrinque vix conspicue villosula, lanceolato-linearibus, acuta, integerrima. Umbella terminalis, multifida; umbellulis bifidis; cujusmodi etiam axillares in foliis superioribus plurimis. Involucri foliola plura, late spathulata vel obverse ovata, obtusa, sessilia, integerrima, villosula. Involucella pelviformia sive orbiculata, perfoliata, utrinque emarginata, parumper concava, fere glabra. Flores primarii steriles atque decidui carent germine. Calyx hirsutus viret. Petala omnibus quatuor, lunata, in principio sordide lutescentia, dein magis magisque lateritia aut rufa. Germen villosissimum, viride. Fructus villosus continet semina nitida & cinerea.

LXXXVIII.

EUPHORBIA DIVARICATA. *Linn. syst. pag. 451.*

A celeberrimo Spielmanno plantam sub hoc titulo accepi ante plures annos. Æstatem apud nos sub dio, hyemem tranfigit in tepidario. Patriam ignoro. Floret primo vere. Lactescit acriter tota, & glabra est. Caulis & rami fruticosi, teretes, seniores ex fusco cinerei, subsequi pallide badii, nitidi & cicatriculis foliorum delapsorum exasperatuli, summi virides & per totum decursum foliosi. Caulis divisio progressiva in ramos fit per trichotomiam, dum tres (rarissime duo vel quatuor) rami oriuntur in ambitu ex summitate uniuscujusque rami ex loco, ubi umbella jam delapsa tota, antea terminalis hælerat. Quotannis augmentum unius istiusmodi ramificationis fit, modo longioris, modo brevioris, sic ut in frutice cum septem trichotomiis altitudo sit quatuor pedum. Folia sunt angustissime lanceolata, obtusa, integerrima, in brevissimum pedunculum attenuata, patentia, dense sparsa. Umbella plerumque trifida, radiis dichotomis. Involucri, præter folia ramea ultima, breviora reliquis, foliola alia nulla. Involucella rotundata, obtusissima, interdum emarginata. Petala quatuor, nonnunquam quinque, sordide luteola, late subrotunda, obtusissima, integerrima, planiuscula, supra lucida, patentissima. Perianthium campanulatum, hirsutum, quadri- vel quinquedentatum ad numerum petalorum. Antheræ cum virore flavent. Germen pallide viret. Capsula est glabra.

LXXXIX.

LXXXIX.

MALVA SCOPARIA.

Crescit in insula Domingo, ubi ab incolis *Herbe à Balay* sive *Herba scoparia* vocatur. In caldariis nostris floret fere per totum annum. Frutex humanæ altitudinis, erectus, caule & ramis principibus teretibus ac virgatis. Cortex in caule & ramis senioribus coloris est cinnamomei & molliusculus; in junioribus viridis, scabriusculus; & in summis villosulus. Folia sunt deltoideo - ovata, petiolata, alterna, acuta, serrata & scabriuscula. Stipulæ subulatæ. Flores sessiles & aggregati occupant summitates ramulorum; alii solitarii locantur in foliorum axillis. Calyx est villosulus. Perianthii exterioris triphylli foliola lineari - lanceolata & acuta. Interioris semiquinquefidi laciniae ovatae, longitudine exterioris. Petala flava, ad unam tertiam partem calyce longiora, patentissima, ex basi angustata in laminam ampliata obverse cordatam cum altero lobo deficiente, hinc in apice obliqua. Antheræ luteæ. Arilli plus minus octo, ad apicem hispiduli, cæterum ferme mutici. Rami juniores dense, & folia utrinque parcius, obsidentur setis decumbentibus, albis, sæpius geminis ex eodem puncto ortis dependentibus cum totidem aliis in adversam partem erectis; quæ oculum nudum fugiunt, scabritiemque memoratam inducunt. Variat foliis oblongo-ovatis; & floribus præterea paucis axillaribus ac solitariis. Tum si attentius capitula florum consideramus, videmus, cuilibet flori subiectum foliolum minimum; unde, si ramulus paulo producatur, flores evadunt axillares & solitarii.

XC.

ORCHIS RUBRA. *Linn. syst. pag. 809.*

In agro Romano sponte crescentem invenit reverendus Norbertus Boccius. Bulbi gemelli, ovati, indivisi. Folia radicalia pauca, longe lanceolata, acuta, sessilia. Caulinum unum alterumve sessile, consimile. Caulis erectus, teres, semipedalis. Spathæ lanceolatæ, acutæ, striatæ, rubræ, fere longitudine florum. Hi sunt magni, totique rubri. Petala patentissima, lanceolata, acuta, lineata; duo interiora angustiora. Nectarii labium inferius monophyllum, ex principio angustiori in bracteam expansum rotundatam, crenatam, venulis pictis variegatam. Cornu subulatum, longitudine germinis. Descriptionem concinnavi ad iconem pictam, a supra laudato viro communicatam; ipsam plantam non vidi. Si petala pinxisset conniventia, pro papilionacea Linnæi habuissem.

XCI.

OPHRYS CRUCIGERA. *Linn. syst. pag. 814.*

In eodem agro cum priore idem vir reverendus invenit; atque etiam ad ejus iconem plantam descripsi. Bulbi gemini, subrotundi, indivisi. Folia radicalia & caulina longe lanceolata, acuta, lineata. Spathæ foliis similes, virentes, florum longitudine. Caulis teres, erectus, semipedalis. Petala patentissima; exteriora tria virentia, duo lateralia lanceolata, acuta, plana & apice rubentia, tertio summo oblongo, concavo & obtusissimo. Petala duo interiora oblonga flavescunt. Nectarii rubri labium superius cucullatum;

in-

inferius obverse rotundato - ovatum, convexum, villosum, integerrimum, in medio cruce alba medioque nigra notatum. Germen teres viret.

XCII.

ORCHIS MORAVICA. *Linn. syst. pag. 809.*

Etiam hanc elegantem plantam reverendus Boccius detexit in Moravia sponte crescentem. Bulbi gemelli, ovati, indivisi. Folia radicalia & caulina infima pauca, oblonga, acuta. Caulis cæterum aphyllus, teres, erectus, plus minus pedalis. Spathæ floribus breviores. Germen teres, intortum, viride. Petala ovata, acuta, concava, pallide virentia cum striis purpureis, erecta & conniventia omnia. Nectarii labium inferius trifidum, pallide roseum five carneum; laciniis lateralibus linearibus, obtusis; intermedia subrotunda, ampla, emarginata, crenulata, & supra punctis saturatioribus variegata. Nectarii cornu subulatum, obtusum, incurvatum, germine brevius.

XCIII.

SCILLA HYACINTHOIDES.

Ex feminibus sine titulo & patria jam ante duodecim annos transmissis elegans hæc planta vegetavit, sub dio mense Majo florens, tota glabra. Et jam ab illo tempore hoc eidem nomen datum fuerat, tum quoque jam ante sex annos sic picta, sculpta, impressa & colorata extabat, ut hæc mutare nunc non potuerim, quantumvis viderim, in ultima systematis Linnæani edi-

tione sub eodem titulo plantam aliam produci. Bulbus subrotundus, ex squamis dense compactus, albidus, ad latera soboliferus. Folia plura, pedalia, saturate virentia, nitida, acuta, integerrima, flaccidula, dorso protuberantia acutulo, inferne dimidiam unciam latitudine superantia, superiora versus paulatim angustata. Scapus ex centro bulbi erigitur teres, longitudine foliorum, viridis, superne racemosus. Flores odore Hyacinthi orientalis debiliore præditi, plus minus decem, nutantes, in pedunculis atrocæruleis & patulis. Bractææ ad singulos pedunculos geminæ, subulatæ, virentes aut cæruleæ, quarum altera brevior est, altera longior pedunculum æquat. Petala sex, plana, elliptica, obtusiuscula, pallide violacea, ad oras pallidiora, tria alterna angustiora, omnia patentissima sic, ut corolla tamen basi campanulata sit. Filamenta & stylus colore petalorum gaudent. Illa sex, subulata, erecta & petalis ad unam tertiam breviora, horum basibus adnascuntur, ad angustiora petala altius. Antheræ sunt oblongæ, incumbentes & saturate violacæ. Pollen ex cinereo virescit. In germine ovato virente & sexfulcato nullos poros nectariferos detego. Stylus crassulus, longitudine staminum. Stigma subcapitatum. Capsula trigono-ovata, acuta, trilocularis, trivalvis. Semina in quolibet loculamento (abortantibus reliquis) plerumque solitaria, globosa, lucida & atra.

XCIV.

CONVOLVULUS FLORIDUS. *Linn. syst. pag. 203.*

Semina sub hoc titulo Massonus ex insula Tenerifa mihi transmisit. Frutex elegans, quadripedalis, debilis, glaber. Folia sparsa, sublinearia, utrinque angustata, integerrima, breviter petiolata, tres quatuorve uncias lon-

longa. Paniculæ terminales. Perianthii foliola lanceolata, acuminata, pallide virentia. Corolla alba. Antheræ albidæ. Stigmatis laciniae duæ filiformes, obtusæ, longæ. Capsula calyce connivente ultra medium comprehensa, ovato - acuminata, ad apicem villosa, cæterum nitida, a basi superiora versus decemvalvis, unilocularis, monosperma. Semen ovatum, atrum. Sic fructu a genere maxime deflectit.

XCV.

RUMEX GLAUCUS.

Ex radice perenni, longa & sordide pallente quotannis caules exeunt plures, debiles, erecti alii, alii decumbentes, subpedales, teretes, graciles, hic illic magis minusve purpurei aut virentes, uti tota planta glabri, tandem ad omnia folia ex alis ramosi, superne in racemum florigerum aphyllum terminati. Folia sunt hastato - cordata, fere latiora quam longa, acuta, integerrima, crassula, glauca, longius petiolata, alterna, acida. Flores ex pedunculis filiformibus nutantes, a duobus ad quatuor aggregatim locantur. Calyx viret. Antheræ flavent. Alæ germinis rubent. Valvulæ in fructu integerrimæ granulis destituuntur. Flores omnes hermaphroditi sunt. Floret sub dio totam æstatem.

XCVI.

XCVI.

CASSIA CHINENSIS.

Ex Peking transmissa femina plantam hanc elegantem dederunt, in caldario jam primo anno flores fructusque largientem, atque in diversis individuis a tribus ad novem pedes altam, trunco in his ad basin uncialis fere diametri. Tota glabra est. Truncus ramique teretes. Folia pinnata ex foliolis utrinque a quatuor ad septem, in brevioribus individuis ut plurimum quinque. Foliola sunt lanceolato - oblonga, acuta, plana, horizontaliter expansa, subcœtida. Glandula stat gracilis supra basin incrassatam petioli. Racemi ex caule & ramis terminales, tum alii axillares ex plerisque foliorum superiorum axillis, multiflori, simplices aut ramosi. Calyx ex viridi flavet. Petala sunt lutea, rugosula; superiora tria majora. Legumen teres, fuscescens, glabrum, valde parum compressum, tres uncias longum, obtusum, sæpe superstitè stylo mucronatum, utrinque sulcatum numerosis costis semicircularibus transversis, refertum plurimis feminibus sine pulpa ulla.

XCVII.

LISIANTHUS GLAUCIFOLIUS.

Totus glaber est. In caldario altero ætatis anno flores primos produxit a Julio ad Septembrim. Patriam ignoro. Radix tenuis, albicans & perennis. Caules annui, plures, erecti, teretes, bipedales, vix ramosi. Folia opposita, sessilia, oblonga, acutiuscula, integerrima, suberecta, crassula, & glauco rore affusa. Pedunculi uniflori, elongati, angulati, erecti, termina-

minalis, & axillares pauci ex summo caule. Flores inodori, calyce viridi, corolla purpureo - violacea, & antheris flavis, sequentem exhibent characterem.

CAL. Perianthium persistens, monophyllum. Tubus pentagonus, brevissimus. Laciniæ subulatæ, acutæ, erectæ, longitudine tubi corollæ.

COR. monopetala, infundibuliformis. Tubus subcylindricus, basi angustatus. Limbus quinquefidus, tubo longior; laciniis lanceolatis, acutis, planis, patentissimis.

STAM. Filamenta quinque, filiformia, erecta, inserta fundo tubi corollæ. Antheræ erectæ.

PIST. Germen oblongum. Stylus filiformis, longitudine tubi corollæ. Stigma bilamellatum, magnum, patens, obtusum.

PER. Capsula oblonga, acuminata, subbilocularis, bivalvis.

SEM. numerosissima, minuta.

XCVIII.

STELLERA PASSERINA. *Linn. syst. pag. 373.*

Passerina. *Bauh. hist. 3. pag. 456.*

Linaria altera botryoides montana. *Col. ecphr. 1. p. 82. t. 80.*

Lithospermum linariæ folio germanicum. *Bauh. pin. 259.*

Planta annua & glabra crescit in Austriæ arvis, florens a Julio ad medium Octobrim. Radix gracilis, fusiformis, longa, pallida. Caulis teres, erectus, sesquipedalis, simplicissimus, vel uno alterove ramulo inferne auctus, totus foliis floribusque onustus. Folia sunt lineari - lanceolata, acu-

ta, integerrima, sessilia, alterna. Flores sessiles, axillares, aggregati, parvi. Corolla pallide viret, intus flavescit magis, foris hirsuta tota. Antheræ aurantiacæ. Semen atrum, nitidum.

CAL. nullus.

COR. monopetala, oblonga, basi ventriculosa, persistens. Tubus longissimus. Limbus quadrifidus; laciniis ovatis, concavis, obtusis, erectis.

STAM. Filamenta octo, brevissima, in summa parte tubi corollæ. Antheræ oblongæ, erectæ.

PIST. Germen lenticulare. Stylus filiformis, brevis, erectus. Stigma capitatum.

PER. nullum.

SEM. unicum, ovatum, in mucronem obtusum desinens.

XCIX.

GLYCINE CARIBÆA.

Ex insulis Caribæis carpta femina mecum attuli, quæ in caldario fata fruticem produxerunt volubilem, Augusto & Septembri florentem, femina perficientem demum Decembri. Caules lignosi, cinerei, calamum crassi, & glabri. Rami juniores virentes & herbacei. Folia sunt ternata, petiolata; foliolis rhombeis, acutis; lateralium interiore parte folii ovati. Stipulæ ad petiolos communes subulatae, breves, ferrugineæ. Rami juniores & folia ob villos oculo nudo inconspicuos ad tactum modice scabra sunt. Racemi ad foliorum alas laterales, graciles, elongati, multiflori, patentes, interdum

ra-

ramulo aucti. Calyx viret. Corolla flavet. Vexillum subtus lineis purpureis variegatur. Legumen unciale.

CAL. Perianthium monophyllum, compressum, villosulum; ore bilabiato & quinquedentato; dentibus omnibus acutis, intermedio labii inferioris duplo productiore.

COR. papilionacea. Vexillum obverse cordatum, planiusculum, totum reflexum, emarginatum; ungue brevi concavo.

Alæ oblongæ, obtusæ, erectæ, fere longitudine vexilli; ungue duplici.

Carina dipetala, subfalcata, obtusissima, superne latior.

STAM. Filamenta diadelphæ (simplex & novemfidum) Antheræ simplices.

PIST. Germen oblongum, hirsutum. Stylus filiformis, glaber. Stigma obtusum.

PER. Legumen compressum, hirsutum, oblongum, ad futuram anteriorem in apicem mucronatum abiens.

SEM. plerumque duo, oblonge reniformia, nitida.

C.

CROTALARIA CÆRULEA.

Planta indica, annua, pedalis, erecta & glabriuscula floret in caldario mense Julio & Augusto, femina Octobri perficit. Caulis acute angulatus, superne pentagonus. Folia sunt rotundato-ovata, integra, leviter emarginata cum exigua setula, basi attenuata, venosa, sessilia, alterna, fordide virentia. Stipulæ falcatae, acutæ, integerrimæ, amplexicaules. Rami

ex omnium fere foliorum alis quidem egrediuntur patentes, sed nulli apud nos, planta ad hyemis adventum semper pereunte, florem prodixerunt. Racemus terminalis & densus. Bractæ ad pedunculos setacæ, breves & exiguæ. Flores subodorati. Perianthii pallide virentis & profunde quinquefidi lacinia sunt lanceolata & acuminata, quarum superiores duæ vexillo subjacent. Vexillum & alæ ex violaceo cærulescunt, striata, & calyce duplo longiora. Illud amplissimum, emarginatum, late subrotundum expansumque subtus pallet. Hæ sunt obverse ovatae, obtusissimæ & erectæ. Carina albidâ, falcata, turgida, compressa tamen, acuta, alisque brevior est. Filamenta decem inferne connascuntur omnia in vaginam fissam, superne libera & ad angulum acutum assurgentia. Antheræ aurantiacæ. Germen oblongum, compressum, hirsutum. Stylus filiformis recta assurgit. Stigma simplex. Legumen fere sescunciale, oblongum, compressum, inflatum, obtusissimum, stylo persistente ut plurimum instructum, minutissime villosum, nigro - fuscum, pendulum, uniloculare & bivalve semina continet plura.

CI.

SISYMBRIUM MOLLE.

Planta acris & magis minusve villosula Majo Junioque floret. Ex radice perenni, caulescente, & hinc superne a foliorum cauliumque præteritorum relictis cicatricibus superne circulariter exasperata, tenuiter fusiformi & fuscescente, quotannis folia nascuntur plurima radicalia, & caules, adscendentes alii, alii erecti, semipedales & ultra, superne ex foliorum axillis ramulosi, atque teretes. Folia radicalia sunt spathulata vel oblonga, petiolata, plerumque obtusa, dentata, & pallide virentia. Caulina oblonga, obtu-

tufula, hastato - amplexicaulia, & denticulata. Corymbi terminales & erecti in longos tandem racemos frutescentes producuntur. Calycis foliola ovata, acuta, valde concava, villosula, pallide virentia & decidua patent. Petala flava, calyce duplo longiora, ungue erectiusculo; laminis subrotundis, integerrimis, planis, patentissimis. Filamenta flava. Antheræ luteæ. Germen oblongum. Stylus brevissimus coronatur stigmate capitato & pallente. Siliqua teres, ut plurimum incurvata, ad lentem hispidula, semiuncialis, a basi dehiscens. Semina oblonga, compressula, luteola. Haud novi patriam.

CII.

SISYMBRIUM HISPANICUM.

Tota glaberrima. Altero ætatis anno floruit Majo & Junio, dum hyemem transegerat in caldario; ex radice albida caulem attollens sesquipedalem, teretem, erectum & ex omnium fere foliorum axillis ramolum. Hæc sunt lanceolata, acutiuscula, rariter ferrata, sessilia & glaucescentia. Flores corymbosi in extremitate caulis & ramorum haud grate subodorati. Calycis ex flavo virentis foliola sunt lanceolata, acuta, erectiuscula & decidua. Petala obtusa, plana, calyce fere duplo longiora, supra hunc patentissima, flava. Genitalia generis. Siliquæ ex corymbo valde elongato teretes, obtusæ, glabræ.

CIII.

SISYMBRIUM PANNONICUM.

In Hungaria sponte crescentem detexit expertissimus vir Stephanus Lumnitzer, qui mecum benevole semina communicavit. Ex his enata planta fuit, qui Majo & Junio floruit. Radix gracilis & pallida. Caulis solitarius, erectus, sesquipedalis, teres, tantum superne ramosus, retrorsum pilosus, idque inferne successive magis, superne vero glaber. Folia petiolata, alterna; inferiora oblonga, obtusa, versus basin attenuata, pilosula; atque horum infima integra & denticulata aut ferrata; subsequa autem runcinata. Folia superiora glaberrima, magis magisque profunde divisa, tandem pinnata ex pinnis lanceolato-linearibus, acutis, in infimis ferratis, reliquis integerrimis cum terminali elongata. Flores corymbosi. Calycis pallide virentis foliola linearia, obtusa, patentissima, decidua. Petala ochroleuca, obtusa; unguibus erectis longitudine calycis, laminis patentissimis. Antheræ flavæ. Siliqua linearis, gracilis, triuncialis, glabra, recta, patentissima. Et reliqua ad characterem Linnæanum.

CIV.

TURRITIS HIRSUTA. *Linn syst. pag. 600.*

Erysimo similis hirsuta, non laciniata alba. *Bauh. pin. 101. prodr. 42.*

Tota inodora & fere insipida. Ex radice perenni, terete, albida, calami crassitie, & fibris numerosis aucta, folia radicalia plura annuatim emittuntur oblonga obtusa inque petiolum attenuata; tum caules pauci foliosi,

vil-

villosi, simplices, pedales, in corymbum elongatum terminati, & ex foliorum plerorumque alis corymbos pedunculatos, infimos tantum foliosos, reliquos aphyllous, prominentes. Folia caulina sunt sessilia & acutiuscula; summa angusta subsagittata & integerrima; subsequa inferiora oblonga, infima ovata, utraque obsolete dentata subciliata & hirsutula. Pedicelli capillares & erecti etiam in fructu. Calycis erecti & decidui foliola sunt oblonga, obtusa, & concava. Petala nivea, calyce fere duplo longiora, ex basi angustissima cuneiformia, obtusa, plana, supra calycem patentissima. Filamenta alba, longitudine calycis. Antheræ flavæ. Germen lineare, glabrum, longitudine staminum. Stylus vix ullus. Stigma capitatum. Siliqua erecta, fescuncialis, linearis, obtusa, nitida, compressa, nullo modo angulata. Crescit in Austria & aliis Europæ regionibus, in pascuis montanis, rudertis saxosis & alibi.

CV.

RUBIA FRUTICOSA.

Crescit in fruticetis insulæ Tenerifæ, quibus debilis se sustentat. Apud nos hyemem sempervirens agit in tepidario, æstatem sub dio, florens quotannis Septembri & Octobri. Ab eximio Masson inventore semina accepi. Caulis fruticosus, lignosus, teres, asper, ramosissimus, ex fusco cinerascens, altitudinis humanæ, basi calamo crassior. Rami juniores angulati, asperrimi, virides. Folia a ternis ad septena, lineari-lanceolata, acuta, nitida, crassula, basi veluti in petiolum attenuata, facie semper glabra, ad oras vero in utraque pagina, nonnunquam etiam in nervo medio dorsali, aculeolis hispidissima & tangenti adhærentia. Pedunculi axillares, breves, trifidi, tri-

triflori & solitarii; in ramulorum summitatibus uniflori & terni. Corollæ planæ, uti in galiis, in quinque sex septemve lacinias acutas divisæ, ochroleucæ. Filamenta brevissima tot, quot sunt laciniae petali. Antheræ ochroleucæ. Stylus profundissime bifidus, ut ferme duplex dicatur. Stigmata capitata, pallida. Germen globosum, fulcatum, & glabrum abit in baccas duas concretas, subrotundas, nigras, glabras, parvas, purpureo succo foetas. Semina solitaria, glabra, subrotunda, nigra.

CVI.

CITHAREXYLUM VILLOSUM.

Crescit in insula Domingo. In caldario floret copiose Septembri & Octobri, sed fructum non tulit. Arbulcula decempedalis, habitu congenerum. Truncus & rami seniores teretes & cinerei; juniores tetragoni & virentes; novelli villosi. Folia opposita, breviter petiolata, lanceolata vel obverse ovata, acuta, firma, versus apicem paucis acutis & distantibus dentibus serrata, rarissime integerrima, facie scabriuscula, dorso villosissima & mollia, triuncialia, cum foveola glandulosa oblonga & saturate virente in utroque summo latere petioli. Racemi semipedales, terminales in ramulis propendulis. Flores numerosi, breviter pedunculati, toti villosi, & odoratissimi. Calyx truncatus viret. Corolla albet. Antheræ flavent. Totus character & magnitudo congenerum est.

CVII.

CVII.

ECHITES DOMINGENSIS.

Ex semine in caldario enata, altero anno per totam æstatem floruit, & sic copiose florere pergit, tota lactescens, caule volubili, duodecimpedali, terete, ramofo, lignoso, frutescente, vix calamum crasso, adulto glabro & cinerascete; juniore villoso. Folia omnia primo anno erant linearia, angustissima, triuncialia & omnino numerosa. Ab his, quæ proximis annis succefferunt, quam maxime differunt, scilicet ovato - oblonga multoque breviora. Cæterum utrobique breviter petiolata, opposita, acutiuscula, scabriuscula, facie nitentia & saturate viridia, dorso villosa & pallidiora. Pedunculi axillares, breves, pauciflori. Flores subodorati, elegantes. Calycis virentis & pilosi foliola subulata & erecta virent. Corollæ intus saturate flavæ, extus sulphuræ, tubus est angustus, ovatus, & duplo fere brevior calyce. Faux campanulata, magna, foris villosa, intus in fundo striata, obtuse quinquangularis. Limbi ampli & faucis longitudine lacinia sunt truncato - obtusæ, in altero latere rectæ, in altero rotundatæ. Glandulæ quinque, subrotundæ, cinereæ, brevissimæ, circumdant germina duo semiovata. Stylus unicus, longitudine staminum. Stigma capitatum. Filamenta quinque brevissima in summa parte tubi. Antheræ in conum connivent. Fructum necdum dedit. Ante horam unam alteramve, quando corolla expanditur, lacinia limbi in una baseos latere, hic ampliores ipsa sectione, primo evolvuntur, ut tunc quinque appendiculis alatis aucta corolla videatur. Summa intercedit affinitas cum Echite suberecta in floribus & foliis; sed in caule non minus discrimen est.

CVIII.

RUTA LEGITIMA.

Ruta montana. *Clus. hist. CXXXV. cum figura in Appendice altera. Læfling. it. pag. 240.*

Ruta sylvestris minor. *Bauh. pin. 336.*

Ruta sylvestris minima. *Dod. pempt. 1. l. 5. c. 1.*

Ruta sylvestris tenuifolia. *Cam. epit. 495.*

Peganion Narbonensium five Rutula. *Lob. advers. 390. ic. o. 54.*

Tota glabra sapore & odore Rutæ graveolentis fortiore. Apud nos altero ætatis anno floret, Augusto, Septembri vel serius; raro fructum fert; & hyeme, quam etiam primo anno in tepidario peragere debet, plerumque perit. Caules plures, basi lignescentes, cæterum herbacei, erecti, teretes, pedales aut ultra. Folia tripinnata; pinnulis sublinearibus, angustis & obtusis. Flores in paniculis fastigiatis numerosi; pedunculis per foliola simpliciora squamosis. Calycis foliola lanceolata, acuminata, viridia, petalis ad unam tertiam breviora, caduca. Petala ochroleuca, oblonga, valde concava, patula, obtusa, nec ciliata, nec in ungues graciliter angustata. Capsularum lobi rotundati. Crescit in Hispania, Portugallia, & Aquitania.

CIX.

CASSIA SENNOIDES.

Jam decem sunt anni, a quibus semina hujus Cassiæ sub titulo Cassiæ Sennæ mihi transmissa fuerunt, una cum aliis ex India Orientali allata. Sen-

na

na autem esse nequit, quæ annua est. Hæc trunco gaudet jam nunc duodecimipedali, ligneo, pollicem crasso, hinc debili, erecto, ramofo; materie albida & dura; cortice fusco punctisque extantibus inæquali. Rami juniores virent, & glabri sunt. Stipulæ setaceæ & breves. Folia trijuga, paucissima bijuga, trita subscetida. Foliola obverse ovata, obtusa, integerrima, brevissime petiolata, facie atrovirentia, subtus glauca; extima majora, quandoque magis oblonga. Inter foliola infima glandula stat erecta & obtusa; rarius etiam altera talis inter media conspicitur. Pedunculi axillares, solitarii & racemosi sustinent flores inodoros, a duobus ad quinque; quibus calyx cum virore flavescit, petala sunt lutea, calycem parum superantia, superiora tria obverse ovata & latiora, duo inferiora lanceolata. Filamenta tria infima lutea. Fructum non tantum necdum dedit, sed bis solummodo flores, idque mense Majo, quantumvis in caldario sempervirens lætissime vegetet.

CX.

ORCHIS PALUSTRIS.

Orchis mascula. *Crantz. stirp. austr. pag. 500.*

Planta hæc in pratis Austriæ palustribus, imprimis circa Himberg, una cum Pediculari palustri, Carduo palustri, Schoëno nigricante, aliisque similibus copiosissime crescit, florens Junio. Bulbi indivisi, ovati vel subrotundi. Scapus foliosus, erectus, teres, sesquipedalis. Folia acuta, inferne vaginantia, dein conniventia, erectiuscula; quæ semipedem longa sunt, basi latitudinem uncia dimidiæ vix habent. Spathæ germen plus minus æquant. Flos inodorus, plerumque saturate purpureus, modo magis dilute, rarius etiam carneus, hinc colore inconstans. Petala omnia erecta, oblongo-

ovata, obtulula, duo interiora conniventia. Nectarii cornu obtusum, ger-
mine paulo brevius. Labii ampli & trifidi laciniæ laterales rotundatæ, in-
termedia minima & emarginata. Capsula uncialis & calamum crassa.

CXI.

PANICUM MAXIMUM.

In insula Guadeloupe sponte crescit. Radix perennis, fibris pallen-
tibus & crassulis aucta, cespitose & successive plures culmos producit, ere-
ctos, simplices, compressos, a sex ad decem pedes altos, nitidos, glabros,
ad foliorum exortum nodose incrassatos, horum vaginis ferme totos vestitos,
firmos, inferne calamum crassos. Vaginæ striatæ, longæ, basi asperæ & pi-
losæ, cæterum glabræ. Folia ipsa sine vagina sesquipedalia, in maxima la-
titudine fere uncialia, ad ortum barbata, acuta, glabra, oris retrorsum val-
de scabris. Panicula terminalis, erecta, longa. Racemi laterales patentés,
filiformes, recti, alii verticillati, alii alternatim sparsi, ad flores plus mi-
nus flexuosi. Pedunculi plurimi, capillares, ultra flores sæpe producti, at-
que hinc veluti aristati, ad racemos fere appressi, duos tres quatuorve flo-
res, breviter pedunculatos ipsos, sustinentes; cum nonnullis etiam intermix-
tis unifloris. Glumæ unifloræ ac trivalvis valvulæ sunt glabræ, obtusiusculæ;
valvula extima parva & appressa. Antheræ lineares, fuscoflavæ. Stigmata
purpurea. Et alia generis.

CXII.

CXII.

CACALIA LACINIATA. *Linn. syst. pag. 733.*

Planta elegans, tota glabra & glauca, saporis ingrate balsamici, hyemem apud nos in tepidario, æstatem in caldario melius, minus læte sub dio agit, florens modo æstate, modo per totam hyemem. Radix sordide albens, hic illic tuberosè incrassata, & stolonifera, cespitose plures caules emittit. Sunt hi fruticosi, digitum crassi, carnosì, teretes, erecti quidem, at debiles, a cujuslibet folii delapsi cicatrice superstite exasperati, atque hinc lineis decurrentibus mage virentibus picti, tandem tripedales & ultra, ramosi. Pedunculi elongati, ramosi, teretes; ramis inordinate subcymosis; pedunculis ultimis squamosis. Flores foetidi nutant parumper. Calyx glaberrimus & cylindricus constat ex foliolis sæpius ab undecim ad tredecim, linearibus, acutis, æqualibus, tubumque constituentibus, sed nullas habet squamas vel minimas, sibi ad basin incumbentes. Flosculi hermaphroditi circiter quinque & viginti, calyce paulo longiores, albi, infundibuliformes cum limbo quinquefido patentissimo & acuto. Anthera atropurpurea & petalo altior. Stigma bifidum, revolutum, flavescens. Receptaculum nudum, punctatum. Semina linearia, villosa, instructa pappo sessili, piloso & niveo. Folia sparsa, crassa, petiolata, pleraque pinnata, rarius pinnatifida vel dumtaxat laciniata; pinnulis oblongis dentato - incisìs vel integris; extrema majore.

CXIII.

SOLANUM CORYMBOSUM.

In Peruvia sponte nascitur. Caules plures, calamum & ultra crassi, teretes, inferne lignosi & perennantes, superne herbacei & apud nos annui, ramosi, alii erecti, alii debiles & procumbentes, habitu Solani Dulcamaræ. Folia ex ovata figura mox quam maxime & longe versus petiolum attenuantur, glabra, acuta, integerrima, foetida, alterna. Racemi oppositifolii, graciles, bifidi, trifidi vel quadrifidi, multiflori, foliis breviores. Flores parvi, omnes fertiles. Calycis virentis & petali cærulescentis laciniae sunt obtusulae. Bacca aurantiaci coloris magnitudinem piselli habet. Semina pauca pallent. Tota planta inermis est. In horto hyemem in tepidario, æstatem sub dio agit.

CXIV.

OSTEOSPERMUM CÆRULEUM.

Crescit ad Promontorium Bonæ spei, frutex tripedalis, erectus, debilis, totus viscosus nec grate odoratus; caulibus calamum crassis, teretibus, totis foliosis, parum ramosis, superne in pedunculos floriferos solutis. Folia sunt petiolata, sparsa, pinnata, ad lentem villosula & ciliata, bipollicaria; pinnis oblongis, ferratis inæqualiter, obtusulis, utrinque decreascentibus, summis confluentibus. Calycis imbricati ex duplici serie foliola sunt crassula, acuta & concava. Corollulae in radio circiter octodecim, cæruleae, ligulatae, tridentatae, patentissimae, vespere atque noctu totae revolutae, mane
ite-

iterum sese expandentes. Corollulæ disci luteæ, infundibuliformes, limbo quinquefido. Utrisque tubus est villosissimus. Fæminis stigma bifidum & patentissimum. Germen utrisque turbinatum. Semina hermaphroditis nulla, fæminis turbinato - oblonga, scabra. Et reliqua generis. Hyemem in hybernaculo, æstatem sub dio agit, florens Junio.

CXV.

GALEGA OCHROLEUCA.

Floret in caldario primo vero. Patriam ignoro. Caulis tripedalis, lignosus, teres, ramosulus, erectus. Rami juniores, pedunculi, calyces, petioli, & foliola utrinque villis mollibus dense vestiuntur. Folia sunt pinata cum impari; foliolis utrinque tribus, subovatis, integerrimis, obtusis vel acutulis, brevissime petiolatis. Pedunculi axillares, foliis longiores, patuli, superne racemosi. Dentes calycini sunt lanceolato - acuminati. Corollæ ochroleucæ vexillum est subrotundum, emarginatum, planum, patentissimum. Alæ oblongæ, obtusæ, erectæ, concavæ, appendicula destitutæ. Carina dipetala, fere figura alarum. Filamenta decem, simplex & novemfidum. Antheræ compressæ, rotundatæ, flavæ. Germen lineare. Stigma simplex. Legumen lineare, glaberrimum, compressum, erectum, ad semina transverse striatum, fuscum, pendulum. Semina plurima, compressa, atra.

CXVI.

CXVI.

CISTUS CRETICUS. *Linn. syst. pag. 497.*

Cistus ladanifera cretica. Tourn. it. 1. pag. 29. Buxb. cent. 3. pag. 14. tab. 64. fig. 1.

Cistus Ledon cretense. Bauh. pin. 467.

Ladanum creticum. Alp. exot. 89. t. 88. hist. nat. Ægypt. 2. pag. 69.

Arbuscula ramosa, diffusa, sesquipedalis & ultra, æstatem sub dio agit, hyemem apud nos in hybernaculo, Junio atque Julio copiose florens. Caulis ramique teretes & villosuli. Folia opposita ex petiolis latis & amplexicaulibus primum spathulata, dein ovata vel lanceolata, acutiuscula, rugosa, nonnunquam undulata, scabriuscula, crassula, integerrima, viscosa, ladanum spirantia, utrinque & ad oras dense obsita pilis albis diversæ longitudinis, simplicibus aliis, aliis ramosis aut capitatis, oculo nudo vix conspicuis. Stipulæ nullæ. Pedunculi uniflori, terminales in ramusculis ultimis foliosis, erecti, villosi. Calycis villosi foliola ovato-acuminata, fere æqualia. Petala purpureo-rosea, inodora, rotundata, obsolete crenata, corollam formant fescuncialis diametri. Tota stamina lutea sunt. Germen hirsutum viret. Stylus & stigma capitatum pallent. Capsula ovata, obtusa, fusca, pilis cinereis hirsuta, quinquelocularis & quinquevalvis. Semina plura, glabra, rufa, & angulata, maturescunt Septembri.

CXVII.

CXVII.

CREPIS ALBIDA.

Sub hoc titulo semina a pluribus amicis accepi, quæ hanc plantam protulerunt, totam viscosulam, pilis brevissimis albidis & capitatis hirtulam, lactescentem & saporis amari atque ingrati. Radix perennis, digitum crassa & multiceps altero ætatis & subsequis annis plures caules emittit erectos, fessipedales, parum ramosos, teretes, striatos, asperiusculos & annuos. Folia radicalia plura, longe spathulata, obtusula, denticulata vel etiam magis incisa. Caulina subamplexicaulia, acuta, ovata vel oblonga, & denticulata. Rami in pedunculos longos & aphyllous abeunt. Calycis ovati squamæ ad marginem scariosæ & breviter ciliatæ. Corolla supra flava, dorso sulphurea. Pappus pilosus & sessilis. Floret sub dio Junio & Julio.

CXVIII.

HIBISCUS PRÆMORSUS. *Linn. syst. pag. 628.*

Africa patria est. Apud nos in caldario degit, totam florens æstatem, frutex altero jam anno tripedalis & ultra, erectus. Cortex trunci cinereus. Rami teretes; juniores virentes & parumper scabri. Stipulæ utrinque ad petiolos acutæ & lineares. Folia sunt subrotunda cum præmorso apice, hinc latiora quam longa, basi parumper cordata, crenata, subquinenervia, facie glabriuscula, dorso hirtula, petiolata, alterna. Pedunculi axillares, folitarii, uniflori, foliis longiores. Flores inodori, diametro fescunciali. Calycis exterioris foliola circiter duodecim, linearia, acuta, tomentosa. In-

terior semiquinquefidus, glabrior, longior, pallide virens; laciniis lanceolatis, acutis. Corolla ochroleuca, foris inferne rubescens, patentissima, marcescendo tandem rubescens tota; petalis obtusis, versus apicem lactescentibus, planis, oblique porrectis. Antheræ aurantiacæ. Capsulæ quinque, rugosulæ, mucronatæ, duriusculæ, nigræ, monospermæ.

CXIX.

CASSIA CRISTA.

Apud nos in caldario læte vegetat, florens Decembri & Januario, sed fructum dare huc usque recusavit. Frutex totus glaber, erectus, octopedalis. Folia sunt numerosa, novemjuga; superiora octojuga & septemjuga; foliolis oblongis, obtusis, brevissime petiolatis, integerrimis, superioribus successive paulo majoribus. Inter foliola infima locatur glandula teres & obtusa. Pedunculi in summo caule & in ramis axillares, graciles, foliis breviores, a duobus ad sex flores sustinent, sæpe irregulariter subramosi, aut etiam gemini. Calycis virentis foliola sunt concava, magnitudine inæqualia, & inordinate disposita. Petala subovata, obtusissima, lutea, maxima, superiora tria parva. Reliqua generis. Sponte crescit in Florida.

CXX.

PLANTAGO MAXIMA. *Juss. hort. paris.*

Crescit sub dio. Radix fusiformis, digitum crassa & perennis, folia quotannis producit plura, longe petiolata, petiolis antice sulco exaratis,
lan-

lanceolata, acutiuscula, dentata vel integerrima, a quinque nervis ad undecim insignita, utrinque sed maxime dorso villosa, hinc ad tactum molliuscula, magnitudine cæterum & latitudine valde variantia, sic ut (petiolis exceptis) folium novemunciale latitudinem modo semipedalem habeat, modo duntaxat biunciale. Scapi teretes, striati, villosuli, & a sesquipede ad duos cum dimidio pedes alti, spicam gerunt cylindricam; a tribus ad quinque uncias longam, totam densissime imbricatam. Calyx æqualis viret. Petalum pallet. Filamenta longissima albescent; dein nonnunquam purpurascunt. Reliqua generis.

CXXI.

SONCHUS FRUTICOSUS. *Linn. syst. pag. 712. suppl. pag. 346.*

Detexit elegantem hanc plantam Franciscus Masson in rupibus insulæ Tenerifæ, ubi ab incolis *Lechuga de pastor* sive Lactuca pastorum vocatur, & unde anno 1779 semina benevole ad me transmisit. Ex radice biunciali & unciam crassa fibrisque aucta truncus exit nunc anno ætatis quinto bipedalis & unciam diametro æquans, fuscocinereus, teres, cicatricibus semicircularibus a foliis præteritis notatus, spongiosus, uno alterove ramo brevi instructus, perennans. Ad hujus & ramorum extremitates plurima locantur folia fere frondosa, a semipede ad pedem longa, elongato-lanceolata, acuta, sessilia, utrinque glabra, subruncinata, dorso paulo pallidius virentia; laciniis semiovatis denticulatis & acutis. Ex centro caulis ramorumque protruditur ramulus calamus crassus, teres, erectus, foliosus, semipedalis aut longior, in pedunculos ramosos & subumbellatos solutus. In horti nostri individuis præter foliola solitaria & successive minora ad pedunculorum subdivi-

fiones non video dicenda involucra ulla, nec recurva illa, de quibus apud Linnæum. Pedicelli proprii & basis planior calycis obsidentur nivea lanugine. Perianthii imbricati squamæ ovatæ, ad lentem obsolete denticulatæ, obtusæ, glabræ, ac virentes, sibi mutuo arcte accumbunt; nec sunt, uti apud Linnæum dicuntur, patulæ, aut laxæ, aut apice recurvatæ. Corolla est lutea. Receptaculum papillosum, nudum, planum cum centro concavo. Semina oblonga, atra, coronata pappo piloso sessili & niveo. Calyx in fructu demum patentissimus evadit. Tota planta lacte amaro abundat. Floret sub dio Julio & Augusto, hyemem in hybernaculo transfigens.

CXXII.

GERANIUM REVOLUTUM.

Frutex bipedalis & ultra, totus pollet odore balsamico forti nec grato. Africa patria est. Sub dio apud nos floret a Junio ad Augustum, transigens hyemem in hybernaculo. Truncus pollicem crassus, & rami seniores, notantur cicatricibus pallentibus, cæterum glabri, teretes, pallide fusci. Stipulæ sunt cordatæ & acutæ. Folia opposita, petiolata, simplicia (nam omnes laciniae per margines decurrentes confluunt & uniuntur) varie multipartita; laciniis omnibus linearibus, acutis perque oras revolutis. Folia, petioli, pedunculi, calyx, & rami juniores, ad lentem pilis brevissimis albidis hispidula, & hinc ad tactum valde scabra sunt. Pedunculi axillares ab unico ad tres flores sustinent. Calycis foliola quinque, lanceolata, acuta, concava. Petala quinque, carnea, rubrostriata, oblonga, obtusa, summa duo ad basin sanguinea cum macula media pallidiore. Filamenta septem,

om-

omnia antherifera. Antheræ fufcorubræ , oblongæ , incumbentes. Stylus albus. Stigma quinquefidum, fanguineum. Seminum cauda tortilis, pilofa.

CXXIII.

GERANIUM GLUTINOSUM.

Ex Africa eft. Caulis fruticosus, quadripedalis, digitum craffus, ramosus. Rami juniores & folia juniora funt omnium viscofiffima. Rami, petioli & pedunculi funt fcabri. Stipulæ lanceolatæ & acuminatæ. Folia longe petiolata, alterna, nonnunquam oppofita, facie lucida, fubtus ad venas extantes hispidula, bafi cordata, profunde triloba cum lobo medio elongato & trilobato, acuta, valde inæquabiliter ac veluti erofe ferrata. Lobi laterales etiam sæpe obfoletius bilobata funt. Pedunculi axillares, umbellati. Bractææ ovatæ, acutæ, hirsutæ, fufcæ. Calyx hirsutus, monophyllus, bafi campanulatus, hinc in lacinias ovatas acutas patentesque fectus. Petala purpurorubra, quina, cuneiformia; quorum fuperiora duo tribus quatuorve maculis fanguineis notantur. Filamenta feptem, antherifera omnia. Stigma quinquefidum. Semina non pervenerunt ad maturitatem.

CXXIV.

AGROSTIS TENACISSIMA. *Linn. fyft. pag. III.*

Crefcit in infulis Caribæis; apud nos in caldario, florens fucceffive a Majo ad finem Octobris. Ex radice perenni & cespitofa per totum annum numerosiffima egrediuntur folia; tum plures culmi herbacei, annui, debiles,

foliosi, basi compressuli calamumque fere crassi, superne graciles, tenacissimi. Hi in paniculam terminantur suberectam, pedalem vel etiam sesquipedalem, totam racemulis appressis tectam, & hinc filiformiter spicatam. Racemuli hi alternantes, etiam ipsi spicati sunt, superiores breviores & simplices, inferiores longiores & paniculati; omnes flexuosi. Pedicelli proprii uniflori & appressi. In aliis culmis racemuli infimi patuli sunt, in aliis etiam reliquorum adinstar appressi. Flores mutici, valde minuti, pallide virentes. Glumæ unifloræ, bivalvis, & petalo brevioris, valvula altera est acuta, altera brevior & obtusa. Corollæ erectæ valvula etiam longior acuta est, brevior obtusa; sed brevior hæc in eodem latere ponitur cum valvula longiore glumæ. Stigmata pallida & penicilliformia in media corolla, quam nunquam vidi expansam, prodeunt. Antheræ cærulescunt. Semen oblongum, compressum, obtusum, glabrum, semipellucidum, sordide flavescens, basique cicatrice fusca notatum, ex corolla sponte dimittitur nudum; dein ipsa corolla cum altera calycis valvula decidit ipsa, altera valvula remanente in pedunculo.

CXXV.

MEDICAGO CARSTIENSIS.

Ex radice perenni & repente caules quotannis attolluntur plures, herbacei, erecti, pedales, angulati, ex axillis foliorum ramulis aucti. Stipulæ sunt semisagittatæ, acutæ & argute dentato-ferratæ. Folia ternata, petiolata; foliolis ovatis, obtusulis, ferrulatis. Pedunculi communes axillares, fere longitudine foliorum, subumbellati, fere uti in Coronillis, plus minus septemflori. Corolla lutea. Vexillum emarginatum. Alæ carinaque

patulæ. Legumen cochleatum, nitidum, atrum, depressulum; futura exte-
riore ciliis longis, sursum deorsumque divergentibus, obsita. Semina oblon-
go - reniformia, flaventia. Et reliqua ad characterem Linnæanum. Tota
glabra est. Sponte crescit in montibus Carstiensibus Carniolæ, ubi clar.
Valentinus Brusati detexit, mecumque semina communicavit.

CXXVI.

ASTRAGALUS HIANUS.

Semina hujus plantæ sine ullo titulo accepi, ut patriam ignorem. Ex
radice perenni & albida caules annuatim exeunt plures, herbacei, adscen-
dentes, teretes, pedales, ramosuli, albidis villis molles. Stipulæ lanceo-
latæ, acuminatæ, villosæ. Folia alterna, petiolata, pinnata, pilosa, plus
minus semipedalia; foliolis utrinque cum impari a duodecim ad octodecim,
oblongis, acutiusculis, brevissime petiolatis. Pedunculi communes elongati,
erecti, teretes, in racemum terminati. Bractæ lineari - lanceolatæ, hir-
sutæ. Pedicelli proprii breves, solitarii. Calyx villosus. Corolla tota pur-
purea. Vexillum oblongum, obtusissimum, adscendens. Alæ oblongæ, ob-
tusæ, vexillo breviores, erectæ. Germen hirsutum. Stylus brevis cum
stigmatе simplici & obtuso. Legumen pendulum, oblongum, stylo persisten-
te inflexo hamatum, villosum, supra per futuram depressam sulcatum, per
eandem hanc futuram dehiscentem sic hians & antice patulum, ut semina fa-
cile excidant, & perdantur.

CXXVII.

CXXVII.

GEUM ALEPPICUM.

Cum Geo urbano congruit habitu. Ex radice perenni caules quotannis prodeunt plures, erecti, teretes, sesquipedales & ultra, quorum plurimi ramuli solvuntur in pedunculos unifloros. Folia radicalia sunt pinnata & petiolata cum foliolo extimo maximo, rotundato & lobato; lateralibus ovatis & magnitudine inter sese valde discrepantibus; omnibus sessilibus & inæqualiter serratis. In quibusdam aliis foliola extrema sunt trifido - palmata; in aliis rarius foliola omnia sunt profunde incisa. Caulinorum foliola sunt lanceolata & acuta. Summa caulina simplicia, & his inferiora ternata. Stipulae sessiles & incisae. Petala lutea calycem parumper superant. Fructus Gei urbani, sed duplo major. Tota planta pilis albidis est hispidula. Floret Julio & Augusto.

CXXVIII.

GORTERIA ASTEROIDES. *Linn. syst. pag. 783.*

Carthamus africanus frutescens, folio ilicis spinoso, flore aureo. Walth. hort. pag. 13. tab. 7. Boerh. ind. alt. pag. 139.

Frutex humanæ altitudinis hyemem in tepidario, æstatem sub dio agit, florens Julio & Augusto. Rami divaricati, teretes, numerosi, fragiles; juniores tomentosi & incani; seniores ex fulco cinerei. Folia alterna, breviter petiolata, lanceolata, acuta, subtus tomento incano vestita, facie virentia & nitida, pauciserrata, ferraturis & apice spinoso - setaceis. Pe-
dun-

dunculi uniflori & terminales in ramis. Calycis omnino patentissimi squamæ plurimæ, imbricatæ, lanceolatæ, acuminatæ, ad oras spinulose ciliatæ, planæ, supra virentes, subtus incanæ, rigidulæ, interiores paulo longiores. Corollæ una cum genitalibus luteæ & subcætidæ flosculi circiter viginti in radio, ligulati, subdentati, unciales, patentissimi, fæminei, steriles. In disco flosculi hermaphroditi numerosi, infundibuliformes, quinquefidi, fertiles. Stylus bifidus, patens. Germen hirsutum. Semina villosa & coronata in margine paleis plurimis, acutis, ad apicem dentatis. Et alia generis.

CXXIX.

ZOEGEA ALEPPICA.

Caulis ex radice annua affurgit unicus, erectus, teres, sesquipedalis, calamo gracilior, supra medium in ramulos paniculatus, striatulus & scabriusculus. Folia caulina sunt pinnata, pedunculata, alterna, scabriuscula; pinnis lineari-lanceolatis, acutiusculis, integerrimis, decurrentibus, utrinque tribus cum terminante impari majore. Folia subsequa magis superiora sunt tantum bijuga; summa unijuga; ramea simplicia. Pedunculi uniflori ramulos terminant. Flores parum odorati. Calycis ovati imbricati & pallide virentis squamæ exteriores sunt ad apicem scariosæ, acuminatæ, & ad oras setose ciliatæ. Intimæ vero sunt elongato-lanceolatæ, duplo longiores, acutæ, totæ scariosæ & ad apicem incisæ vel & integerrimæ. Corolla nitide lutea est. Corollulæ fæmineæ steriles sine stylo in radio circiter viginti adsunt, omnium patentissimæ, cuneiformiter ligulatæ; quadridentatæ, & inversæ; nam tubi faux est in dorso corollulæ. In disco numerosæ habentur corollulæ hermaphroditicæ & fertiles, infundibuliformes cum limbi quin-

quefidi laciniis linearibus & erectis. Genitalia lutea. Stigma obtusum, obsolete bifidum. Receptaculum fetis albis obsidetur. Semina coronantur pappo sessili fetoso & albo. Floret apud nos sub dio Augusto & Septembri.

CXXX.

CENTAUREA VERUTUM. *Linn. syst. pag. 788. Amœn. acad. vol. 4. pag. 292.*

Palestina patria est. In horto apud nos sponte quotannis renascitur. Radix annua & albicans caulem promit erectum, sesquipedalem & ultra, angulatum, & ramis axillaribus auctum, plerumque simplicibus & unifloris. Folia scabriuscula & longe decurrentia; caulina infima pinnatifida; reliqua omnia simplicia, anguste lanceolata, & integerrima. Flores ramos terminant solitarii. Calycis rotundato-ovati & tomento brevissimo vestiti squamæ abeunt in spinas validas, longas, subulatas, patentes, & straminei coloris, in quibus strias nullas video, & quæ circa medium spinulas minimas emittunt erectiusculas & suboppositas, nonnunquam insuper similes alias duas, unicamve. Corollæ flavent. Semina oblonga, nitida, cinerea, ad lentem sericea.

CXXXI.

AVENA STERILIS *Linn. syst. pag. 122.*

Gramen avenaceum maximum, utriculis cum lanugine alba & longissimis aristis. *Magn. bot. monsp. pag. 121.*

Ægilops mauritanica, aristis longioribus binis. *Petiv. gaz. tab. 38. fig. 7.*

Expertissimus vir Casparus Schabat semina ex Tingi in Africa mihi attulit, ubi sponte crescit. Sub dio fata ex radice annua & longe fibrosa culmos plures attollit, tres quatuorve pedes altos, teretes, erectos, glabrosque. Folia glabra, basi vaginantia, cæterum plana, acuta, longiora sesquipedalia. Paniculæ rachis media erecta, teres & semipedalis vel longior; pedunculis lateralibus unifloris, patentissimis, filiformibus, angulatis, retrorsum scabris, inferioribus verticillatis & diversæ longitudinis. Flores penduli. Glumæ calycinæ quinquefloræ, rarius pauperiores; valvulis lanceolato - acuminatis, concavis, æqualibus, glabris, albidis cum striis virentibus. Flosculorum duorum exteriorum valvula corollaris exterior quoad figuram similis est valvulæ calycinæ, sed paulo brevior, tum etiam ad strias elevatas scabra, a basi supra medietatem usque pilis albis dense obsita, & ex dorso infra medium emittens aristam biuncialem, retrorsum asperam, inferne fulcam & crassiorem, tunc geniculatam, & dein virentem, in flore erectam, in fructu reflexam; in altero opposito flosculo paulo longiorem. Altera corollulæ valvula plana caret pilis, & dumtaxat ad oram utramque in nervulum virentem asperum elevatur. Reliqui flosculi mutici sunt, successive minores, pilis ut plurimum destituti; & summus semper sine genitalibus sterilis. Antheræ oblongæ & ochroleucæ ob brevitatem filamentorum ægre extra corollam eminent. Germen oblongum, teres & hirsutum. Semina albida, imprimis ad apicem sericea. Floret Junio.

CXXXII.

GERANIUM TETRAGONUM. *Linn. syst. pag. 619.*

Inter elegantiores Geranii species meretur numerari. Ex Africa est. Caules fruticosi, fragiles, virentes, subcarnosi, glabri, obtuse tetragoni, interdum tantum trigoni geniculati, ramosi, quadripedales; seniores lignosi, cortice fusco & inæquali. Folia alterna, petiolata, crassula, fragilia, quinqueloba, obtuse ferrata, dorso fere glabra, facie ad oras pilosa. Bracteæ & stipulæ parvæ, plusculæ, ferrugineæ. Pedunculi biflores, teretes, hispiduli. Flores suaveolentes, magni & difformes. Calycis virentis foliola quinque, lanceolato-linearia, acuta, concava, foris hirsutula; quorum summum erigitur ad dorsum petalorum duorum superiorum, reliqua patent. Petala dumtaxat quatuor; superiora duo maxima, erecta, approximata, ex ungue longo in laminam rotundatam exeuntia, hinc spathulata, pallide purpurascencia cum lineis duabus atrosanguineis per totum unguem decurrentibus & per laminæ basin ramosè dispersis. Reliqua duo petala sunt alba, duplo breviora, multo angustiora, & patentia ad utrumque latus. Quinti deficientis petali infimi locum suppleant atque occupant connata in unum fasciculum septem filamenta patentissima; dein adscendentia, subulata, & sanguinea. Antheræ in omnibus filamentis oblongæ, utrinque obtusæ, compressæ, incumbentes, facie sanguineæ, dorso pallidæ. Stylus sanguineus longitudine & situ staminum cum stigmate quinquepartito. Seminum rostrum est hirsutum. Floret totam æstatem.

CXXXIII.

CXXXIII.

SCHOTIA SPECIOSA.

Guajacum afrum. *Linn. syst. pag. 396.*

Guilandinoides. *Linn. hort. cliff. pag. 489. Roy. hort. lugd. pag. 536.*

Afra arbor; Acaciæ similis; foliis Myrti aculeatis, splendentibus, pinnatis, absque impari extremo; flore coccineo, tetrapetaloide. *Boerh. ind. alt. 2. pag. 57.*

Acacia africana, quæ Acaciæ similis; foliis Myrti parvis, aculeatis, pinnatis; flore coccineo tetrapetaloide. *Walth. hort. pag. 2. tab. 2.*

CAL. Perianthium monophyllum, semiquinquefidum, coloratum, inferum. Tubus turbinatus, compressulus, carnosus, persistens. Laciniæ ovatae, concavae, obtusæ, erectæ, deciduæ, longitudine æquales, lateribus mutuo parumper incumbentes.

COR. Petala quinque, tubo calycis imposita, oblonga, concava, obtusa, erecta, æqualia, lateribus mutuo incumbencia, unguibus vix ullis donata, laciniis calycinis duplo longiora.

STAM. Filamenta decem, subulata, erecta, petalis paulo longiora, tubo calycis in orbem inserta. Antheræ oblongæ, incumbentes.

PIST. Germen oblongum, compressum, longo & filiformi pedicello ex fundo calycis ortum. Stylus filiformis, longitudine staminum. Stigma simplex, obtusum.

PER. Legumen? pedicellatum, . . .

SEM. . . .

Arbuseula hæc in horti Cæsarei Schönbrunnensis tepidario mense Octobri copiose & elegantissime floret, novumque genus constituit; quare novum illi nomen dedi, desumptum ab egregio viro Richardo van der Schot, hortulano aulico hortique Cæsarei Schönbrunnensis præfecto, in itinere Americano olim mihi comite, cujus indefessa cura atque insigni industria tot nunc rarissimæ stirpes in dicto horto coluntur, floresque suos quotannis producant.

Boerhaavius, qui primus ejus meminit, afram dicit, forte quia ex africa habuit. Linnæus pro patria adsignat Æthiopiam & Chinam, forte quod ille hinc acceperit, sed tunc flore destitutam, quum florem aut fructum se unquam vidisse negat. Waltherus solam figuram truncati ramuli exhibuit, idque satis bene; descriptionem vero floris ex Boerhaavio mutuatus; qui coccineum illum vocat, ut aliquid illum de flore novisse oportuerit; tetrapetaloidum tamen male asseruerit. Amicissimus Thouin mihi scripsit, etiam in horto suo ante quindecim annos floruisse, & Senegaliæ ab Adansonio patriam indicari.

Arbuseula comosa, tripedalis, sempervirens, trunco carpum crasso, in ramos teretes rigidosque diffusa, lignum habet durissimum & album, vestitum cortice ex cinereo fuscescente. Folia sunt alterna, pinnata sine impari. Costa fescuncialis, antice canaliculata, ad oras inter foliola obsolete marginata, unde etiam ad latera utrinque sulcatula evadit. Foliola utrinque ab octo ut plurimum ad decem, modo alterna omnia, modo opposita, oblonga, integerrima, mucronata, nitidissima, semiuncialia. Stipulæ ad costas geminæ, subulatæ, parvæ, ramis appressæ, deciduæ. Ad foliola singula etiam stipula subjicitur minutissima & purpurea. Petioli approximati & uniflori e ramulis egrediuntur. In quibusdam floribus observavi calycem

qua-

quadrifidum cum una lacinia tunc reliquis latiore, sed cum petalis tamen semper quinis. Calyx, corolla, petiolus & totum pistillum sunt coccinei coloris; petala tamen post fœcundationem pallent. Fructus ad maturitatem pervenit huc usque nullus.

CXXXIV.

ANDROMEDA LUCIDA.

Arbuseula quadripedalis, erecta, tota glabra, ramis teretibus & longe foliosis, florens Julio & Augusto sub dio, fructum maturans Octobri & Novembri, hyemem transigens in hybernaculo. Folia sunt lanceolato - acuminata, alterna, petiolata, biuncialia, integerrima vel obsolete & inæqualissime crenulata, coriacea, rigidula, subtus glaberrima, supra fere lucida, ad lentem venulis reticulata. Racemi axillares, solitarii; tum alii etiam ex ramis ipsis sine folio egrediuntur, multiflori, foliis multo breviores, & horizontaliter patentes. Pedunculi proprii longiusculi, graciles, omnes penduli. Flores mel olent. Perianthium quinquepartitum & patentissimum viret. Corolla est nivea, fere cylindrica cum basi plana, cumque limbo parvo obtuso quinquentato & revoluta. Filamenta decem, hirsuta & alba. Antheræ biloculares, oblongæ, ad apicem ore duplici hiantes, fordidæ luteæ. Germen viret. Stylus pallet. Capsula subrotunda, obsolete quinesulcata, glabra, quinelocularis. Semina oblonga, lutea. Patriam ignoro.

CXXXV.

CXXXV.

SOLANUM LYCIOIDES. *Linn. syst. pag. 226.*

Frutex debilis, totus inermis nisi quod apices ramorum tandem abeant in spinas, debilis, humanæ altitudinis, caule digitum crasso, cortice ex fusco cinerascete, totus glaber, & ramosus, apud nos sub dio æstate floret, hyemen in hybernaculo agit. Folia sunt sparsa, lanceolato - ovata, acutiuscula, integerrima, breviter petiolata, parva. Pedunculi uniflori, solitarii, laterales. Calyx niveus profunde secatur in lacinias quinque subulatas, patentissimas. Corolla rotata calyce duplo longior, & ex albo pallideque violaceo varia limbum vix divisum habet, vix etiam tubum, in centro autem dimidiatam stellam flavam, in cujus deficiente parte sic stamina locantur, ut tria sint una serie paulo longiora, & ante hæc reliqua duo breviora, unde novus flos tridynamus exsurgit. Antheræ aurantiacæ, petalo fere duplo breviores. Stylus adscendens. Stigma capitatum, viride. Baccæ globosæ, fordide aurantiacæ, nitidæ, pendulæ, magnitudine pisi, satiodulcis. Semina circiter fena, angulato - subrotunda, superficie inæqualia.

CXXXVI.

TOURNEFORTIA CYMOSA. *Linn. syst. pag. 191.*

Tournefortia frutescens humilis; foliis maximis oblongo - ovatis, rugosis; spicis pendulis rarioribus; ramulis crassis fulcatis. *Brown. jam. pag. 169.*

Heliotropii flore frutex, folio maximo oblongo acuminato glabro. *Sloan. hist. jam. 2. pag. 109. tab. 212. fig. 2.*

In insulis Caribæis sponte crescit, arbuscula erecta, novempedalis, trunco brachium crasso, corticem induto crassum cinereum & rimosum. Folia sunt lanceolata, utrinque acuta, subintegerrima, utrinque parumper scabra, dorso venosa, brevissime petiolata, alterna, longiora pedalia. Pedunculi communes in spicas plures solvuntur numero inconstanti longissimas, pendulas, extremitate revolutas, una serie secunda flores numerosos sessiles dense locantes. Calycis acuti hirsuti & virentis foliola connivent. Petali hypocrateriformis tubus pentagonus inque basi rotundatus viret; limbus carneus secatur in lacinias quinque ovatas, obtusas, inque medio per sulcum longitudinalem depressas. Evadit autem corolla brevi ferruginea, dein nigro - rufa, atque tunc marcescit, caditque. Antheræ fuscescunt. Stigma capitatum viret cum apice albido. Bacca piselli magnitudine, alba cum punctis nigris.

CXXXVII.

FOTHERGILLA GARDENI. *Linn. syst. edit.* 13. pag. 418.

Fothergilla alnifolia. *Linn. syst. edit.* 14. pag. 502.

Frutex ramosus, & apud nos humilis. Rami ferruginei & teretes. Folia oblonga, superne obsolete crenata, breviter petiolata, alterna, glabra. Spica terminalis in ramulis, sessilis, ovata, densa. Flores odorati, mellei, & sessiles. Perianthium monophyllum est squama ovata, obtusa, concava, integerrima, punctis nigris & pilosis adspersa, pilisque nigris ciliata. Corolla deficit. Filamenta circiter octodecim, alba, filiformia, crassula, suberecta, calyce duplo longiora. Antheræ subrotundæ, subdidymæ, flavæ. Germen virens, subrotundum, bifidum. Styli duo, subulati, erecti, longi-

gitudine staminum. Stigmata simplicia, acuta. Capsula bilocularis continet femina solitaria. Crescit sponte in Carolina.

CXXXVIII.

ARTEMISIA HISPANICA.

Sub hoc titulo accepi femina, quæ plantam hanc produxere, altero ætatis anno caulescentem florentemque, hyemem sub dio passam, sed quæ post maturatum fructum interiit. Tota glabra est, odoris expers, & fere insipida, floribus exceptis, qui præter lenem odorem sapore gaudent tandem urente. Caulis a duobus ad quinque pedes altus, erectus, teres, unicus ex radice fusiformi fusca fibrillisque lateralibus crassioribus aucta attollitur. Rami erectiusculi, simpliciores, nec longi ex alis plerorumque foliorum egrediuntur. Folia numerosa, saturate virentia, plana, sparsa, sessilia, pinnata; pinnis longe lanceolatis, acutis, acute atque inæqualiter incis; infimis minimis atque integerrimis; summorum foliorum rameorumque fere linearibus & integerrimis omnibus. Flores globosi, axillares, breviter pedunculati, plerumque gemini, sibi mutuo succedentes. Calycis squamæ anteriores oblongæ, obtusæ, concavæ & virentes. Corollulæ pallidæ.

CXXXIX.

CISTUS SYRIACUS. *Linn. syst. pag. 498.*

Anno hujus sæculi septuagesimo primo femina a beato Spielmanno sub dicto titulo acceperam, quæ aliquot plantas produxerant, altero demum anno,

no, tum & tertio florentes, sed quæ sine fructu maturato tandem perierunt. Hyemem egerant in caldario, æstatem sub dio. Caulis suffruticosus, erectus. Rami juniores villosuli. Stipulæ nullæ. Folia lanceolata, acuta, integerrima, subsessilia, alterna, villosula, pallide virentia. Racemi terminales & ex summis foliis axillares, multiflori, secundi. Calyx villosulus, pallide virens. Petala lutea.

CXL.

PHYSALIS PROSTRATA.

Planta annua, caule ramosissimo diffuso villoso & prostrato, in Peruvia sponte crescit. Folia sunt ovata, obtusa, subrepanda, viscosa, longe petiolata, & villosula. Pedunculi uniflori, axillares. Flores elegantes, calyce pallido & hirsutulo, corolla magna purpurea & infundibuliformi cum limbo aut fere integro aut quinquelobato. Calyx in fructu rotundatus pallet. Bacca fusca & parva continet semina flava.

CXLI.

TRAGOPOGON PORRIFOLIUS. *Linn. syst. pag. 710. Flor. dan. tab. 797.*

Tragopogon purpureo - cæruleum, porri folio, quod Artifi vulgo. *Bauh. pin.*

274. *Moris. hist. 3. p. 8. f. 7. t. 9. f. 5.*

Tragopogon alterum seu Barba hirci. *Dalech. hist. pag. 1079.*

Barbula hirci altera. *Camer. epit. pag. 313.*

Habitus affinium. Altitudo trium quatuorve pedum. Tota planta glabra est. Pedunculi ad florem incrassati. Calycis foliola circiter tredecim, fere duplo corolla longiora. Hæc purpurea est planaue. Corollulæ truncatæ, dentatæ & angustæ. Semina scabriuscula. Flore videtur differre ab icone Floræ Danicæ. Hujus meæ semina collegi in Hispania. Apud nos sub dio crescit.

CXLII.

SOLANUM ACULEATISSIMUM.

Patria in zona torrida est. Solano campechiano valde affine, vere tamen diversum. Caulis suffruticosus, teres, erectus, basi lignosus, duos tresve pedes altus, basi digitum fere crassus, totus densissime aculeis subulatis, longitudine diversis, haud admodum rigentibus, villisque interjectis obfidetur. Folia sunt cordata, acuta, lobata, dentata, petiolata, alterna, villosa, mollia, utrinque aculeis longioribus rectisque armata, venosa, nec læte virentia, nec minimum nitentia; petiolo aculeato & villosissimo. Pedunculi communes laterales, villosi, brevissimi & umbellatim pauciflori; partialibus gracilibus & subaculeatis. Perianthii profunde secti & villosi laciniæ sunt lanceolatæ & acutæ. Petali nivei laciniæ longe lanceolatæ & acutæ. Antheræ luteæ. Bacca globosa, inermis, glabra, immatura ex viridi albidoque maculata, dein pallide flavens tota, piso duplo triplove major; cortice crasso & carnosio. Semina plurima, compressa, fuscoflava. Pauci flores in fructum abeunt. Inter villos aliqui glandulose capitati sunt. Floret in caldario a Junio ad Septembrim.

CXLIII.

CXLIII.

HYPTIS VERTICILLATA.

Crescit in San Domingo; apud nos in caldario demum Novembri & Decembri floret; unde semina ad maturitatem non perducit. Frutex decempedalis, caule uno alterove erecto, fere uncialis diametri, glabro ex cinereo fulcescente, terete & ligneo. Tales etiam rami seniores. Juniores autem sunt tetragoni & herbacei. Folia opposita, petiolata, longe lanceolata, acuta, inæqualiter ferrata, glabriuscula, a tribus ad sex uncias longa, leviter odorata. Verticilli in ramis junioribus ad folia sessiles, sexflori. Corolla alba cum labii superioris laciniis in disco purpureis. Calyx in dorso & ad laciniarum oras hispidulus est. Antheræ sunt ochroleucæ. Flores caractere gaudent sequenti.

CAL. Perianthium turbinatum, semiquinquesidum, persistens; laciniis lanceolatis, acutis, æqualibus, erectis.

COR. monopetala, bilabiata. Tubus infundibuliformis, longitudine calycis. Faux ampliata. Limbus patentissimus, resupinatus. Labium superius trifidum, situ inferius; laciniis lateralibus ovatis, acutulis, planis; intermedia subrotunda, crenulata, concava, galeata. Labium inferius semibifidum, situ superius; laciniis semiovatis, acutiusculis, planis.

STAM. Filamenta quatuor, subulata, erecta, hirsutula, quorum duo longiora. Antheræ didymæ, dependentes.

PIST. Germen quadrifidum. Stylus filiformis, longitudine staminum. Stigma bifidum, acutum, patens.

PER. nullum.

SEM. quatuor, in fundo calycis.

CXLIV.

HYPTIS CAPITATA.

Melissa altissima globularia. Plum. cat. pag. 6. icon. pag. 155. tab. 163. fig. 2.

In insula San Domingo sponte crescit. In caldariis nostris caules sunt suffruticosi, ultra duos tresve pedes hyeme persistentes, tandem lignosi, & plerumque adhuc tetragoni, fusci. Ex his primo vere enascuntur caules quotannis herbacei, ramosi, tetragoni, subasperi, bipedales. Folia sunt opposita, petiolata, ovata cum basi tamen acuta, venosa, inæqualiter serrata, acuta, utrinque ad lentem hirsutula, saturate virentia; inferiora rugosa, majora septemuncialia. Pedunculi axillares, solitarii, tetragoni, graciles, tandem duas tresve uncias longi, apice flores gerunt numerosos in capitulum semiglobosum dense collectos, inferne suffultos involucro communi polyphyllo ex foliolis lanceolatis. Floret Decembri & Januario. Capitula in vertice primas corollas ex calycibus emittunt, sic pergendo successive versus basin. Floribus character est sequens.

CAL. Perianthium turbinatum, semiquinquefidum, persistens; laciniis linearilanceolatis, acutis, subæqualibus, erectis.

COR. monopetala, bilabiata. Tubus infundibuliformis, in faucem ampliat, sic calyce longior. Limbus patentissimus, etiam sæpe reflexus, resupinatus. Labium superius trifidum; laciniis lateralibus oblongo-ovatis, planis, acutis; intermedia concava, galeata, obtusa. Labium

bium inferius, situ superius, semibifidum; laciniis ovatis, planis, acutis.

STAM. Filamenta quatuor, subulata, erectiuscula, quorum duo longiora. Antheræ didymæ, dependentes.

PIST. Germen quadrifidum. Stylus subulatus. Stigma simplex, acutum.

PER. nullum.

SEM. quatuor, in fundo calycis.

Corollæ tubus extus pilosulus est, maxime vero in dorso galeæ. Totum petalum albet cum suffuso quandoque carneo colore. Calyx hispidulus viret. Antheræ flavent. Planta tota inodora est. Non potui hanc præcedentemque plantam, unius ejusdemque generis, ad ullum Linnæanum reducere; unde a corollæ limbo resupinato (ὑπτίῳ) nomen novi generis traxi. Certe ratione corollæ intercedit non levis cum Ocymo affinitas; nam ad mentem Linnæi flexura filamentorum indicat non solum, quale labium superius dici, quale inferius oporteat, sed & docet hoc non minus incurvatio tubi, atque in hoc novo genere quam maxime lacinia corollæ concava illa, quæ genuina galea est, antherasque in flore nedum expanso includebat. At hujus galeæ respectu, lacinia duæ laterales labii superioris a me dictæ pertinere videntur ad labium inferius, quod sic evaderet vel quadrifidum, vel cum media lacinia semibifida trifidum; neque aliter se rem habere arbitror. Sed nolui vim inferre situi laciniarum hic non conspiciendo, descripturus, qualis in hisce planis esset, nec qualis ad normam aliarum ringentium esse debuisset.

CXLV.

EUPHORBIA CLAVA.

Tithymalus aizoides africanus simplici squamato caule, chamænerii folio.

Commel. rar. 58. tab. 8.

Habitat ad Promontorium Bonæ Spei. Tota inermis & glabra lacte niveo abundat, mihi viso non acri. Ex femine enata quarto ætatis anno primos flores mense Decembri in caldario protulit, tunc pedalis planta, tum etiam annis subsequis; sed stamina ultra calycem non exseruit, nec fructum huc usque dedit. Radix fusiformis, radiculis aucta. Caulis ramique erecti, teretes, ex origine angusta paulatim incrassati ad uncialem diametrum, in loco foliorum delapsorum tuberculati, juvenes virides, tandem fuscocinerei. Hyeme foliis orba est, quæ demum prodeunt ex noviter elongatis vel novis ramis, ibidem sparsa. Sunt autem sessilia, spathulatolinearia, acutiuscula, integerrima, quatuor plus minus uncias longa, avenia, nervo dorsali medio protuberante, & glabra. Pedunculi uniflori, axillares, solitarii, teretes, unciales, patentissimi, bracteis lanceolatis aut ovatis acutis sessilibusque vestiti. Aliæ bractææ quaternæ vel quinæ majores magisque rotundæ terminant pedunculum, quæ lateribus sibi mutuo incumbentes formant simul involucrum campanulatum, quod in centro florem sessilem comprehendit. Perianthium est campanulatum, pallide flavescens, ore quinquedentato; dentibus subrotundis; acute crenatis & conniventibus. Petala quinque, crassa, saturate viridia, late subrotunda. Antheræ in quolibet filamentum geminæ, subrotundæ & luteæ. Germen sessile intra calycem. Stylus longus & erectus. Stigma trifidum cum laciniis bifidis. Capsula tricocca, glabra. Semina rugosa, fusca. Omnes flores sunt hermaphroditi. Commelinus huic plantæ caulem ad-

adscribit circa basin unciam cum media crassum, sed superius sex unciarum crassitiem superantem, unde clavæ forma exsurgit.

CXLVI.

ROBINIA VESICARIA.

Crescit in Florida, unde semina Viennam transmissa fuerunt sub Cassiæ novæ titulo. Ad nullum genus reduci aptius potuisse quam ad Robiniam credidi, nisi forte novum quis mallet. Radix annua, pedalis & ultra, perpendicularis, fibrillis lateralibus aucta, calamum & ultra crassa. Caulis erectus, teres, glaber, a tribus ad septem pedes altus, superne ramosus, basi calamum vel pollicem crassus. Stipulæ subulatæ, geminæ. Cotyledones oblongæ. Primum folium caulinum est simplex, ovatum, integerrimum, obtusum & brevissime petiolatum. Reliqua omnia sunt pinnata sine impari, petiolata, alterna, longiora sesquipedalia & circiter vigintijuga; foliolis oblongis, obtusis cum terminante setula, integerrimis, uncialibus, vel etiam duplo longioribus, oppositis, glabris, brevissime petiolatis. Pedunculi axillares, solitarii, graciles, patentés, foliis breviores, circiter quinqueflori. Floret in caldario Julio & Augusto, Octobri semina perficiens. Calyx pallidus cum virore, & ad lentem rariter sericeus est. Corolla lutea. Antheræ e sulphureo fuscescunt. Germen viret. Legumen glabrum fuscescit, una cum pedicello triunciale; cujus membrana interior ab exteriori ultro secedit, legumenque veluti duplicatum format membranaceum, scariosum, albidum, bivalve, & aëre inflatum. Character fructificationis sequitur.

CAL. Perianthium monophyllum, infundibuliforme, compressum, bilabiatum, quinquedentatum; denticulis acutis, duobus labii superioris perfinum exscissum distantibus.

COR. papilionacea.

Vexillum late rotundatum, sic ut lateraliter conspectum evadat reniforme, emarginatum, planiusculum, totum reflexum, ungue longitudine calycis.

Alæ oblongæ, obtusæ, ex ungue erecto adscendentes, superne patulæ, longitudine vexilli.

Carina falcata, acuta, longitudine & situ alarum.

STAM. Filamenta decem, diadelpha (simplex & novemfidum), situ carinæ.

Antheræ oblongæ.

PIST. Germen oblongum, compressum, pedicellatum. Stylus adscendens.

Stigma capitatum.

PER. Legumen oblongum, longe pedicellatum, utrinque acuminatum, compressum, inflatum, ad semina torosum, uniloculare, bivalve.

SEM. plerumque duo, elongato - reniformia, teretiuscula.

In caldarii loco calidissimo optime & lætissime vegetat. Radix in tenella adhucdum plantula elongatur citissime, & per ollæ foramina in tannum brevi penetrat. Tum languescit planta; si ex tanno olla tollitur, peribit omnino. Felicissime sic ago. Sit presto arca, duos pedes profunda, ampla ut ollam parvam commode capiat, fertili impleta humo. Seratur planta in ollula, fundo diffracto sublatoque pervia, tannoque infossa; quæ in arcam transferatur, simul atque folium caulinum primum explicetur, & hanc nunc tanno totam infodiendam.

CXLVII.

POA PERUVIANA.

Sub dicto titulo femina mecum communicata fuerunt, quæ terræ commissa plantas produxere annuas, totam æstatem sub dio florentes, autumnus & hyeme femina perficientes in caldario. Ex radice fibrosa caules exeunt plus minus femipedales, teretes, striatuli, superne pilosuli, vix ramosi, toti sub dio prostrati, in caldario adscendentes. Folia longe vaginantia, acuta, sine vaginis fescuncialia, utrinque & ad oras pilosa, obliqua. Vagina hirsuta & asperiuscula est. Panicula terminalis, contracta, inæqualiter cylindrica & plus minus uncialis, componitur ex ramis lateralibus, per spiculas subsessiles plurimas dense spicatis, rachique mediæ totis appressis. Et rachis hæc media & rami illi hispidula sunt. Spiculæ ipsæ sunt exiguæ, compressæ & ovato-oblongæ. Ex sinu summi folii etiam alia panicula longe minor egredi solet. Glumæ a quinque ad octo flosculos sustinent, acutiusculæ, altera paulo brevior, altera scariose pallens. Corollarum valvulæ sunt acuminatæ, dorso aculeatæ, sæpe superne purpurascens. Reliqua ad characterem Linnæanum sunt.

CXLVIII.

PASSIFLORA INCARNATA. *Linn. syst. pag. 823.*

Granadilla Hispanis, Flos passionis Italicis. *Hern. mex. 888. tab. 888. Raj. hist. 649.*

Clematis trifolia, flore roseo clavato. *Bauh. pin. 301.*

Clematis trifolia, seu *Flos passionalis*, flore viridi. *Moris. hist. 2. p. 6. f. 1. t. 1. f. 9.*

Balsamina indica repens triphylla, seu folio hastato. *Ambr. phyt. 80. t. 90.*
Murucuja maliformis alia. *Marcgr. bras. libr. 2. cap. 9.*

Ex radice perenni caules plures egrediuntur glabri, plures pedes alti, teretes, & herbacei; qui per cirrhos ad petiolos laterales vicinis sese arbutis affigunt. Folia sunt profunde triloba, alterna, serrata, utrinque ad lentem villosula; lobis lanceolatis & acutis; petiolis villosulis & superne biglandulosis. Pedunculi teretes, glabri, axillares, uniflori, fere longitudine foliorum, solitarii, rarius bini. Flos odoratus. Calycis foliola quinque, oblonga, obtusissima cum mucrone dorsali innocuo infra apicem, glabra, integerrima, concava, foris virentia, intus subviolacea. Petala in loco natali, tum etiam in caldariis nostris, albida, etiam in his quandoque subviolacea, ab aliis autoribus dicta rosea & viridia, ut valde variare videantur. Nectaria violacea sunt. Styli & filamenta pallent cum punctis violaceis. Antheræ flavent. Germen ovatum & villosum abit in fructum subovatum, ovi magnitudine, qui in caldariis nostris ad perfectam maturitatem nedum pervenit, tunc flavus. Semina ovata, compressa, nitida, rugosula, atra. Floret Junio, Julio & Augusto.

CXLIX.

EUPATORIUM SCANDENS. *Linn. syst. pag. 735. Gron. virg. pag. 120. Cold. noveb. pag. 182.*

Conyza scandens, foliis anguloso. *Plum. ic. 99.*

Clematitis novum genus, cucumeris folio, virginianum. *Plukn. alm.* 109.
t. 163. f. 3.

Inter tropicos in America, & in adjacentibus septentrionalibus provinciis sponte crescit. In caldariis nostris floret totum autumnum. Ex radice perenni annuatim caules plures herbacei prodeunt, volubiles, subangulati, subscabri vel glabriores, ramosi, sexpedales. Folia cordata, acuta, dentata, petiolata, opposita, utrinque ad lentem hirtula. Pedunculi axillares, oppositi, ad apicem fasciculatim divisi, foliisque duobus oppositis ornati. Calycis oblongi viriduli aut pallentis bracteolæque subulata suffulti squamæ sunt quatuor, rarius quinque, æquales, erectæ, ad lentem hirtulæ. Corollulæ quatuor, rarius quinque, infundibuliformes, albidæ, limbo quinquefido & patulo. Anthera fusca. Stigma album. Semen oblongum, angulatum, fuscum, coronatum pappo sessili albido, ad lentem muricato, nec vere plumoso.

CL.

DIODIA VIRGINICA. *Linn. syst.* pag. 149. *Grøn. virg.* pag. 17.

Apud nos sub dio, lætius in caldario, floret a Junio ad Octobrim; & fert semina matura. Ex radice perenni & ramosa caulis exit annuus, obsolete quadrangularis, calamum fere crassus, bipedalis, totus foliosus, versus inferiora alternatim ramosus, glaber; una cum ramis purpurascens, humi prostratus & ex incrassatis geniculis radículas terræ immittens. Sic augentur tandem quaquavorsum rami, ut cespes plurium videatur plantarum. Folia sunt opposita, glabra, subsessilia, lanceolata, acuta, rigidula, fragilia, pā-

tentissima, ob denticulos oculo nudo haud conspicuos ad oras retrorsum scabra. Inter folia stat una alterave stipula subulata & ciliata. Flores sessiles, axillares, oppositi, solitarii; calyce viridi & ad oras ciliato, petalo albo, antheris ochroleucis, & fructu cinereo, gaudent caractere sequenti.

CAL. Perianthium triphyllum, rarius diphyllum, superum, persistens; foliolis lanceolatis, acutis, longitudine inæqualibus, erectiusculis.

COR. monopetala, infundibuliformis. Tubus gracilis, longitudine calycis, aut longior. Limbus quadripartitus, patentissimus, interne hirsutus; laciniis lanceolatis, obtusulis, tubo brevioribus.

STAM. Filamenta quatuor, capillaria, erecta, superiori parti tubi corollæ inserta, corollæ fere longitudine. Antheræ lineares, incumbentes.

PIST. Germen inferum, ovatum, obtusum, compressum. Stylus capillaris, erectus, longitudine fere staminum. Stigmata duo, patula, filiformia.

PER. Fructus ovatus, striatus, coronatus calyce emarcido, longitudinaliter separabilis in capsulas duas uniloculares, sicco - carnosas, foris convexas, intus planas.

SEM. solitaria, sublinearia, nitida.

CLA.

PHLEUM ASPERUM.

Gramen hoc quibusdam in Europæ provinciis sponte obvium, jam pluribus abhinc annis in hortis Botanicis colebatur sub nomine Phalaridis asperæ, genuina tamen Phlei species. Radix illi annua & fibrosa. Culmi duo,

duo, tres quatuorve, teretes, erecti, glabri; unus primordialis longior, fere pedalis; reliqui, ut prodeunt successive, breviores. Rami simplices atque erecti ex omnium foliorum alis in culmis longioribus successive egrediuntur. Folia longe vaginantia, acuta, ad tactum in utraque pagina orisque subaspera, longiora semipedalia & tertiam unciae partem lata. Panícula erecta, spicata, densa, glabra, compresso-cylindrica, ab una ad duas cum dimidia uncias longa; composita ex ramulis oppositis divisis multifloris & secundis, iisque longioribus; tum aliis oppositis brevioribus, priores decussantibus; atque hinc compressio paniculae oritur. Glumæ dorso ad lentem ferratae terminantur parvo mucrone albido. Semina ovalia, glabra, nec compressa. Et reliqua generis. Floret sub dio totam æstatem.

CLII.

PHLEUM SCHOENOIDES. *Linn. syst. pag. 108. Læfl. hisp. pag. 44.*

Gramen maritimum typhinum, brevi & crassiore spica ad singula genicula prodeunte, *Triumfetti. Scheuchz. gram. pag. 86.*

Radix annua, fibrosa & tenella culmos in orbem prostratos spargit plurimos, ramosos, compressulos, glabros, geniculatos, fuscorubentes, a tribus unciis ad pedem longos. Folia sunt plana, acuta, ad oras retrorsum scabra, subtus glabra, supra ad lentem pilosula, ab unica ad quatuor uncias longa; orta ex vagina amplexante, striatula, ventricosula, foliis brevior, & infra exortum ipsius folii pilis albis brevissimis intus barbata. Spica ovato-oblonga, nisi paniculam malis dense spicatam, obtusa, compressula, compacta, terminalis, in principio semiimmerfa vaginæ summi folii aut summorum duorum foliorum, tandem extra illam porrecta; composita ex pedunculis

lis lateralibus paucifloris & brevissimis. Calycis gluma est uniflora & bivalvis; valvulis lanceolatis, concavis, compressis, acutis, dorso ad lentem aculeatis, altera pauxillo longiore. Corolla etiam bivalvis, acuta & calyce longior; quarum valvula altera, cui glumæ valvula brevior subjacet, paulo est longior, multo latior, dorso ad lentem aculeata, carinata, & superne purpurascens; altera tenuis, albida & maximam partem priori inclusa. Filamenta capillaria, tria, petalis longiora. Antheræ oblongæ, ochroleucæ. Stigmata plumosa. Semen ovatum, acutum & fuscescens, calyci corollæque persistentibus, tunc pallidis, includitur, terendo inter digitos facile inde excidens. Calyx a Phleis abludit, & omnino Alopecuri est; at reliqua sic Phleum indicant, ut, nisi huic adsocietur, novum constituat genus. In Hispania & Italia sponte crescit.

CLIII.

PASPALUM VIRGATUM. *Linn. syst. pag. 105.*

Gramen dactylon majus, panícula longa, spicis plurimis nudis crassis. *Sloan. hist. jam. 1. pag. 112. tab. 69. fig. 1.*

Sponte & passim crescit in insulis Caribæis, a Gallis vocatum *Herbe à oiseaux* sive Herba avicularis, forte ob semina ab aviculis expetita. Radix crasse fibrosa, pallida & perennis culmos cespitose plures attollit annuos, erectos, quadripedales, ad basin calamo crassiores, teretes, nitidos, foliorum vaginis maximam partem vestitos, simplicissimos. Ad culmorum genicula folia locantur utrinque glabra, ad oras retrorsum hispida, acuminata, ad exortum ex vagina barbatula, nervo dorsali medio protuberante, majora duos cum dimidio pedes longa cum vagina fere pedali, unciam lata. Spicæ
in

in culmo terminante glabro & teretiusculo alternæ, patentissimæ, breviter pedunculatæ, ad exortum pilosæ, plus minus quadriunciales, numero incerto a sex ad duodecim, ut plurimum solitariæ, rarius quædam geminæ. Rachis spicæ membranaceo - complanata, glabra, cum margine ad lentem villosulo, viridis, lata, subtus sive in dorso flores secundos gerit ordine quadruplici; scilicet utrinque ad latus nervi protuberantis medii exeunt alternatim pedicelli appressi gemelli, in ipsa origine veluti concreti, quorum interior alter brevior est, quilibet flore suo etiam appresso instructus, unde spica imbricata compressaque exsurgit. In caldariis nostris flores pedicellorum breviorum, utpote tardiorum, plerumque suffocantur, marcescunt, nec in conspectum prodeunt, quando florum series tunc duplex dumtaxat videtur. Flores sunt obverse ovati, compressissimi, utrinque nervo longitudinali protuberante notati. Caly cis glumæ superne ad oras sunt villosæ. Antheræ oblongæ, hastatæ, & incumbentes, fordide flavescent. Stigmata purpurascunt. Semina nitida fuscescent.

CLIV.

SCHOENUS UMBELLATUS.

Habitu cum Scirpo Luzulæ congruit. Ex radice perenni & cespitose scabolifera, æstate apud nos sub dio, & hyeme in caldario, adeoque per totum annum, successive culmi plures exeunt erecti, triquetri, glabri, pedales, & inferne foliosi. Folia sunt sublinearia, integerrima, nitida, plana cum nervo tamen medio intropresso, plus minus semipedalia & tres quatuorve lineas lata. Umbella terminalis componitur ex capitulo medio sessili, & ex capitulis pluribus aliis magis minusve longe pedunculatis. Involucri fo-

liola tot, quot sunt florum capitula, etiam diversæ longitudinis; majora foliis, etiam longitudine, similia; minora angustissima. Capitula subrotunda, tandem paulo magis elongata, constant ex flosculis numerosis, involucri communi diphylo setoso suffultis. Calycis glumæ sex, imbricatæ & conniventes; duæ interiores longæ & pallidæ, reliquæ magis virentes, extimæ duæ apice patentes; cæterum omnes ab invicem sat diversæ. Corolla alia nulla. Filamenta tria, capillaria, calyce longiora. Antheræ flavæ. Crescit in Carolina.

CLV.

DOLICHOS ACINACIFORMIS.

Apud Linnæum in Speciebus Plantarum Dolichos est, qui vocatur *ensiformis*, caule stans suberecto. Hæc genuina Sloanei & Brownei planta est, quam sæpenumero in Caribæis insulis vidi, in Martinica creditam venenatam, legumine pedali, feminibusque albis. Sed inter synonyma hic etiam adlegantur Rumphii Lobus machæroides, & Rheedii Bara maroka; quarum plantarum neutra ad dictum Dolichum ensiformem referri potest ob caulem volubilem & alia momenta. Rumphianam ex semine in horto vivam aliquoties colui, sed periit semper ante florem. In Systemate Linnæus in ordine Dolichorum volubilium iterum habet *ensiformem* cum determinatione, caulem si excipis, eadem. Utrum voluerit ille, ensiformem suum ex erectis ad volubiles transferre, relicta tamen per incuriam tota phrasi antiqua inter erectos? Anne vero de nova hic specie loquatur, cui, oblitus prioris plantæ, idem triviale tribuerit nomen? nemo facile dixerit. Describam hic, nedum, quod sciam, cognitam, novam Dolichi speciem, in quam Linnæana determinatio

tio inter volubiles exacte quadrat, cui dari, loco ensiformis, nomen triviale *acinaciformis* potest. Crescit hicce Dolichos etiam in Caribæarum maritimis fabulosis, unde *Pois de sable* sive Phaseolus arenarius vocatur. Apud nos in caldariis a Julio ad Septembrim flores, Decembri maturum fert fructum. Radix annua. Caulis volubilis, ramosus, quinquepedalis aut altior, teres. Folia ternata, alterna, petiolata; foliolis ovatis, acutiusculis, integerrimis, intermedio longius petiolato. Racemi axillares, multiflori, semipedales. Pedicelli proprii brevissimi, terni. Fores odorem suavem, quem mane spirant, circa meridiem perdunt. Calyx tubulosus, striatulus, pallide virens, bilabiatus; labii superioris bifidi laciniis rotundatis, amplis, obtusis; labii inferioris tridentati laciniis acutiusculis & parvis. Vexillum amplum, utrinque lineatum, emarginatum, intus saturate violaceum, foris pallidum, longe unguiculatum, dorso inferne protuberante, carinatum; antice in duos callos protrusum, lateribus reflexum. Alæ oblongæ, falcatæ, obtusæ, vexillo paulo breviores, in unguem sensim angustatæ, supra medium pallide violaceæ. Carina dipetala, alis simillima, sed cum unguibus filiformibus. Filamenta decem, connata omnia in unum corpus, alba. Antheræ ochroleucæ. Germen lineare. Stylus filiformis. Stigma capitatum. Legumen fere pedale, sescunciam latum, crassum, compressum, desinens in mucronem inflexum, ad alteram futuram trimarginatum, membrana tenuissima alba & cellulosa farsctum. Semina plura, oblonga, compressula, alba cum hilo longiore nigro. Tota planta glabra est.

CLVI.

BOLETUS CINNAMOMEUS. *Tab. 2.*

Egregius Carolus Westhofen, Botanices cultor indefessus, inventa in agro Vindobonensi plura hujus fungi specimina mihi attulit mense Septembri, cui a nitidissimo cinnamomi colore nomen feci. Totus cinnamomeus, etiam in substantia interna. Stipes solidus, teres, villosulus, plus minus uncialis, erectus, calamo gracilior. Pileus in centro infundibiliformis, in limbo planus, lineam unam alteramve crassus, diametri uncialis, supra sericeus nitidus & ad tactum holoserici adinstar mollis, subtus poris angulatis totus repletus. Sponte exsiccatus colorem servat, nec putrescit, fragilis dumtaxat evadit, & parumper limbo crispatur. Crescit inter muscos in humo udo.

CLVII.

LICHEN PERFORATUS. *Tab. 3*

Pensylvania elegantis hujus Lichenis patria est. Coriaceus, repens, lobatus, obtusus, glaber, supra cinerascens, subtus ater, præterquam in extremis lobis aurantiacis, ad oras pilis atris ciliatus. Peltæ sparsæ, subinfundibuliformes, valde concavæ, ore integerrimo vel rarius emarginato, perforatæ, foris cineræ, intus fuscæ. Singularissimum in hoc lichene est, quod in locis, ubi peltæ oriuntur, tota lichenis substantia sic elevetur, ut dorsum lichenis inverfi depressionibus infundibuliformibus repletum conspiciatur. Harum autem elevationum apex sponte rumpitur in os hians & rotundatum, quod

quod basin peltæ constituit, ut ita in omnibus peltis acui aut etiam in majoribus stramini intruso transitus pateat per transversum lichenem.

CLVIII.

An LICHENIS CHRYSOPHTHALMI varietas? *Tab 4. fig. 3. a. b.*

Lichen vix uncialis, ramosus, adscendens, glaber, compressus, cinerascens, cespitosus; truncis ramisque modo integerrimis, modo sublaceris aut denticulatis, vix ciliatis. Peltæ ramulos terminant planæ, subrotundæ, supra fulvæ, subtus cinereæ, modo ore integerrimæ, modo dentibus paucis ciliisve radiatæ. Etiam hic ex Pensylvania est. Et hunc & præcedentem clarissimus atque amicissimus vir Johannes Sibthorp benevole mecum communicavit. Ejusdem quoque benevolentia viri factum est, ut ad unicum, quod in herbario Muscorum Dilleniano exemplar Lichenis ampullacei est, licuerit iconem concinnare, quam tabulæ quartæ figura tertia sub littera *c.* exhibet. Nullus post Richardsonem elegantem hunc Lichenem invenire potuit. Color hisce tribus Lichenibus a pictore datus fuit, qualem in aqua veluti reviviscentes offerebant.

CLIX.

CAMELLIA JAPONICA. *Linn. syst. pag. 623. Thunb. jap. pag. 272.*

Thea chinensis, pimentæ jamaicensis folio, flore roseo. *Petiv. gaz. tab. 33. fig. 4.*

Tsubakki montanus five silvestris, flore roseo simplici. *Kæmpf. amæn. exot. pag. 850. tab. 851.*

Testante celeberrimo Thunbergio crescit in Japoniæ silvis & hortulis ubique vulgatissima, florens ab Octobri in Aprilem, arbor vasta & alta, multum Japonensibus in deliciis habita ob folia semper virentia & ob elegantiam magnorum & colore etiam valde variantium florum; nam hi aut simplices aut pleni sunt; & aut albi, rubri, vel purpurei. Kæmpferus dicit, infusione atque cultura mansuetiorem factam, pleno ac pulchriori flore magnifice decorari, maxime esse obviam, & innumeras sistere varietates; ex brevi caudice ramosam, arboris æmulari magnitudinem; & alia. Apud nos æstatem sub dio, & hyemem agit in tepidario, florens Martio, sed fructum ferre recusans. Cortex trunci est cinereus. Rami teretes & glabri. Folia sunt alterna, breviter petiolata, ovata, acutiuscula, serrulata, utrinque lucida, crassula & rigidula, parum venosa, subtus pallidius virentia. Pedunculi in ramulis terminales, brevissimi, plerumque solitarii, ultra quos dein rami elongantur. Perianthium componitur ex foliolis circiter novem, imbricatis, late ovatis, obtusis, integris, concavis, crassis, glabris, deciduis, quorum interiora sunt successive majora & longiora, intimum unum alterumve plerumque partim corollæ concolor. Petala quinque, saturate rubra, subrotunda, obtusa, planiuscula, calyce longiora, ampla, patentia, crassula, unguibus connatis in tubum succo nectareo plenum. Filamenta circiter quinquaginta, subulata, basi connata inter se & cum tubo corollæ, alba, in cylindrum erecta, petalis paulo breviora. Antheræ subrotundæ, subdidymæ, flavæ. Germen subrotundum, virens. Stylus filiformis, subangulatus, viscidus, erectus, longitudine staminum. Stigma inæqualiter quinquesidum. Flores inodori.

CLX.

DRACOCEPHALUM AUSTRIACUM. *Linn. syst. pag. 543.*

Hyssopus spicis interruptis. Linn. hort. cliff. pag. 304. Roy. prodr. pag. 323.

Hyssopus austriacus, magno flore, folio Chamæpitydis. Herm. lugd. pag. 330.

Ruyfchiana flore cæruleo magno. Boerh. lugd. 1. pag. 172.

Ruyfchiana hirsuta foliis laciniatis. Amm. ruth. pag. 50.

Chamæpitys austriaca. Clus. hist. pag. CLXXXIV. Besl. eyf. vern. ord. 7. fol.

6. fig. 3.

Chamæpitys cærulea austriaca. Bauh. pin. pag. 250.

Chamæpitys spuria. Volk. norib. pag. 102.

Pseudochamæpitys austriaca. Riv. mon. 106.

Brunella cærulea perelegans, Chamæpitys austriaca dicta. Pluk. alm. pag. 70.

Carolus Clusius omnium primus speciosam plantam in Austria detexit, & ab illo in hortos Lugdunobatauvum & Eyfsettenfem olim derivasse, verosimile est. At dein periisse videtur, & exulasse ex omnibus Europæ hortis; neque omnino certum arbitror, vegetasse illam aut in Cliffortiano, aut Royenorum tempore in Leidenfi, quantumvis in eorum catalogis adducta legatur. Morisonem in synonymia omisi, qui de sua, ut genuina Clusii planta, merito dubitavit ipse, & sane describit delineatque Dracocephalum Linnæi peregrinum, toties mihi ab amicis pro austriaco missum. Kramerus, qui in Elencho suo habet, specimen mihi monstrare nunquam potuit. Est etiam, quod dubitem, Misleium, uti Kramerus asserit, unquam invenisse, sed puto, Kramero illum par pari retulisse. Crantzius tandem asserere ausus est, post Clusium nulli bona fide visam, fassus una, plantam se non cognoscere. Mihi, per plurimos annos dum, nec labori ad tædium parens, nec sumptibus,

ci-

citatos apud Clusium montes lustrarem, videre illam haud contigit, (ubi certe nunc non crescit,) nec contigit aliis; ut tandem de stirpis existentia dubitare cœperimus. Ante duos tamen annos Medicinæ & Botanices cultor egregius Nicolaus Hoofst ultra Petersdorf in prærupto alto & saxoso monte sat copiosam denuo detexit, inque hortum Botanicum introduxit. Eodem etiam tempore in Hungaria sponte crescentem celeberrimus Professor Botanices Jacobus Josephus Winterl invenit; atque nuper iterum reverendus Norbertus Boccius circa Temeswariam in Dacia, & nunc etiam audio a reverendo Bouchard, se, ex Petersdorf allatam, cultam in horto Theresiano ante aliquot annos vidisse. Ventis exposta in montis cacumine ad decem usque caules producit, duplo humilior, glabriorque; rupis dorso adnascens ut plurimum unicaulis & pedalis est, qualem in Iconibus stirpium rariorum exhibui. In culta caules numeravi ad usque viginti quinque, magis incana, quam sylvestris est, foliorum etiam superiore pagina hirsuta. Radix perennis, nigra, inæqualis, dura, longis fibris capillata. Caules annui, tetragoni, erecti, villosuli, incani, ramulis sterilibus aucti. Folia opposita, lateribus revoluta, subtus incana & villosa, supra viridia glabra & nitida. Infima in petiolum attenuantur, pinnatifide incisa, obtusa & inermia. Caulina reliqua sunt partita in lobos tres ad septem, subfessilia vel etiam veluti in petiolos angustata; lobis linearibus acutis inque parvum mucronem terminatis. Folia ramorum sunt linearia, mucronata, sessilia, plerumque indivisa, rarius partita. Bractææ fere tot, quot flores, foliis breviores, cæterum iisdem multipartitis similes. Flores in summo caule axillares, inodori, fescunciales, gemelli plerumque, rarius in aliqua axilla terni, summi oppositi. Perianthium viride, villosum, semiquinquefidum, tubulatum, striatum. Lacinia superior amplissima, fere subrotunda cum apice bimucronato. Reliquæ pauxillo breviores, linearilanceolatae, acuminatae & mucronatae. Petali foris ad lentem vil-

villosuli tubus angustus albet. Faux & labia sunt saturate purpureoviolacea. Labium superius est subrotundum, emarginatum, parum concavum, patens, nec complicatum. Labii inferioris in disco punctati laciniae laterales rotundatae & parvae reflectuntur; intermediae profunde bifidae lobi rotundati & plani ad se mutuo replicantur. Filamenta alba & antice barbata antheras gerunt didymas, oblongas, barbatae & carneas cum margine purpureo. Pollen flavet. Stylus albet. Stigma bifidum & patens purpurascit. Germen glabrum viret. Semina quatuor, atra, nitida, oblonga, hinc convexa, illinc angulata, hilo cinereo. Floret a medio Majo ad initium Junii.

CLXI.

ASPLENIUM ANGUSTIFOLIUM.

Ad Fretum Magellanicum arboribus parasiticum innascitur, radice atra & fibrosa. Frondes plures, lineari-lanceolatae, acutiusculae, plus minus quinque uncias longae, tres lineas latae, integerrimae. Fructificationes oblongae, oblique transversae sive adscendentes, fuscae, compositae ex globulis minutis, dorsum folii utrinque ad nervum medium occupant.

CLXII.

TRICHOMANES CANARIENSE. *Linn. syst. pag. 941.*

Radix perennis, transverse quaquaversum ramosa, nodosa, inaequalis, viridis, tandem fuscescens, subtus fibrillis numerosissimis nigris brevibusque capillata, hic illic in nodos assurgens bulbiformes & unciam crassos,

ex quibus frondes annorum præteritorum prodierant. Noduli novi, frondes emiffuri, teguntur squamis scariosis angustis & ferrugineis. Stipes teres, antice sulcatulus, plus minus biuncialis. Frons supradecomposita, circumfcriptione triangularis, a tribus ad quinque uncias longa totidemque lata, saturate viridis, in divisione principe tripartita sic, ut rami duo laterales antice adscendentes frondem cucullatam uti in geranio cucullato reddant. Pinulæ ultimæ sunt sessiles, alternæ, etiam oppositæ, spathulato - lanceolatæ, apice retuso - bifidæ cum lacinia interiore brevior. Infra ipsam hanc pinulæ incisionem in dorso ejusdem fructificatio locatur fusca, quæ constat ex calyce communi membranaceo campanulato, & ex plurimis inde elevatis filamentis capillaribus tenuissimis, terminatis in capitulum subrotundum, horizontaliter tandem dehiscens, & veluti bivalve, feminaque dimittens globosa & minutissima.

CLXIII.

LYCOPERDON POCULIFORME. *Tab. 4. fig. 1.*

Initio Maji in dorso foliorum Berberis vulgaris macula flava prodit, tandem in faciem usque penetrans; hic semper plana, illic vero in verrucam convexam magis minusve elata; ex qua emergunt funguli aggregati minutissimi aurantiaci, in principio subrotundi, dein, dum augentur, magis ovati *a*, rarius obverse ovati *b*, tum oblongi cum aperto apice *c*, & tandem cylindrici cum margine crenato & pallente *d*; figuris hisce in icone ad lentem auctis. Ad hunc usque marginem fungulus impletur substantia solida & aurantiaca, quæ maturata solvitur tota in pulverem subtilissimum concolorem, excussum ex cylindris folia ipsa opplentem. Rarissime illos in foliorum facie

pro-

prona observavi; nonnunquam pedicellos & calycem denso agmine circumdare vidi. Solitarium dumtaxat unum alterumve inveni. In sola Berberi huc usque occurrit, nec in alio ullo vicino frutice. Maturescunt mense Junio. Valde accedit ad Lycoperdon penicilliforme Floræ Danicæ.

In ejusdem tabulæ figura altera folium depictum sistitur Polygalæ majoris, in dorso gerens fungulos prioribus similes colore & structura, hoc solo cum discrimine, quod ex verrucis non nascantur, sed distincti omnes sint & solitarii, licet totum dense folium occupent; tum quod sint brevissimi pezi- zamque referant, quamvis vera lycoperda. Nec aliter se habebant reliqui, per totam plantam obvii. Non ausim specie a priori lycoperdo separare.

CLXIV.

HIBISCUS VIRGINICUS. *Linn. syst. pag. 631.*

Hibiscus foliis inferioribus cordatis acuminatis, superioribus hastatis. *Gron. virg. pag. 102.*

Crescit elegantissima, dum floret, planta in Virginie paludosis salis, initio Augusti florens; in caldariis nostris primo jam ætatis anno floruit Octobri & Novembri, nec proximis etiam annis præcocius; unde fructum ad maturitatem nunquam apud nos perduxit. Radix perennis, fusiformis, pollicem & ultra crassa, carnosa, alba, fibris five ramis aucta lateralibus, calamus crassis. Caulis primo anno unicus, subsequis annis plures, a quinque ad septem pedes alti, erecti, teretes, virides, albido tomento obsiti, viridi medulla farcti, superne ex alis foliorum ramosi. Folia alterna, petiolata, cordata, acuta, serrata, utrinque virentia & tomentosula, superiora magis

magisque hastato - triloba cum lobo medio productiori. Stipulae subulatae. Pedunculi uniflori, axillares, solitarii, dein in summo caule ramisque racemosi sine foliis. Flos speciosus, inodorus; parum nutans. Calyx uterque hirtus; exterior plerumque enneaphyllus; foliolis subulatis. Corolla rosea, striata, diametri fere biuncialis. Antherae luteae. Stigmata capitato - obtusa, carnea. Genitalia cernua. Ex germine parum aucto capsula judicari potest quinquelocularis & hispida. Semina nigra. Caulis una cum ramis speciosam format paniculam. Verissime hic Hibiscus a pentacocco est diversus statura, tempore florendi, floribus summis longe racemosis, foliis magis acuminatis.

CLXV.

IPOMOEAE HEDERACEAE.

Annua planta in Americae zona torrida crescit, apud nos Majo & Junio in caldariis copiose floret, Junio & Julio fructum perficiens. Caulis volubilis, teres, quadripedalis, pilosulus, scaber, ramosus. Folia cordata, semitriloba, rarissime obsolete quinqueloba, integra nulla, alterna, utrinque pilosa, longe petiolata; lobo medio ovato & acuto; lateralibus obtusioribus cum sinibus obtusis. Pedunculi axillares, uniflori, solitarii, glabriusculi, inferne vel & toti purpurascens, modo unciales, modo sic breves, ut flores sessiles videantur. Bractae infra calycem geminae, lineares, acutae & hispidae. Perianthii virentis & inferne pilis rigidulis fuscisque dense barbati foliola ex ovato in longum angustum canaliculatum semireflexumque rostrum excurrunt. Petali tubus infundibiliformis & longitudine calycis pallet; limbus rotundatus & patens saturate caerulefcit, modo tantum emarginato - quinque-

quelobus, modo ad unam tertiam partem sectus. Antheræ pallent. Stigma capitatum, trilobum & mammillosum albet. Capsula erecta, glabra & trilocularis in quolibet loculamento continet femina duo glabra & nigricantia.

CLXVI.

CROTON GLANDULOSUM. *Linn. syst. pag. 863.*

Croton minus trichotomum subhirsutum, foliis oblongis dentatis, spicis ad divaricationem ramorum. *Brown. hist. jam. pag. 346.*

Annua planta crescit in Jamaica & Florida. Apud nos sub dio floret Augusto & Septembri; fructum dans Octobri; utrumque præcocius in caldariis. Radix ramosa caulem promit erectum, vel ab ipsa basi ramosum, pedalem, teretem pilosumque; in summitate in tres quatuorve ramos divaricatos divisum, qui dein sic subdividuntur in geminos. Folia infima ovata; reliqua oblonga; petiolata, ferrata, obtusiuscula, scabriuscula, utrinque pilis albis in stellam ex eodem puncto divergentibus obsita; petiolo pilis etiam stellatis hirsuto & infra paginam utrinque glandula urceolata parvaque, nonnunquam tamen desiderata, instructo; in caule ramisque alterna; quæ vero primariæ caulis summi divisioni subjacent, tot substellata, quot ibidem sunt rami, sic ut adhuc unum superet, quod ad inflorescentiam pertinere videtur. Et sic porro. Flores plures aggregati in divisionibus caulis; mares in racemulo brevi & erecto plusculi; fæminæ dictos inter racemulos sessiles. Mari- bus est perianthium patens & profunde quinquesidum, fuscovirens, pilis stellatis hirsutum; laciniis ovatis & obtusis. Petala quinque, alba, forma laciniarum calycis. Stamina plus minus decem. Antheræ albæ. Fæminis perianthium virens, pentaphyllum, hirsutum; foliolis oblongis, obtusis, pa-

tulis. Corolla nulla. Germen hirsutum. Styli tres, albi, bifidi. Capsula subrotunda, tricocca, hirsuta. Semina lentiformia, nigro fuscoque varia, nitida.

CLXVII.

BEGONIA MINOR.

Begonia roseo flore, folio aurito, minor & glabra. *Plum. gen. pag. 20.*

Sponte crescit in insulis Caribæis. In caldariis nostris totam æstatem floret. Caules ex eadem radice plures, fruticosi, teretes, erecti, debiles, tres quatuorve pedes alti, digitum minimum crassi, fuscescentes, juniores virides. Stipulæ ad folia oblongæ, lateribus revolutæ, caducæ, pallide virentes, geminæ, acuminatæ, quandoque bifidæ, unciales. Folia cordata cum altero latere maximam partem deficiente, acuta, dentata, plana, obsolete septemnervia, crassula, alterna, petiolata. Racemi axillares, compositi & paniculati, laxi, teretes, multiflori, erecti, foliis longiores, floribus subnutantibus. Bractææ ad pedunculorum divisiones subrotundæ, sessiles, caducæ. Corolla est carnea. Calyx & germen albent. Anthere & stigmata flavent. Tota glaberrima & acida est. Flores charactere gaudent sequenti; masculini & fæminei mixti in iisdem racemis.

Mas.

CAL. nullus.

COR. Petala quatuor, patentissima, obtusa, planiuscula; quorum duo opposita fere subrotunda; alia duo oblonga multoque angustiora; sed omnia ejusdem longitudinis.

STAM.

STAM. Filamenta circiter viginti quinque, subulata, erecta, brevia. Antheræ lineares, erectæ.

PIST. nullum.

Fœmina.

CAL. Perianthium inferum, diphyllum, laxum; foliolis late subrotundis, obtusis, planis, oppositis, germine brevioribus, deciduis.

COR. Petala quinque, supera, ovata, obtusa, plana, patentissima, magna; quorum duo ab inicem magis divergentia, latiora, tribus reliquis; infimum paulo brevius. Atque hoc in corolla clausa connivendo reliqua sibi mutuo applicata amplectitur.

STAM. nulla.

PIST. Germen trialatum, ala una maxima. Styli tres, breves, crassi. Stigmata bipartita, spiraliter torta.

PER. Capsula in tres alas inæquales & membraneas excurrens, . . .

SEM. . . .

Begonia olim obliqua dicta Linnæo comprehendebat plures species, pro varietatibus habitas. Merito dein suspicari cœpere Botanici, plures hic veras species latere, & jam determinatæ in Supplemento Linnæano tres fuerunt. At magna adhucdum superest caligo, quam si non discutiam omnem, imminnere tamen conabor, donec autoptæ certitudinem afferant.

Carolus Plumierus, qui Begoniæ genus condidit, sex enumerat species, in insulis Caribæis obvias. Hisce celeberrimus Mutis ex adjacente Americæ Continente adjecit duas alias. Aubletus ex Guiana duas habet. Rumphius, Rhede, Sloane & Browne, singuli unam. Has sic determinari, & conjungi aut separari posse, arbitror.

1. **BEGONIA FERRUGINEA** caule fruticoso declinato; foliis integerrimis; floribus paniculatis. *Mutis. amer. v. 1. t. 18. Linn. syst. pag. 857.*
Tota glabra. Flores monœci, sanguinei. In fœminis calyx nullus, & petala sex.

2. **BEGONIA GRANDIFOLIA** caule fruticoso, erecto; foliis ferratis, glabris; floribus paniculatis.
Begonia purpurea maxima, folio aurito. Plum. gen. pag. 20. Plum. ic. pag. 34. tab. 45. fig. 1.
Begonia nivea maxima, folio aurito. Plum. gen. pag. 21.
Begonia obliqua. Jacq. obs. vol. 1. pag. 11.
Rumex sylvestris scandens, foliis cordato-angulatis, ab altera parte majoribus. Brown. jam. pag. 203.
Tota glabra, monoica fœminis pentapetalis, bipedalis.

3. **BEGONIA MINOR** caule fruticoso, erecto; foliis dentatis, glabris; floribus paniculatis.
Begonia roseo flore, folio aurito, minor & glabra. Plum. gen. pag. 20.
Tota glabra, monoica, floribus carneis, fœmineis pentapetalis cum calyce diphylo.

4. **BEGONIA ACUTIFOLIA** caule fruticoso, reptante; foliis acuminatis, inæqualiter ferratis, glabris; floribus paniculatis.
Begonia roseo flore, foliis acutioribus auritis & late crenatis. Plum. gen. pag. 20. Plum. 10. pag. 34. tab. 45. fig. 3.
Aceris fructu herba anomala, flore tetrapetalo albo. Sloan. hist. jam. 1. pag. 199. tab. 127. fig. 1. & 2.

Caules repunt supra terram, inque decursu, cum radices, tum ramos caulescentes erectos & sesquipedales promunt.

5. *BEGONIA GLABRA* caule fruticoso radicante; foliis ferratis, glabris; floribus paniculatis dichotomis.

Begonia glabra. Aublet. hist. 2. pag. 916. tab. 349.

Flores dioici, parvi, e viridi candicantes.

6. *BEGONIA MALABARICA* caule erecto; foliis obsolete dentatis, subtus hirsutis; pedunculis subtrifloris.

Tsjeria - Narinampuli. Rheed. mal. vol. 9. pag. 167. tab. 68.

Monœca, floribus candidis, fœmineis apud Rhede tripetalis.

7. *BEGONIA URTICÆ* herbacea, diffusa; foliis biserratis, hispidis; pedunculis axillaribus, elongatis, unifloris; fructu hispido. *Linn. syst. pag. 857.*

Annua floribus parvis violaceis.

8. *BEGONIA HIRSVTA* herbacea; foliis & caule hirsutis; paniculis dichotomis.

Begonia folio aurito, crenato; flore albo. Aublet. hist. 2. pag. 913. tab. 348.

Begonia roseo flore, folio aurito minor & hirsuta. Plum. gen. pag. 20. Plum. ic. pag. 34. tab. 45. fig. 2.

Begonia hirsuta, flore albo, folio aurito, fructu coronato. Barer. æquin. pag. 21.

Annua, dioica, floribus fœmineis pentapetalis.

9. *BEGONIA CAPENSIS* acaulis; foliis inæqualiter denticulatis. *Linn. syst.*
pag. 857.

Begonia roseo flore; folio orbiculari. *Plum. gen. pag.* 20. *Plum. ic. pag.*
33. *tab.* 45.

Empetrum acetosum. *Rumph. amb.* 5. *pag.* 457. *tab.* 169. *fig.* 2.

Acaulis, radice perenni, foliis subrotundis.

CLXVIII.

TERMINALIA CATAPPA. *Linn. syst. pag.* 910.

Catappa. *Rumph. amb.* 1. *pag.* 174. *tab.* 68.

Adamarum. *Rhede. mal.* 4. *pag.* 5. *tab.* 3. & 4.

Transmissa ante sex annos ex India Orientali semina plurimas in caldariis Schönbrunnensibus produxerunt stirpes, quæ jam altero ætatis anno floruerant, & florere quotannis copiose pergunt, fructum quidem unum alterumve perfecerunt ad avellanæ nucis magnitudinem, sed maturum hucusque nullum, nunc jam octopedales & vegetissimæ omnes. Truncus erigitur cum ramis ramulisque patentissimis, teres, glaber, ex cinereo ferrugineus; ramis junioribus nitide ferrugineis, tomentosis & ad apices incrassatis. Folia sunt obverse ovata, basi attenuata, brevissime petiolata, acuta, integerrima vel leviter repanda, subtus venosa & tomentosula, supra glabra, ad summitates ramorum approximata, majora pedalia. Venis principibus ad extremitates in folii dorso macula adjacet purpurea. Racemi simplices, axillares, solitarii, erecti, semipedales, inferne plus minus quinque flores hermaphroditos gerunt, & hinc ad apicem plurimos mares pedunculatos. Atque illi primo
flo-

florent, dein tardius mares. Hermaphroditum solum describam, quum ab hoc mas discrepet folius defectu germinis, nam & stylum habet.

CAL. Perianthium monophyllum, superum, semiquinquefidum, patentissimum, crassulum, intus albidum, foris virens; laciniis semiovatis, acutiusculis, planis; fundo hispido & ferrugineo.

COR. nulla.

STAM. Filamenta decem, subulata, alba, calyce longiora; quorum quinque ante lacinias calycis posita eriguntur, reliqua cum iisdem alternantia adscendunt. Antheræ subrotundæ flavent.

PIST. Germen inferum, obverse clavatum, villosulum. Stylus filiformis, erectus, longitudine staminum. Stigma simplex, obtusum.

PER. Drupa ovalis, cymbæformis; superne depresso & bisulcata.

SEM. Nux ovali-oblonga, bivalvis. Nucleus oblongus, teres.

Fructus, qui apud nos nedum maturus evasit ullus, in Herbario amboinensi dicitur tres longus pollices, sesquipollicem latus, unumque crassus, tenui pellicula externe tectus, primo interne viridis, dein rubens seu incarnatus cum luteis maculis seu striis; qua sub pellicula pilosum locatur putamen, quod, recens dum scindatur, rubet instar cerasi aperti, minorem digitum crassum; tum crassum ossiculum dicto putamini nexum, quod confractum nucleum exhibet amygdalæ similem, siccæ & decorticatæ, sed angustiore rotundior & oblongum, in quo sub fusca pellicula reconditur medulla alba & sicca instar amygdalæ, ejusdemque fere saporis, & edulis. Ex horto malabarico addo, medullam albam, ibidem bene dictam nucleum, inter masticandum, secus ac amygdalam, penitus dissolvi, nulla remanente ipsius nuclei substantia. Hunc deinde nucleum duobus constare albicantibus ac rotundis foliolis spiraliter convolutis, quæ in medio juxta longitudinem patens foramen

men relinquunt. Ex qua descriptione elucet, fructus hic transmissos fuisse crassum Rumphii officulum, pellicula extima non tantum sed & putamine filoso illo jam spoliatum; compositos ex substantia fuscescente crassa sicca & fungosa, adhærente firmiter nuci tanquam hujus dumtaxat excrementia. Nucis valvula superior duplo angustior est inferiore.

CLXIX.

SALVIA ABYSSINICA. *Linn. syst. pag. 72. Linn. suppl. pag. 88.*

Sub dio floret Junio & Julio; hyemem in tepidario conservanda. Ex radice perenni plures annuatim caules attolluntur, basi suffruticosi, sesquipedales, erecti, tetragoni, toti hirsuti, ex omnium foliorum alis ramosi. Folia opposita, inferiora lyrata obtusa & petiolata; summa & ramea cordata sessilia & acutiora; omnia rugosa, villosa, & crenata. Verticilli sexflori, primo approximati, dein in ramulis elongatis remotiores. Bractæ cordatæ, acuminatæ, integerrimæ, sessiles, purpureæ. Perianthium hirsutum, striatum, fulcopurpurascens, bilabiatum; labii superioris dentibus tribus; inferioris duobus; omnibus subulatis & strictis. Petali saturate purpuroviolacei & calyce duplo longioris tubus vix incurvatus; galea oblonga, obtusissima, villosula & rectiuscula; labii laciniae laterales oblongæ & obtusæ, intermedia emarginata rotundata & major. Antheræ pallent. Semina glabra & nigra. Odor plantæ ingratus.

CLXX.

CLXX.

PRUNUS CHAMÆCERASUS.

Prunus cerasus pumila. Linn. spec. pl. pag. 679. 3.

Cerasus pumila. Bauh. pin. 450.

Chamæcerasus. Clus. hist. pag. 64.

Vulgatissima in agro Vindobonensi arbuscula, in siccioribus apricis a dimidio ad duos pedes alta, in umbrosioribus ad quatuor & ultra ascendens, foliis hic etiam majoribus prædita, florens ineunte Majo, dum prima evolvuntur ejus folia, fructum maturum ferens Julio. Rami diffusi, teretes, cortice nigricante vestiti, calamum vel digitum crassi. Folia sunt lanceolata, acuta, obtusiuscula, ferrulata, utrinque glaberrima, petiolata; cum primum prodeunt, veluti ex gemmis aggregata; deinde in productis ramulis alterna, & unam alteramve unciam longa. Pedunculi foliis longiores, teretes, striati, glabri, uniflori, ex gemmis a duobus ad quinque umbellatim prodeuntes, interdum etiam solitarii. Perianthii monophylli tubus campanulatus, glaber, obscure sulcatus, sordide aurantiacus; laciniae quinque, subovatae, obtusae, concavae, patentissimae, ferrulatae, pallidae. Petala quinque, alba, obverse ovata, obtusissima, planiuscula, magna, unguibus calyci inserta. Filamenta circiter viginti, subulata, alba, longitudine fere corollae, calyci inserta. Antherae subrotundae, dydimae, luteae. Germen ovatum, glabrum, virens, in fundo calycis. Stylus filiformis, longitudine staminum, albus. Stigma orbiculatum. Drupa subrotunda, rubra, pisi volumine majoris, saporis austeri & aciduli. Squamæ gemmarum sunt ovatae, obtusae, concavae & fuscae. Potius distinctam speciem, quam varietatem, esse credo.

CLXXI.

PHASEOLUS SEMIERECTUS. *Linn. syst. pag. 656.*

Radix annua ramosa, albida, duplo gracilior calamo. Caulis unicus, teres, superne striatulus, ad lentem villosulus, ad duos tresve pedes erectus & stans per se, dein volubilis, ramosus, inferne suberosus. Folia ternata, petiolata; foliolis ovatis, integerrimis, supra glabris, subtus ad lentem parumper villosis, in infimo caule obtusis & minoribus, reliquis acutis. Stipulae geminae, lanceolatae, acutae. Pedunculi axillares, solitarii, pedales, stricti, erectiusculi, ad apicem multiflori. Bractae ad calyces subulatae, geminae, parvae, adpressae, caducae. Flores sessiles, alternatim gemelli, inodori. Perianthium cylindricum, virens, angustum, parvum, glabrum, bilabiatum; labio superiori emarginato & breviori, inferioris dentibus tribus subulatis. Vexillum calyce duplo longius viret cum suffusa purpura. Alae sanguineae, vexillo duplo longiores, subrotundae, concavae, distantes. Carina medio purpurea, hinc utrinque alba, ob convolutionem vexillo brevior. Antherae flavae, oblongae, incumbentes. Semina plura, oblongo-reniformia, glabra, fusca & nigro maculata continentur in legumine lineari, recto, teretiusculo, acuminato, tres quatuorve uncias longo, fusco, pilisque decumbentibus hirtulo. Numerosissima, quae per plures annos, colui in horti Botanici caldariis plantae hujusce specimina, semper radices habuere annuas, ramosas solito Phaseolorum annuorum more, nec vel minimum strumosas, quare Dillenii Plumierique in Mantissa a Linnæo citata synonyma omisi, ubi radix dicitur strumosa & perennis. Et Linnæus quidem totam ibidem plantam descripsit, radicem omisit; unde suspicor meam quoque Linnæi esse plantam.

CLXXII.

CLXXII.

EUPHORBIA LINIFOLIA.

Æstatem sub dio, hyemem in tepidario agit, Junio Julioque florens, ex patria mihi ignota. Tota lactescit. Truncus lignosus, cortice cinereo, ad basin pollicem crassus, tripedalis. Ramuli plurimi. Folia in his alterna, anguste lanceolata, obtusa cum exiguo mucrone innocuo, integerrima, utrinque glabra, sessilia, semiuncialia, ad apicem ramulorum terna terminantia. Flos solitarius, terminalis, sessilis; omnes hermaphroditi. Calyx glaber cum virore pallet. Petala quinque, subrotunda, fordide aurantiaca, integerrima. Antheræ flavent. Germen muricatum abit in capsulam muricatam.

CLXXIII.

SENECIO ROSMARINIFOLIUS. *Linn. syst. pag. 758.*

Ad Promontorium Bonæ spei crescit. Ex eadem radice caules plures fruticosi exeunt, lignosi, calamum crassi, primo alteroque anno erectiusculi, dein prostrati, & qui terram attingunt, radicanter, teretes, fuscocinerei, bipedales. Rami sparsi, erecti. Folia lanceolato-linearia, acuta, lateribus revoluta, in petiolum veluti angustata, sparsa, plus minus fescuncialia, pleraque integerrima, inferiora quandoque denticulata. Et folia & rami juniores ad lentem rara lanugine obsidentur. Corymbi terminales, ramosi, erecti. Flores parvi, inodori. Calyx glabriusculus viret. Corolla concolor, lutea; radii floſculis emarginatis, patentissimis. Antheræ & stigmata sunt

sunt lutea. Floret sub dio Septembri & Octobri, hyeme servandus in tepidario.

CLXXIV.

PASSIFLORA RUBRA Linn. *syst.* pag. 822.

Passiflora foliis tenuioribus, trinerviis, bicornibus, lunatis, sinu anteriore obtuso. *Brown. hist. jam.* pag. 328.

Clematis indica, flore clavato suaverubente, fructu hexagono coccineo, folio bicorni. *Plum. amer.* pag. 68. tab. 83.

Flos passionis media lacinia quasi abscissa, flore minore carneo. *Sloan. hist. jam.* 1. pag. 229.

Caules, rami, folia, petioli, cirrhi & pedunculi mollia & villosula sunt. Radix ramosa. Caules plures, teretes, ramosissimi, cirrhis ad folia axillaribus scandentes, graciles, perennes toti, & tamen non lignosi, octopedales & ultra. Folia petiolata, alterna, basi cordata, semibiloba, venosa, integerrima; lobis sub lanceolatis vel semiovatis, acutis, magis minusve divaricatis, cum rudimento quandoque lobi medii, cum medio mucrone innocuo. Glandulæ nullæ. Flores solitarii, axillares, pedunculati, vix odori. Calycis foliola oblonga obtusiuscula, patentissima, æqualia; intus ochroleuca & glabra; extus cum virore pallide flavescencia, striata & pilosa. Petala linearia, acuta, ad apicem uno alterove denticulo ferrata, calyce angustiora, utrinque pallida, patentissima. Nectarium radius exterior patentissimus, longitudine calycis, apicibus flavescens, cæterum albis cum adspersa ad basin purpura. Radius interior erectus, brevissimus, albidus. Columna, filamenta & antheræ virent; pollen flavescit. Germen ovatum hirsu-

lutumque viret. Stigmata fuscescunt. Fructus villosus, sordide rubens, cortice coriaceo, & sexlineatus semina continet numerosa, ovata, obtusa, nitida, transverse sulcata, atra, circumdata pulpa molli. Modo figura & magnitudine ovum referunt passerinum, modo duplo longiores & utrinque attenuati; angulis veris sæpe carent, sæpe iterum a lineis prominentibus sexangulati redduntur. Sunt & plures, qui maturi sponte in sex valvulas dehiscunt. In caldariis nostris semper flores sunt pallidi, nec unquam aut rubri aut carnei; fructus etiam purpura quidem tingitur, nunquam tamen coccineus evadit. Sponte crescit in insulis Caribæis & Continente adjacente. Apud nos floret a Junio ad Novembrim, Augusto & subsequis mensibus maturat fructum.

CLXXV.

CLEMATIS ANGUSTIFOLIA. *Jacq. enum. vind. pag. 310.*

Clematis hexapetala. Pall. it. 3. pag. 735. tab. 2. fig. 2.

Ex radice perenni, quæ congeries est fibrarum longarum crassarum fuscarum & saporis urentis, caules annuatim plures attolluntur herbacei, bipedales, teretes, striatuli, basi calamum crassi, medulla alba farcti, superne ramosi, toti foliosi, erecti quidem & firmi, at nisi a vicinis sustententur, dum florere incipiunt, toti dejecti cum ramis tunc adscendentibus. Folia sunt opposita, petiolata, firma, inæqualiter subbipinnata, pleraque deflexa; petiolo canaliculato; foliolis lineari-lanceolatis, acutis, integerrimis aut furcatis, nitidis, supra saturate virentibus. Rami florentes oppositi & subdichotomi terminantur in pedunculos unifloros. Flores subodorati. Petala a sex ad octo, patentissima, sulphureo-albida, obtusissima, versus superiora

paulatim latefcentia. Antheræ & stigmata ochroleuca. Semina compressa, ovata & villosa terminantur in caudam sericeo - hirsutam cum apice hamato nudo. Floret Junio, & semina maturescunt Augusto. Spontè crescit in littorali austriaco. An hæc eadem cum Ammaniana planta, à Pallasio citata, sit, dubito, quum nostra sit glabra tota, Ammanius vero dicat caules superius lanuginosos, & geniculis superioribus multam lanuginem adhærere.

CLXXVI.

NERIUM CORONARIUM.

Arbuscula elegans, ramosa, quadripedalis, lactescens, cortice cinereo. Rami juniores nitidi, virides, compressuli, terminaliter oppositi. Folia longe lanceolata, acuta, integerrima, nitida, breviter petiolata, opposita. Pedunculi uniflori, crassuli, gemini ex ipsa divisione ramulorum & hos decussantes. Flores inodori, speciosi; perianthio viridi; corollæ tubo cum virore flavescenti, limbo niveo; filamentis albis; antheris ochroleucis. Character sequens est.

CAL. Perianthium inferum, pentaphyllum minimum. Foliolis lanceolatis, acutis, concavis, erectis.

COR. monopetala, infundibuliformis. Tubus inferne pentagonus, ad altitudinem calycis parumper in collum coarctatus, dein teres. Limbus planus, patentissimus, longitudine tubi, sectus in tres ordines laciniarum, quemlibet quinarum, quæ sunt rotundatæ, sensim ampliores, & crispæ.

STAM.

STAM. Filamenta quinque, subulata, brevia, erecta, in tubo corollæ. Antheræ oblongæ, erectæ.

PIST. Germen? Stylus filiformis, crassulus, erectus, altitudine flaminum. Stigma longe clavatum, obtusum. Vel an hoc germen pedicellatum?

PER. . . .

SEM. . . .

Junio floret in caldario; sed fructus sequitur nullus. Ad Gardeniam floridam accedens, ad Neria tamen aptius referri posse videtur, calyce enim nimio opere a Gardeniis abludit. Tum in flore hoc monstroso corona faucis Nerii in duplicem laciniarum ordinem degenerasse, credibile est.

CLXXVII.

SALVIA SPINOSA. *Linn. syst. pag. 71.*

Radix perennis hyemem in tepidario tranfigit. Caulis primo anno unicus, dein plures, annui, pedales, erecti, tetragoni, hirsuti. Folia radicalia & caulina inferiora sunt petiolata, oblonga, obtusa, crenata, rugosa, hirsuta, idque subtus multum, supra parum; petiolis etiam hirsutis. Suprema sessilia, subcordata, acuta & ferrata. Bractæe cordatæ, concavæ, integerrimæ, nervulosæ, aristato-acuminatæ, supra glabræ, subtus hirtulæ. Flores verticillati, utrinque terni, brevissime pedunculati. Calyx longus, tubulosus, sulcatus, compressus, hirsutulus, viridis, bilabiatus; dentibus erectis, aristato-acuminatis; duobus labii inferioris, & extimis duobus labii superioris ferme æqualibus, hujus labii intermedio brevissimo. Petalum album, foris hirsutulum. Tubus gracilis. Galea concava, connivens, erecta, sub-

falcata, emarginata, longitudine labii inferioris. Hujus autem laciniae laterales sunt lanceolatae, acutae, planae, reflexae; media est subrotunda, concava & emarginata. Filamenta alba. Antherae oblongae, flavae. Stylus purpureus. Calyx in fructu totus quantus est compressissimus. Semina fusca hinc rotunda, illinc angulata, glabra. Tota odorata est, aliquid de sclarea spirans. Floret Junio & Julio.

CLXXVIII.

SALVIA SEROTINA. *Linn. syst. pag. 69.*

Salvia foliis cordato-ovatis, ferratis, rugosis, bracteis sub verticillis senis, calycibus tridentatis. *Arduin. spec. 1. pag. 10. tab. 2.*

Radix modo annua, modo biennis aut triennis in caldario, ramosa & fuscescens. Caulis annuus, erectus, tetragonus, pedalis, & leviter villosus, ex omnium foliorum alis ramos emittit erectos, propriae tandem fere altitudinis. Folia sunt opposita, petiolata, subcordata, obtusula, crenulata, venosa, & ad lentem villosula; minora quaedam saepe cum altero baseos latere breviori; caulina majora veluti trinervata. Flores verticillati, fere seni, in elongatis ramis & caule aphyllis, cum bracteis senis lanceolatis minimis. Flores successive prodeunt, facile una cum bracteis decidui. Calyx virescit, villis capitatis tectus, divisus in labium superius integerrimum latumque, inque inferius bidentatum. Petali albi tubus longe infundibuliformis; galea brevissima, emarginata, concava; labello obtuso, ex tubo recta protenso, quadrifido cum laciniis rotundatis. Semina oblonga, atra. Floret a Junio ad Augustum.

Hujus plantæ femina, tum etiam specimina ficca, jam sæpius ex Americæ meridionalis accepi locis diversis, semper sub titulo *Salviæ dominicæ* Linnæi. Certe non male in hanc plantam quadrat determinatio Linnæana, cum *Salviæ serotinæ*, tum *Salviæ dominicæ*. Anne forte eadem planta?

CLXXIX.

PIPER MEDIUM.

Trunci plures, octopedales, basi biuncialis diametri, erecti, geniculati, nodosi, cinerei. Rami numerosi, teretes, ad nodos incrassati. Folia alterna, ovato-acuminata, tri-vel quinquenervia, integerrima, glabra, subtus venulis transversis reticulata, petiolata, sapore amaricante & aromatico tritaque tali odore prædita. Spicæ solitariae, pedunculatæ, graciles, oppositifoliæ, erectæ, tri-vel quadriunciales. Germen angulatum. Stigma triplex, quadruplex vel quintuplex. Antheræ sine respectu ad numerum stigmatum a duabus ad quinque, nullo certo situ germini circumstantes. Floret in caldariis nostris æstate, sed fructum maturum nedum tulit. A *Pipere reticulato* Linnæi differt foliis ad summum quinquenerviis, vix cordatis, & spicis plane cylindricis ac gracilioribus. Videtur medium inter *Piper decumanum* & *reticulatum*, quæ si varietates sunt, uti Linnæus suspicatur, etiam hoc sola esse varietas posset. Patriam ignoro.

CLXXX.

PIPER OBTUSIFOLIUM. *Linn. syst. pag. 74.*

Saururus humilis, folio carnosio subrotundo, *Plum. amer. pag. 53. tab. 70.*

Ex radice perenni, ramosa, carnosâ, fragili, terete, calamum plus minus crassa, fordide albida, repente ad numerosos brevesque articulos fibrillis nigris in ambitu aucta, parumque sapida, caules attolluntur annui, basi adscendentes, dein erecti, teretes, paniculati, calamum plus minus crassi, carnosî, glabri, purpurei, flexiles, & pedales. Rami erecti. Folia sunt opposita, ad ramos terna vel quaterna, petiolata, subrotunda vel etiam obverse ovata, obtusa, integerrima, crassula, subtus obsolete trinervia, ibidemque & in margine ad lentem villosula pallidaque, supra glaberrima. Spicæ terminales, sessiles, ab unica ad quatuor, erectæ, biunciales, graciles, teretes, virides. Floribus germen viret; filamenta brevia sunt & fusca; antheræ oblongæ, incumbentes, modo fuscæ, modo albæ. Reliqua omnino ad characterem Linnæi sunt. Tota planta ingrate sapida est, odore autem vix pollet ullo. Sponte crescit in insulis Caribæis. In caldariis nostris floret Augusto & Septembri.

CLXXXI.

GAURA FRUTICOSA.

Sponte crescit in America meridionali; apud nos æstatem agit sub dio, florens a fine Junii ad Augustum, seminaque perficiens Julio & subsequis mensibus. Tota glabra & inodora est. Truncus erectus, teres, digitum crassus, lignosus, cinereus, sexpedalis. Rami erecti, juniores rubri. Folia sparsa, subsessilia, anguste lanceolata, acuta, glabra, denticulata, subundulata, seniores rubra. Flores erecti & brevissime pedunculati, sparsim ramos longe aphyllis sicque sæpe ipsos ramosos obsident. Germen inferum, lanceolatum, tetragonum, villosum. Calycis externe hirsuti, omnino reflexi & purpurascen-

tis

tis foliola quatuor, oblonga, obtusa. Petala quatuor, alba, omnia versus latus superius adscendentia, oblonga, obtusa, in unguem attenuata. Filamenta alba. Antheræ flavæ. Nullas inter filamenta grandulas observo. Capsula ovata, acuta, quadrifulcata, villosa, cinerea.

CLXXXII.

COSTUS ARABICUS. *Linn. syst. pag. 51. id. hort. cliff. pag. 2. Hill. hist. nat. pag. 144. tab. 5.*

Tsjana - kua. *Rhed. mal. vol. 11. pag. 15. tab. 8.*

Radix perennis, carnosâ, albida, informis, uncias circiter duas crassa, multiceps, nodosa, tandem totam implens ollam, vix odorata, primum visa insipida, tandem saporis ingrati. Caules plures, annui, simplices, teretes, tres quatuorve pedes alti, inferne uncialis fere diametri, carnosî cum cortice firmo, toti vaginati. Nonnunquam foliis delapsis nudi atque tunc nitidi ad alterum annum persistent, ramos etiam foliosos ex nodis protrudunt, sed qui una cum illis sine flore dein perire solent. Folia sunt alterna, lanceolata, acuminata, integerrima, coriacea, majora pedalia, petiolo brevi crasso & vaginante donata; supra virentia & glabra; subtus una cum petiolis & vaginis pallidiora, holosericea & ad tactum mollissima; vix odorata aut sapida. Spica valde speciosa, terminalis, subsessilis, solitaria, erecta, densa, pugni magnitudine. Spathæ ad quemlibet florem sessilem geminæ. Altera exterior ovata, acuta, concava, coriacea, sanguinea, lata. Altera oblonga, triplo angustior, concava, apice purpurascens, locata ad floris latus dextrum, quod amplectitur. Calyx in flore viret cum apice purpureo, in fructu evadit totus sanguineus. Petalum & nectarium sunt carnei coloris, quan-

quandoque fere albi. Antheræ albent. Semina atra odore carent omni, prædita sapore ingrato; substantiamque basi adhærentem habent niveam & fungosam, qua connexa manent ceu in placenta integra, a receptaculo punctato abscedente, donec hæc siccetur. Character fructificationis sequitur.

CAL. Perianthium superum, monophyllum, tubulosum, erectum, semitrifidum, persistens; tubo compresso, trigono; laciniis ovatis, acutiusculis.

COR. Petala tria, supera, lanceolata, obtusa, concava, basi angustata, erecta, fere æqualia, calyce multo longiora, lateribus parumper sibi mutuo incumbentia.

Nectarium monophyllum, basi tubulosum, dein bilabiatum, germi-
ni infidens intra corollam. Labium superius lanceolatum, acutum,
brevius inferiori, eidemque incumbens. Inferius latissimum, rotun-
datum, rugosum, margine crispatum, propendulum.

STAM. Filamenta nulla, nisi tale unicum dicas labium nectarii superius.
Antheræ geminæ, longitudinaliter adnatæ parti interiori & superiori
labii superioris nectarii, lineares, obtusæ.

PIST. Germen compressæ trigonum, inferum. Stylus filiformis, altitudine
antherarum, quas inter transit. Stigma bilobum.

PER. Capsula ovata, triangularis, coriacea, coronata calyce, trilocularis,
trivalvis, in angulis dehiscens.

SEM. plurima, angulata, nitida, subduplici serie longitudinali locata.

CLXXXIII.

TEUCRIUM BETONICÆFOLIUM. *Tab 17. fig. 2.*

Colitur in horto Cæsareo Schönbrunnensi, æstate sub dio florens Julio & Augusto, hyemem agens in tepidario, ignota patria, etiam ignoto loco, unde istuc advenerit. Totum grate aromaticum est. Caulis lignosus, bipedalis, erectus, teres, cortice cinereo. Rami juniores tetragoni. Folia opposita, petiolata, rhombeo-ovata, obtusula, obtuse & sat æqualiter serrata, (vix ergo Teucrium virginicum, mihi non cognitum, esse potest,) superne mollia & ad tactum holosericea, subtus incana, tomento vel ad lentem ægre conspicuo, crassula, quadriuncialia. Petioli & ramuli incani. Racemi terminales, sæpe terni, erecti, violaceo-purpurei, tandem semipedales. Bracteæ lanceolatae, acutæ, integerrimæ, oppositæ, villosulæ, purpureæ. Flores secundi in pedunculis solitariis, oppositis & patulis. Calyx campanulatus, compressulus, brevis, villosulus, superne purpurascens, bilabiatus; labio superiori ovato & acuto; inferiori quadridentato & acuto. Corollæ ringentis, compressæ, violaceo-purpureæ & villosulæ tubus brevissimus in faucem campanulatam expanditur. Labium superius obtusissimum, emarginatum & calyce fere triplo longius connivet. Labii inferioris laciniae laterales parvæ, ovatae, acutæ & patentissimæ; intermedia maxima & subrotunda. Filamenta petalo longiora, purpurea, sæpe pilosa. Antheræ subdidynæ, fusco-aurantiacæ. Stylus una cum stigmate bifido acuto patuloque purpurascit.

CLXXXIV.

DAIS LAURIFOLIA.

In Hollandia sub falso Vaccinii titulo emptā, in hortum Cæsareum Schönbrunnensem transmissa fuit, ubi æstatem sub dio agit, florens Julio & Augusto, hyemem in tepidario. Patria sic mansit ignota. Dais cotinifolia esse nequit, quum folia cotini non habeat. Nec magis esse Dais octandra Linnæi, quacum foliis maxime convenit, si quidem Dais illa flores vere octandros ferat, uti Burmannus asserit; nam in ipsius Burmanni figura stamina numerantur decem, & corolla delineatur quinquefida.

Truncus novempedalis, erectus, teres, inferne pugni crassitie, cortice æquabili & nigro-cinereo. Rami teretes, erectiusculi. Folia lanceolata, acuta, integerrima, glabra, subcoriacea, venulosa, breviter petiolata, opposita, triuncialia. Pedunculi terminales, solitarii, stricti, glabri, biunciales, superne incrassati, terminantur involucro campanulato, tetraphyllo, & fessili, ex foliolis ovatis, acutulis, utrinque hirsutulis, ferrugineis, basi mutuo amplexantibus, dein erectiusculis, crassulis & scariosis. Flores suaveolentes, sessiles, octo, tubo pallido, limbo purpureo, foris hirsuti, idque magis versus basin; antheris saturate aurantiacis; stigmate viridi; caractere donati sequenti.

CAL. nullus.

COR. Corolla monopetala, hypocrateriformis. Tubus involucro duplo longior, erectus, superne parumper ampliatus. Limbus quinquefidus, tubo duplo brevior, patentissimus; laciniis anguste lanceolatis, acutis, planis, æqualibus.

STAM.

STAM. Filamenta decem, subulata, erecta, supremæ parti tubi corollæ imposita, duplicis seriei; quorum quinque alterna longiora extra faucem corollæ eminent. Antheræ ovatæ, obtusæ, erectæ.

PIST. Germen superum, teres, glabrum, villis erectis coronatum. Stylus filiformis, erectus, flaminibus longior. Stigma capitatum, obtusum.

PER. *non pervenit ad maturitatem.*

CLXXXV.

RESEDA MEDITERRANEA. *Linn. syst. pag. 448.*

Crescit, Linnæo asserente, in Palæstina. Apud nos sub dio floret ab initio Julii ad medium Augustum, seminibus maturis tunc ex primis floribus simul onusta. Tota glabra est, nec ulla apud nos aut in foliis aut in caule adest glabrities. Tam similis Resedæ odoratæ, ut ægre distinguatur. Nec calycis longitudo respectu petalorum, uti Linnæus credidit, discrimen indicat, utrobique pro floris incremento vario diversa. Unicam constantemque observo differentiam in petalis; quorum lacinia omnes in odorata, nec in mediterranea, sunt longissime cuneiformes.

Radix gracilis, annua, albida & ramosula. Caulis erectus, basi sæpe adscendens, striatus, superne ramosus, semipedalis. Folia inferiora cuneiformi-lanceolata, obtusa, indivisa, in petiolum attenuata, integerrima, alterna; superiora trifida vel pinnatifide quinquesida, lobo medio maximo. Racemus terminalis, erectus, semipedalis in caule, breviores in ramis. Bracteolæ ad pedunculos oblongæ, acutæ & parvæ. Flores inodori. Perianthii hexaphylli & virentis foliola sunt oblonga, obtusa, patentissima, cir-

citer longitudine corollæ, in fructu reflexa. Petala sex, alba; quorum summa duo tripartita cum lobis lateralibus oblongis & extrorsum inæqualiter serrato-incisis, intermedio lineari & parvo. Proxima duo lateralia sunt oblonga, & modo integerrima, modo superne incila, & sic nonnunquam ad apicem bifida. Duo infima linearia & parva. Filamenta fere octodecim, subulata, alba. Antheræ flavæ. Germen parvum, viride, tricuspidatum. Styli nulli. Stigmata simplicia. Capsula oblonga, semiuncialis, trigona, rugosa, glabra, ore triangulari aperta. Semina reniformia, punctata, nigra.

CLXXXVI.

CYNANCHUM OBLIQUUM.

In caldariis nostris floret Junio & Julio, fructum nedum tulit. Sponte crescit in Carolina. Ex radice perenni annuatim caulis promitur herbaceus, volubilis, quinquepedalis & ultra, teres, ramosus, villosus simulque pilosus. Folia sunt cordata, acuta, integerrima, utrinque venosa villosa & mollia, petiolata, opposita. Umbellæ simplices, laterales, pedunculatæ, solitariae, patentissimæ, foliis multo breviores. Bractæ nullæ. Pedunculi proprii quatuor vel quinque, longitudine pedunculi communis. Flores foetidi, uncialis diametri. Perianthii virentis, villosi, pentaphylli, parvi & patentissimi foliola sunt anguste lanceolata & acuta. Corollæ atropurpureæ, monopetalæ, quinquepartitæ & patentissimæ laciniae sunt lanceolato-lineares, longæ, acutiusculæ, obliquæ, & ad oras revolutæ. Nectarium campanulatum, decemdentatum, carnosum & purpurascens circumdat columnam genitalem pentagonam, in vertice atrofanguineam. Antheræ ex quolibet puncto nigro gemellæ, compressæ, flavæ. Tota planta lactescit.

CLXXXVII.

CLXXXVII.

LYCHNIS GRANDIFLORA.

Ex radice perenni caules herbacei annuatim plures attolluntur bipedales, erecti, teretes, glabri cum ramis angulatis, ad folia nodose incrassati. Folia opposita, sessilia, coadunata, lanceolata vel ovato-lanceolata, acuta, glabra, digito ad marginem retrorsum moto ob aculeos albos ad folam lentem conspicuos scabra, nervo dorsali acute prominente, triuncialia. Folia floralia sive bracteae sunt longe lanceolata, acuminata, sessilia. Flores breviter pedunculati ipsi, inodori, elegantissimi, magni. Calyx elongato-turbinatus, crassus, glaber, erectus, obsolete angulatus, viridis, ad unam tertiam quinquefidus; laciniis lanceolato-acuminatis. Petala quinque ex ungue albo supra calycem expansa in laminam amplam, saturate miniatam, truncato-obtusam, sensim latiore, superne acute dentatam, planam, patentissimam, trilineatam; ad faucem coronata denticulo bifido coccineo & ipso parum saepe denticulato; unguibus ad oras ciliatis. Filamenta decem, subulata, alba, calyce paulo longiora, basi fere ad unam tertiam altitudinis perianthii connata in unum corpus. Antherae oblongae, purpureae, incumbentes. Germen oblongum, pentagonum, obtusum, nitidum, viride. Styli quinque, filiformes, erecti, filamentis longiores, albi. Capsula oblongo-ovata, nitida, straminei coloris vel magis fuscescens, unilocularis, quinquevalvis, polysperma. Floret sub dio totam aetatem, hyemem transigeus in hybernaculo.

CLXXXVIII.

HIBISCUS PENTACARPOS. *Linn. syst. pag. 631.*

Ketmia palustris, foliis lobatis, subrotundis, & inferna parte molli subcinerea lanugine infectis, flore purpureo magno. *Michel. cat. pis. pag. 54. Tozzet. it. 2. pag. 309.*

Ketmia palustris major, folio subtus incano, flore magno purpurascente, fructu depresso pentagono. *Zannich. venet. pag. 155. tab. 91.*

Radix perennis, primo anno unicum, subsequis plures caules promens, pollicem crassa, intus nivea, tam similis radici Hibisci virginici, ut distingui nequeat. Caules erecti, duos tresve pedes alti, supra medium ramosi, teretes, calamum crassi, virides, albido tomento obsiti, simillimi iterum caulibus virginici, sed duplo breviores & graciliores. Folia alterna, petiolata, cordata, acuta, serrata, utrinque tomentosula, utrinque virentia sed subtus pallidius; superiora obsolete hastato-triloba; similia iterum foliis virginici, sed multo minora, pauciora triloba, idque valde parum. Stipulae subulatae utrinque ad petiolos. Pedunculi uniflori, anillares, solitarii, petiolorum plus minus longitudine; sed vix ulli ultra folia in racemum elongati; quo manime differt a virginico. Flos elegans, inodorus, virginico fere duplo minor, caeterum colore structuraque partium omnium plane idem. Capsulae quinque, depressae, nigrae, scabrae, ad futuras hispidae. Semina solitaria, striata, fusca.

CLXXXIX.

ERYNGIUM AQUATICUM. *Linn. syst. pag. 271.*

Eryngium foliis gladiatis, utrinque laxe ferratis; summis tantum dentatis
subulatis. *Gron. virg. pag. 40.*

Eryngium americanum, yuccæ folio, spinis ad oras molliusculis. *Plukn. alm.
pag. 13. tab. 175. fig. 4. Moris. hist. 3. pag. 167. f. 7 t. 37. f. 21.*

Ocopiaztlī scorpīi spina, *Hern. mex. pag. 222.*

Crescit in Mexico, Virginia, Carolina, &c. Apud nos colitur in
caldariis, atque æstatem quoque fert sub dio. Radix perennis, uncialis
diametri & ultra, foris nigricans, intus albida sed ad aëris attactum mox
rufescens, firmiter carnosa, supra fibris calamum fere crassis longis albidis-
que capillata; saporis amaricantis & valde ingrati. Folia radicalia plura,
ensiformia, bipedalia, unciam lata, mucronata, ad oras setis rigidis ciliata,
glabra, lineata, inferne canaliculata, superne plana, flaccida, virentia cum
suffuso rore glauco. Folia caulina amplexicaulia, alterna, successive bre-
viora, cæterum prioribus similia. Caulis tripedalis, erectus, teres, stria-
tus, glaber, simplex, ex folii unius alteriusve summi ala auctus ramulo flo-
rifero aphylo. Pedunculi umbellatim terminales, alii unicapitati, alii ra-
mose paucicapitati, crassi, stricti, striati, singuli fere suffulti bractea bre-
viore rigida foliisque simili. Flores inodori & albi colliguntur in capitula
subrotunda compacta novemque linearum plus minus diametri. Floret apud
nos Julio & Augusto. Semina maturescunt Septembri. Sequitur character
fructificationis.

CAL.

CAL. Receptaculum commune conicum; paleis flosculos sessiles distinguen-
tibus lanceolatis, acuminatis, integerrimis, concavis, fere longitu-
dine floris.

Involucrum receptaculi circiter octophyllum, planum, patentif-
simum, longitudine flosculorum, vel eos superans; foliolis lance-
olatis, mucronatis, ciliatis.

Perianthium proprium pentaphyllum, superum; foliolis lanceola-
tis, acutis, concavis, erectis, corolla paulo brevioribus.

COR. universalis, uniformis, hermaphrodita, fertilis.

Propria pentapetala. Petala erecta lineari-oblonga, dorso foris
fulco longitudinali notata, ad apicem crispata, ad medietatem usque
erecta, dein parallele inflexa, atque sic in medio per dissepimentum
transversum connata, ut erigi nequeant.

STAM. Filamenta quinque, filiformia, erecta, petalis duplo longiora. An-
theræ ovatæ, incumbentes.

PIST. Germen inferum, turbinatum, acute pentagonum, hispidum. Styli
duo, filiformes, patuli, longitudine staminum. Stigmata simplicia.

PER. Fructus turbinatus, triangularis, calyce & stylis coronatus, squama-
tus, bipartibilis.

SEM. hinc plana, illinc angulata, dimidio calyce unoque stylo coronata,
extus & ad latera squamata.

CXC.

DELPHINUM URCEOLATUM.

Patriam ignoro. Jam a plurimis annis ex radice perenni perstat in horto nostro, nescio, unde transmissum, cum Delphinio alato summa affinitate junctum, primo tamen adspectu diversum. Caules prodeunt annuatim unus alterve quinquepedales, erecti, teretes, superne glabri, dein versus inferiora magis magisque hirsuti, ex alis summorum foliorum ramo aucti. Folia alterna, petiolate, profunde quinquepalmata; facie viridia saturate, venosa & glabriuscula; dorso hirsutula, pallide virentia et venis prominentibus notata; erectiuscula & sic conniventia, ut urceolata vel ampliter campanulata dicas, quo charactere constanti ab elato vel eminus distingui potest; lobis longe lanceolatis, acuminatis, semitrifidis aut aliter incis. Petioli hirsuti. Racemi terminales, erecti, simplices, superne hirsuti, in caule pedales. Pedunculi hirsuti. Bractea aut ad ortum pedunculi in racemo, aut in medio ipso pedunculo. Bractea calycina plerumque unica, rarius duæ vel tres. Corolla cærulea cum suffuso hic illic rubore. Petala æqualia omnia & æque acuta, quædam interdum dorso hirsutula & ad oras rariter ciliata. Supremi petali calcar incurvum, rugosum, saturate cæruleum, ad lentem hirtulum. Nectarium diphyllum, labellis plane uti in elato. Germina tria villosa, stylis purpureis. Capsulæ tres, ad lentem villosæ. Floret Junio & Julio sub dio; & semina angulata nigraque maturescunt Augusto.

CXCI.

PHLOMIS CARIBÆA.

Clinopodium martinicense. Jacq. hist. amer. pag. 173.

Mutato genere corrigo hic detectam olim a me plantam, nec ab alio adhucdum repetitam, nova autopsia edoctus. Ad characterem loco citato amplissime enarratum, nec hodie video, quid addere possem; descriptioni nimis brevi subjuncturus sequentia, in Iconibus figuram daturus. In Martini-cæ vicinarumque Caribæarum arvis & herbidis ficcis passim obvia est, annua; bipedalis, erecta & inodora. Radix albida & ramosa. Caulis tetragonus, medulla alba farctus, calamo gracilior, villosus & mollis. Rami oppositi, axillares, simplices, erectiusculi, altero longiori. Folia opposita, ovato-lanceolata, obtusiuscula, ferrata, petiolata, venosa, villosa & mollia. Verticilli ad folia sessiles, subrotundi, multiflori, densi. Involucrum & calyx hirsuta. Apud nos in caldario floret mense Augusto.

CXCII.

IATROPHA GOSSYPIFOLIA. *Linn. syst. pag. 865.*

Iatropa humilior, setis ramosis ornata; foliis trilobis vel quinquelobis, levissime denticulatis. Brown. hist. jam. pag. 348.

Ricinus minor, staphisagriæ folio, flore pentapetalo purpureo. Sloan. hist. jam. 1. pag. 129. tab. 84.

Ricinus americanus perennis, floribus purpureis, staphidisagriæ foliis. Comm. hort. 1. pag. 17. tab. 9. Merian. surin. pag. 38. tab. 38.

Rici-

Ricinus indicus pilosus trifidus seu quinquefidus, flosculis atropurpureis.

Plukn. phyt. tab. 56. fig. 9. & tab. 220. fig. 4.

Ricinus americanus, folio staphisagriæ. Bauh. pin. 522.

Fere per omnem Americam torridam locis glareosis ficcis folisque ardori maxime expositis, cum in insulis, tum in continente, elegans hæc arbuscula crescit, modo bipedalis, nonnunquam ad quinque pedes adscendens, qualem in planitie herbida ad fluvium divi Petri in Martinica observavi. Foliorum decoctum ceu purgans in ventris constipationibus apud incolas in usu est. Radix albida, ramosa, crassa. Truncus erectus, teres, fuscocineus, interrupte striatus, uncialis diametri, setis cicatricibusque ad delapsorum foliorum ortum notatus, tandem evanidis. Rami juniores virides, molles & villosi. Folia alterna, tota villosa & mollia, basi cordata, semitri-loba lobis ovatis, rarius quinqueloba, nervosa, venosa, acuta, ferrato-denticulata, ad oras ciliata setis capitatis, nudo oculo vix conspiciendis. Petiolus a quatuor ad octo uncias longus, compressulus, supra ornatus per totum decursum setis ramosis capitatis rigidulisque, quales etiam caulem ramosque ad foliorum exortum ambiunt. Capitula illa principio viridia, dein fuscescunt aut nigrescunt. Apud nos in pluribus individuis folia vidi livida, uti in Ricino livido. Pedunculi communes multiflori, paniculati, teretes, erectiusculi, villosuli, solitarii, oppositifolii, circiter longitudine petiolorum. Pedunculus una & folium, dum prodeunt, caulem & ramum terminant; inter utrumque dein, antequam adhuc dum flores explicantur, caulis vel ramus ultra elongari pergit, unde florens ille folio opponitur. Tandem ex axilla folii proximi inferioris novus verusque ramus protruditur; sine quo caulis mansisset simplicissimus. Tota scatet succo aqueo viscidiusculo & saporis exsiccantis. Quandoquidem character fructificationis a Linnæano non

tantum charactere admodum discrepat, sed in nostris saltem individuís nec omnino convenit cum Royeniano in Speciebus Linnæanis pag. 1428. exhibito, integrum hic sistam, præmissis paucis, quæ ad ipsum characterem non faciunt. Flores hermaphroditi fertiles pauciores mixti cum pluribus maribus minoribus. Fæminei in tota planta nulli. In hermaphroditis calyx vires; idemque in maribus cum suffuso rubore; utrobique hirsutus & ad oras setis albis capitatis ciliatus, ad summam vero partem pilis tantum simplicibus. Utrisque petala sunt atropurpurea cum unguibus albidis, filamenta alba, antheræ & glandulæ nectarii flavæ, germen viride & villosum. Hermaphroditis capsula pendula, cinerea, glabrâ. Semina nitida, nigro cinereoque variegata.

Masculi flores decidui.

CAL. Perianthium fere ad basin quinquepartitum; laciniis lanceolatis, acuminatis, planiusculis, patulis, corolla ad unam tertiam brevioribus.

COR. Petala quinque, patentia, paulatim dilatata in laminam obverse ovatam obtusam & apice revolutam.

Nectarii glandulæ quinque, turbinatæ, carnosæ, depresso, in receptaculo inter petala & stamina sessiles.

STAM. Filamenta octo, basi connata omnia in unum corpus, subulata, petalis breviora, quorum quinque exteriora superne in orbem patula sunt, reliqua tria interiora altius inter se coalita magisque erecta. Antheræ ovatæ.

PIST. uti in hermaphroditis, sed minimum, in fundo tubi filamentorum locatum, & abortans.

Hermaphroditi flores.

CAL. Perianthium monophyllum, quinquepartitum; laciniis lanceolatis, acuminatis, patentissimis, corollam superantibus.

COR. Petala quinque, lanceolata, utrinque acuta, patentissima, superne lateribus revoluta.

Nectarii glandulæ quinque carnosæ, erectæ, latiores quam longæ, retulæ, intra petala positæ, quibuscum alternantur.

STAM. Filamenta octo, libera, subulata, erecta, petalis breviora. Antheræ ovatæ.

PIST. Germen subrotundum, obsolete trifidum. Stylus brevis. Stigmata tria, patula, superne bifida, obtusa.

PER. Capsula subrotunda, tricocca, &c.

SEM. solitaria, oblonga.

CXCIII.

EUPHORBIA HETEROPHYLLA. *Linn. syst. pag. 449.*

Tithymalus heterophyllus. Plum. ic. pag. 250. tab. 251. fig. 3.

Tithymalus curassavicus, folicis & atriplicis foliis variis, caulibus viridantibus. Pluk. alm. pag. 369. tab. 112. fig. 6.

Tithymalus curassavicus, folicis & atriplicis foliis hirsutis, caulibus subrubentibus. Moris. hist. 3. pag. 336.

Speciosam hanc plantam copiosissime vidi spontaneam in pratensibus circa urbem Havanæ in Insula Cuba, Decembri & Januario florentem, semper foliis diversis præditam, qualis in icone Plumeriana optime exhibetur, pedalem vel sesquipedalem. Morisonus, qui vivam in horto regio Hampstonien-

nienſi, nec tamen florentem, ad humanam altitudinem pertigiffe vidit, haud recte igitur inde conjecit, in patria illam adhuc altioreſſe eſſe oportere. Cæterum & ille ibidem varietatem in foliis ſummam non tantum, ſed etiam in trunci cortice eandem obſervavit. In horto cæſareo Schönbrunnienſi per tres jam annos manſit pedalis, cum foliis ovatis aliisque panduræformibus, floralibusque vix coloratis. In noſtri horti botanici caldariis plurimæ individuæ ſunt, omnes tripedales, ſere ex omnium foliorum axillis emittentes ramos erectos & ſere caulis altitudine, foliis (ſi infima pauciſſima excipis ovata) panduræformibus omnibus. Atque has deſcribam.

Tota lacteſcit. Radix ramoſa, albida. Caulis perennis, teres, erectus, digitum craſſus, viridis, inferne hirtulus & ſcabriuſculus, ſuperne glaber & obſcure angulatus. Tales etiam rami, ſed hi vix hirti. Folia alterna, petiolata, ſupra glaberrima, ſubtus ad nervum medium venasque parumper piloſa, acuta, plana, patentiſſima, magis minusve ferrulato-denticulata, panduræformia cum ſinibus obtuſis angulisque acutis. Summa approximata ſic, ut in caule plerumque ſumma tria ſubſeſſilia & terna loco involucri univerſalis ſint, in ramis oppoſita talia bina. Eadem ratione in caule umbella univerſalis trifida eſt, in ramis bifida. Illa dein in ſubſequa diviſione bifida eſt, unde ſex umbellulæ partiales exſurgunt, quarum quælibet ad ortum diviſionis involucello fulcitur unifolio, ſubſeſſili, lanceolato, acuto, plano, modo integerrimo, modo ſuperne dentato, modo ſubpanduræformi. Talia etiam involucella in rameis umbellulis adſunt unum alterumve. Umbellulæ ſupra memoratæ denuo obſcure bifidæ ſunt. Pedunculi autem omnes ſic breves ſunt, ut ſimul ſcæſciculum potius quam umbellam mentiantur. In diviſionibus omnibus flos pedunculatus ſolitarius locatur; foli illi, qui umbellæ univerſalis, cum caulinae, tum rameorum centrum occupant, plane apetalii ſunt, caliceque gaudent quinque-dentato; fertiles tamen,

uti

uti omnes reliqui. Folia involucri & præprimis involucella ad basin pallide miniata sunt, qui color ut plurimum per discum folii in maculam lanceolatam excurrit, in dorso non conspicuam. Petalum & antheræ flavent. Calyx glabriusculus viret. Styli & stigmata pallent. Floret in caldario Julio & Augusto. Fructificationis sequens est character.

CAL. Perianthium monophyllum, tubulosum, ventricosum, quadridentatum, persistens; dentibus trifidis, acutis, ciliatis, conniventibus.

COR. Petalum unicum, e regione germinis propenduli adeoque dorso calycis insidens, urceolatum, sed totum sic ad calycem compressum, ut limbi orificium rimam dumtaxat referat.

STAM. Filamenta circiter quatuordecim, subulata, erecta. Antheræ didymæ, globosæ.

PIST. Germen glabrum, &c.

PER. Capsula tricocca, glabra, &c.

SEM. solitaria.

CXCIV.

HIERACIUM SAXATILE. *Jacq. obs. 2. pag. 30. tab. 50.*

Nec adhuc sententiam muto, dum ab Hieracio porrifolio specie diversum credo, nam & sylvestria constanter discrepant, & culta juxta invicem non minus. Nec est Hieracium staticifolium Allioni, quod in valle ænipontano copiosum clar. Schivereck invenit, & pro novo ante aliquot annos mihi miserat. Cum Hieracio ejusdem glauco magis convenit, at non componitur in hoc meo calyx ex squamis multorum ordinum, sed ex uno ordine & basi brevioribus squamulis calyculatus; tum nec femina incurva, sed

sed recta sunt. Meum in alpibus nunquam detexi, sed in saxosis ad pedes montium apricos. Folia inferiora quandoque rubent. Hujusmodi specimen, staturæ mediocris, in iconibus pictum dedi.

CXCIV.

VITIS VINIFERA. *Linn. syst. pag. 244.*

Plantam non describam, omnibus notissimam. Hoc solum notabo, in sylvaticis & fruticosis Danubialibus, æque in insulis quam ad utramque ripam, Austriæ inferioris, passim crescere spontaneam, vicinas arbores scandere ad altitudinem quindecim pedum, late quaquaversum ramos spargere, racemos producere florum fructuumque parvos, atque hos semper purpureo-cæruleos, vix piso majores, & acido-dulces. Nec inutile duxi, in iconibus illam pictam offerre. In Hortum transplantavi, observaturus, utrum cultura mitescat aut mutetur.

CXCVI.

PORTULACARIA AFRA. *Tab. 22.*

Crassula portulacaria. Linn. spec. pag. 406.

Crassula portulacæ facie aborescens. Dill. elth. 1. pag. 120. tab. 101. fig. 120.

Claytonia Portulacaria. Linn. syst. pag. 245. mant. 2. pag. 211.

Anacampteros caule arboreo, foliis cuneiformibus oppositis Linn. cliff. pag. 207.

Elegantissima hæc arbuscula, uti frequens in Europæ hortis botanicis occurrit, uti facile propagatur, atque omnibus hinc cognita est, a Dillenio
eti-

etiam descripta ac delineata, sic rarissime contigit videre florentem, idque in horto quodam Veneto ante quindecim annos prima & forsitan huc usque unica vice, quando ex communicato a cl. Turra charactere Linnæus illam ad Claytonias amandavit. Insolitum hoc spectaculum in horto nostro botanico ex pluribus duæ arbores seniores, sub dio in olla locatæ, maxima cum mea voluptate mihi præbuerunt, altera paucis, floribus altera in omnibus fere ramulis onusta. Fructificationis charactere, quem observavi, parum abludit a Turræano.

CAL. Perianthium diphyllum, persistens, coloratum; foliolis subrotundis, concavis, obtusis, patentissimis, oppositis.

COR. Petala quinque, obverse ovata, obtusa, integerrima, superne concava, basi lateribus mutuo incumbentibus & plana, patentissima, calyce fere triplo longiora, persistentia.

STAM. Filamenta quinque, subulata, brevissima, erecta, sine respectu ad situm petalorum posita sic, ut duobus germinis lateribus accumbant gemina, tertio lateri unicum. Antheræ ovatæ, erectæ, vix pertinentes ad medium germen.

PIST. Germen superum, trigonum, longitudine petalorum. Stylus nullus. Stigmata tria, patentissima, apice adscendentia, per totam longitudinem supra muricata.

PER. nullum. Calyx & corolla, nunc erecta, basin feminis arcte amplexantur.

SEM. unicum, ovato-oblongum, obtusum, alato-triquetrum.

Fructum equidem perfecte maturum non vidi, nam, dum per totum mensem Augustum flores successivos produxerant, emarcescentibus Septembri pedunculis communibus, ceciderunt fructus una cum pedicellis propriis, ad-

hucdum vegeti, unam quartam unciae partem longi, vera mihi visa nuda glabraque femina, vel ad optimam examinati lentem. Calyx igitur, corolla & stamina Claytoniae cum pistillo & fructu Polygoni novum constituent in Pentandria trygina genus. Omissa foliorum & habitus descriptione, hic superflua, agam de inflorescentia, de qua nihil lego apud Linnæum, observatione tamen digna. Scilicet ex alis foliorum racemi egrediuntur sæpius oppositi, simplices, foliis paulo longiores, glabri, patuli & recti. Pedunculus communis est crassus, carnosus, virens cum suffusa purpura, opposte denticulatus, alternatim compressulus, denticulis bracteola fusca in ambitu marginatis. Pedicelli uniflori, versus apicem incrassatuli, cæterum teretes & filiformes, breves, purpurascens, in quolibet dente ut plurimum terni, in flore patuli vel erecti, in fructu deflexi. Calyx & corolla rubent. Filamenta albescent. Antheræ fordide flavescent. Germen rubellum. Stigmata alba. Semen pallidum. In tabula ad latus sistuntur aucti pedicellus communis, flos, & fructus.

CXC VII

CYRILLA RACEMIFLORA. *Linn. syst. pag. 241.*

Frutex elegans crescit sponte in Carolinae pinetis humentibus, apud nos hyeme locandus in tepidario, copiose florens sub dio mensibus Augusto & Septembri, femina perficiens Octobri. Totus glaber, quadripedalis, ramosus, inodorus, trunco digitum crasso tereti & cinereo, ramis junioribus obsolete angulatis & ferrugineis. Folia sunt alterna, breviter petiolata, lanceolata, exstipulata, integerrima, acutiuscula vel obtusa, nitida, firmula, subtus pallidius virentia, duas tresve uncias longa. Racemi a quatuor ad sex uncias longi, albidi, teretes, patentissimi, approximati ad extremitates

ramulorum anni præcedentis, successive & lente florentes ab inferioribus, tandem sæpius aucti inferne uno alterove racemulo breviori. Pedicelli proprii uniflori, breves, patentissimi, muniti bractea subulata appressa & propriæ longitudinis. Perianthium persistens, album, profunde quinquepartitum, in flore patens, in fructu erectum. Petala alba, basi patula, dein patentissima, cum disco in nostris floribus certe ne vel minime villoso. Antheræ ochroleucæ. Germen viride. Stylus crassus, brevis, fere semibifidus. Capsula glabra.

CXCVIII.

LOBELIA SIPHILITICA. *Linn. syst. pag. 801. mant. 2. pag. 482. amœn. acad. 4. pag. 518. & 524. Act. suec. edit. germ. vol. 12. pag. 289.*

Rapunculus galeatus virginianus, flore violaceo. *Moris, hist. 2. pag. 466. f. 5. t. 5. f. 55.*

Rapunculus americanus, flore dilute cæruleo. *Dodart mem. pag. 105.*

Floret sub dio Augusto & Septembri, semina dans matura Octobri. Sponte crescit in Virginia, Pensylvania & Canada. Tota planta, præprimis vero radix, acrimonia quadam gaudet, & sapore linguæ diu inhærente. Radix perennis constat aggerie fibrarum crassarum albarumque densissima. Caulis unicus, (nonnunquam plures) sesquipedalis aut altior, calamum aut digitum crassus, angulatus, paucis pilis hirsutus, erectus, foliosus, inferne & vel ad ipsum ortum ramos plusculos emittens. Folia ovato-lanceolata vel lanceolata, alterna, sessilia, acutiuscula, rugosa vel bullata, firmula, ad lentem tantillum hirtula, tres quatuorve uncias longa, ad flores successive

minora magisque approximata, tandemque solas bracteas referentia. Pedunculi axillares, solitarii, breves, hirtuli. Flores erecti, speciosi, violacei.

CAL. Perianthium monophyllum, persistens, ad basin germini circumnatum, quinquepartitum; laciniis cordato - acuminatis, erectis, hispide ciliatis, lateribus sinubusque revolutis.

COR. monopetala, tubulosa, veluti bilabiata, dorso per totam longitudinem fissâ, tum per totam longitudinem præterea tam facile & fere sponte in tres partes absque ulla vel minima læsione separabilis, ut æque vere tripetalam dumtaxat conglutinatam dixeris. Tunc petalo intermedio lateralibus triplo latiori, fulcato, superne abeunte in labium corollæ ringentis trifidum; laciniis oblongo - ovatis, planis, obtusulis, cum duobus sinubus intermediis introrsum prominentibus. Petala duo lateralia ad medium usque cuneiformia, hinc oblique lanceolata, atque sic angulum formantia obtusum, quo solo firmitus cum petalo intermedio conglutinata videntur, acuta, plana, superne pilosa, una galeam fingentia.

STAM. Filamenta quinque, ex receptaculo orta, plana, corollæ concoloria, ad oras ciliata. Antheræ atrovirides, in unum concretæ corpus. Pollen flavus.

PIST. Germen subrotundum, basi accretum calyci. Stylus filiformis. Stigma subrotundum, capitatum, bifidum, circulo villoso circumdatum.

PER. Capsula ovata, glabra, bilocularis, bisulcata, apice dehiscens, cincta inferne calyce.

SEM. plurima, minima, oblonga.

CXCIX.

ANDROPOGON DISTACHYOS. *Linn. syst. pag. 904. Ger. prov. pag. 106. tab. 3. fig. 2.*

Gramen dactylon spica gemina. *Tourn. inst. 521.*

Gramen bicornis five distachyophorum. *Bocc. sic. pag. 20.*

Festuca junceo folio, spica gemina. *Bauh. pin. 9. prodr. 19. theatr. 145.*

Sponte crescit in Vallesia, Sicilia & Galloprovincia. Apud nos sub dio floret a Julio ad Octobrim. Radix perennis, fibris constans numerosis crassulis & fuscescentibus culmos annuatim promit plures, simplicissimos, plus minus sesquipedales, teretes, glabros, lineam crassos, erectos, geniculatos, nonnunquam ad geniculum aliquod inferius inflexos. Folia ad omnia genicula longe vaginantia, sublinearia, acuta, glabra, in oris ad digitum retrorsum motum scabra, angusta, ad summam partem vaginæ in dorso pubescentia. Spicæ binæ, terminales, rectæ, acutæ, compactæ, erectiusculæ, æquales, plus minus triunciales, hinc planæ, illinc convexæ; rachi utrinque alternatim circiter duodecimdentata, in quolibet dente locante florem hermaphroditum sessilem & marem crasse pedunculatum cum pedunculo ad ortum barbato. Omnes aristæ spicæ accumbunt, ut vix conspiciantur; in sicca autem planta ab eadem recedunt, quales autorum citatorum figuræ exprimunt.

Hermaphroditus.

CAL. Gluma uniflora, bivalvis. Valvula exterior longissima, ad oras & apice scariosa, lanceolato-acuminata, apice purpurascens, bifida & biaristata cum altera lacinia longiore. Valvula interior duplo brevior,

vior, scariofa, albida, lanceolata, concava, terminata in ariftam
exteriore longiorem.

COR. Gluma bivalvis, fcariofa, longitudine valvulæ calycinæ brevioris.
Valvula exterior lineari - lanceolata, acuta, mutica. Valvula inte-
rior profunde bifida, acuta, ex dorfo inter lacinias emittens ariftam
longiffimam.

STAM. Filamenta tria, capillaria, brevina. Antheræ lineares, incumbentes.

PIST. Germen ovatum, valde compreffum. Styli duo, capillares, fere
longitudine ftaminum, minime coaliti. Stigmata penicilliformia.

PER. nullum.

SEM. unicum, oblongum, obtufum, glabrum, corollæ inclufum.

Mas.

CAL. Gluma uniflora, bivalvis. Valvula exterior longe lanceolata, ex finu
apicis bifidi ariftata. Interior angufte lanceolata, acuta, brevior.

COR. Gluma bivalvis, calyce brevior; valvula utraque lineari - lanceolata,
acuta, mutica.

STAM. ut in hermaphrodito.

PIST. nullum.

CC.

CROTON PUNCTATUM.

In Carolina fponde crefcit. Apud nos in caldariis fempervirens flo-
ret totam æftatem, & fructefcit Septembri & Octobri. Arbufcula duos tres-
ve pedes alta, erecta, trichotoma; trunco terete, incano, fcabriufculo.

Fo-

Folia ovata, obtusa vel acutiuscula, integerrima, petiolata, coriacea, incana, alterna, ad ramorum divisiones terna. Pedunculi ex trichotomiis folitarii, racemosi, unciales, erecti; pedicellis brevissimis. Flores parvi. Tota inodora & insipida est. Truncus, rami, folia utrinque cum petiolis, pedunculi, calyces & fructus densissime obsidentur punctis, ex quibus pili albi exoriuntur, decumbentes & in stellulam expansi. In diversis individuis observavi plantas mere fœmineas, alias mere masculas, alias hermaphroditas cum sociatis maribus. Calyx foris canescit, intus virescit cum lana alba. Glandulæ in maribus luteæ, in fœminis sulphurææ.

Mas.

CAL. Perianthium campanulato - patens, quinquepartitum; laciniis ovatis, acutiusculis, planis, patulis.

COR. nulla.

Nectarium ex glandulis quinque, compressis, latis, rotundatis, in fundo tubi calycis.

STAM. Filamenta duodecim, subulata, longitudine calycis; quorum quinque patula cum laciniis calycinis alternantur; reliqua septem erecta medium florem occupant. Antheræ incumbentes.

Fœmina.

CAL. ut in mare.

COR. nulla.

Nectarium ut in mare, glandulis germi circumstantibus.

PIST. Germen subrotundum. Styli tres, reflexopatentes, ad basin usque subquinquefidi. Stigmata simplicia.

PER.

PER. Capsula subrotunda, lateribus triloba, trilocularis, loculis singulis bivalvibus, calyce multo major.

SEM. solitaria.

Hermaphroditus.

CAL. ut in fœmina.

COR. nulla.

Nectarium ut in fœmina.

STAM. Filamenta quinque, subulata, alternantia cum laciniis calycinis. Antheræ incumbentes.

PIST. ut in fœmina.

PER. ut in fœmina.

SEM. ut in fœmina.

I N D E X

plantarum in his observationibus contentarum.

A.

	pag.
Agrostis tenacissima. - - -	85
Albica abyssinica. - - -	55
Andromeda lucida. - - -	95
Andropogon distachyos. - - -	165
Aquilegia viridiflora. - - -	35
Artemisia hispanica. - - -	98
Asplenium angustifolium. - - -	121
Astragalus hians. - - -	87
Avena sterilis. - - -	90

B.

Begonia acutifolia. - - -	128
— — capensis. - - -	130
— — ferruginea. - - -	128
— — glabra. - - -	129
— — grandifolia. - - -	128
— — hirsuta. - - -	129
— — malabarica. - - -	129
— — minor. - - -	126 128
— — urtica. - - -	129
Boletus cinnamomeus. - - -	116

C.

Cacalia laciniata. - - -	77
Camellia japonica. - - -	117
Carduus arvensis. - - -	56
Cassia chinensis - - -	64
— — Crista. - - -	82
— — multiglandulosa. - - -	42
— — ruscifolia. - - -	43
— — fennoides. - - -	74
Centaurea Verutum. - - -	90
Chrysocoma dichotoma - - -	44
Cistus creticus. - - -	80
— — syriacus. - - -	98
Citharexylum villosum. - - -	72
Clematis angustifolia. - - -	137
Convolvulus floridus. - - -	62
Costus arvensis. - - -	143
Crepis albida. - - -	81

Y

	pag.
Crotalaria cærulea. - - -	67
Croton glandulosum. - - -	125
— — punctatum. - - -	166
Cynanchum obliquum. - - -	148
Cyrilla racemiflora. - - -	162
Cytisus tener. - - -	40

D.

Dais laurifolia. - - -	146
Delphinium urceolatum. - - -	153
Diodia virginica. - - -	109
Dolichos acinaciformis. - - -	114
— — soja. - - -	46
Dracocephalum austriacum. - - -	119

E.

Echites domingensis. - - -	73
Echium candicans. - - -	44
Eryngium aquaticum. - - -	151
Eupatorium scandens. - - -	108
Euphorbia Characias. - - -	57
— — clava. - - -	104
— — divaricata. - - -	58
— — heterophylla. - - -	157
— — linifolia. - - -	135

F.

Fothergilla Gardeni. - - -	97
----------------------------	----

G.

Galega ochroleuca. - - -	79
Gaura fruticosa. - - -	142
Geranium glutinosum. - - -	85
— — revolutum - - -	84
— — tetragonum. - - -	92
Geum aleppicum. - - -	88
Glycine caribæa. - - -	66
Gorteria asteroides. - - -	88

H.

Hibiscus pentacarpos. - - -	150
— — præmorsus. - - -	81
— — virginicus. - - -	123

Hie-

Hieracium saxatile.	-	-	-	pag.
				159
Hyptis capitata.	-	-	-	102
— — verticillata.	-	-	-	101

I.

Iatropa gossypifolia.	-	-	-	154
Ipomea hederacea.	-	-	-	124

L.

Lactuca intybacea.	-	-	-	53
Lichen chrysothallus.	-	-	-	117
— — perforatus.	-	-	-	116
Lisianthus glaucifolius.	-	-	-	64
Lobelia siphilitica.	-	-	-	163
Lonicera tatarica.	-	-	-	34
Lychnis grandiflora.	-	-	-	149
Lycoperdon poculiforme.	-	-	-	122

M.

Malva scoparia.	-	-	-	59
Medicago carstiensis.	-	-	-	86
Mimosa speciosa.	-	-	-	47
Myagrum arborescens.	-	-	-	39

N.

Nerium coronarium.	-	-	-	138
--------------------	---	---	---	-----

O.

Ophrys crucigera.	-	-	-	60
Orchis moravica.	-	-	-	61
— — palustris.	-	-	-	75
— — rubra.	-	-	-	60
Osteospermum caeruleum.	-	-	-	78

P.

Panicum maximum.	-	-	-	76
Paspalum virgatum.	-	-	-	112
Passiflora incarnata.	-	-	-	107
— — rubra.	-	-	-	136
Phaseolus semierectus.	-	-	-	134
Phleum asperum.	-	-	-	110
— — schoenoides.	-	-	-	111
Phlomis caribæa.	-	-	-	154
Physalis prostrata.	-	-	-	99
Piper medium.	-	-	-	141
— obtusifolium.	-	-	-	141
Plantago ægyptiaca.	-	-	-	45
— — maxima.	-	-	-	82
Poa peruviana.	-	-	-	107
Portulacaria afra.	-	-	-	160

Potentilla opaca.	-	-	-	pag.
				33
Prunus chamæcerasus.	-	-	-	133

R.

Reseda mediterranea.	-	-	-	147
Robinia vesicaria.	-	-	-	105
Rubia fruticosa.	-	-	-	71
Rumex glaucifolius.	-	-	-	64
Ruta legitima.	-	-	-	74

S.

Salvia abyssinica.	-	-	-	132
— ferotina.	-	-	-	140
— spinosa.	-	-	-	139
Sambucus racemosa.	-	-	-	36
Schoenus umbellatus.	-	-	-	113
Schotia speciosa.	-	-	-	93
Scilla hyacinthoides.	-	-	-	61
Scorzonera taraxacifolia.	-	-	-	52
Senecio rosmarinifolius.	-	-	-	135
Sida atrofanguinea.	-	-	-	49
— carpinifolia.	-	-	-	38
Sinapis millefolia.	-	-	-	41
Sisymbrium hispanicum.	-	-	-	69
— — molle.	-	-	-	68
— — pannonicum.	-	-	-	70
Solanum aculeatissimum.	-	-	-	100
— — corymbosum.	-	-	-	78
— — fuscum.	-	-	-	51
— — lycioides.	-	-	-	96
— — marginatum.	-	-	-	50
Sonchus fruticosus.	-	-	-	83
Stachys canariensis.	-	-	-	37
Stellera Passierina.	-	-	-	65

T.

Terminalia Catappa.	-	-	-	130
Teucrium betonicaefolium.	-	-	-	145
Tournefortia cymosa.	-	-	-	96
Tragopogon porrifolius.	-	-	-	99
Trichomanes canariense.	-	-	-	121
Turritis hirsuta.	-	-	-	70

V.

Verbesina gigantea.	-	-	-	33
Vitis vinifera.	-	-	-	160

Z.

Zægea aleppica.	-	-	-	89
-----------------	---	---	---	----

IV.

JOHANNIS ANDRÆÆ SCHERER

MED. DOCTORIS

OBSERVATIONES ET EXPERIMENTA

SUPER MATERIA VIRIDI

THERMARUM CAROLINARUM ET TOEPLIZENSIIUM

REGNI BOHEMIÆ.

Occurrit in thermis tam carolinis quam töplizensibus regni Bohemiæ materies quædam viridis, gelatinosa, vesiculosa, si habitum spectes, vegetabilis, quæ elegantia amœnissimi viroris, ad smaragdum proxime accedentis, curiosorum animos invitat; & textura sua singulari attentionem excitat. Amat illa loca, ubi aquæ calidæ, in vincinia fontis carolini, per fissuras & orificia crustæ lapideæ profiliantes vel lente decurrunt, vel e loco paulo altiori stillant. Apricis imprimis delectatur locis, respuit umbrosa, sicca. Variare multipliciter colore solet, jam fordide virentis, jam flavescentis, jam fusci, imo nigri. In prima adolescentia semper grate viret, eoque gra-

tius, quo aquæ calent magis. Gradus caloris aquarum, quibus tegitur aut innatat, ascendit in thermis carolinis a 18 ad 50mum, & in töplizensibus a 29. ad 35tum secundum Reaumuri thermometer mercuriale.

Antiquiores de aquis carolinis scriptores materiem istam, pro excremento aut producto aquarum considerantes, sub nomine efflorescentiæ vitriolicæ commemorarunt. Primus omnium substantiæ hujus orbi erudito communicavit notitiam Cl. Springsfeld, plantamque cryptogamicam, nomine *Tremellæ thermalis* compellatam, pronunciavit primus, ita eam describens: Tremella gelatinosa, reticulosa; substantia vesiculosa. *Memoires de l'academie royale des sciences de Berlin. Tom. VIII. Année 1752.*

Elegantissima materies a nemine, quod sciam & quod miratus sum semper, præter Cl. Springsfeld examinata, ast iterum oblivioni data, ulteriorem indaginem requirere mihi visa est, ad quam etiam præterita æstate Junii, Julii & Augusti mensibus anni 1786. tanto alacrius accessi, quum & observationibus & experimentis instituendis locus pateret commodus, occasio frequens & oportuna. Non pœnituit me postea laboris impensi, sed ex eruta indole & natura materie hujus, ut spero, elucebit, me non in sterili desudasse negotio. Præmissa igitur consideratione fabricæ tum externæ tum internæ expendam observationes, naturam ejus & proprietates spectantes; addam dein, quid experimenta super natura aëris in vesiculis inclusi instituta, quidque analysis chemica docuerit; adjiciens figuram in solo natali delineatam, hucusque desideratam.

Structura externa constat pelliculis tenerrimis, pellucidis, laxis, viscidis, fibrosis, tantillum ductilibus, sibi invicem ita applicatis, ut par-

væ areolæ feu cellulæ mira symmetria inter se cohærentes jam ovales, jam rotundæ efformentur variæ magnitudinis. (Tab. 5. fig. I.) Extima cuticula, epidermis, solidioris est compagis, glabra, bullis hemisphærico - convexis farcta, lætissimè virens. Cellulæ inter se non communicant. Aëri hospitium præbent. quod jam Cl. Springsfeld bene animadvertit. Aër spatiola hæcce occurrans, & calore solis rarefactus, expandit tenerrimam, cavernosam substantiam ad crepaturam ulque, redditque eam, augendo massæ volumen, multo leviolem. Inde rationem, cur, præsertim ubi illa diutius fulgidis solis radiis expofita est, tota ejus propago superficiem aquæ, virentis spumæ adinstar petat, & cur imprimis Töplizii in aquæductibus, iisdem sub circumstantiis in varias, elegantissimas pyramidales figuras attollatur, quis non intelligit?

Jam varias pellicularum partes recens separatas tubo microscopico perlustrare placuit, ut etiam intrinseca pateat compositio. En! filamenta (an potius tubi?) capillaria, simplicissima, teretia, pellucida, utrinque truncata, striis transversis, approximatis insignita, vario & admirabili modo, sine omni anastomosi intertexta, ordinata, communiter tamen in fasciculos collecta. Omnia simul sumpta intricatissimam præsentant congeriem. (Tab. 5. fig. II.) Conspiciuntur hinc inde corpuscula vel granula virentia, transparentia, vesiculis aëreis analoga, sessilia, ovalia, subrotunda, plerumque orbiculata, jam solitaria, jam sparsa, jam conferta (Tab. 5. fig. III.) An semina? prouti Cl. Springsfeld suspicatus est, determinare nequeo. Hæc intrinseca fabrica in singulis pelliculis, & quavis pelliculæ parte, five directionis situsque filamentorum, five copię, figuræ & magnitudinis granulorum rationem habeas; deprehenditur diversissima. Materies fusci aut ni-

gri coloris a Spingsfeldo *Tremella filamentosa* compellata, meris constat filamentis.

Transeo ad proprietates filamentorum, quas reperi, & animo patientissimo, repetitis vicibus, diverso tempore, serie multarum septimanarum observavi debita cum attentione. Accidit inopinanti, ut tertio die, examinans adjutus microscopio, particulam materiei in vase cum tantilla aqua aservatae, omnia fere filamenta deprehenderim mobilia, tantasque motus modificationes, ut certus filamentorum numerus, mora unius aut alterius minuti aliam atque aliam siceret figuram; modo divaricatione conjunctorum, nunc contractione remotorum, jam incurvatione, jam inflexione erectorum, & viceversa, idque alia semper ratione. Phænomeno hocce inexpectato & elegantissimo perculsus in filamenta eorumque proprietates indagavi attentius. Avidus ad fontem propero, & materiem colligo recentissimam, viturus, num etiam in loco natali, in proprio elemento calido eadem vi polleat motrice. Ast licet crebro, imo per integras horas varias consideraverim particulas, nunquam tamen, ne minimum quidem virium vitalium vestigium me reperire potuisse, ingenuus fateor. Materies recens collecta in vas vitreum tantillum aquae fontis continens injecta videbatur primum post intercapedinem duarum aut trium dierum reviviscere. His tamen non obstantibus verisimile est, filamenta in solo etiam natali eadem movendi facultate praedita fore. Idque firmari videtur ex eo, quod illa, quae ipsissimam materiem in thermis töplizensibus vegetantem componunt, in ipsis aquis calidis motus exerceant manifestos, de quibus paulo inferius dicendi locus erit. Liceat interim rationem istius phænomeni errori a me commisso, subitae videlicet immersioni materiei in frigidam, tribuere. Forsitan etiam repetitae, fere quotidianae tempore observationum delapiae pluviae vigorem fla-

filamentorum suffocavere, imminuendo videlicet aquarum caloris gradum in loco natali. Non aliæ, fateor, verisimiliores mihi visæ sunt causæ. An non stetus hic asphyxiæ a stimulo frigoris filamentis inimico? siquidem hæc, continuo fota calore, frigoris impatientiora sunt.

Eodem fere tempore, quo allata phænomena motus filamentorum detexi, varias animalculorum infusoriorum deprehendi species, quarum descriptiones non omnino ingratae suo loco erunt. Hic notabo, filamenta serie quindecim dierum in aqua innovata vires motrices exercuisse semper alacriter; materiem autem viridem intra id temporis spatium suam coloris perdidisse elegantiam, disfluxisse sensim in massam tremulam, gelatinosam, tandem putridam. In hoc stadio, die decimo quinto maximus filamentorum numerus omni destituebatur mobilitate, exceptis paucis, quæ levissimo stimulo ad candelæ flammam irritata, vitæ latentis manifesta dedere documenta.

Jam animus erat, multivaria cum aquæ guttula filamenta & animalia infusoria continente, sub ipso microscopio commiscendi irritamenta, modo parcissima, modo largiori dosi, phænomena inde contingentia visurus. Talia erant solutiones salis alcalini fixi vegetabilis, salis Glauberi, vitrioli zinci & sacchari, porro acidum nitri, succus malorum citreorum, spiritus vini & aqua aëre fixo imprægnata. Demersi aciculam istorum liquidorum aliquo infectam in aquæ guttulam. Mox filamenta in oppositum inclinabant latus, & mobilissima animalculorum cohors illuc celeri ferebatur motu; instillata vero minima acidinitrosi aut alterius liquidi — modo excipere velis sacchari solutionem & aquam aëratam — filamenta agitabantur motu tremulo, ne dicam convulsivo, & in fasciculum collecta enecabantur cum animalculis, citius, tardius, pro diversitate irritamenti in experimentum tracti. Diversa spe-

spectabantur etiam phænomena prouti corpora hæcce viventia diversimode fuere adfecta a stimulantibus aptis natis, ut excitentur in illis motus dissimiles. Ex omnibus supra recensitis momentaneum, ut ita loquar, effectum exercebant acidum nitri, & sal alcalinus fixus vegetabilis, tardiores sacchari solutio, tardissimum aqua fixo aëre acidulata.

Sed redeo ad proprietates filamentorum curatiori investigatione dignas. Dicam phænomena. Die 22. mensis Julii Töplizii degens, certam materiei viridis recens collectæ copiam imposui vasi plano, quam, tantilla aqua fontis affusa, indies partim oculo nudo, partim lenticulæ amplificantis, imo apparatus microscopici ope observavi quam frequentissime. Initio, ut solet, aquæ, pelliculæ adinstar, supernatabat. Altero die ex totius materiei, jam in unam massam contractæ, ambitu propullularunt filamenta, viriditate sua conspicua, innumera, parallela, conferta, membranulam fingentia. Exactis tribus diebus tenues pelliculæ maximam fundi vasis partem occuparunt, præsertim plagam luci obversam. Pellicularum figuræ a situ & directione filamentorum enatæ indies, nonnunquam de hora in horam aliam atque aliam præsentabant faciem; sive directionem, sive situm, sive copiam filamentorum spectes. Quodsi jam massa contracta levissimo accedente impetu contractata fuerit, filamenta ambitum ejus cingentia sese intra massam abdiderunt, post aliquam moram iterum motu sere undulatorio prodeuntia; idque pluries factum experimento. Tentavi tum propaginem telæ, vel recens enatam tenerrimam pelliculam, hinc inde aciculæ ope solvere, tum particulam avellere. In isto casu avulsum, fluctuans frustillum mox in cylindrum convolutum novam, protrudendo e variis punctis fasciculos filamentorum divaricantes, regenerabat membranulam; in illo filamenta dissecta, irritata & instinctu quasi excitata undique e dilaceratis membranulæ labiis proruperunt

con-

confertim, alterum alterum in sui consortionem trahebat, coadunaruntque sic singulari artificio, verbis ægerrime exprimendo, partes antea solutas. Nec deerat etiam frequens videndi occasio, quomodo bullas aëreas in pellicularum superficie enatas, superiscandendo & reptando, includant, sicque cellulas efforment. Tab. 5. fig. 1V. Tandem dissecui, iteratis sæpe sæpius vicibus, telæ particulam in minores alias; inde filamenta vix aliquid damni traxisse videbantur, utpote in motu sub microscopio adeo vegeta, ut ipsum frustillum, seu congeries filamentorum in area microscopii conspectum effugerit. Die quarto mensis Augusti incipiebant adultiores membranulæ flavescere; motus vero filamentorum perstitit sat vegetus.

Felici omine evenit, ut et his observationibus interesset Illustrissimus comes *Knut h*, Regis Daniæ legatus ad aulam saxonicam, cui & apparatus microscopium compositum, mihi benevole in usum concessum, & pulcherriam detectionem: filamenta nimirum non tantum partem truncatam in acumen prolongare & inflectere, verum etiam secundum totam eorum longitudinem striis transversis, regularibus, approximatis insignita esse, grato animo in acceptis refero.

Quæritur jam, an materies nostra filamentosa sit vegetabilis, an animalis? Si consideremus, nos nulla prorsus ratione posse certo determinare, ubi vita animalis, ubi vegetabilis incipiat, sive limites regna organica connectentes & insensibili gradu continuaque concatenatione progredientes, inficiari sane nequimus, quæstionem allatam difficultatibus premi maximis. Disputamus adhucdum, num plantæ sentiendi facultate gaudeant. Affirmamus illam hodie, negamus cras. Quantæ tenebræ, quibus hæcce omnia obvoluta latent! quasque sagacissimi naturæ scrutatores, quibus nostrum præ-

primis gloriatur ævum, apertis verbis fatentur. Non possum igitur a me ipso impetrare, quin quæram: cujus sit ferre judicium, an hoc vel illud microscopicum, mobile, irritabile & ab utraque tam vegetabili quam animali natura participans individuum rectius ad istud, quam ad illud amandandum sit regnum organicum? Ubi igitur in isto labyrintho viæ omnes, omnesque aditus, quibus ad certitudinem perveniri posset, præclusi videntur, nec nisi attingendæ probabilitatis spes est, patet sponte, nos ad certitudinem pertingere non posse, sed judicia probabilia ab analogia petita sequi. Jam redeo e diverticulo in viam.

Perpendamus allata phænomena materiei nostræ filamentosæ paulo attentiori animo; non adeo obscuræ, nisi me omnia fallunt, elucescent animalitatis notæ. Etenim omnia filamenta facultate sese in quamvis plagam vertendi, locum mutandi, humidum lucemque appetendi & a perniciosis se proripiendi gaudere videntur manifeste. Languent, enecantur, veluti ipsa animalcula infusoria, stimolata variis irritamentis. Tandem in minores partes dissecta, vires adhuc exercent vitales. His liceat adnectere, e certis quibusdam motitationibus, determinatis circumstantiis quasi accommodatis, aliquid, si ita loqui fas est, arbitrarii emicuisse. Ita sane mihi visum est. Filamenta igitur, aut integram materiem viridem, propriam vivere vitam a plantis distinctam, haud inficiari nequeas. Quodsi jam ex isto puncto eam contemplemur, an non licet Tremellam Springsfeldi e regno vegetabili in animale transferre, & inter *Zoophyta* numerare?

Ex omnibus jam sponte & facilis fuit explicatio, quomodo fabrica materiei istius animalis, quam, si velis, congeriem polyporum compellare potes, construatur; cellulæ efformentur; pelliculæ sibi invicem imponantur,
&

& bullulæ aëris includantur. Refutant hæc insimul Veterum præjudicatam opinionem, illam aquarum esse excrementum, efflorescens vitriolum. Magis erit naturæ consonum, asserendo, quod organica hæc substantia jam a longo tempore ad nostrum usque tepidas aquas inhabitet. Utrum ovula vel particulæ avulsæ ipsius materie ventorum ope huc delata & deposita olim fuerint, aut anne potius propagatio nisu quodam formativo absolvatur? ignoro.

Hucusque observationibus fere unice indulsi, panditur nunc via ad experimenta, quibus & naturam aëris in vesiculis materie animalis inclusi, & istius influxum in aërem ambientem indagare satagam.

Die 24. Junii, vigente solis jubare, jam dudum exoptato, lucratus sum occasionem, aërem in cellulis hospitantem colligendi examinandique ejus bonitatem. Accepi igitur lagenam vitream aqua repletam, quam, orificio inverso, materie aëre ad crepaturam inflatæ & aquæ supernatanti imposui. Lagenam supra materiem hinc inde ducens, sollicitus tamen, ne aër communis irrueret, ruptæ fuere cellulæ & egrediens aër forma bullularum petiit fundum lagenæ inversæ & aqua plenæ, ibidem colligendus. Sicque intra paucum temporis spatium sat notabilem obtinui aëris quantitatem. Ut abs omni inquinamento aëris fixi, quo aquæ carolinæ abundanti copia sca- tent, examinaretur, fuit ille prius aqua calcis recens parata agitatus, donec nulla amplius absorptionis signa apparerent. Pars absorpta, potius aër fixus, fere dimidiam totius massæ aëreæ constituebat partem. Residua portio in eudiometro Cl. Fontana, nitrosi aëris ope, ex cupro & nitri acido recens parati, explorata, sequens exhibuit resultatum: Una examinandi unaque nitrosi aëris mensura occuparunt, peracta agitatione, in tubo eudiometrico,

spatium 84, addita altera aëris nitrosi mensura 61, tandem tertia 1, 39 subdivisionum. Est ergo gradus puritatis aëris collecti $4,00 - 139 = 2,61$; aër dephlogisticatus bonæ notæ.

Die 28. Junii, materia per duas dumtaxat horas aprico in loco natali exposita, gaudebat aër bonitate : $36; 44; 1,42 = 2,58$.

Die 29. Junii nebuloso, obscuro, una saturatus aëris nitrosi mensura 92. Eodem tempore erat aëris atmosphærici salubritas 94 graduum.

Eadem prorsus methodo collegi & examinavi etiam aërem folliculos materie thermarum töplizensium occupantem. Cum aqua calcis agitatus vix aëris fixi monstravit notam. Die 22. Julii obscuro, saturatus una aëris nitrosi mensura, exhibuit 59. gradus. Indolem hanc adeo mephiticam, ut candelæ flamma mox extingueretur, aquis fordidis et putrescentia corpora foveantibus queis materies, aërem hunc suppeditans, innatabat, adscribo. Altero die, materie ab hora matutina nona ad secundam pomeridianam aprico illustrata, gaudebat aër exploratus hocce puritatis gradu: $83; 1,19, 2,13 = 2,87$. En! aërem dephlogisticatum.

Ad explorandum influxum materie nostræ in aërem ambientem de nocte vel in umbra, immisi certam quantitatem vitro aquæ pleno & inverso; reponens apparatus in locum obscurum. Elapsis 72 horis ne minimam deprehendi aëris bullam. In experimento cum materie töplizensi repetito idem spectabatur effectus.

Tandem ut experirer qualitatem aëris in contactu cum ipsa materie, inclusi certam portionem aëris communis, cujus bonitas erat 94 graduum
cum

cum materie recens collecta in loco umbroso per 24. horas. Examinatus erat mephiticus 85 graduum.

Tantum fane ex allatis experimentis elucet, fluidum aëriforme cellulosa spatiola materiei animalis occupans variæ esse indolis pro diversitate aquarum, quas illa inhabitat, & serenitate diei. Est igitur aër communis jam purus, jam depravatus, jam aëre fixo mistus; in luce solari semper plus minus dephlogisticatus. Quod vero ipsam materiem attinet, vidimus illam de nocte & in umbra aërem ambientem non veluti vegetabilia principio quodam aëriiformi toxico inficere, sed alia ignota ratione. An emittendo phlogiston? an absorbendo aërem dephlogisticatum in atmosphærico hospitantem? non ausim determinare. Tandem non competit virtus, aërem noxium emendandi vel plane dephlogisticatum elaborandi folis vegetabilibus & animalculis Priestleyi materiem viridem componentibus ab indefesso naturæ indagatore Ingen-Houszio detecta & solide demonstrata, verum etiam nostris zoophytis. An id negotium animalcula nostra hauriendo & filtrando aërem in aquis latitantem, absorbendoque ejus phlogiston in eorum nutrimentum vel aliam functionem absolvant? An resolvendo ipsam aquam, mediante quadam radiorum solarium cooperatione in auram purissimam, dephlogisticatam? An denique decomponendo eandem aquam — detur esse fluidum ex phlogisto vel, ut ajunt, inflammabili & dephlogistico aëre compositum — in sua principia constitutiva, separando aërem purum? Fateor, me omnia hæc ignorare.

Ab aërologico isto examine ad explorationem chemicam materiei nostræ propero, Ut de partibus analysi chemica certo constaret, fuit ma-

teries prius ab omnibus falinis & terrestribus, quibus inquinata est semper, repetita ablutione depurata. Pendebat quantitas collecta uncias 4, drachmam 1 cum granis 26. Per destillationem ficcam ex retorta dedit copiosum phlegma, nauseosum, jam odore falis alcalini volatilis nares feriens; cum acidis effervescens; tingensque violarum succum aqua dilutum, colore viridi; tantillum oleum empyreumaticum, tenue. Post hæc in protracta destillatione, & aucto ignis gradu, oleum tenax, piceum, valde empyreumaticum, lateribus colli & ventris vasis retorti adhærens, cum tantillo falis alcalini volatilis forma ficca. Caput mortuum, splendens, non spumescens, ponderis drachmarum duarum, exhibuit peracta incineratione, admoto magnete, particularum ferrearum indicia, & post elixivationem grana 25. terræ calcareæ. In lixivio reagentibus tentato & ad ficcitatem evaporato, falis alcalini fixi vegetabilis ne minimum deprehendi vestigium. En! producta animalia.

Coronidis loco animalcula infusoria supra commemorata subijcio ordine, quo in infusione frigida materie aquarum carolinarum comparuere.

1. Animalculum pellucidum, modo ovale, modo rotundum, nullis conspicuis interaneis. Motus ejus est celer, rectilineus in omnes directiones aquæ guttulæ. Sub ipso cursu frequentissime sedem figit, assumpta figura globosa. Tab. 5. fig. VI. num. 1.

2. Volvox pellucidus, sphericus, quasi ex vesiculis conflatus. Motus est a dextra in sinistram & viceversa gyrans. Tab. 5. fig. VI. num.

num. 2. An *Volvox sphaerula Mülleri?* *Verm. terrestr. & fluviat. historia. Vol. I. pars 1.*

3. *VIBRIO* semidiaphanus, fere cylindraceus, utraque extremitate obtusus, apicem versus aliquantum attenuatus. Motus est lentus, haud undulatorius; natando corpus aut complanat aut arctat. Tab. 5. fig. VI. num. 3. *Vibrio intestinum Müll?*

Hæc animalcula conspiciebantur simul & semel in aqua innovata a 22. Junii ad 5tum Julii; tandem imminuebatur successive eorum numerus, & aliæ duæ species in conspectum prodire.

4. *MONAS* minutissima, vivacissima, hyalina, sphaerica, celerrimo, tremulo motu instructa. *Monas Lens Müll.*

5. Animalculum semipellucidum, oblongum, ovale, interaneis ægre conspiciendis, lente inter floccos materie animalis jam maceratae serpens. Tab. 5. fig. VI. num. 4.

Quæ in infusione materie thermarum töplizensium reperi, sunt præter descripta num. 1. 2. 3. sequentia.

MONAS omnium minutissima, hyalina, punctiformis, ne quidem microscopio composito illustrata distinctius apparens. *Monas Termo Müll.*

VIBRIO

VIBRIO exiguus, diaphanus, oblongus, fere linearis; motu tremulo gaudens. *Vibrio linearis* Müll.

Adimplebant animacula hæc totam guttulæ massam adeo, ut vix spatium pateret vacuum. Inter hanc myriadem obambulabat raro *Enchelis* pellucens, cylindro-ovata, motu rectilineo. *Enchelis ovulum* Müll. ? Elapsis novem diebus, & materie viridi tantillum jam macerata, spectantur magna copia animalcula transparentia, ovato-oblonga, complanata, flavescentia, margine nigricante distincto, interaneis opacis, haud distinguendis; motu lento, progressivo prædita. Tab. 5. Fig. VI. num 5.

EXPLICATIO TABULÆ QUINTÆ.

FIG. I.

Exhibet materiem viridem carolinas & töplizenses thermas inhabitantem; bullis & cellulis hemisphærico-convexis aut rotundis aut ovalibus variae magnitudinis confitam, fluido aëriiformi inflatis; magnitudine naturali delineatam.

FIG. II.

Extima materie cuticula tubo microscopico simplici perlustrata. Sinit filamenta simplicia, pellucida, teretia, truncata, sine omni anastomosi diversissimo modo ordinata, plerumque parallela & in fasciculos collecta variae magnitudinis & directionis.

FIG. III.

Ejusdem epidermidis particula alia, microscopio ampliata, cui granula virentia, transparentia, rotunda, ovalia, bullulis aëreis analogis insident

dent hic folitaria & sparsa, illic conferta. Ad latus obtutui sese exhibet cellula aërea filamentis intertexta.

FIG. IV.

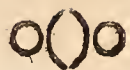
Phænomena materiei viridis, prout sese magnitudine naturali observatori obtulerunt, dum ista per complures dies cum tantilla aqua affervaretur. In medio apparet materies in unam paulatim contracta massam. Ambitum ejus circumdant filamenta sensim pededentimque prodeuntia, mobilia, locomotiva facultate prædita, innumera, modo parallela, modo divaricantia, vel iterum imbricatim invicem juncta, sicque tenerrimas efformantia pelliculas. Figuræ a filamentorum situ & directione conflata, sponte aliam, sæpe sæpius reiteratis vicibus, præsentabant faciem, sive materies sibi relicta, sive levi agitata fuisset motu. Comparentes hinc inde bullulæ aëreæ, quas aqua deposuit & ipsa filamenta reptando includebant, intertexebant.

FIG. V.

Minima particula recens enata mox commemorata pellicula avulsa magnitudine microscopica eo fine hic delineata, ut pateat facies, quam congeries vel certus filamentorum numerus in motu constitutus modo divaricatione conjunctorum nunc contractione remotorum, jam incurvatione, jam inflexione erectorum & viceversa, idque alia atque alia ratione repræsentat. Conspiciuntur hic etiam striæ transversæ, quibus insignita sunt filamenta secundum totam suam longitudinem; interspersis paucis granulis rotundis, pellucidis.

FIG. VI.

Delineat animalcula infusoria in frigida materiei viridis thermarum carolinarum & töplizensium infusione observata; aucta magnitudine microscopica.

V.

REV. FRANCISCI XAVERII WULFEN
PLANTÆ RARIORES CARINTHIACÆ.

Continuatio ad pag. 183. Vol. 2. Miscell. austr.

LX.

RANUNCULUS RUTÆFOLIUS. *Tab. 6. & 7.*

Ranunculus caule subtrifloro; foliis bipinnatis; pinnis sessilibus, late-
scentibus, lobatis, subpalmato-multifidis, imbricatis; radice fusiformi,
longe undique fibrosa.

Ranunculus Rutæfolius. *Linn. spec. plant. p. 777. N. 19.*

Ranunculus præcox. I. rutæ folio. *Clus. hist. p. 232.*

Ranunculus folio rutaceo. *Jo. Bauhin. III. p. 414.*

Ranunculus alpinus coriandri folio. *Pona Bald. apud Clus. hist. p. 341.*

Ranunculus alpinus coriandri folio, flore albo-purpureascente. *Barrel. T. 456.*
ex Pona.

Ranunculus minor rutæfolio, flore simplice, grumosa radice. *Barrel. T. 1153.*
f. 2. juxta Haller.

Ranunculus caule unifloro, foliis imbricatis, pinnatis, pinnis lobatis, lobis obtuse palmatis. *Haller. hist. stirp. helv. T. 2. p. 70. N. 1165.*

Ranunculus rutaceo folio, flore suaverubente. *C. B. Seguier Veron. I. p. 486. N. 3.*

Ranunculus rutæfolius foliis supradecompositis, caule simplicissimo, unifolio, radice tuberola. *Jacquin. Enum. stirp. p. 100. N. 19.*

Speciosissimum altissimarum alpium Ranunculum, quoties apud Clusium, qui ejusdem primus meminit, intueor, Horatianus toties in mentem venit versus: humano capiti cervicem pictor equinam &c. adeo aliena compositi floris corolla, plantarum pulcherrimam incuriosus adulteravit sculptor, ut jam non polyandrias inter, sed in superflua potius censu syngenesiæ quærendam existimaverit, quisquis Clusiana ex icone de illius classe pronuncian- dum judicavit. Melior ea quidem illius multo est figura, florem si spectes, quam Baldenses inter Ponæ plantas citato Clusius idem proponit loco; nisi radice, & foliis etiam ipsis, glaciale, quam rutæfolium Linnæi ranunculum, & ipsa exprimeret magis. Vereor profecto, ne vel hanc potissimum ob causam, & Linnæus, & Hallerus, sua inter rutæfolii synonyma, alpinum hunc Ponæ coriandri folio ranunculum allegandum haud censuerint, utut cum præcoce suo primo, unum plane eundemque pag. 233. affirmavit Clusius, & ex Ponæ quoque verbis, eundem esse satis constaret, postquam & folia fumariæ dicit æmula, & calycem nullo capillatum villo! Bis Ranunculum recensuit eundem Barrelierus, duplicique, nec tamen meliore, illustravit figura; quarum illa Tabulæ 456. manifeste ex Pona, cum eodem ejusdem synonymo p. 56. N. 576. desumpta est. Ea vero Tabulæ 1153. adeo a vera Rutæfolii abludit facie, ut jam subdubitaverit Hallerus, si omnino Rutæfolii sit? His potissimum de causis, ut genuinam tandem elegantissimæ stirpis imaginem

pingi curarem, adductus sum. Duplicem vero illius varietatem nostris in alpibus inveni: unam graciliorem multo, tenerioremque, caule ut plurimum unifloro, atque foliis & profundius, & in angustas magis discissis laciniis, aquose e viridi velut glaucescentibus. Alteram, ut firmiorem priore illa, ita & saturato magis magisque resplendente coloratam virore, ample latefcentibus, primisque cumulate magis imbricatis. Caulis huic, ut plurimum biflorus, non rarissime tamen & triflorus. Melnikensi illam in alpe districtus Gmüntensis *unter dem stäts verschneyten so genannten Sonnenblick*; hanc polyanthemum majorem contra, in excelsis Winterthal, & Eishut supra Fladniz; horridas inter rupes; Mense utramque Julio in finem vergente. Est Ranunculo illi radix perennans, alba, aquosissime demum extus ex albo - subflavicans, digiti prope auricularis crassitudine, fusiformis, recta, atque undique fibris longis, concoloribus, funium instar defluentibus, & oblique horizontaliter quaquaversum prorepentibus, laxe stipata. Caulis unam plus minus spithamam altus, erectus, teres, lævis; basin versus prima in ætate persæpe rubens; cæterum viridis, uni - aut & biflorus, nonnunquam triflorus etiam; folio rarius uno tantum, plerumque duobus, vel & tribus onustus. Folia radicalia annua tria, quatuor, quinqueve, bipinnata, pinnis sessilibus, glabris, rotundato - subcuneiformibus, planis, subpalmato - multipartitis, imbricatis, lobis tri - aut quinquefidis, laciniis obtusiusculis. Axis primarum communis longiusculus, teres, striatus, nudus, basi vagina canaliculata submembranacea caulem obvolvens. Caulinum folium, unum dum est, aut supremum certe, dum plura, sessile palmato - multifidum; inferius breviter-infimum longius aliquantum petiolatum; eaque bipinnata, & radicalibus cum proportionem similia. Flos magnus, unus, duo, tres. Calyx quinquephyllus, corolla duplo, triplove minor, deciduus, foliolis ovatis, concavis, integris, nudis, striatis, ex viridi tandem subrubentibus. Petala a quinque

usque ad novem, duodecimve, obovata, integra, striata, initio extus rubella, tum semper alba, striis aquosissime subrubellis, maculaque baseos, non cordata, sed obovata, aurantiaco-rubra, cujus in medio foveola nectarifera, absque valvula sive foliolo. Stamina vere plurima, calycis, non corollarum longitudine; filamentis albis; antheris flavis. Germina ovata, extrorsum gibba, viridia, nuda, receptaculo hemisphærico leviter hærentia, inque stylum fere nullum apice abeuntia; stigmata duntaxat extrorsum obiter curvato subhamata. Villus omni in planta nullus; sed neque, qui percipi possit, odor.

LXI.

RANUNCULUS GLACIALIS. *Tab. 8. & 9. fig. 1. 2.*

Ranunculus caule subtrifloro; foliis repetitotrilobatis, pulposis; calyce hirsuto.

Ranunculus glacialis. *Linn. sp. pl. T. 1. p. 777. N. 20. tum Flor. lapp. T. 3. f. 1.*

Ranunculus montanus, calyce villosus. *J. Bauh. III. p. 862.*

Ranunculus foliis pulposis repetito trilobatis, calycibus villosis. *Haller. hist. stirp. helv. T. 2. p. 70. N. 1166.*

Ranunculus calycibus hirsutis, caule biflore, foliis multifidis. *Gunner. fl. Norv. T. 1. p. 62. N. 160. Oeder. Icon. 19.*

Minime apud nos rarus inter plantas glacialibus amicas alpibus; alibi tamen quærendus nuspiam. Cespitose fere cum amet crescere, non potuit non oculos advertere meos, elegantissimus, summa dum percurrerem Malnizensis Taureri juga, tum alpes Leontio adsitas, & illam, quæ ultra Malthæ vicum ardua perquam se attollit, Melnikensem. Eundem Hallerus more

suo optime illustravit; non tamen placuit, uti nec in Linnæo probare possum, Barrelieri synonymum, quod isthuc revocarint. Barrelierus ipse, aut ejusdem certe interpres Jussæus Ponæ se describere plantam attestatur. At jam monui: Baldensis ea stirps & Clusio, & Johanne Bauhino, & Seguierio fidem facientibus, non glacialis, sed rutæfolius Linnæi Ranunculus est. Et quisnam denique autorum Glacialem umquam polypetalum? quis decalvato uspiam vidit calyce? Ut vero prioris, sic & istius duplicem nostris ex alpibus possideo varietatem; utramque vivis adumbrare coloribus visum est, ut, quo inter se, & a priore differant? dum simul inspiciuntur, intelligatur facilius. Radix ei, brevis adeo, ut fere nullam, aut scabiosæ succisæ ad instar, præmorsam dicas; sed quantula ea demum cunque est, subcylindræa, crassiuscula, pulposa candicantis coloris; ad caulis exortum, sub radicalibus foliis, larga rapularum prælongarum simplicium, teretium, pulposarum, alborum instar funium, defluentium redimitur corona. Easdem ab alpicolis, lymphæ elutas, ut erant, comestas esse, ipse vidi, nullo, quamvis monuerim, latitantis forte veneni, metu. Caulis quinque, sex, septemve pollicum, erectus, teres, succulentus, glaber, viridis, rarius biflorus tantum, nec nisi rarissime monoflorus, ut plurimum triflorus, quamquam & quadri- & quinqueflorus. Folia radicalia complura, carnosæ, seu verius pulposæ, firmisscula, saturate viridia, glabra, aut certe nonnisi paucis, rariter sparsis, & brevi deciduis villulis obsita, de longiusculo petiolo ternata, foliolis singulis latebentibus, subcuneiformibus, in petiolum velut decurrentibus, semel, iterumve trilobis, laciniis obtuse lanceolatis. Communis eorum petiolus sive axis, teres, sulco superne excisus, qui basin versus in canalem abit, caulem vaginantem, ut petiolus basi stipulam oblongam, membranaceo-alatam, ut in plantis umbelliferis, referat. Caulina parum a radicalibus diversa, minus tamen frequenter dissecta, nec adeo, ut ista, latebentia; præter infimum,

lon-

longiuscule petiolatum, vix alia, quam ad pedunculorum exortum, eaque sub - aut vere sessilia, tripartito - subtrifida, summis simplicibus, lanceolatis, integerrimis. In varietate teneriore, eaque multo graciliore Leontinarum al-
pium, folia omnia profunde magis dissecta, foliolis interdum potius multi-
partitis, quam trilobis; laciniisque linearibus, subteretiuseculis. Flos mag-
nus; calyce pentaphyllo, corollis minore: foliolis oblongo - ovatis, con-
cavis, subcoriaceis, primum viridibus, tum ex viridi obscure rubris, villo
longiusculo, ferrugineo - rufo, densissime hirsutis, deciduis. Corolla penta-
petala, alba, extus apicem versus dilute rosarum colore rubella (vidi &
totam intus extusque rubram) petalis obovatis, integris, subcrenulatis, lon-
gitudinaliter striatis, basin versus in unguem velut decurrentibus, cui super-
ne sub squamula membranacea, bifida, flava, fovea nectarifera impressa est.
Stamina plurima, vix calycis altitudine; filamentis una cum antheris flavis.
Germina & ipsa plura, oblongo - ovata, extrorsum basi gibba, sessilia, stylo
vix ullo, stigmate subcapitato, extrorsum subincurvo. Odor nullus. Icon
Oederi, utut elegans, minus tamen naturalis; in Carinthiacis certe stirpibus,
nunquam tanta foliorum hirsuties; sed neque eorundem petioli basi teretes.

LXII.

RANUNCULUS PARNASSIFOLIUS. *Tab. 9. fig. 3.*

Ranunculus caule multifloro, hirsuto; foliis radicalibus petiolatis, ovatis,
integerrimis, supra hirsutis, subtus nervosis; calycibus purpureis.

Ranunculus parnassifolius. *Linn. Sp. pl. T. 1. p. 774. N. 6.*

Nullis unquam questibus factam radicis, foliorumque radicalium per
iter jacturam resarciam. Specimen rarissimæ omnino stirpis cum unicum dun-
taxat

taxat possiderem, vel illud, quoad vigeret, ad naturam pingi feci, ut desiccatum intra libros, Leontium, unde habueram, illico rursum remitterem, curiose ab alpicolis inquirendum, suisque cum partibus omnibus saluum ad me deinceps, & incolume transmittendum. Neglectus? an inscitia integerrimæ cætera illius, sed tamen æque rudis plebeculæ alpestris causa fuerit? nescio, tamen nec hodieque adhuc voti sum factus compos. Ne itaque elegantissimæ inter Austriacas plantæ icon (quoniam nulla adhuc quod sciam existit) porro desideraretur, mancam licet, ut aliqua tamen sit, hic proponere in animum induxi, suppleturus verbis, quod de infimis illi radicis foliis deest. Caulis, nisi scapum magis dicere conveniat? spithamalis, erectus, teres, villosus, superne per intervalla multiflorus, foliis non aliis obseptus, quam quæ bractearum ad instar, ad pedunculorum floralium exortum, eidem adnascuntur absque petiolo; non sessilia tantum, sed eundem etiam basi sua circumquaque, ut dicimus, amplectentia, quæque pedunculis ipsis, velut totidem squamæ foliaceæ, hærent rariuscula. Ovato-lanceolata ea sunt figuræ; integerrimo ambitus margine; corii tantum non lentescentiæ, & crassitudinis; viridia, multis inferne nervis exarata exstantibus, & calva; superne contra levissime substriata, densaque villorum pube hirsuta. At ea, quæ radicalium vulgo nomine veniunt, plantagineis non admodum, dempta mole, absimilia; subovata & ipsa, multo tamen sunt caulinis obtusa magis, longiusculo fulta petiolo; nihil cæterum quoad lentescentiam, colorem, marginem, tum pubem superæ, & nervos paginæ inferæ, ab iis diversa. Flos magnus, quovis in pedunculo villosus, solitarius, & terminalis. Calyce pentaphyllo, demum deciduo; foliolis ovatis, integerrimis, concavis, subtus, dempta basi aquose subvirente, eleganter violaceo-rubellis, pubentibusque. Corolla nivea, pentapetala, calyce duplo minimum major; petalis obovatis, integerrimis, substriatis, basi breviter unguiculatis,

tis, foveolaque nectarifera, unguiculo insculpta, notatis. Stamina perquam copiosa, multo corollis breviora, filamentis subulatis albis; flavam apice antheram gerentibus. Germina nuda, in hemisphæriolum de more, receptaculo infidentia, nihil cætera ab iis, sui generis, diversa.

LXIII.

ANDROSACE VILLOSA. Tab. 12. fig. 3.

Androsace foliis obtuse lanceolatis, pilosis, calycibus ovato-campanulatis femiquinquefidis, hirsutis.

Androsace villosa. Linn. Sp. pl. p. 203. N. 3.

Aretia foliis ovatis, villosis, scapis umbellatis. Haller hist. stirp. helv. T. 1. p. 274. N. 620.

Androsace foliis pilosis, perianthiis hirsutis. Gmel. flor. sibir. Tom. 4. pag. 82. N. 27.

Androsace foliis lanceolatis pubescentibus, corollis albis, fauce roseis, luteisve. Scopoli fl. car. T. 1. pag. 130. N. 202.

Maxima, quæ stirpium longe pulcherrimæ, cum chamæjasme alpina Johannis Bauhini characterum specificorum similitudo intercedit, effecit demum; ut passim hodie pro una eademque haberentur, quæ non facie tantum, sed pluribus etiam inter se distinctæ sunt notis plantæ. Utramque Johanni Bauhino visam fuisse haud vane suspicor; ipse enim de foliis: (T. 3. p. 870.) differens, *candicantia* dicit, *quæ alias ut plurimum vireant*. Sed quæ ea fuit temporum illorum, nulli plantas inædificantium vero systemati, infelicitas, aut discriminis inter utramque agnovit nihil, aut si quid vidit, leve reputans flocci habuit. Qui ab eo inde tempore scripserunt autores, vix credi-

derim eorundem vel unum & hanc vidisse & illam. Hinc tanta illorum in citandis synonymis diversitas dicam? an confusio? Minus certe recte Linnæus villosæ suæ Androsacæ, sedum Bauhini hirsutum flore lacteo junxit, quæ Aretia ex Halleri fide, alpina. L. est. Nec meliore eidem jure associavit Clusii sedum minus decimum, quod in Panonicis (489.) quantum est, mihiq; Androsace chamæjasme audit. Quid jam mirum? si qui Linnæum secuti sunt & Hallerus, & Scopoli, cum eodem etiam, non Clusii solum se fulcire autoritate debere crediderint, sed &, quod idem est, Johannis Bauhini etiam, & Gesneri, Scheuchzerique; ut de Hillio & Richero dicam nihil, quos nunquam viderim. Quid inquam mirum? si deinceps & Jacquinius ipse, cui non nisi Chamæjasme cognita fuerat, ad eandem vicissim & Linnæi, & Halleri, Scopoliique Villosam citandam judicavit. Omnium vero nimis ferendum est, quod Gmelinus loco supra citato, sedum Clusii minus novum, sive Saxifragam cæsiæ Linnæi, cum vera fiberiæ androsace villosa conjunxerit. Sed jam, quæ Chamæjasmen inter, & Androsacen Linnæi villosam intersit diversitas? exequendum. Vulgaris illa nostris in alpibus: Fladnizensibus *Hadneralpe* tum *Büschelbergerhütten*; *Folkart* &c. Leontinis &c. quanta quanta est, viret, foliis, scapo, involucris, pedunculis, calyce eodem tinctis virore, pubentibusque verius, quam pilosis, tandem etiam præter foliorum cilia exigua remanentia, calvis. Involucra umbellularum, ut plurimum, saltem cum tempore, pedunculis floralibus breviora. Calyces turbinato-tubulosi quinquesidi &c. Et hæc Androsaces chamæjasmes speciei propria; in reliquis satis ei cum ea villosæ convenit. At hæc, quam villosam Linnæus dixit, rarior multo, mihi extra Lithopolitana supra fanum sanctorum Primi & Feliciani assurgentes alpes, in quibus plurima est, nusquam occurrit. Cespitose, ut illa isthinc exulans, crescere solet, iisdem videlicet fibrosis radicibus integrum caulium sub terra repen-

tium

tium cespitem fundentibus; qui ubi de terra emergunt, tamquam totidem e capitibus, suam quisque sediformem foliorum rosam attollunt; folia inquam plurima, non tam ovata, quam lanceolata, sine obtusiusculo, integerrima, superne convexiuscula, coloris e diluto virore glaucescentis, undique (præpripis apice) albis, iisque sat longis villosa pilis; primum quidem in ovatum & erectum bulbum conniventia, super se mutuo imbricata; at in apertam denique quaquaverfum patentia rosam. Atropurpureus est, qui medio de rofularum centro exaltatur scapus ad unum, summum duos pollices; quamquam gracilis, tamen erectus; teres, villisque undique obsitus albis. Illi, summo in vertice, bina, trinave inter involucris foliola, radicalibus ad amissimifamilia, pauper flosculorum aliquot insistit umbellula; flores scilicet duo, tres, quatuorve, summum quinque, pedicello singuli tenerrimo, ex atro itidem, ut scapus, purpureo, albisque villoso pilis, adeo ut plurimum breviusculo, ut ultra involucris foliola raro emineat. Calyx, non tam ut ille chamæjalmes turbinatus, ovato-campanulatum semiquinquefidum malim dicere, colore & hirsutie foliorum iisdem. Corolla perquam speciosa, monopetala, hypocrateriformis; tubo ovato, albo, calycem non superante; limbo plano, quinquepartito; laciniis obovatis, integris, subemarginatisve, (uti in hisce affolet) lacteis, sed amœna rosarum tinctura versus faucem suffusis; fauce ipsa, pervia quidem, egregie tamen strangulata, quinisque protuberantibus coronata glandulis, saturatius rubra, aut &, ut Hallerus, Scopoli que observavere, lutea. Stamina quinque exigua alba interno tubuli parieti sub fauce hærentia, antheris flavis, faucem non attingentibus, terminata. Germen globosum in calycis fundo. Stylus staminum altitudine. Stigma capitatum. Capsula ovata unilocularis quinquevalvis. Semina quinque ego, duo duntaxat Scopoli observavit. Odor mihi haud exploratus.

LXIV.

ARABIS OVIRENSIS.

Arabis foliis simplicibus, integris, repando-denticulatis, petiolatis; caulinis oblongis subovatis; radicalibus orbiculatis.

Perbellam plantam, nulli adhuc autorum visam, minus cognitam, cum Ovirenses supra Ebriacum in Valle Junonia percurrerem alpes; sub initium Julii locis petrosis calcareis, haud procul a Sternfeldianis plumbi fodinis satis inveni frequentem. Dignam, quæ media rarissimas inter plantas alpestres, *Lepidium alpinum*, *Drabam pyrænaicam*, *Alyssum montanum*, *Antirrhinum alpinum*, *Valerianam elongatam*, *Ranunculum alpestrem*, *Papaver* & *Thlaspi alpinum* &c. inibi vegetet, rarissima ipsa! Est & illi radix perennans, fordide ex albo subflavescent, gracilis, teres, nuda, sarmentis longe lateque sub terra diffusis repens, laxè per intervalla nodoso-geniculata, & multiceps; densaque fibrillarum pene capillarium coma ad geniculorum nodulos solo illigata simul & caulifera. Caulis simplex, erectus, gracilis, teres, nudus, sex septemve pollices altus, viridis, foliis rariter, per alterna velut intervalla, sparsis obsitus, oblongo-subovatis, planis, integris, margine repando-denticulatis, utrinque nudis (præter summa sessilia) petiolatis, læte virentibus. Folia radicalia plurima, caulinis cætera similia, minora tamen, at longiore instructa petiolo, orbiculata fere verius, quam ovata, margine rariter denticulato. Flores per summum caulem nec stipate admodum conferti, nec immodice copiosi; singuli proprio suo linearum aliquot pedunculo, absque bracteola, insistentes. Calyx tetraphyllus, foliolis ovato-oblongis, concavis, nudis, integerrimis, ex viridi-flaventibus, corolla duplo brevioribus, erecto-patentibus. Corolla tetrapetala dilute rubella,

bella, aut & alba; petalis obovatis, integris, in unguem album, calycis longitudine decurrentibus, limbo patente, dilute, ut dictum, rubello, aut & quandoque albo. Stamina sex tetradynama, calycis longitudine, subulata, alba; antheris luteis. Germen oblongum, teretiusculum; stylo brevi; stigmate truncato. Siliqua linearis, torulosa, bilocularis, bivalvis; valvulis dissepimento parallelis, deciduis absque revolutione. Semina multa.

LXV.

SAXIFRAGA ADSCENDENS. T. 11. & 12. fig. 1. 2.

Saxifraga caule erecto, firmo, foliisque subcoriaceis, cuneiformibus, apice tri- aut quinquedentatis, villoso-viscidis.

Saxifraga adscendens. *Linn. Sp. pl. p. 579. N. 38.*

Saxifraga caule folioso multifloro, foliis palmatis hirsutis. *Haller hist. stirp. helv. Tom. 1. pag. 422. N. 987.*

Saxifraga foliis palmatis, caule dense folioso, & florifero. *Allion. Spec. 1. pag. 17. Tab. 3. fig. 1.*

Saxifraga petræa foliis caulinis palmato-tripartitis &c. *Gunner. fl. Norv. Tom. 2. pag. 30. N. 427. Tab. 9. fig. 1.*

Saxifraga caule simplice viscido, foliis cuneiformibus tridentatis, pedunculis ramosis. *Scopoli. flor. carniol. 2. Tom. 1. pag. 296. N. 499. Tab. 16. pro Saxifraga hypnoide. Lin. proponit.*

Saxifraga petræa. *Linnæi. Oeder Icon. 68.*

Vulgatissima nostris in alpibus Taurero Malnizenfi; Leontinis Marenwaldensibus; Reichenaviensibus; Fladnizensibus &c. acubi non? Florens Julio, Augustoque. Facie, structura, magnitudine, firmitate, habitu coriaceo

verius, quam pulposo, colore ipso, ac præprimis habitatione præcise alpe-
stri, longe diversissima, a Saxifraga illa tridactylite Linnæi, quæ quovis
passim in muro, humillimisque arenosis in locis crescere amat; etsi (nam fa-
tendum ingenue est) specifici si attendantur characteres, adeo ei proxima
sit, ut non nisi maxima cum difficultate, veri inter utramque constituentur
limites; neque alios C. Bauhinus scivisse videatur, quam qui inter majus &
minus agnosci solent. At cur non in tanta, characterem specificorum utri-
usque, identitate, respectus habitus est ad naturam Tridactylitis pulposam,
sedis propriam, quæ in Adscendente Linnæi Saxifraga, pulposa nunquam,
semper subcoriacea est, & fere exsucca? nonne jam prona illico, facilisque
inter utramque fluebat distinctio specifica? At illud mirum magis, tot tam-
que celebres inter Autores, quibus stirps adeo non rara editioribus in alpibus
occurrit, neminem tamen unum exstitisse, qui adscendentem Linnæi Saxifra-
gam ausus fuisset agnoscere; minus adhuc, aperte dicere! Pro Petræa L.
cum Gunnero Oederus habuit, a qua longe alienissima est. Cum Hypnoide
L. quam in Belgio prope Leodium ad Chauffe-fontaine Baronis de Hemm
copiosam legi, caulibus flaccidis, suo sub pondere succumbentibus, tantum
non plane prostratis, flore luteo, foliisque angustis, linearibus integris triden-
tatisque &c. talem omnino, qualem Oederus Icone 348. exhibuit, cum
hypnoide inquam Linnæi, Scopoliis confudit. Incertus, quo se converte-
ret denique? Allionius, pro specie nova, foliis perquam nimis latis, propo-
suit. Hallerus unus, ut perspicacissimus est, sed tamen vix aliter, quam
fluctuans, posse esse putavit Tridactylites alpinum majus erectum C. B. adeoque
& Saxifragam ascendentem Linnæi. De hoc utcumque sit; planta, quam isthic
suis cum varietatibus exhibeo, certo certius Saxifraga adscendens L. nec alia
est. Ut vero frequens in alpibus occurrit, ita & egregie altitudine, ramo-
sitate, dentium incisuris, petalis ut plurimum integris, nonnunquam tamen
&

& obiter emarginatis variare solet: attamen pallide roseis picta lineis petala nunquam, ut Hallerus, vidi. Radice planta, utut quinque, aut sex etiam interdum pollices alta, plane non magna crassave, sat imo parva, gracili, filiformi, ex albo-flavescente, similesque sibi hinc inde demittente radículas, attamen lenta, sublignescente, & omnino perennante, prædita est. Folia profert ea radícula plurima; in polypetalam ordinata rosam, imbricatum, dum patent, incubitum; crassiuscula, exsucca, subcoriacea, ovato-cuneiformia, plana, in petiolum decurrentia, petioli tamen experia, margine apicis quinque-rarius tridentato, triste virentia, absque nitore; in senio obscure rubentia, tum denique fusca. Caulem, cespitulus hic talis radicalium foliorum, educit unum, alterumve medio e centro, eumque pro ratione majoris elevationis folii, jam bipollicarem tantum, aut quinos senosve attingentem pollices. Is nunc versus summitatem duntaxat, alias ab imo sursum, ramosus undique est, ramis non nisi rarius unifloris. Parce, aut profuse ramosus, nunquam non teres, erectus, triste virens, foliosus, firmus, duriusculus, & fere sublignescens. Folia caulina (præter suprema ramorum linearia, & integra) laxè & alterno fere situ sparsa, erecto-patentia, crassiuscula, non tamen pulpofa, sed exsucca & subcoriacea, colore radicalium, caulisque, plana, longiuscule cuneiformia, apice tridentata, sessilia semper, nec petiolata, etsi in petiolum velut planum, magis magisque attenuatum decurrere videantur. Villus, visciditasque tam caulis, quam ramorum, pedunculorum, calycis, foliorumque non minus caulinorum, quam radicalium, eadem, quæ Cerastrii viscosi; non qualis in Saxifraga tridactylite L. Flores majusculi, superi. Calyce germen oblongo-ovatum coronante, quinquephyllo, foliolis ovato-acutis. Corolla alba, pentapetala, petalis oblongo-obovatis, jam parumper repando-emarginatis, calyce duplo, triplove longioribus. Sta-

mina

mina decem, filamentis albis, antheris flavis. Capsula birostris, stylorum rostris divaricatis. Stigmatibus obtusis. Odor nullus.

LXVI.

SAXIFRAGA PETRÆA.

Saxifraga foliis petiolatis, palmato - tripartitis, laciniis subtrifidis; caule flaccido, ramosissimo, decumbente; pedunculis longissimis monofloris; petalis emarginatis.

Saxifraga petræa. Linn. sp. plant. p. 578. N. 33.

Saxifraga alba petræa. Pona. bald. apud Clusium. p. 337. Seguier. Veron. I. p. 447. N. 2.

Saxifraga aizoides alpina, trifido folio, major, alba. Plukenet. Phytograph. T. 222. fig. 3.

Altum de ista plerisque in Floris silentium! Est vero etiam rarissimarum una. Inter horridas mihi sylvarum rupes ad immane illud prope Haasbergam Planinæ antrum dicam? an hydrophilacium (ex quo Unzius prorumpit, brevi terris iterum absorbendus) hospes longe gratissima occurrit, neque amplius per omnium alpium catenam alibi. Vix ex robusta, nimiumque compacta Ponæ apud Clusium, tum perquam manca Plukenetii, iconibus tenerriam, nec ob caulis imbecillitatem satis assurgere valentem, agnovissem plantam, nisi mendis his sculptorum egregiis verba Ponæ, quantum satis esset, mederi intellexissem. A modica, tenuique, in plures, ramorum instar, abeunte fibras, radice, extus flavorufescente, unus, vel jam a basi ramosissimus, aut forsan rectius plures & ipsi ramosi, egerminant caules, inter complura, ut dicere solemus, radicalia folia. Sunt isti longiusculi, teretes, viscidi,

vil-

villis rariter exstantibus hirsutuli, inferne rubentes, cæterum læte virentes, foliis velut per geniculorum intervalla oppositis, tamen & alternis etiam, tum ramis, floribusque longe pedunculatis onusti, adeo respectively infirmi & graciles, ut suo sub pondere fatiscentes, maxima sui parte reclinati decumbant, exaltatis duntaxat florum pedunculis. Folia tam radicalia, quam caulina petiolata, eodem, quo caulis modo viscida, villosaque, ampla respectively, & plana, tenuitatis fere plus quam papyraceæ, palmato - tripartita, laciniis jam trifidis, jam inordinate in plures, paucioresve velut dentes incisus; superiora etiam interdum cuneiformia & tridentata; summis integris, lanceolatis sessilibus. Florum pedunculi elongati, viscidi, villosique, simplices & monoflori. Flos ipse magnus & superus, calyce, germen basi urceolato - ovatum, coronante, pentaphyllo, villoso - viscido, foliolis ovato - acutis. Corolla calyce plusquam quadruplo major, nivea, pentapetala, petalis obovato - oblongis emarginatis. Stamina decem, filamentis longis, albis, subulatis; antheris aquose luteolis. Capsula birostris, stylorum rostris divaricatis; stigmatibus obtusis. Odor nullus; in saporem haud inquisivi. Adstat ad latus in figura, quæ in Iconibus rariorum plantarum Jacquinianis exhibetur, varietas, foliis plerisque integris, oblongo - subovatis ludens, ex soli utique iniquitate adulterata? Monendum hic habeo, perperam plane a Seguierio ad Baldensem hanc stirpem, synonymi instar, adductam fuisse Tridactyliten alpinam Johannis Bauhini, quæ ut alias ostendi, luteo plantula est flore, petalis integerrimis, balsamice odorata, verbo: quam moschatam dixi, Saxifraga.

LXVII.

SAXIFRAGA STELLARIS. *Tab. 13.*

Saxifraga foliis radicalibus obovato-oblongis subcuneiformibus ferratis; caule aphylo, ramofo, subpaniculato; petalis lanceolatis biguttatis.

Saxifraga stellaris. *Lin. sp. plant. p. 572. N. 10. & Flor. Lapp. p. 136. N. 175. t. 2. fig. 3.*

Sanicula montana minor. *Clus. Pan. p. 441.*

Saniculæ alpinæ adfinis. *J. Bauhin. T. III. p. 708.*

Saxifraga foliis rhomboideis, acute ferratis, caule nudo ramofo. *Haller. stirp. helv. T. 1. p. 418. N. 973.*

Sanicula myosotis floribus albicantibus. *Plukenet. Phytograph. T. 58. f. 2. tum T. 222. f. 4.*

Saxifraga stellaris. *Scopoli. Fl. Carn. 2. T. 1. p. 292. N. 496. Tab. 13. Jacquin. Enum. stirp. Vindob. p. 70. N. 8. Gunner. flor. Norveg. T. 1. p. 88. N. 265. Oeder. flor. Dan. Icon. 23. Gmelin. flor. sibirica. Tom. 4. p. 163. N. 75.*

Roscida decurrentium grato cum suffurro aquularum alpestrum latera, densis stipare amat cespitibus grata visui planta. Alunt hanc, quæ in Norico sunt, alpes pleræque omnes. Non ea Fragantenses; non, quæ Leontium quaquaversum coronant; sed neque Villacenses carent, aut Reichenavienses; vidi in Fladnizensibus maxima vegetantem in copia; nec minus frequenter me illa rursus in Taureris consalutavit; at nuspiam certe sive majorem, sive speciosiore superbientem panicula foliosa legi, quam in iis Lavantinæ vallis, quæ vulgo *Sau-Alpen* adpellantur, longissimoque dorso inde a Tollensteinio per Ebersteinium, Lellingam & Hüttenbergam in Styriam usque protenduntur. Radix
ne

ne dimidii quidem calami anserini crassitudine filiformis; magis attenuata, magisque; creberrimis undique comata, longisque fibrillis; jam recta ad normam, in terram demergitur; jam oblique horizontem stringendo, sub eadem velut prorepit; plurima tamen semper, in unum collecta fasciculum, educit folia, arrecta primum, tum undique in orbem patentia; crassiuscula ea sunt (nec male pulposa dixeris) saturate viridia, glabra, etsi quam primum explicantur, longiuscule exstantibus, rariterque per marginum oras, & superiorem paginam sparsis obsita sint pilis, demum deciduis. Formam eorundem quod attinet, lanceolata quandoque videntur esse, verius tamen lanceolata non sunt; rectissime obovato-oblonga dicas subcuneiformia, in petiolum velut decurrentia, per superiorem marginem acute ferrata, inferiore integerrimo, piloso-ciliato. Folia inter ea, de eadem plane radice, caulis nunc unus, bini alias, ternive prorumpunt recta assurgentes ad duos communiter, tresve pollices; vixque, nisi in varietate, quam isthic propono, altiores. Teretes hi sunt, aphyllique, primum virentes, pilisque laxè exstantibus hirsuti; at tamen rubri denique, dejectoque leviter hærente villo, glabri. Flores in paupere ut plurimum panicula terminali, de ramusculorum laxè ordinatorum pedunculis aphyllis, simplices. Bracteolæ succolandis paniculæ ramulis deservientes parvæ, foliaceæ, lineari-lanceolatæ, sessiles. Peculiaris cujusdam in flora Lapponica varietatis Linnæus meminit. Eandem, quam isthic exhibeo, haud dubito, intellexit; est tamen, quam Lapponicæ illi, speciosior multo panicula Carinthiacæ huic nostræ. Divaricati scilicet quaquaversum patent ejusdem rami, foliolisque per intervalla ternis, quaternisve ovatis, planis, sessilibus condecorantur longiusculi florum terminalium pedunculi. Steriles quoque versus paniculæ apicem interdum ramulos vidi, mere foliolos, absque floribus. Flos saxifragæ huic perelegans, & inferus. Calyce pentaphyllo, circa basin germinis nato; foliolis oblongo-ovatis, acutiuscu-

lis, integerrimis, primum viridibus, tum rubris, & reflexis. Corolla calyce duplo major, radiantem in stellam patens, nivea, pentapetala; petalis lanceolatis, utrinque acutis, candidis, singulis basin versus croceo-aurantiaco-cove biguttatis. Stamina decem, calyce, non corollis, longiora; filamentis albis; antheris rubris, pollen flavum fundentibus. Germen ovato-acutum, in calycis centro sessile, & erectum, primum ex albo in dilutam purpuram languens, demum rubrum, apice rima contraria incisum, cum tempore bifidum. Styli duo brevissimi, stigmatibus bicapitato-umbilicatis. Capsula oblongo-ovata, birostris, unilocularis; rostris divergentibus. Odor nullus.

LXVIII.

PLANTAGO SUBULATA. Tab. 10.

Plantago foliis semicylindraceo-triquetris, ferrulato-ciliatis; basi lanatis; scapo terete, villoso; spica cylindracea, ante florescentiam cernua.

Plantago foliis subulatis triquetris, striatis, scabris, scapo terete. *Linnæus sp. plant. pag. 166. N. 12.*

Serpentina Goritiensibus dicta. *Matthioli Comment. in Dioscor. pag. 256. sub Coronopo. Lobel. observ. pag. 240. figura utraque, tum Advers. pag. 187.*

Coronopus serpentina; Massiliensis; omnium minima; & Rainaudeti. *Joh. Bauh. III. pag. 510. 511.*

Plantago Holosteum. *Scopoli. fl. carn. 2. T. 1. pag. 108. N. 164.*

Plantago foliis subulatis triquetris rigidis, scapo tereti. *N. 8. Item Plantago foliis subulatis nudis, spica oblonga. N. 9. Gerard. Galloprov. pag. 334.*

Plantago maritima tenuifolia. *Zanichelli. Tab. 60.*

Incre-

Incredibile, quantum negotii vulgaris cæterum planta mihi faceſſi-
 verit! De Matthioli, & Scopoli planta certus ſum; iisdem enim in locis,
 quibus illi, frequentem inveni. Sunt ea: Colliculi propre Villanovam, &
 univerſim, qui in Goritienſi comitatu, Cogli, vulgo dicuntur; tum ſupra
 ripas Soncii fluminis extra Salcanum (Veterum Norejam, ubi ſcilicet ad al-
 pium fauces Hoſtilius & Egnatius Veitor. quint. decim. Legion. Tribunus
 a Noreenſibus deviſti, dimicantes cecidere) iſthinc ſub monte ſancto; il-
 linc ſub monte S. Valentini; etiam in utroque hoc monte. Dein in monte
 Slivuza prope lacum? an inundationem Zirknizenſem? Rurſum in monte
Ober Planina ſeu *Alben* (Veterum monte Albio, inter Longaticum & Aquam
 frigidam, ſeu Logatez & Vibach). At nuſpiam maiore in copia, quam in
 arenofis collibus, quos adriaticum mare ad Mujam prope Tergeſtum alluit,
 & in Japidia, hodie vulgo Carſcho. Credideram ego olim, poſſe veram
 hanc Veterum Serpentinam, cum Plantagine Linnæi alpina, ut Hallerus,
 Scopoliſque vel hodie adhuc cenſent, confundi; at viſa dein in altera Horti
 Vindobonenſis Jacquinii centuria, alpinæ iſtius plantaginis icone, proſecto
 ne cogitare quidem amplius de utriusque identitate potui. Sed & omnem
 quoque abjicere neceſſe fuit cogitationem de conjungendis in unum Mariti-
 ma Linnæi, & Serpentina Lobelii, Matthioliſque, ut primum, quas ex
 Lobelio, & Oedero ad ſuam Maritimam citarunt cum Schrebero Linnæus,
 plantas vidi. Miſſa igitur inutili ea, forſan & pernicioſa nimium? cura,
 plures, in unam, ſpecies conſtand, fatius duxi, genuinam, quamque poſſem
 exactam, plantæ meæ elucubrari deſcriptionem. Specificum Serpentinæ, ut
 Veteres, ſi eidem non dedi nomen, ſed Plantaginis cum Linnæo ſubula-
 tæ, id factum omnino, ne innovare viderer velle aliquid, & continuis hiſce
 nominum permutationibus parum quidem tyronum conſulere utilitati. Radi-
 cem habet intra rupes, aut ſolum durum, cretaceo - ſabuloſum firmiter de-

paſſam, digiti fere auricularis craſſitudine, tenacem, lignefcentem, perennem, extus fuſcam, lat longam, teretiufculam, in brachia, five ramos vage interdum diviſam, aut certe fibris craſſioribus ſparſis obſitam, ſub telluris ſuperficie multicipitem. Cespituli foliorum denſiſſimi, ſingulis e radicis capitibus emicant, iſque intermixti ſcapi ſpiciferi plures, aut pauciores, etiam unus modo; numquam foliis breviores. Folia tantum radicalia, anguſtiſſima, unum, duosve pollices alta; vix dimidiam lineam lata; erecta, aut erecto-patentia, rigidiuſcula: non tam ſubulata, quam verius ſemicylindraceo-subtriquetra; ſuperne ſcilicet plana, ſubtus convexa ſeu longitudinaliter teretia, ac per exſiccationem, vel in ſolo natali, carinata & ſubſtriata; apice acuminata: de ſe ſaturate viridia, ſed ex pube microſcopica, parti infernæ inſtrata & arcte appreſſa, ex virore velut ſericeo incana; marginibus lateralibus integerrimis, at per microſcopium ſemper in aciem acutiſſimam, exſtantem, albidam, diaphanam, ferrulato-ciliatam compreſſis. Eadem folia etiam ſemper baſi, ex parte interiore plana, ad unam alteramve lineam, lana filoſa, albo-ſericea, denſiſſima obſita. Scapi erecti, rigefcentes, teretes, ex viridi tandem obſcure ruſcentes, at pube incana obſiti. Spica floralis terminalis, unica, anguſta, cylindracea, pollicaris, ante florescentiam cernua; in flore nutans, matureſcentibus feminibus erecta. Flores ſeſſiles, imbricati, axillares, in bractea quiſque ſua. Bractæ ovata-lanceolatae, acuminatae, erecto-patentes, ſupra concavae, ſubtus ſeu dorſo convexae, ſaturate virides, pube ſericea decumbente inſtratae, marginibus lateralibus membranaceis, obſolete albidis. Calyx bracteis brevior, ſeſſilis, erectus, quadrangulus, monophyllus, quadripartitus; laciniis lanceolatis, carinatis, viridibus, pubeſcentibus, apice ruſis, interiore obtuſiore. Corolla una cum calyce perſiſtens, tubuloſo-quadrifida, membranacea, exarida, coloris aquoſiſſime, & obſolete ſubpaleacei, ſemidiaphana; tubo bractæ

ſtæ longitudine, cylindræo-subovato; limbo patentiffimo, laciniis quatuor æqualibus, ovato acuminatis, ſubtus carinatis, ſupra medio canaliculatis, ad faucem ſaturatioribus, ſubruſis. Stamina quatuor, corollis longiora; filamentis albido-luteolis; antheris obtuſe-cordatis flavis. Germen ovatum. Stylus ſimplex, villoſus. Stigma itidem ſimplex. Capsula ovata, bilocularis, diſperma. Locis faxoſis rupeſtribus, foli identidem expoſitis, plerumque minor, foliis quoque minoribus, rigidiffimis, in roſam ſediformem patentiffimis, qualis fere Coronopus Rainaudeti apud Joh. Bauhinum. Floret jam initio Maji.

LXIX.

PEDICULARIS ACAULIS. *Tab. 14.*

Pedicularis pedunculis radicalibus monofloris, flore brevioribus; labii tripartiti lobo intermedio baſi bicarinato.

Pedicularis alpina acaulis flore magno. *Seguier. Veron. ſupplem. p. 127.*

Pedicularis acaulis pedunculis radicalibus longitudine calycis. *Scopoli. fl. Carn. 2. T. 1. p. 439. N. 761. Tab. 31.*

Præcocior reliquis ſui generis, iisdem multo etiam rarior eſt. Plurima jam ipſum ſub Maji principium læte circa Aſtling & Scropp floret; tempore, quo illæ excelfarum magis alpium incolæ, nivibus conſepultæ, natæ nondum ſunt. Radicem habet digiti auricularis craſſitudine perennem extuſuſcam, recta in terram deſcendentem, cylindræam verius, quam fuſiformem, crebris quaquaverſum obſitam fibris teretibus, dimidiam lineam craſſis, funiculorum adinſtar defluſis. Ex ea, & folia ſimul non pauca, & foliis intermixti pedunculi monoflori ſex ſeptemve, eo ut id fieri in Primula veris

acau-

acauli affolet modo, profiliunt. Folia, flores longitudine longe excedentia per terram fere in orbem decumbunt frondibus lanceolatis sub-bipinnatis, stipitatis; suntque saturate viridia, simpliciter pinnata, pinnis subovatis, sessilibus, planis, pinnatifido-incisis, lacinulis serrulatis, undique, sed præprimis subtus villosis; villis longiusculis albo-ferriceis, in superiore pagina brevi deciduis. Axe pinnarum communi atro-purpurea, supra canaliculata, subtus teretiuscula, utrinque villis albo ferriceis hirsuta. Flores, ut jam dixi, & ipsi radicales, singuli pedunculo suo proprio, corollis brevioribus, verius, quam scapo, sulti. Est is erectus, teres, aphyllus, atro-purpureus, villis albo-ferriceis obsitus. Calyx foliorum virore & villis monophyllus, subrotundo-pentangulus, ventricosus, & fere inflatus, carinis quinque exstantibus percursus, ore cristato-quinquefido (nonnunquam quadrifido) dentibus sive lacinulis longiusculis, erecto-patentibus, lanceolatis, planis, pinnatifido-incisis. Corolla maxima, erecta, alba in incarnatam rubedinem languens, demum dilute rubella (etiam Scopoli, forsitan adultiorem? pallide rubram vidit, nam ea Seguierii floribus purpureis a Morenio allata, deficcata jam fuerat) monopetala, ringens, bilabiata, tubo calycem excedente, cylindraceo-compresso, interne villosulo, basi gibbo. Labio superiore erecto, compresso-galeato, apice rotundato, obtuso; longiore simulque, quam inferius sit, angustiore, lateribus antice villosulis. Inferiore contra labio amplo, patente, tripartito, lobis integris, rotundatis, lateribus magis fere oblongis, intermedio magis latelescente, basi versus latera, carinis binis exstantibus, in tubum per faucem demersis exarato, totidemque subtus sulcis canaliculato. Stamina quatuor didynama, basi tubi interne adnata, longitudine corollæ, sub superiore labio recondita; filamentis albis, basi præprimis villosis; Antheris convexo-planis, suborbiculatis, flavis, binis quibusque inferioribus, aut superioribus parte plana, ad se mutuo appressis; ab imo tandem bisariam in

loculamenta velut duo, dehiscentibus; polline flavo. Germen sessile, ovato-oblongum, basi gibbum, apice compressiusculum, nudum. Stylus longitudine labii superioris, sub galeæ fornice arcuatus, albus; stigmate ultra galeam prospiciente, obscure ex viridi subluteo, obtuso, re autem vera, ut microscopium exhibet, infundibuliformi. Capsula oblonga, acuminata, bilocularis, ab apice dehiscentis; dissepimento valvulis contrario. Semina plurima, subrotunda. Odor nullus.

LXX.

BUPLEURUM PETRÆUM.

Bupleurum scapo, umbellaque terminali simplicissimis; involucellis polyphyllis, universali pentaphyllo; foliis radicalibus gramineo-caryophyllæis.

Bupleurum involucellis coadunatis, universali pentaphyllo. *Linn. Spec. Plant. pag. 340. N. 3. Gerard. flor. Gallopr. pag. 232. N. 2.*

Sedum petræum bupleuri flore verius, quam folio. Pona. bald. apud Clus. pag. 347.

Bupleurum alpinum foliis angustis gramineis sessilibus caule fere nudo. *Seguier. Plant. veron. Vol. 2. pag. 15. N. 3.*

Bupleurum foliis angustis, & nervosis, umbella universali quinquefolia, peculiari sexfida, stellata. *Haller. hist. Stirp. helv. Tom. 1. pag. 344. N. 773.*

Perfoliata alpina angustifolia minor, C. B. Plukenet. Phytogr. Tab 50. f. 5.

De Ponæ, Seguierique planta certus, quid de ea reliquorum, ob involucella coadunata, sex-septemfidave statuam? dubius fere hæreo. Pau-

cissimis recente in flore visam unquam fuisse credo, difficillimumque iudicium ferri de stirpibus deficcatorum ut dicimus herbariorum; præprimis conglutinatae papyro dum jam fuerint. De eo utcumque sit; sane neque ego recente adhuc in planta, involucella basi in unum connata unquam vidi, neque Seguierius, aut Pona asseruere connata; quin ex septem potius iste foliolis plantulam proferre suos diserte adstruit flores, sculptaque in icone exprimit, dempta duntaxat umbellula partiali suprema, aliis quoque titulis manca; ut non parum miratus fuerim, quomodo Seguierius, quod in Pona carperet, invenerit, quasi inter umbellularum involucrum, & florem non distinxerit! Florere apud nos ipsum sub Augusti initium modo solet petræum isthoc Bupleurum, illis quidem Lithopolitanis in alpibus, quasi recte adhucdum meminimus, *Kreuzalpen* & *Schneegebürg* alpicolarum vocat plebecula; plurimumque ibidem crescit rarissimis una cum plantis; Centaurea Rhapontico, Scorzonera purpurea, Silene acauli, Athamantis Cretenfi & Meum, Heracleo Austriaco, Achillæa atrata, Bartsia alpina, Arctio personato, Satyrio albedo, Anemone tam narcissiflora, quam alpina, Lunaria rediviva, Dentaria pentaphylla, aliisque quam plurimis. Una eademque simplex & perennis radix, tres quatuorve crassa lineas, sat æquabiliter undique teres, altius quamvis saxa inter, in terram depacta, saturate fusco extus vestitur cortice, intus alba, fortemque Dauci Carotæ spirans odorem. Hæc ubi jamjam e terra emerfura est, plures divisa in ramulos, multiceps, totidem foliorum radicalium cespites stipatissimos effert, glomeri insidentes hemisphærico, ex residuis imbricatisque tabidorum superiorum annorum foliorum exuviis composito; quem ex icone, ut radicis brachia viderentur distinctius, sustuli. Folia ipsa annua plurima, sub obtuso velut arcu, erecto-patentia, lineari-lanceolata, scapo non multum breviora, læte virentia, glabra, læviaque, superne primum canaliculata, & scapo basi obvoluta, subtus contra teretiuscula-

cula - rachi media elevata; demum planiuscula, ac vere gramineo - caryophyllæa. Scapus vix spithamam attingens, e radice, medius inter folia, recte adscendens, e viridi plus minus rubescens, teres, lævis, aphyllus, nisi quod quandoque, non semper, folio uno ovato - lanceolato sessili amplexicauli instructus sit. Umbella universalis unica, eaque terminalis, radiorum inæqualium ex viridi plus minus rubentium quinque, involucro pariter pentaphyllo excepta; foliolis lanceolatis inæqualibus erecto - patentibus; quorum duo majora, radiis quoque majoribus subiecta, pro caulinis foliis Seguierium accepisse suspicor; neque enim ramulos, ab umbellæ radiis, distinctos, hæc in planta novi. Umbellulæ partiales involucellis polyphyllis, in stellam patentibus; compositis scilicet e foliolis luteolo-viridibus, planis, striatis, ovato - acutis, nusquam connatis five coadunatis; rarius quinis tantum, plerumque sex, septem, octove, aut & novem, flosculos tantillo excedentibus. Flosculi copiosi, singuli breviter pedunculati, altitudine, ut involucelli foliola inter se, æquales. Petala quinque æqualia, e viridi flava, integra, ovato - acuta, acumine sursum reflexo, in obversum corculum configurata; germen alternatim cum calyculi denticulis coronantia. Stamina quinque, una cum antheris, & stylis binis divergentibus, flava. Semen inferum, ovatum, glabrum, striatum, bipartibile, ex rufo - fuscum.

LXXI.

ATHAMANTA MATTHIOLI.

Athamanta foliis supradecompositis, tri - quadripinnatisve diffusis, foliolis elongato - subsetaceis, feminibus ovato - acutis, striatis, hirsutis, suaveolentibus.

Meon, quod Athamanticum vocant. *Mathiol. comment. in Dioscor. pag. 20. fig. pag. 29.*

Meum Matthioli. *Dalechamp. hist. plant. L. 6. Cap. 31. pag. 758. fig. pag. 759.*

Libanotis rupestris foliis fetaceis uncialibus glabris, floribus fertilibus. *Sco- poli. fl. carn. 2. Tom. 1. pag. 192. N. 315 Tab. 9.*

Triginta tres elapsi sunt anni, quod rarissimam hanc plantam Goritiæ inter saxa lateris lævi Lifoncii prope molas Tabacarias, tum in montibus Salcano adfitis, vulgo Monte Santo, e di Santa Catarina, saxosis itidem locis magna mensibus Majo & Junio in copia florentem inveni. Ibi- dem & Mathiolius longe ante me; primus qui eamdem æri incidi curavit. Non vero Virum, de re botanica non inmeritum, tam acerbè crediderim reprehendi debuisse a Lobelio (qui & satyrice senensem herbariorum dicta- torem in advers. vocat) Dalechampio, Johanne Bauhino, aliisque, quasi Massiliensium Fœniculum tortuosum pro vero Dioscoridis Meum proposuerit; ipsi profecto magis reprehensione in eo digni, quod inter Massiliensium Sese- li, folio fœniculaceo, & inter Goritiensem Matthioli plantam haud distin- xerint. Probe tres hæc novi stirpes. Sesele Massiliense Penæ (tortuosum vocat Linnæus Sesele) ne quidem Goritiæ crescit, ubi illud Matthioli Meon locis dictis abunde. Circa Mattaria primum, Tergestum inter & Flumen, ad duorum fere dierum distantiam Goritia, illud ego inveni, ubi nuspiam Goritiensem plantam; at legitimum Dioscoridis, Linnæi, aliorumque Meum, non nisi summis in alpibus Lithopolitanis, Ovirensibus, Capellensibus &c. si pro hoc, Goritiensem Matthioli plantam habuit, venia dignus est; non sua id fecit voluntate; minus alios, ut inquit Lobelius, fallendi gratia; in- vitus imo, ne seplasiariis obstreperet, neve mordicus opinionem suam tene-

re videretur contra rei herbariæ peritos, qui tunc unanimes, ut ait, horum affirmabant sententiam, tametsi rationes in contrarium sese offerrent &c. Planta Matthioli Goritiæ certe vel hodieque existit, a Sefeli tortuoso Linnæi longe quam diversissima. Misi eandem ego, plurimas inter alias, Scopolio, qui antea viderat numquam; postmodum cum Hallero, Willichioque (qui perperam plane Athamantæ cretensis varietatem pronunciarunt) communicavit, ac denique in altera floræ Carniolicæ editione Libanotidem dixit rupestrem. Mei quod oblitus fuerit, non discrucior; mirabar tamen, Matthioli quod opera præ manibus habens, eiusdem plantam non agnoverit. Sed nempe ut Crantzius hanc, suo cum Ligustico Meum, sic ille suo cum Sefeli Meum, unam eandemque credidere! felices, Lobelius quod vixerit! Verissime autem Pastinacam sapit, & redolet crassa eiusdem, inordinateque ramosa radix, extus fuscescens, intus alba. Perennem esse, quamvis nescirem, vel ex residuis præteritorum annorum semitabescentibus petiolis foliorum radicalium intelligerem. Sparsis vage horsum vorsum brachiis, nec ipsa fere ad normam recta, oblique imo verius in terram depangitur. Crassa ut est, non unicus duntaxat plurima inter folia radicalia, sed bini, ternive etiam caules de illius capite ad unius, semialteriusque cubiti exaltantur altitudinem. Hi teretes, lævigati, subtilissimeque duntaxat substriati, uti suis radix ramorum brachiis sub terra, suis & ipsi foliis, ramisque quaquaversum diffusis, exsuccis, rigidique adstant. Folia supradecomposita, iterum scilicet, iterumque, ac tertium & pinnata (Scopoli suprema modo folia describit) radicalibus, infimisque caulinis longo donatis petiolo, summis de vagina illico membranacea, in pinnas divisas; his bipinnatis duntaxat; illis triquadripinnatisque. Sunt vero stipulares hæ petiolorum vaginæ submembranaceæ, longiusculæ, arcte caulem semiamplectentes, apice integræ, longitudinaliter striatæ, alternatim albæ, viridesque: petioli contra, pinnarumque

axes teretes, striæ superne longitudinaliter sulcati. Foliola ipsa denique, fœniculacea, pollicem longa, vere setacea, nisi quod striæ superne exarata sunt. Color illis primum dilutius, tandem dum obrigescunt saturate gramineo-viridis & nitens. Umbellæ universales radiis sive pedunculis copiosis, sexdecim, & ultra, striatis, subtilissimeque villosulis dicam? an pubescentibus? æqualibus, erecto-patentibus. Involucrum earundem non diphyllum, polyphyllum imo, foliolis quinque sex aut & septem, sed sat cito deciduis, lanceolatis, striatis, albo-marginatis, nudis, duplo minimum, quam radii sint, brevioribus. Umbellulæ partiales, & ipsæ multiradiatæ. Involucellis polyphyllis; foliolis, illis involucrorum universalium cum proportionem similibus, sed non deciduis. Corollæ albæ, pentapetalæ, petalis obcordatis, subæqualibus, superne longitudinaliter carinatis, cuspidula emarginaturæ exigua, sursum reflexa. Stamina, antheræ, stylique bini divergentes, coloris albi. Semen inferum, oblongo-ovatum, acutiusculum, striatum, nigro-fuscum, villulis albis hirsutum, bipartibile, amœnissimi, dulcis, simulque aromatici saporis, & odoris.

LXXII.

LASERPITIUM ARCHANGELICA.

Laserpitium foliis supradecompositis, bis - terque pinnatis, foliolis ovatis, ferratis, impare trilobo petiolorum stipulis amplissimis, ventricosis.

Archangelica. *Clusii hist. p. CXCV.*

Archangelica? Gallobelgis Angélique de Nortvegen. *Lobel. Observ. p. 399.*

Archangelica. *Dodon. Pempt. 2. Lib. 5. Cap. 24. p. 319. fig. p. 318.*

Archangelica. *Dalechamp. p. 726.*

Archangelica. *Joh. Bauhin. III. p. 143.*

Archan-

Archangelica IV. *Tabernæmont. p. 231.*

LasERPitium Chironium hirsutum, foliis ovatis ferratis unilobatis acutis, terminalibus trilobis. Scopoli. Flor. Carn. 2. T. 1. p. 197. N. 324.

Tantis apud Veteres celebrata encomiis, tam magnifico Archangelicæ exaltata nomine planta, non solum neglecta dein a posteris, sed & oblivioni etiam penitus data denique fuit, translato, non recte utique, ejusdem a Recentioribus nomine in plantam ab ea longe quam alienissimam. Non in illud hic inquiram præprimis, quodnam plantæ genus, Silphium olim Theophrasto, sive & LasERPitium audierit? iis malim hoc definiendum relinquere, quorum pluris, quam mea, interest, medicatas plantarum vires aut perspectas habere, aut certe scrutari. Si, quæ apud Dodonæum p. 319. de Silphio Theophrasti lego, rite perpendo, vix dubitare possim, de planta, quam isthic exhibeo, dicta esse; in eandem certe multo quadrant magis, quam in sativam Veterum Angelicam, cui Linnæus postmodum specificum Archangelicæ nomen adjecit. Scio hæc a Lugdunensibus non Angelicæ sativæ, aut plantæ alteri alicui, sed tribui, quod e regione Massiliæ nuper allatum est, LasERPitio Penæ (Vide Dalechamp. p. 727.) quod Gallicum Linnæus adpellavit; scio tamen etiam, suo jam tempore Lobelium (advers. p. 312.), quæ de Massiliotica hac stirpe magnifice ventilabant illi, ut inquit, autoritatum racematores, sprevisse. De hoc utcunque sit; id longe quam certissimum, quotquot ex adductis supra autoribus Archangelicæ meminerunt, ejusdemque, rudem licet, æri iconem incidi fecerunt; nec sativæ illius Angelicæ oblitos fuisse, figuraque expressisse si non omnibus absoluta numeris, accommoda tamen; ut vel ex eo jam intelligere detur satis, eos inter utramque distinxisse; etsi, quæ ea erat temporum iniquitas, non talibus illustraverint descriptionibus, ex quibus posteris, certi quid statuere potuerint. Primus, ni
fal-

fallor, qui Archangelicam commemorat, Lobelius, loco citato, fuit; sed hunc nonnisi addubitans recipio, magis propensus credere, sub Archangelicæ nomine Angelicam duntaxat fativam intellexisse, tum quod Angelique, apud Gallobelgas vocari dicit; tum etiam quod aquose luteolos, nec nisi ex luteolo velut albentes ei tribuit flores, quod fativæ omnino, haud quaquam vero Archangelicæ meæ, proprium est; ac denique quod Norvegiæ præprijis vult esse incolam, ubi neque Linnæus, neque Gunnerus, aut ullus septentrionalium alius Angelicarum aliam, quam fativam, & sylvestrem detexere. Atque idem plane & de Tabernæmontani Archangelica 4ta, quam & scandiacam vocat, sentiendum opinor, si revera non aliam, quam Lobelianam intellexit, etsi figuram eandem omnino, quam Dodonæus Clusiusque habet. Minus de utroque hoc angor; ille enim Lobelio recte quoad florum colorem contradicit; hic & locum nativitatis indicat, sylvestros nempe montes Arci Greben vicinos in Pannonia interamni. Loca, quæ Angelica fativa habitare solet numquam, nonnisi apricis alpium lecus rivulorum defluxum adsueta, ut puta *auf der Gastein; auf der Sau-Alpe*; in Taurero Malnizensi; inter Csapovanum Trebuschinam, & Ternovam districtus Goritiensis &c. Longe autem certissimus de Scopoliano sum synonymo, quoniam nonnisi a me habuit; non quidem ex montibus Locopolitanis, ubi mihi nuspian facta est obvia, sed ex illis, uti indicaveram, præalti montis Slivinza prope famigeratissimum illum Zirchnizensem Lacum dicam? an aquarum montanarum inundationem annuam? tum ex sylvesterrimo monte Fridrichsstein principi & cognomine districtus Gotscheviensis Urbi adsito. His ego rupestribus, umbrosis, sylvaticisque, & vere inhospitis montosis Norici mediterranei in locis, e quo & Savus, & Dravus etiam in Pannoniam defluunt, his inquam in locis, a quibus fativa illa exulat Angelica, plantam inveni meam, quam post Clusium nemo alius. Ad Scopolium, & Mygindum cum Archangelicæ

nomine, & *LasERPitio* foliaceo - alatis mihi feminibus; stimulatque identidem iste, Veteris uti Norici stirpem ne amplius latere in tenebris finerem, editaque dissertatione peculiari, publici haud gravarer eam facere juris, vel proprios ad id, si opus foret, offerendo sumptus. Sed me tradendis tunc Philosophiæ lectionibus distentum prævenit ille, & quod non parum miratus sum, Chironium Linnæi *LasERPitium* in altera Carniolicæ floræ editione dixit, Rivini fultus autoritate. Tanta Viri hujus vere eruditissimi, ob veterem in raris ejus dotibus nixam amicitiam, apud me est autoritas, ut maximi, quæ dicit, apud me semper sint ponderis; vereor tamen, ut quæ ex Rivino adducit momenta, firma satis sint. Rivinum, utut maxime semper optarim, habere numquam potui; qualis itaque, quam *Panacis* dedit iconem, sit? haud scio; quid? si, ut suspicari tamen licet, nonnisi *Heraclei* cujusdam speciem exprimere voluit Rivinus? anne & addidit Rivinus, femina *Panacis* sui alis esse quatuor membranaceis foliata? Peregrini certe *Panacis* *Dodonæi*, aut & *Panacis herculei* secundi *Tabernæmontani*, quoties icones intueor, ut Linnæum cætera, etiam invitus dem, Chironium suum *LasERPitium* non rite determinasse, numquam tamen mea cum planta commune quidquam habere video. Est *LasERPitio* *Archangelicæ* radix perennis, ab una ad duas interdum spithamas longa, crassa, de se fusiformis, basi tamen in tuberosum velut caput intumescens, ac numerofo porcinarum setarum capillitio coronata; cæterum brachiata, sparsis quaquaversum, intricatisque, quas copiosas undique egerminat, teretibus longisque radicibus aliis, magis gracilibus; jam recta in terram depacta; jam cum saxosum non finit aliter solum, ex parte saltem horizontalis, & repens; extus dilute, velut ex albo ochracea, intus alba, flavum tamen, glutinosumque lachrymans lac, quod, ut tota radix acerrimi, maximeque aromatici, & grati odoris est; sapore adstringente, linguam si non urente, excalefaciente tamen; primum velut fœ-

niculaceo, brevi tamen Anethi graveolentis, diu inhærente, & salivam pro-
 liciente. Caulem ea radix jam unum, duos, tresve alios alias, ad justam
 staturæ humanæ altitudinem, quinque, sex, septemve etiam pedum, attol-
 lit, ad perpendiculi fere normam, rectum. Farctus is est carne alba, aro-
 matica, gustui minime ingrata; octo, decemve lineas, rarius pollicem cras-
 sus integrum; teres, striatus, villis exstantibus albo-sericeis hirsutus, mol-
 libus primum, sed demum iisdem rigescentibus & hispidulus. Color illi vi-
 ridis; sanguineis tum guttatus punctulis; dum ruber denique, saltem inferio-
 ribus in partibus, evadat. Rami versus superiorem caulem complures, axil-
 lares, sat magni, erecto-patentes, cauli cæterum cum proportionem similes.
 Folia, iis Angelicæ Archangelicæ. Lin. plurimum similia, saturatius tamen
 gramineo-viridia superne, etsi subtus pallidiora sint, magisque aquosa. Sci-
 licet supradecomposita, radicalibus tripinnatis, late patentibus, de petiolo
 communi ad duas usque spithamas longo, suspensis; caulinis bipinnatis dun-
 taxat, inferioribus quidem petiolatis, non item summis. Pinnæ ipsæ seu ve-
 rius foliola duorum jugorum, cum impare, latiuscula, plana, ovata, aut
 ovato-lanceolata, sessilia, dentato-ferrata, plerisque integris, nonnullis
 bilobis, extimo vero trilobo, omnibus supra nudis, subtus una cum commu-
 ni axe five petiolo, eadem, qua caulis hirsutis; est hic semper teres, stria-
 tus, superne compressiusculus, sulcoque longitudinali excisus; basi de stipula
 vaginali, caulem amplectente, amplissima, ventricoso-inflata, striata, hir-
 sutissima, apice profunde emarginata, per oras marginis lateralis albido-
 membranacea, enatus. Umbellæ universales magnæ (principali interdum
 spithamali) in conum inversum erecto-patentes; radiis plurimis, triginta
 ad quadraginta, teretibus, striatis, iisdem quibus caulis villis, hirsutis.
 Involucro universali polyphylo; foliolis longis, lineari-lanceolatis, supra
 concavo-canaliculatis, inferne striatis, hirsutisque; plerumque integris, &
 fim-

simplicibus, quibusdam interdum bifidis, trifidisve, nullis tamen, ut ad-
 ductorum supra autorum exhibent figuræ, per latera serratis; primo erecto-
 patentibus, tandem deorsum reflexis, & persistentibus. Umbellulæ partia-
 les radiis & ipsæ plurimis teretibus, non tamen hirsutis, sed glabris. Invo-
 lucella polyphylla, foliolis cum proportionem iisdem involucrorum universa-
 lium, radios tamen suos fere æquantibus, hirsutis, demumque & ipsis refle-
 xis, nec deciduis. Flores fertiles, nisi in umbellis ramorum quandoque
 præ multitudine abortiant, & eorum complures steriles depereant. Germen
 inferum, oblongo - ovatum, striatum, striis tribus, alternantibus cum cari-
 nulis dorsalibus binis, in foliaceas lamellas magis, magisque degenerantibus.
 Calyx superus, pentaphyllus, sessilis, germen coronans, denticulis ovato-
 acutis, viridibus, persistentibus, corolla brevioribus, centro gibberes binos
 hemisphæricos, germini superimpositos, fovens. Styli duo albi, erecti,
 divergentes. Corolla alba, primum purpurascens, pentapetala; petalis sub-
 æqualibus, obcordatis, cum appendicula emarginaturæ cuspidata, sursum re-
 voluta, & canaliculata. Stamina quinque, alternantia cum petalis, iisdem
 paulo longiora: filamentis albis, antheris albido - luteolis. Fructus oblon-
 gus, ovalis, lamellato - molendinarius, bipartibilis in semina duo, lineari-
 lanceolata, hinc plana, illinc convexa, & lamellis quatuor foliaceis alte
 exstantibus, subundatis, obsolete paleaceis, alata, odoris contrita, &
 saporis masticata, plane eodem more aromaticis &c. ut radix. Rami caulis
 principalis & ipsi nonnumquam iterato ramosi.

LXXIII.

LASERPITIUM PEUCEDANOIDES.

LasERPitium foliis subtripinnatis, foliolis lineari - lanceolatis integerrimis, venoso - reticulatis, venis illustribus areolas oblongas nulla lege ordinatas intercipientibus.

LasERPitium foliolis lineari - lanceolatis, venoso - striatis, distinctis. *Linn. Sp. Plant. p. 358. N. 7.*

LasERPitium foliolis lanceolatis integerrimis sessilibus. *Linn. Sp. Plant. p. 357. N. 4.*

LasERPitium peucedanoides foliorum segmentis angustissimis. *Seguier. Veron. 3. Suppl. p. 227. Tab. 7.*

LasERPitium foliis longioribus dilute virentibus conjugatim positis. *Plukenet. Phytogr. Tab. 198. f. 4.*

LasERPitium angustifolium, foliis bipinnatis, foliolis lanceolatis, integerrimis, sessilibus, venoso - striatis. *Scopoli. Flor. Carn. 2. Tom. 1. p. 197. N. 323.*

Quæsierat Scopoli, quinam *LasERPitia* Linnæi angustifolium, prutenicum, & peucedanoides inter se different? De prutenico quæsiturus fuerat numquam, si quidem pro *LasERPitio* gallico Linnæi Massiliotico id non habuisset. At de binis reliquis, jure, si quid video, quæsiuit. Neque enim veros distinctionis limites unum inter & alterum intellexi. Juvenili adhuc dum in ætate, propitioque & aprico magis alpium solo, minore id esse, magisque tenero caule, tum & foliis quoque magis angustatis, verbo angustifolium (*Pluk. T. 198. f. 4.*) inveni. Quoties porro umbrosas inter rupes sylvas montium, ut in Regio Vallis Rablensis monte, obvium mihi fac-

factum est, adultiore præprimis in ætate, tum jam & altius id, fortiusque conspexi umbellis minus depauperatis, magis contra exaltatis umbellularum pedunculis, foliisque lineari - quidem lanceolatis semper, attamen & magis simul latefcentibus, talibus plane, qualia Seguierius expressit. Latere credideram posse discrimen in illustrium reticulo venarum, præsertim quod seriatim concatenatum illud pinxerit in peucedanoide Seguierius. Contuli itaque, quæ in Lithopolitanis quondam legi alpibus, exemplaria angustifolia cum iis Vallis Rablenfis; microscopium diversitatem exhibuit nullam. Sed ut, quod re obtinet ipsa, dicam: non ego profecto duplicem modo oblongorum reticuli annulorum, eamque concatenatam quovis in folio seriem, sed illustres vidi plus quam capillarium venularum mæandros vage anastomosantes, areolasque intercipientes oblongas utique, nulla tamen certa lege aut serie ordinatas; ut ea demum propter, nihildum veri inter utrumque discriminis mihi intercedere videretur. Radicem Laserpitium habet istud auricularis circiter crassitudine digiti, teretiuseculam, intus extusque albam, nec nisi ex adhærente terræ luto extus nigricantem, arcte cæterum inter saxa terræ commissam, annotinaque setarum corona redimitam. Caulis ex ea nunc unus, duo alias, vel & tres, paucula inter anni istius radicalia folia erigitur pedali, cubitalive, aut & semialterius cubiti altitudine, parce tam ramolus, quam foliosus. Teres is est, lævis, subtiliter striatus, gracilis, firmus, extus dilute virens, carne farctus alba, calami plus minus anserini crassitudine. Ramus nonnisi unus alterve, longe pedunculatus nudus, aphyllus, cauli cum proportionem similis. Folia radicalia annua haud multa, tribus aut quinis vix plura, eaque bipinnata vel nonnisi subtripinnata, prout altera pinnarum divisio, aut tria duntaxat foliola terminalia suspendit, aut sub illis uno præterea foliorum jugo donatur. Foliola hæc interdum admodum angusta, vix semialteram lineam, alias tres quatuorve lata sunt lineas, at semper tenera,

lineari - lanceolata, integerrima, unum duosve pollices longa, plana, utrinque glabra, sessilia, dilute virentia, rachide dorfi media subtus tenerima, laxè alterneque & simpliciter ramosa; nec tam venoso - striata, quam verius venis capillaceis transparentibus inordinate oblongo - reticulata, prout nempe Seguierius in unico duntaxat foliolo expressit. Observaveram autem in varietate angustifolia, foliola hæc terna, basi per sæpe connata, inductusque haud difficulter fuisset, ut crederem, inde diversitatem desumi posse specificam utriusque, nisi eadem rursus in planta, alia itidem foliola vidisset ad imum usque sejuncta, liberaque; ac vicissim in altera quoque varietate, foliola eadem, licet rarius, interdum tamen & ipsa, supra basin confluentia & unita. Qualia vero ea demum cunque sint foliola, axe communi, sive petiolo semper prælongo, gracili, firmo, terete, lævi appenduntur, qui basi in stipularem abit vaginam haud ventricosam, nec emarginatam, oblongam imo, integerrimam, nudam, striatam, arcte caulem amplexantem, margine laterali membranaceo, primum dilute rubente. Caulina a radicalibus nihil differunt folia. Duo, nonnumquam tria, nec plura vidi, longe ab invicem remota. Infimum longo & ipsum nititur petiolo, caulem, quantus est, undique stipula involvens sua: alterum brevi, aut nullo etiam fultum petiolo, de membranacea illico vaginali stipula enascitur bi - aut & simpliciter modo pinnatum, foliolis quandoque plus, quam perquam angustis, linearibus. Supremum sola non raro petiolari constans vagina, aut simplex de eadem egerminans foliolum. Utrumque nonnisi ramum succollans suum. Umbellæ universales in caule, ramisque simplices, terminales; radiis nunc quinque tantum, alias denis etiam, iisque sat primum brevibus, tandem elongatis, teretibus, nudis, erecto - patentibus, enatis de involucrio universali foliolorum itidem quinque aut septem, octove perangustorum, satis respectu parvorum, lineari - lanceolatorum, acutissimorum, nudorum, viridium apice

rubentium, persistentium, tandem reflexorum. Nihil partiales ab universalibus differunt umbellulæ tam quoad involucella, quam quoad radios, dempta solum magnitudinis ratione. Flores fertiles. Germen inferum, ovatum, nudum, striatum, calyculo brevi, pentaphyllo, persistente coronatum. Corolla pentapetala, petalis initio subtus rubellis, dein albis totis, lanceolatis quamvis, ex revoluta tamen sursum, intortaque apicis cuspidula, obcordatis. Stamina quinque petalis longiora, filamentis albis; antheris albido-luteolis. Styli duo persistentes divaricati. Fructus oblongus, magnus, molendinarius, bipartibilis duo in semina; singula liris quatuor foliaceo-lamel-latis, alte exstantibus, aquosissime paleaceis, subundatis alata. Florere sub Julii initium incipit. Nondum extra calcareos montes inveni.

LXXIV.

CENTAUREA RHAPONTICA.

Centaurea calycibus scariosis; foliis petiolatis, ovato-lanceolatis, integris, denticulatis, subtus albo-tomentosis.

Centaurea calycibus scariosis, foliis ovato-oblongis, denticulatis, integris, petiolatis, subtus tomentosis. Linn. sp. plant. pag. 1294. N. 32.

Rha capitatum folio Enulæ &c. tum & Ponticum angustiore folio. Lobel. observ. pag. 152. fig. pag. 153.

Rha ponticum. Cordus. in Pedac. Diosc. pag. 49. b.

Rha capitatum Helenii folio; & Ponticum alterum. Dalechamp. pag. 1700. 1701.

Rha sive Rheum. Dodon. pempt. pag. 389.

Rhaponticum 4tum. Tabernæm. pag. 1311.

Jacea alpina, capite maximo. Seguiet. Veron. II. pag. 146. N. 2.

Cen-

Centaurium foliis petiolatis, lanceolatis, ad pediculum emarginatis. *Haller. hist. stirp. helv. Tom. 1. pag. 69. N. 160.*

Adduci nequaquam possum, ut a congeneribus, quemadmodum *Hallerus* fecit, abstraham. Flores licet omnes hermaphroditos habeat; novi tamen & sub eodem *Cleomes*, *Valerianæ* &c. genere stirpes militare non triandras, aut tetradynamas tantum. Alpes speciosa planta incolit *Lithopolitanas*, quas *Schneegebürg* vulgo & *Kreuzalpen* vocant. Radice est magna, crassa, fusiformi, radiculis obnupta, capillitioque coronata fetoso ex residuis nervis petiolorum foliorum radicalium, superiorum annorum; extus nigra, intus alba. Ex ea una multi caules, ad perpendiculi normam erecti, bicubitales etiam, simplicissimi, monoflori, digitum pollicarem crassi, sub terminali flore egregie incrassati, teretes, fistulosi, multistriati, virentes, at lanugine araneosa albida tomentosi, copiose inferne, parcius tamen superne foliosi. Folia omnia petiolata, lapatacea, crassiuscula, fere subcoriacea, etiam bispithamalia, integra, per oras denticulata, supra saturatissime nigro-viridia & nuda, subtus, ex araneoso tomento copiose instrato, alba. Figura illis ovato- aut simpliciter lanceolata; hoc discrimine, ut radicalia, quæ plurima, & præ pondere per terram fusa sunt longissima, nonnullaque ex caulinis infimis, basi ad petioli initium cordato-velut auriculata sint; reliquis ibidem ovatis; superioribus denique lanceolatorum foliorum more in petiolum velut defluentibus. Sed & id, ut commemoretur, dignum, pinnularum videlicet lineari-lanceolarum, angustifoliarum, vix pollicarium, jugum unum, summum duo, petiolo, ubi is jam proxime folio inferendus est, utrinque appendicis instar, annexum in radicalibus, caulinisque inferioribus foliis. Petiolus foliorum crassus, pro altitudinis diversitate longior aut brevior, supra canaliculatus, nudus, lævis; subtus semicylindraceus, multi-

ner-

nervius, & striatus, tomento araneofo albido & ipse obductus. Flos terminalis, capitatus, maximus, ipso Cardui Eriophori flore major. Calyce sphæroidico, squamato, squamis multorum ordinum laxissime imbricatis, scariosis, aquose brunefcentibus, ovato-rotundatis, supra concavis, integris, margine cum tempore laceris. Flosculi numerosissimi, subæquales, omnes hermaphroditæ. Corollæ tubulo filiformi, alto, albo; limbo oblongo-ovato, una cum laciniis quinque longis linearibus ex dilute cærulefcenti rubello. Filamenta quinque brevissima, capillaria, alba; antherarum cylindro magis fere cærulefcente, quam rubello; polline antherarum albo. Germen ovato-turbinatum, album, nudum; unde semen concolor, angulato-turbinatum, coronatum pappo longo piloso; at pilis brevissime ciliatis. Stylus longissimus albus, ultra antheras corollis concolor, cærulefcenti-rubellus. Stigma bifidum. Receptaculum villosum, villis longis, simplicibus, seu pilosis, dense stipatis.

LXXV.

ARNICA SCORPIOIDES.

Arnica foliis alternis, ferratis, oblongo-subovatis; radicalibus longe petiolatis; radice dulci polypodii vulgaris, futuris sursum imbricatis cataphracta.

Arnica foliis alternis ferratis. *Linn. sp. plant. pag. 1246. N. 3. Jacquin. flor. Aust. Vol. 4. T. 349. Allion. fl. Ped. I. p. 204. N. 744.*

Doronicum brachiata radice. *Lobel. obs. p. 370. Advers. p. 290. Dalechamp. 1203.*

Doronicum tertium; Austriacum secundum. *Clusius. hist. p. XVII. Pannon. p. 519.*

Doronicum radice dulci. C. B.

Doronicum folio subrotundo ferrato. *Joh. Bauh. III. Part. I. p. 17.*

Aconitum Pardalianches alterum. *Dodon. Pempt. p. 437.*

Arnica foliis alternis, argute ferratis, radicalibus petiolatis. *Haller. hist. Tom. I. p. 37. N. 89.*

Aster scorpioides. *Scopol. fl. carn. 2. Tom. 2. p. 169. N. 1075.*

Non vacat in Etymologiam nominis inquirere; an omnino scorpioidis denominatio, plantæ huic, data sit primum, ob dissipata quaquaversum radicis ejusdem brachia? aut vero ob eam, quæ radici illius cum Scorpio intercedit (ratione futurarum, super se invicem imbricatarum) similitudo? Missa hæc facio; aliis, quibus libuerit, indaganda. Celebris apud Veteres stirps, veris? an fabulosis meritis? Rupicaprarum certe esca longe quam gratissima; frequens apud nos Pontebanis *Polizen* in montibus; iisque, quos Saifara vulgo dicunt Tarvisini, Vallisque Canalenfis incolæ; In Valle pariter Rablenfi perquam copiosa; suntque, in quibus abundat, loca: *der Gams-Wurzelgraben hinterm See Schattseits* sub præalto, adspectuque horrido Monte *Seekopf Oberorts in der rechten Klamm im Gries*. 2) *In der Jama linker Hand, auch Schattseits*, wo man vom Schmerizl Tamerlan hinauf geht. 3) *Im Mirnig, Schattseits im Gries*, wo man linker Hand hinauf geht vom Kressbrun. 4) *Im Kaltwasserthal im Safnizer Kerniza, in der Höhe im Gries gegen Abend &c.* Vix alibi sedem figere solita, quam præcipitibus confragosis rupestrium declivitatum locis calcareo-fabulosis, nive magnam partem repletis, quibus alpestres destillant aquulæ. Hic inquam, cespitose non raro amat crescere, accumulatis intricatisque plurimum caulium radicibus, Julio Augustoque florens; notissima omni hacce in Valle, & qua hæc cum contermina sibi communicat Valle Giliensi (*Geilthal*) five verius Julia,

a Julio Cæsare, qui Pyrustarum (hodie *Pusterthaler*) sedaturus motus, festinato quatuor, ab Aquileja ad Aguntum mansionum itinere, alpes isthinc, lecto cum exercitu transcendit, relicto æterno sui nominis monumento, vel hodieque rupibus inciso, ut inde & alpes Juliæ, & Julium Carnicum, & vallis quoque ipsa Julia, quique hanc percurrit fluvius, Julius, vocarentur. Est itaque Arnicæ Scorpioidi radix non adeo quidem heteroclyta, & paradoxa, ut eam Matthiolius, & post eum Lobelius, aliique exhibuerunt, qui præoccupata duntaxat, sed tamen in vulgus id temporis recepta mentis opinione acti, eam nescio quam credebant similitudinem habere debere cum Scorpii sive cauda, sive corpore pedibusque. Non talis ea, inquam, est; verius, qualem Clusius, & cum eo Johannes Bauhinus locis citatis proposuerunt; verbisque multo adhuc melius, quam vel icone, expresserunt; scilicet: horizontalis, repens, digiti auricularis crassitudine, & longitudine, nisi dum ramosa evadit; simplex primum; at demum actis, sive ad caput, sive alibi propaginibus, brachiata; de se teretiusecula, extus tamen, quanta quanta est, futuris annularibus transversis, sursum versus decumbentibus, ac super se mutuo imbricatis, cataphracta; demissis ex inferiore futurarum parte radiculis tereti-filiformibus, crassiusculis, longis, simplicibus, funiculorum instar, perquam copiosis. Colore est, non e virore, sed e diluta flavedine albido, intus tota alba. Iteratis sæpe vicibus gustavi, gustandamque dedi aliis. Sapore, dulcedine, & subsequa dulcedini nauseosa aliqua amaritie, iisdem plane est, cum radice Polypodii vulgaris Linnæi. Sic ego, sic & alii, qui degustaverunt, sensere omnes, ut omnino radicem me posterioris istius (*Süßwurz*) manducasse existimaverim. Caulis, ea qui de radice, aut e propaginum capitibus, ad cubiti & amplius altitudinem attollitur, est teres, sat profunde (præprimis versus basin) striatus, ut inde & tereti-angulosus inferne dici possit; cæterum fistulosus, molli & exstante villo hirsutus, folio-

lus, una cum foliis non nihil glutinosus, five viscidus; jam simplex monoflorus, sæpius tamen apud nos ramosus, bi- & triflorus, etiam quadriflorum possideo. Flore magno, tam in caule, quam ramis terminali; nec aquosissime, nec saturatissime flavo, sed ea modo tincto flavedine, quæ auro non nihil diluto propria est. Calyx duplici duntaxat foliolorum serie imbricatus, in florescentia patentissimus; foliolis ex ovata basi attenuatis, lanceolatis, integerrimis, viscido - villosis, corollarum radio haud multo brevioribus. Receptaculum hemisphærico - convexum, nudum. Corollæ disci hermaphroditæ, tubuloso - quinquefidæ. Stamina quinque brevissimis, capillaribus, albis; antheris in cylindrum connatis, flavis. Stylo simplice, antherarum longitudine, ex albo - flavescente; stigmate exserto, bifido, flavo. Corollæ radii ligulatæ, calyce tantisper longiores, in stellam patentes, striatæ, apice trifidæ; fæmineæ; tubulo earundem filiformi, extus villosulo. Stamina exantherata vidi nulla, nisi quis villulos tubi prope faucem, pro staminum rudimentis sumat. Stylus fæminearum harum corollularum, in recente planta nonnihil nitentium, idem, qui floribus disci. Folia, eiusdem cum caule, coloris, dilute viridis, eodemque modo, viscido - villosa, non crassa, neque rigida, potius aliquantum tenera, & subtilia, tactui certe mollia, flexiliaque. Radicalia copiosa, longe petiolata, subrotunda, quandoque & subovata; rarius, ex decedente eorundem basi a petiolo, velut obtuse subcordata, attamen semper integra, & per oras ferrata. Caulina, dempto uno, alterove ex infimis, & ipsis petiolatis, reliqua sessilia, semiamplexicaulia, auriculis liberis, oblongo - subovata, & fere ovato-lanceolata, alterna, integra, ferrata, villosa, viscida. Odor flori modicus, non inamœnus, radici nullus. Semina oblonga, striata, ex pube villosula, pappo sessili simplice, piloso, tam in semisfoculis radii fæmineis. quæ in hermaphroditis disci.

Atque

Atque hæc ea demum est planta, quæ jam Clusii, Johannisque Bauhini tempore (ut hic ipse attestatur) a montanis pastoribus Rupricaprarum radix adpellabatur. Sane in Canalenfi Valle Pontebæ, Tarvisique, atque in Rabl etiam, existens, cum ex Rupicaprarum Venatoribus sciscitarer, *Gämswurz* ane nossent? probissime, uno affirmabant omnes ore; cumque eorundem verbis diffidens, ad me, ut adferrent, rogarem, non aliam, quam hanc, & ipsi iteratis adtulerunt vicibus. Supereſt, ut jam & de Synonymia ejusdem dicam aliquid. Et miratus profecto non parum sum, stirpem adeo graphice, & a Clusio, & ab Joh. Bauhino locis citatis, nec minus vere descriptam; tamen nec a Linnæo, nec ab Hallero, Jacquinio, Allionio, atque Scopolio, inter Synonyma Arnicæ Scorpioidis, recensitam esse! Linnæum, qui legitimum ex Lobelio, Lugdunensibusque adtulerat synonymum, ane forsan absterruit, quod unicam duntaxat in Clusiana figura viderat florem? Levis hæc ratio momenti mihi quidem videtur esse; quando vera hæc Rupicaprarum radix æque frequenter monoflora, ac multiflora est; & radice semper dulci glyzyrrhizæ, seu polypodii vulgaris; ut nil de eo dicam, in Clusiana figura, non integram certe exhiberi plantam, sed partes non nisi ejusdem summum scilicet floriferum caulem, tum radicem cum ejusdem foliis. Jacquinii, quam Vol. 4. Floræ austriacæ Tab. 349. pingi fecit plantam, in natura, ut dicimus, vidi; estque vera Scorpioides Linnæi; ut, quod in eo minus probem, aliud non sit, quam, quod transversas, annularesque radices futuras, aut, si vis, rugas, nec decumbentes nec sursum versus imbricatas, verbo, admodum debiliter expressit; tum, quod Hallero, Scopolioque pro Doronico Austriaco secundo, Doronicum Austriacum tertium ex Clusio, & ipsa synonymum Arnicæ Scorpioidis L. adaptarit, quæ planta etsi tamquam Rupricaprarum radix ab Alpicolis vocetur, tamen vel Clusio & J. Bauhino attestantibus ab altera illa Rupicaprarum radice, plurimum diversa est. Ve-

nia in hoc , tanto dignus magis , quod synonyma Arnicae Scorpioidis vel apud primos rei herbariae scriptores perquam adhuc intricata fuerit , nec umquam satis extricari potuerit , non visis singulis Doronicorum Clusianorum speciebus.

LXXVI.

ARNICA GLACIALIS.

Arnica foliis alternis , repando - subdentatis , caulinis sessilibus , lanceolatis ; radicalibus rotundato - ovatis , petiolatis ; radice oblique adscendente , subdulci , futuris transversis , sursum decumbentibus imbricata.

Doronicum austriacum tertium. *Clus. pan. p. 520. fig. 521.*

Doronicum quartum styriacum. *Clus. hist. pag. XVII.*

Doronicum folio lato , flore magno. *J. Bauhin. Ill. Part. I. pag. 17. fig. p. 18.*

Et si stirpis istius neque historia penitus ignota sit , nec icon demum desideretur ; quia tamen paucissimis adhuc visa est , & a pluribus , ut paulo dixi ante , cum Arnica Linnæi Scorpioide confusa , aut certe commutata fuit , operæ judicavi pretium , eandem minutatim magis , quam id Clusius præstitit , describere , qualisque in summis altissimarum Carinthiæ , & Tyrolis alpium jugis conspici soleat , hic edicere . Et quis id vitio mihi det , si , quas magno legi labore per Norici alpes plantas , cum erudito communicem orbe præprimis , cum eæ , nec notissimæ passim sint , nec ab aliis , quibus genere proximæ sunt , satis distinctæ . Enimvero quis , qui Doronicum austriacum tertium numquam viderit adhuc , illud a sibi non admodum dissimili Doronico austriaco altero , sive ex Johanne Bauhino , sive ex Clusio ipso , distinguat satis ? Tamen non habitatione solum ; sed natura ipsa , quam certissime , utque una ab altera differunt specie . Verissime namque , ut jam Clusius asse-

ruerat, multo, quam Scorpioides illa, Arnica hæc, non plerumque solum, sed semper humilior est; spithamæ affecutam altitudinem apud eos vidi numquam. An id major alpium nostrarum, præ austriacis illis, styriacisque, elevatio facit? Soterios Gasteinii aditurus fontes, qui Taurerum Malnizensem, vulgo *Nassfelder Taur*n, transcendit, confinia utriusque, Austriaci & Salisburgensis, status, ubi attigerit, non poterit non, rupes inter, in raram hanc offendere plantam, quam glaciale dixi, quia eo potissimum inveni loco, qui æternis omnino proximus est nivibus, maximaque & ipse anni parte nivibus consepultus albet. Consimilibus pariter vegetat locis in excelsis alpium Marenwaldensium jugis haud procul Leontio; sed nuspiam facile copiosius, quam in prærupto, maximeque arduo Tischkopf, Flitschensem inter, & Rablensem valles, in ea calcarearum alpium catena, quæ inde a Terglon, per Mannhartum & Seekopf, tum Trügl & Polizen, Pontebam & ultra protenditur, *Gämsengebirg* vulgo dicta.

Radix illi oblique adscendens, teretiusecula, multis annulata circellis, qui transversæ, atque rugularum instar (sursum, ut in Scorpioide, imbricarum) tantisper elevati sunt, squamulis semitabidis fuscescentibus veterum foliorum operti. Hæc eadem, jam simplex, alias bi- & triceps etiam, multis inferne jubata fibris crassiusculis, filiformibus, extus, ut dixi dilute fuscescens, cæterum alba; saporis, mihi quidem fatui, nec nisi summum subdulcescentis, fere tamen absque amaritie; sed neque Clusius ejusmodi meminit, qui, ut peculiariter commemoraretur, dignus videbatur. Caulis nostris in alpibus nunquam spithameus, semper simplicissimus, & apice monoflorus; multo firmior, rigidiorque illo Arnicæ Scorpioidis; fæctum ego, nec nisi ipso sub flore terminali inanem inveni; cæterum teretem, ex striis impressis angulosulum; basi rubescentem, inde saturatius virentem, villisque undique

ex-

exstantibus hirsutum. Folia caulina pauca, alterna, crassiuscula, non mollia, firmisscula imo, plana, lanceolata, plerumque repando-subangulata, tamen etiam quandoque plus minusve dentata, villosa, subviscida, sessilia absque auriculis baseos; infimum etiam petiolatum. Radicalia complura, caulinis cum proportione similia, sed petiolata semper, & rotundato-ovata, atque ob secedentem interdum utrinque a petiolo, folioli basin, velut subcordata. Flos terminalis, magnus, atque eo etiam Arnicæ Scorpioidis, respectu parvitatis caulis, major. Calyx patens, imbricatus, squamis foliaceis, lanceolatis, villosis, duplicis præcise seriei, ligulas radii haud æquantibus. Corollæ saturatissime flavo-aurantiacæ; in disco hermaphroditæ, tubuloso-quinquedentatæ; staminibus quinque exiguis capillaceis albis; antherarum cylindro aurantiaco; stylo albo, antheris subæquali stigmate exserto, bipartito, aurantiaco; lacinulis compressis, recta divergentibus. Corollulæ radii ligulatæ, fæmineæ, calyce longiores, patentes; tubulo brevissimo, terete, angusto, albo, extus villosulo; ligula limbi lineari-lanceolata, striata, apice trifida, saturate aurantiaca, nitoris experte; antheris castrata filamenta in iis nulla; stylus & stigma, ut in hermaphroditis disci. Receptaculum hemisphæricum, nudum. Semina tam disci, quam radii oblonga, striata, ex pube villosa, & pappo sessili simplice piloso coronata. Odor peculiaris nullus. Stirpem hanc Hallerus non novit, etsi ad Arnicam Scorpioidem L. ex Clusio citaverit; sed perperam; citandum enim erat Doronicum Austriacum alterum. pan. p. 519. Et citaturus id sane fuisset, nisi illud jam N. 67. minus recte inter synonyma Senecionis Doronici L. retulisset. Quomodo namque planta, cui femina sunt villosa; folia subrotunda, mollia, viscida, & radix dulcis gustu fere glycyrrhizæ, cum planta stabit seminibus nudis, foliis crassis, firmis, lanceolatis, & radice dulcedinis experte?

LXXVII.

ARNICA DORONICUM.

Arnica foliis variter repando-subdenticulatis, subintegerrimis, alternis, oblongis, subsessilibus; radicalibus longe petiolatis; radice subgeniculata, dulcedinis experte.

Doronicum minus, primum austriacum. *Clus. pannon. p. 517. fig. p. 518.*

Doronicum II. austriacum I. Clus. hist. p. XVII.

Doronicum folio longo hirsuto. Joh. Bauhin. T. III. Part. 1. pag. 19.

Jacobæa montana, croceo amplo singulari flore; spathulæ folio. *Barrel. p. 98.*

N. 1088. fig. 265.

Arnica Doronicum. Jacquin. flor. austr. vol. I. pag. 57. tab. 92.

Arnica foliis alternis ovatis integerrimis. Haller. hist. stirp. helvet. T. 1. p. 38. N. 91.

Arnica Clusii. Allion. flor. Pedemont. T. 1. p. 205. N. 745. Tab. 17. fig. 1. & 2.

Non alius utilior omnino fructus ex genuinis provinciæ cujusque plantarum iconibus, quam ut ne inutiliter earundem multiplicentur species. Hoc si de illis verum est plantis, quæ non nisi humilibus vegetant diversarum regionum in locis; de iis certe longe quam verissimum, quæ hominum fugientes consortium, ultimis modo in jugis excelsarum, vereque ætherearum alpium suas fixere sedes, rarissimæ. Quis non, novellus Botanices alumnus, *Arnicam Clusianam Allionii* ex summis *Allobrogicarum alpium* culminibus cum viderit, diversam a *Barrellierii Jacobæa montana spathulæ folio Appeninorum?* aut & ab helvetica *Scheuchzeri*, *Hallerique ex Albula Rhætorum Arnica* dixerit? Quis iterum eas omnes tres, & *Doronicum præterea minus Clusii*, non nisi unam eandemque pronunciaverit stirpem? sic tamen apud Hal-

lerum, & Jacquinium, magnos artis magistros; sic inquam Dyckius, sic Allionius, qui nimis quam variabilem in Pedemontio, & Tyroli viderunt, censuere! Longe a me sit, tantorum fidem autoptarum in dubium revocare. Liceat tamen & Carinthiacam quoque varietatem, intermediam inter extremas Barrelierii & Allionii, proximam Scheuchzerianæ helveticæ, tum & Clusianæ ex Etschero, liceat eam, inquam, qualis in Leontinis alpibus, summoque Pontebanarum alpium Trügel, crescit, exhibere. Altiore ea est caule, minusque firmo & rigido, quam ille Arnicæ glacialis; sed tamen & multo humiliore simul, & æque molliter herbaceo, ac ille, quem Arnicam scorpioidem habere vidimus. Sex, septemve, aut & octo circiter attingit is pollices, teres, striatus, fistulosus, flecti facilis, hirsutus, dilute viridis, semper monoflorus tantum. Folia per eundem pauca, tria quaternave, eaque alterno situ ordinata, & ipsa dilute virentia, non firma rigidave, imo mollia, flectique facilia, & hirsuta. Illa ego nec tam angusta, & linearia apud nos, ut Barrelierius in Appenino, sed neque tam ampla, fortiaque, & magnis caulem auriculis amplexantia, ut Jacquinius in Austria, vel Allionius in Sabaudia magnis ultra oras exstantibus circumscripta dentibus, inveni. Carinthiacæ stirpi oblongo-sunt subovata, æqualiter fere a lanceolatis, & ovatis participantia, integra, & ne integerrima omnino sint semper, rariter per oras sparsi, remotique ab invicem faciunt denticuli. Cæterum, si infimum caulis folium vere petiolatum demas, reliqua aut omnino sessilia, aut subsessilia, in petiolum velut decurrentia, basin versus nonnihil angustata, nullis tamen auriculis liberis caulem amplectentia, semper contra, illa, quæ ipsa de radice enascuntur folia complura, longiore hirsutoque nituntur petiolo, reliquis cætera, cum proportionem, similia; primordialibus modo, magis non nihil rotundatis. Flos terminalis, isque unicus apud nos semper; parum aut nihil ab eo Arnicæ scorpioidis diversus, nunc saturatius, nunc minus saturate flavo-

aureus. Calycinorum foliolorum ordines duo præcise; foliola ipsa lanceolata, integra, hirsuta, patentia, radio floris breviora; exterioribus basi tantisper gibbis. Corollæ disci hermaphroditæ tubuloso-quinquedentatæ; radii fæmineæ, ligulatæ, tri- aut bidentatæ etiam; harum tubulus extus villosulus, nulla tamen antheris destituta stamina; in iis vero stamina, antherarumque cylinder, ut in Glaciali aut Scorpioide. Idem de stylo, stigmatibusque corollarum omnium intellige. Radix perennis horizontalis, plus quam anserini calami crassitudine, teretiufcula, rugis annularibus subgeniculata, comata inferne funiculis teretibus crassiusculis fibrosis, extus fusco-nigricans, an a luto duntaxat adhærente? intus alba; dulcedinis expers.

Illud adhuc subtexendum hic habeo: Plantam hanc Linnæo cognitam fuisse nunquam; quo non obstante, eandem tamen ex Clusio ad Senecionem suum Doronicum citavit. Fecit ea viri autoritas, in Botanicis summa, ut error subinde iste, & in Elenchum Kramerii, & in Jacquinii Enumerationem etiam subintraret. Primus, quem erronea hæc synonymia adverterit, Jacquinus fuit; correxitque in flor. Austr. Vol. I. p. 57. eandem, substituto pro Senecionis Doronici (qui in Austria inventus nondum fuit) nomine, eo Arnicæ Doronici. Sed neque Doronicum radice dulci C. B. neque Doronicum III. Austriacum II. Clusii hist. XVII. inter synonyma Senecionis Doronici Linnæi pertinent (ut tamen, inscio me, factum est, in Appendice Vol. V. floræ Austriacæ) verum, uti paulo dixi ante, ad Arnicam scorpioidem L. Hæc eo duntaxat dicta sine, ne ex erroneis citationibus alpinæ confundantur, aut & permutentur plantæ.

LXXVIII.

CORTUSA MATTHIOLI.

— Cortusa calycibus corolla brevioribus; foliolis involucri lanceolatis ferratis; foliis radicalibus petiolatis reniformi - multifidis, ferratis.

Cortusa calycibus corolla brevioribus. *Linn. Sp. Plant. p. 206. N. 1.*

Sanicula montana. Item Cortusa Matthioli. *Clus. hist. pag. 306. & 307.*

Cortusa. *Joh. Bauhin. III. P. 2. p. 499.*

Caryophyllata Veronensium. *Lobel. Observ. p. 397.*

Cortusa Matthioli. *Dalechamp. p. 1269.*

Sanicula alpina. *Tabernæm. p. 248.*

Cortusa calycibus corolla brevioribus. *Gmel. Flor. Sibir. Tom. 4. p. 79. N. 23.*

Allatum mihi unicum modo elegantissimæ specimen stirpis, non potui non illico, ut erat, pingendum curare. Radice est perenni, brevicula, terete, crassiuscula, extus fusca, copiosissimis undique, longissimisque, & pene capillaribus, comata fibris concoloribus. Ex ea, plurima inter folia & scapi quoque recta assurgentes, duo, forsan & tres interdum? progerminant, spithamam alti. Sunt ii teretes, saturate virides, aphylli, villis exstantibus undique obsiti albidis, apice umbelliferi. Involucro quadri- aut quinquephyllo, foliolis lineari - lanceolatis, ferratis, planis, saturate viridibus, villosis. Flores septem, aut octo (forsan & plures quandoque?) longe pedunculati, simplices; pedunculis involucrum longe superantibus, inæqualibus, teretibus, villosulis, demum calvis, primum nutantibus, tandem erectis. Calyx monophyllus, tubuloso - turbinatus, semiquinquefidus, erecto-patens, viridis, villosulus, laciniis lanceolatis, dorso striis elevatis tribus, demum calvescens. Corolla rotata, calyce duplo major, tubo brevi, albo, in-

intra calycem abforpto; limbo quinquepartito, eleganter dilute rubro, tandem expallescente, laciniis ovato - rotundatis integerrimis; fauce pervia, rotundato - subpentagona, alba. Stamina quinque brevissima alba, internæ tubi corollæ parieti infixæ; antheris oblongis, flavis, faucem non superantibus. Germen ovatum, nudum. Stylus albus, corollis longior; stigmate simplice oblongo, crassiusculo, rubello. Capsula ovato - oblonga, calyce altior, fusca, nuda, unilocularis, apice in quinque dehiscens valvulas, polysperma. Folia tantum radicalia, sat viridia, superne etiam nitentia, longe petiolata, utrinque una cum petiolo villis exstantibus hirsuta, demum calvescentia, circumscriptione ampla, rotundata, reniformi - multifida, aut & cordato - subpalmata, lobis inciso - ferratis. Odor tenuis, suavis, mellitus.

LXXIX.

DIANTHUS SYLVESTRIS.

Dianthus calibus subunifloris, squamis calycinis subovatis brevissimis; corollis crenatis; foliis angustissimis, rigidis, subulatis, supra fulcatis.

Frequentissima hæc Dianthi species undique apud nos est calcareis in montibus, solo duro, nudo, cretaceo - sabuloso, soli identidem exposito, ab eoque pene exusto, sterili. Sic in montibus illis prope Ponewitsch Baronis Wolkenberg in Carniolia, tum in M. Utošek prope Pillichgraz; in iis Vallis Rablenfis; denique & in iis Vallis Canalenfis &c. Altiores vix unquam vidi, quam trium, quatuor, aut quinque pollicum; plerumque erectum, aut certo suberectum; centenos inter, nonnisi unum alterumve biflorum, & rarissime omnino triflorum. Uno duntaxat, quod miratus sum, loco Montis regii Rablenfis, gigantæum inveni, caulibus cubitalibus bi - & trifloris;

& tamen eadem in valle prope fodinas calaminare, abundantissime, ut alibi, pigmæum. Color illi non glaucus aut cæsius, sed gramineo - viridis; flos constanter inodorus, & saturate ruber; folia angustissima, sicca, rigida, omnino subulata nisi superne sulco exarata essent lineari. Synonyma autorum addidi nulla, quia perquam esse comperi difficile, Dianthorum quorundam species, ex eorundem datis characteribus rite ordinare; & quia, nisi me fallant omnia, Diantho plerique caryophyllo Linnæi accensebunt, qui ab eodem mihi non parum diversus esse videtur tamen; cum plerique, qui caryophyllum describunt (Seguier, Haller, Scopoli. Flor. Carn. I.) rosea eidem petala, & caulem foliaque dant glauca. Sylvestrem certo certius credidissimè esse caryophyllum humilem, flore unico Caspari Bauhini, nisi synonymum hoc a Linnæo quidem ad Dianthum arenarium, ab Hallero contra ad Dianthum caryophyllum, qui inter se diversi sunt, citatum fuisset. De hoc utcunque sit : radix Diantho meo sylvestri est perennis, atro - purpurascens extus, calamo anserino gracilior, dempta regiomontana varietate, lignescens, teretiùscula, vage brachiata, radiculisque compositis fibrata, versus terræ superficiem multa in capita divisa, e quibus singulis integer foliorum radicalium cespes effunditur, cum uno aut aliquot cauliculis. Ea folia per quam sunt angusta, vix dimidiam lata lineam, pollicari aut circiter longitudine, subulata, sulco lineari supra exarata, arcuatim patentia, gramineo - viridia, non mollia, sed rigidula, tactui etiam fere scabriùscula, & subpungentia, per oras microscopice ciliata. Caulis subquinquepollicaris, nudus, colore foliorum radicalium, tandem subpurpurascens, articulis 3 - 5 foliis ad genicula tantum oppositis, basique connatis, radicalium cum proportionem similibus, erecto - patentibus. Flos plerumque unicus, terminalis, pedunculatus, raro ramulus simplex alter ex supremo geniculo. Calyx cylindræus, breviter apice quinquedenticulatus, nudus, subtilissime striatus, basin versus

lus purpurascens, cæterum dilute virens, squamarum oppositarum paribus binis basi obseptus; suntque eæ brevissimæ, foliaceæ, ovato - rotundatæ, cum acumine in apice exiguo, obsolete aquosæ rubedinis tinctura suffusæ. Corolla pentapetala; petalis obovatis, longum in unguem decurrentibus; ungue calycis altitudine, albo, limbo calycis subduplo, patente, apice acute crenato, saturate rubro. Stamina decem calyce, non corollis longiora, exserta; filamentis albis, antheris pallide cinereo - cærulescentibus. Germen oblongo - ovale, nudum. Styli duo albi calyce altiores, divergentes. Stigmatibus acutis recurvis. Odor constanter nullus; sed neque macula discolor, aut pubes, villusve ad petalorum faucem ullus.

LXXX.

CARDUUS ACAULIS.

Carduus acaulis, calyce glabro. *Linnæus Sp. Plant.* p. 1156. *N.* 26. *Gerard.*

Gallopr. p. 180. *N.* 14. *Leers. Herborn.* p. 175. *N.* 630.

Kleine Eberwurz. Bock vulgo Tragus. p. 322.

Chamæleon albus. Cordus. p. 50. *b.*

Carduus acaulis septemtrionalium. Lobel. Observ. p. 480.

Chamæleon albus foliis filybi. Dodon. Pempt. p. 728.

Chamæleon exiguus. Dalechamp. p. 1455.

Carlina minor purpureo flore. Clusius. hist. p. CLVI.

Chamæleon exiguus Tragi. Joh. Bauhin. III. p. 62. *fig.* p. 63.

Carlina montana minor acaulos. Barrelier. p. 87. *N.* 967. *Icon.* 493.

Cirsium flore acauli. Haller. hist. stirp. helv. Tom. 1. p. 77. *N.* 178.

Cirsium acaulon. Scopol. Flor. Carniol. 2. Tom. 2. p. 131. *N.* 1010.

Maxima in copia in pascuis herbidis apricis montanarum acclivitatibus prope Zirknizium Carniolæ, tum prope Laſchitz inter Auersberg & Reifniz. Iterum in collibus apricis Stalzerberg, Riegerberg; Hasenfelderberg districtus Gottscheviensis. Denique in montanis herbidis dum ex Laas & Schneeberg Comitum Lichtenberg versus Wagenfeld & Tſchuber in Croatiam itur.

Radix perennis, teretiulcula, brachiata, extus nigro - fusca, intus alba & odorata, sat crassa, & magna interdum (prout nempe jam plures habet annos) integrum foliorum spithamaliū, per terram in orbem stratorum, effundit cespitem, cum flore centrali magno, & erecto, caulis, ut credi posset, experte; re tamen vera minime acauli; caulem imo semper aliquem, sed adeo breviculum habente, qui ne calycem quidem, minus totum adæquet altitudine florem. Et hæc communissima passim planta est, circa Augusti medium florens. Serius nonnullos vidi, & alios præterea duos, tresve monofloros caules, eodem de radicis centro proferre. Horum caules florum, quos laterales dicere consuevi, non æque, ac centralis, exigui, aut nulli, tres imo ad quinque longitudine æquant pollices, ac quanti quanti sunt, in latera decumbunt, per terram & ipsi strati, terminali duntaxat flore erecto. Majusculi, aut nonnisi exigui caules, crassitudine semper sunt digiti auricularis, cæterum teretes, striati, inermes, villosi, sive verius ex filis araneosis lanuginosi; foliis item semper aliquibus sparsis obsiti. Caulina hæc folia sessilia, nec tamen per caulem sunt decurrentia, multo radicalibus breviora, & angustiora; ex iis nonnulla linearia, integerrima, perquam angusta, alia oblonga sinuato - pinnatifida, pinnulis circumscriptione quidem subrotundis, at simul lobato - quinquangulis, & crispis, lobis acutis, per oras spinosociliatis. Folia radicalia magna, spithamam etiam longa, prostrata, pinnatifida,

fida, pinnis lobato - crispoque - septem - quinque - & triangulis, lobis ovato-acutis, margine spinoso - ciliatis. Omnia univérse folia supra sunt nuda, & saturate gramineo - viridia; subtus pallidius & aquosè virentia, villis five filis araneosis lanuginosa. Calyx ovato - oblongus, imbricatus squamis oblongo - ovatis, acuminatis, nudis, lævibus, viridibus, apicem versus rubentibus, integerrimis, cuspidula patente, non tamen spinosa, sed innocua mucronatis. Corollæ innumeræ, æquales, calyce duplo longiores, tubulo lineari longo, albo; limbi parte inferiore oblongo - urceolata rubra, superiore quinquepartita, laciniis longis filiformibus, angustissimis, erecto - patentibus, itidem rubris. Stamina filamenta quinque, capillaria, brevia, alba, villosa. Cylinder antherarum ruber; polline albo. Stylus longissimus, albus; stigma exsertum rubrum, bifidum, laciniis simplicibus erectis, parallelis. Receptaculum villosum. Semina nuda, coronata pappo sessili, plumoso, admodum longo.

LXXXI.

ARENARIA POLYGONOIDES. Tab. 15.

Arenaria foliis linearibus; caulibus procumbentibus; pedunculis bifloris, terminalibus, erectis; calycum subviscidorum foliolis enerviis.

Sagina ramis erectis bifloris. *Linn. flor. lapp. p. 118. N. 158. Oeder. flor. dan. fasc. 1. Icon. 12.*

Alfine polygonoides, foliis brevibus, flore albo. *Seguier. Veron. III. pag. 177. N. 7. Tab. 4. fig. 1.*

Alfine foliis linearibus, obtusis; calycibus viscidis. *Haller hist. stirp. helv. Tom. 1. p. 382. N. 863.*

Stellaria ciliata. *Scopoli. fl. carniol. 2. Tom. 1. p. 315. N. 536. Tab. 17.*

Stellaria biflora. *Gunner. flor. norveg. Tom. 1. pag. 45. N. 91.* præcise obcitatum Oederi Iconem.

Miratus fuisset, alpinam si apud Linnæum haud invenissem plantam. Vidit eandem tamen iteratis per Lapponum alpes vicibus; sed examinare curiose characterem neglexit in alpibus; exinde haud amplius perfecta habere potuit specimina. Fluctuans itaque, cui potissimum adgregaret generi? non nisi ad tempus, inter saginas illi concessit locum. Maluit dein, cum svecicam primum vulgavit floram, ad Möhringias, nescio cur? relegare; tandemque, & in speciebus plantarum, & in altera floræ svecicæ editione, stellariam dixit bifloram, aut cum isthac certe confudit; qua demum ex ratione? ob petala, non equidem, ut in stellariis, bifida, sed, ut inquit, emarginata. At ratio hæc, utique non nisi fugace, tumultuaria, & absque debito in alpibus Lullensibus examine facta nititur observatione! Pertinuit deinceps error iste eo, ut & Oederus, & Gunnerus Lullensem plantulam eodem, quo Linnæus, Stellariæ bifloræ adpellarent nomine. Mihi, ut verum fatear, numquam hoc eruditissimi hujus Episcopi synonymum citatum fuisset isthuc, nisi prædictam Oederi iconem, tamquam plantulæ suæ prototypon adduxisset is ipse. Maluissem fere ego præ hac ejusdem stirpe, aliam, quam in altero norvegicæ suæ flore tomo arenariam norvegicam vocat, hic citare; at quoniam de ovatis sive & ovato-lanceolatis loquitur foliis, quæ plantæ meæ linearia sunt, subticenda ea fuerat, relicto desuper aliis judicio. Cespitosa & hæc, una de radice, est planta. Annuam haud dubito esse; nihil enim, ex quo perennem suspicer, habent sive numerosi quaquaversum decumbentes, sed tamen teneri semper, caules; sive gracilis, e qua una omnes late diffunduntur, radix. Longiuscula est, & fere ipsis, quos egerminat, longior caulibus, teres, nuda, gracilis, duas vix lineas crassa, fibris

bris & ipsis fibrillosis, rariter sparsis, velut brachiata, alba, extus tamen torpidam in flavedinem languens; verius multicaulis, quam multiceps. Caulium cespes in orbem diffusus undique per rupestre, sabuloso-calcareum solum, vel eminus jam, læto suo se prodit virore. Li caules ad tres quatuorve etiam se non raro in longum tendunt pollices, ne dimidiam crassi lineam; at quanti quanti, per terram strati decumbunt, ramulis duntaxat, quos non paucos singuli, sed breviculos fere habent, e procumbenti velut paulum erectis; vere, ut egregius dixit Seguierius, polygonoides, siquidem e perquam multis singuli articulati geniculis. Ad unum circiter a radice pollicem omnes ii sunt, una cum geniculorum foliis, exaridi, scariosi, duriusculi (solo perennitatis plantæ iudicio, an sufficiente?) straminei coloris, inde virides, flecti, & tangi faciles, teretes, nudi, læves, velut subviscidi; foliis obfiti plurimis, sed non nisi ad brevium articulorum genicula oppositis, & connatis, linearibus, subpulposis, obtuse acutiusculis, supra planis, subtus tereiusculis, enerviis, ad bascos latera microscopice ciliatis, ciliis albidis, deciduis. Ramuli per caules sparsi, breves, axillares, erectiusculi, aut pure foliosi, aut simul & apice floriferi. Flores tam in caulibus, quam ramis terminales; pedunculo interdum monofloro, sed plerumque bifloro; semper admodum gracili, ne capillarem dicam, subtiliter villosulo, ad aliquam a basi distantiam foliolis duobus oppositis, ovato-lanceolatis instructo, intra quæ aut unicus, ut dixi pedicellus pubens aphyllus & monoflorus, aut certe duo enascuntur, subæquales, quorum ille aphyllus, hic duobus itidem paulo sub flore obseptus est foliolis exiguis oppositis, sessilibus. Calyx pentaphyllus, corollis brevior, subviscidulus; an & subpubescens? foliolis ovato-lanceolatis, subpulposis, glabris, intentibus, enerviis, margine tenui albido, submembranaceo cinctis. Corolla alba, pentapetala, patens. Petalis oblongo-ovalibus, integerrimis, brevi unguiculo insidentibus. Stamina decem caly-

cis longitudine, alternis brevioribus; filamentis subulatis albis; antheris albidoluteolis. Germen globosum, nudum; styli tres, albi, stigmatibus simplicibus. Capsula ovato-oblonga, unilocularis, quinquevalvis, valvulis duriusculis. Semina aterrima, nitentia, reniformia, hilo albido. Odor nullus. Frequens in Lithopolitanis supra sanctos Primum & Felicianum alpi-
bus, tum in alpe Villacensi, via qua ex Bleyberg adscenditur; denique
& in Leontinis.

LXXXII.

ARENARIA RECURVA. Tab. 16. fig. 1.

Arenaria foliis lineari-subulatis, fulcatis, recurvis, secundis; caulibus procumbentibus; pedunculis subbifloris, terminalibus, erectis; calycibus striatis.

Alpine foliis fulcatis, recurvis; radicalibus linearibus, congestis, caulinis lanceolatis. *Haller. hist. helv. N. 868.*

Ex Leontinis alpibus possideo, ubi magnis, una de radice lignosa, cespitibus vegetat perennis. Scriptorii crassitudine calami radicem illa habet, externe fuscam, albam interne. Ea spithamam interdum longa est, teres, radiculis sparsim obnupta, lenta, in lignum denique abiens perennans, ac ad terræ superficiem adeo copiosam caulium multitudinem effundens, ut paniculato-cauliferam non immerito dicas; & qui ex ea tam caulium quam foliorum farragine exoritur cespes, in tumulum assurgat. Languent per terram strati veteres superiorum annorum caules, ramosi, suis spoliati foliis, & ipsi lignescentes, novos quotannis novosque agentes cauliculos, ex decubitu velut suberectos. Multo hi illis teneriores sunt; tamen & ipsi ramulosi,
tere-

teretes, nudi, læte virentes (nisi exsiccatione glaucescant?) e pluribus, brevibusque geniculati articulis; foliis ad geniculi cujusque nodulum obfiti binis, oppositis, sessilibus, connatis, lineari-subulatis, sulco longitudinali superne exaratis, ac in unam omnibus recurvis partem. Flores tam in novellis caulibus, quam eorum ramulis (nisi quidem pure foliosi hi sint) terminales; e pedunculo scilicet proprio, admodum tenero, longiusculo, villosulo, basi, ac circa medium pari foliolorum lineari-lanceolatorum, oppositorum, & sessilium instructo, jam unifloro duntaxat, jam rursus bifloro, nullo fere cum discrimine; quodsi bifloro, tum & pedicellorum altero foliolis, ut dictum, binis oppositis media in longitudine stipato. Calyx pentaphyllus, erecto-patens, dum in stellam denique explicetur: foliolis lanceolatis, striatis, villosulis, corolla brevioribus, margine exalbido cinctis submembranaceo, persistentibus. Corolla pentapetala, nivea, calyce major, petalis oblongo-obovatis, integerrimis. Stamina decem, calycis longitudine, alternis tantillo brevioribus; filamenta subulata, alba; antheræ aquose lutescentes. Germen in calycis fundo sessile, ovatum; stylis tribus, albis, staminum altitudine stigmatibus simplicibus incurvis. Capsula oblongo-ovalis, unilocularis, quinquevalvis, polysperma. Odor nullus.

LXXXIII.

ARENARIA CILIATA. *Tab. 16. fig. 2.*

Arenaria foliis oblongo-obovatis, subpetiolatis, ciliatis; corollis calyce majoribus; perianthii foliolis lanceolatis subnervosis.

Arenaria foliis ovatis ciliatis acutis. *Linn. sp. plant. p. 608. N. 15. Gerard. Galloprov. p. 405. N. 8. Oeder. fasc. 6. icon. 346.*

Hh 3

Alfine

Alfne serpilli folio, multicaulis, & multiflora. Seguiet. veron. I. p. 420.

N. 9. Tab. 5. fig. 2.

Arenaria foliis ovatis nervosis ciliatis acutis. Gunner. flor. Norveg. Tom. 2. p. 141. N. 1078.

Nihil obmurmurare velim celeberrimis Hallero, & Gerardo: præprijis ubi de plantis agitur, non ejusdem duntaxat generis, sed & specificis, ita proximis, notis, ut non nisi difficillimum sit asserere, eas non unicam præcise constituere speciem; & quam maxime arduum, veros inter utramque (si duas reapse efficiant species) specificæ diversitatis definire characteres. Multicaulem, a Ciliata, distinxerat Linnæus Arenariam, sed neutram Suecia habet. Ex siccis itaque specificas adumbravit notas speciminibus. Nihil inter utramque diversitatis Hallerus, nihil & Gerardus, agnoverunt. Mihi non colore solum, & natura, verum & pauculis præterea foliorum, calycisque differre visæ sunt notis; an omnino ejusmodi, quæ ad distinctas duas sufficiant species? proposita utriusque icone aliis dijudicandum relinquo. Radix gracilis, teretiuscula, perennis, sublignescens, fibrillis comata, extus fusca, superne in viticulas, sub telluris superficie diffusas, & prorepentes, divisa, singulisque e viticulis ad terræ superficiem, copiosum plurimorum caulium proferens cespitem. Caules de more istius gentis, novis quotannis ramulorum, itidem caulescentium, incrementis aucti, basi procumbunt, erectis duntaxat novellis illis foliorum ramulis, pedunculisque florum terminalibus; suntque teretiusculi, primo tenui pubentes villo, tum eo dejecto nudi, foliolorum pari ad quodvis articulorum (quorum plurimis constant) geniculum stipati, pedunculoque prætenui mono- aut plerumque bifloro terminati. Folia omnino iis serpilli affimilia, nempe oblongo-ovata, apice obtusiuscula, basin versus angustata, ac velut in petiolum decurrentia, talia plane, ut ea ma-

ximam partem Seguierius expressit, firmisscula, integerrima, laxè per oras ciliata, gramineo-viridia, cæterum plana, nuda, enervia, subtus præcise rachi dorsali non nihil elevata, bina & bina semper opposita, ac basi circa caulis geniculum connata. Pubem, præter marginis cilia, observavi in iis nullam; sed neque, dum adhucdum vigent, scabritiem ullam, scabritie tamen, postquam deficcata fuerint, exasperata microscopio videntur, ob inæqualiter credo introlabentem modicam, qua constant, pulpositatem. Pedunculi floriferi terminales perquam tenues, semper ex pube villosuli, jam monoflori duntaxat, plerumque tamen biflori; foliolis, e quorum centro communis, aut uterque, dum bini sunt, exoriuntur, quæque posteriore hoc in casu, eorum alterum circa mediam ejusdem altitudinem stipant, lanceolatis, apice acutiusculis, margine & ipsis ciliatis. Flos major, quam in Arenaria multicaule, dum nubilus, ut ita dicam, adhucdum est, & clausus, ovato-acuminatus, apice fere adunco, & nutans, plena in florescentia erectus, patentissimus. Calyx pentaphyllus foliolis oblongo-lanceolatis, læte virentibus, margine albente cinctis, basi utrinque ciliatis, cæterum nudis, & subnervosis, nam præter carinulam dorfi mediam, & alia quoque utrinque nonnihil elevata, saltem microscopio observatur. Corolla calyce duplo major, alba, pentapetala. Petalis oblongo-ovatis, integerrimis. Stamina decem, calycis longitudine, alternis paulo brevioribus: filamentis subulatis, albis, antheris aquose lutescentibus. Germen superum, sessile, nudum, ovatum. Styli tres, longiusculi, albi, divergentes. Stigmatibus simplicibus, incurvis. Capsula oblongo-ovata, unilocularis, apice dehiscens in valvulas quinque. Semina multa, reniformia. Odor nullus. Habitat Leontinis in alpibus.

LXXXIV.

ARENARIA MULTICAULIS. *Tab. 17. fig. 1.*

Arenaria foliis pulposo-subcoriaceis, ovato-lanceolatis, sessilibus, ciliatis; corollis calyce majoribus; perianthii foliolis ovato-lanceolatis, subenerviis.

Arenaria foliis ovatis sessilibus acutis, corollis calyce majoribus. *Linn. sp. Plant. p. 605. N. 5.*

Alfine foliis ovato-lanceolatis, ciliatis, petalis calyce majoribus. *Haller. hist. stirp. helvet. Tom. 1. p. 386. N. 876. Tab. 17.*

Arenaria foliis ovatis enerviis sessilibus, acutis; corollis calyce majoribus. *Gunner. flor. Norveg. Tom. 2. p. 76. N. 666.*

Arenaria foliis ovatis, acutis, planis, sessilibus; corollis calyce majoribus. *Jacquin. Enumer. p. 75. N. 11.*

Nuspian facile Arenariam hanc inveni frequentius, quam in Malnizensi Austriacæ partis Taurero; tum in Leontinis Marenwaldensibus &c. alpibus, æstivis florentem mensibus. Iterum vero, ut fatear, necesse est, eam ita Arenariæ ciliatæ proximam esse, ut systematicas artis notas, quibus una ab altera distingui solet species, si consideremus, non nisi perquam sit difficillimum, eas a se invicem separare. Nihil enim fere specificorum, ut dicimus, characterum, quod in altera reperitur, desideratur in altera. Sed tamen saturatus magis in ista viror semper! Viror, inquam, in obscuram denique, vel florente adhucdum planta, abiens rubedinem! & folia, calycesque multo illis Arenariæ ciliatæ, carnosæ magis, magisque firma, & coriaceæ omnino naturæ! nullius hæc demum argumenta sint momenti? Ut ut sit; radix & illi perennis, & sublignescens, quam gracilis etiam cæterum sit; teretiulcu-

la & ipsa, fibrosisque capillata radiculis, extus fusca; caulium unica cespite efferens plurimorum densissimum, qui e decubitu assurgunt lente, exaltatis florum pedunculis extimis. Eorum pars infima scariosa, nec tamen adhuc emortua penitus, in annuis e vetere velut stipite enatis, caulibus, cauliumque ramulis reviviscit iterum. Hi vero saturate virides, & e viridi obscure denique rubentes, brevi demum pubescunt villo, dum omni tandem spolientur hirsutie, læves & teretiusculi. Folia per eos frequentia, nuspiam tamen, quam ad articulorum genicula, obvia; bina semper opposita, sessilia, connataque basi; in eo non minimum, ut video, ab iis Arenariæ ciliatæ, diversa, quod apice in aliquod tamen acumen abeant, & basin contra versus, minus, in petiolum velut strangulata, decrescant; vere ovato-lanceolata, planiuscula, glabra, fere & nitentia, integerrima, laxis per laterales margines ciliis obsita. Cæterum & in eo ab iis alterius illius Arenariæ foliis multum diversa, quod longe illis carnosa magis, magisque & firma sint, non tactui solum, sed vel visui ipsi, subpulposo-coriacea, saturatissime viridia, subtus lenissime convexiuscula, rachi dorsali media vix, nisi cum desiccata aliquantum fuerint, una cum scabritie eorundem, conspicua. Flores & in hac quoque, non nisi in terminalibus caulium, ramulorumque pedunculis simplices, aut binati. Eorum pedunculus tam communis, quam partialis, tener, teres, villosulus, stipatus basi, & media inter basin apicemque altitudine (cum nempe duo fuerint in eorum alterutro) foliolis binis ovato-lanceolatis oppositis, sessilibus, connatis, ciliatis. Calyx pentaphyllus, minus, quam in Arenaria ciliata, elongato-acuminatus; neque in flore nubili & clauso, aduncus; foliolis ovato lanceolatis, crassiusculis, subpulposo-coriaceis, e saturato virore obscure rubentibus, nudis, basi duntaxat utrinque ciliatis, cæterum margine albo membranaceo cinctis, rachi dorsali media non, nisi per desiccationem conspicua. Corolla calyce duplo major, nivea, pentapetala;

petalis obovatis, integerrimis, patentissimis. Stamina, una cum filamentis, antheris, germinibus, stylis, stigmatibus, capsulis, valvulis & feminibus, ut in *Arenaria ciliata*.

LXXXV.

ARENARIA BIFLORA.

Arenaria foliis subcoriaceis, obovatis, basi ciliatis; caulibus prostratis ramosissimis diffusis; pedunculis lateralibus subbifloris; petalis calyce longioribus.

Arenaria foliis obovatis, obtusis; caulibus procumbentibus, pedunculis lateralibus bifloris. *Linn. Mantiss. l. p. 71. N. 17.*

Alfne caule recto, prostrato, foliis ovatis. *Haller. hist. stirp. helv. Tom. 1. p. 386. N. 877.*

Frequens alpium nostrarum incolæ. Julio mense læte ubivis florentem inveni in alpibus Fladnizensibus, Ovirensibus, Taureri Malnizensibus, Spitalensibus; Folkartenfibus, Leontinis, Reichenaviensibus &c. Radix similima illi *Arenariæ* multicaulis; gracilis scilicet, teretiuscula, fuscescens, fibrosis, nec simplicibus duntaxat capillata radiculis; non eo tamen minus perennis, lenta, & sublignescens. Ex ea, quam modica etiam cæterum, plurimi tamen itidem caules, late quaquaversum diffusi, per terram strati procumbunt ramosissimi. Pubescentes aut villosulos nondum vidi, imo nudos, teretes, lentos, primum virides, tum atro-rubentes, ad quinque, sex, septemve pollices elongatos, vage ramosos, foliis perquam copiose obsitos, at tamen non nisi oppositis, simplicissimis, iis serpilli simillimis, sed parvis, rotundato-obovatis, basi exiguum velut in petiolum, utrinque ciliatum, decur-

currentibus, connato-subsessilibus, cæterum integerrimis, saturate viridibus, nudis, nitentibus, crassiusculis, firmis, subcoriaceis, præter dorsalem rachim, subtus tandem conspicuam, enerveis. Flores quam de se parvi, respectively tamen majusculi; nunquam, aut certe non nisi rarissime, ex principium caulium apice; ramulos imo laterales, sæpe admodum breves, terminant; brevibus ipsi & interdum brevissimis, infidentes pedunculis glabris, simplicissimi. Bractææ, seu foliola pedunculorum, quæ eosdem ad eorundem basin, aut cum geminati sunt, eorundem alterum in medio præterea ejusdem altitudinis stipant, foliis reliquis minora, & ipsa opposita & sessilia, non tamen obovata, aut rotunda, sed ovato-lanceolata, & acuminata. Pedunculi florigeri aut simplices & monoflori; aut bifidi, & biflori; utrumque enim æque sæpe in hac alpestrum arenariarum gente obtinet. Calyx pentaphyllus, ovatus; foliolis non rotundis aut obovatis, sed ovato-acutis, saturre viridibus glabris, nitentibus, subcoriaceis, margine membranaceo albo cinctis. Corolla calycibus duplo major, nivea, patentissima, pentapetala. Petalis non omnino rotundis, sed oblongo-ovalibus, integerrimis, brevissimo infidentibus unguiculo. Stamina decem, calycis longitudine, alternis brevioribus; filamentis albis subulatis. Antheris flavis. Germen subrotundum, nudum. Styli tres, albi. Stigmata simplicia, incurva. Capsula ovata, unilocularis, quinquevalvis, polysperma.

LXXXVI.

STELLARIA BIFLORA. Tab. 18.

Stellaria caulibus prostratis ramosissimis; ramis annuis erectis, longissime bifloris; foliis linearibus acutis, calycibusque, dorso trinerveis; petalis calyce longioribus, crenato-bifidis.

Viginti jam proxime erunt anni, quod elegantem stirpem circa Junii finem in arduo illo, præcipiteque, & rupestri, magisque adhuc ex mobili calcareo sabulo, impedito adscensu, quo ex Bleyberga, alpis conscenditur Villacensis, maxima inveni in copia. Stellariam esse, ne dubitare quidem potui; dubitavi tamen, si revera biflora Linnæi esset stellaria? ea potissimum ex causa, quod icones Seguierii & Oederi citaret, suamque præterea ex Laponicis faginem alpibus. Dubium isthoc meum tunc communicavi cum Mygindo. Rescripsit: mirari se, quod dubitarem, quando & genericus, & specificus stellariæ bifloræ character tam ex asse plantæ conveniret meæ; synonymiam ne morarer; plane enim insolitum non esse, ut in hac, & maximi quique aberraverint Viri; suasitque, ut resectis, quæ ad rem non facerent synonymis, tam bellam Noricarum alpium stirpem, sub eodem omnino stellariæ bifloræ nomine, sed ampliore illustratam paraphrasi, proponerem. Tanti ut aquiescerem consilio Viri, caulem nonnisi unicum, toto eorundem de cespite, qui densissimus est, exhibeo jam denique. Vix autem credatur, tantam caulium plus quam spithamaliū, ramosissimorumque segetem, tam modica de radice, ut re tamen vera sit, pullulare posse. Ea, utut perennis, & lenta, gracilis tamen est admodum, & teretiuscula, ex albo in dilutam languens flavedinem, pollices unum cum dimidio plus minus longa; at tam copiose persæpe capillarium coma fibrillarum obnupta, ut de eadem videas nihil, nisi harumce reseces plurimas. Prostrati, quos egerminavit alias, jacent caules, viroris, omnisque expertes succi; marasmo interiisse putes, nisi vetere de viticula, quotannis reviviscerent iterum nova recentium ramificatione caulium; qui vetulis cætera similes, sed erecti, e pluribus & ipsi articulati geniculis, in duos apice, longissime pedunculatos abeunt flores. Articulorum non eundem in omnibus inveni numerum; omnes tamen teretiusculi sunt, & læte virentes, tenera primum consiti pube, glabri tandem;

fo-

foliisque ad singulum articulorum geniculum obsepti binis oppositis, connato-fessilibus, lanceolato - linearibus, læte virentibus, integerrimis, nudis, supra planis, subtus tenerrime trinerveis, articulo proprio numquam brevioribus. Foliis his bractæe adamussim sunt similes, & colore, & ternis dorsi nervulis; ut nihilominus linearis - acuta sunt illa, sic hæ vicissim multo illis breviores, magisque respectu latecentes, nonnisi ovato - sunt lanceolatae; quaternas earum singulis respondere vidi cauliculis; binas scilicet, e quarum sinu, bini florum pedunculi assurgunt; tum in pedunculorum altero, circa mediam ejusdem altitudinem, binas alias. Pedunculi elongati, teneri, teretes, e pube villosuli, singuli monoflori; altero tantisper brevior. Calyx ovato - acuminatus, tum erecto - patens, pauculis duntaxat horis, una cum corollis, stellatim patentissimus; pentaphyllus; foliolis lanceolatis, supra concavis, subtus trinerveis, & pubescentibus; margine vix, aut ne vix quidem albescentibus. Corolla calyce duplo major, nivea, potissimo tempore erecto - patens, pentapetala; petalis oblongo - obovatis, apice crena acuta incis, sive breviter bifidis; basi contra in brevem decurrentibus unguiculum. Stamina decem, calyce, non corollis, longiora; alternis tantillo brevioribus. Filamenta subulata, alba. Antheræ aquosæ flaventes. Germen rotundum. Styli tres albi. Stigmata simplicia incurva. Capsula oblongo-ovalis, unilocularis, in tres denique dissiliens valvulas, polysperma. Odor nullus. Synonyma adduxi nulla ob incertitudinem; quamvis non vane suspicer, & Bifloram Linnæi stellariam (diversam utique ab ejusdem sagina Lapponica ramis erectis bifloris) & Austriacam Jacquinii Arenariam, isthuc pertinere.

LXXXVII.

STELLARIA CERASTOIDES. *Tab. 19.*

Stellaria foliis subpulposis, obtuse lanceolatis; caulibus prostratis, iterato radicatis; ramis annuis erectis, subtrifloris; pedunculis tandem infractis.

Stellaria foliis oblongis, pedunculis subbifloris. *Linn. Sp. Plant. p. 604. N. 6.*

Faun. suec. 2. p. 151. N. 394.

Myosotis foliis glabris lanceolatis, petiolis infractis. *Haller. stirp. helv. Tom.*

1. p. p. 390. N. 890.

Stellaria foliis oblongis, pedunculis subbifloris. *Gunner. Flor. Norveg. II. p.*

119. N. 951. Tab. 6. fig. 2.

Stellaria. *Oeder. Flor. Dan. fasc. 2. Icon. 92.*

Pulcherrimam, sed magnopere variabilem plantam nonnisi in editioribus Taureri Malnizensis apricis pascuis, solo glareoso - micaceo reperi. Radicem habet gracilem, tamen perennantem, teretiuseculam, articulatam, & ex articulis fibrillosam, ex albo - subfuscescentem; sub telluris superficie in viticulas complures, longiusculas, quaquaversum diffusas, divisam. Plures, viticulæ hæ singulæ, ad terræ superficiem proferunt caules (unicum ego duntaxat pingi feci) frequenter ramosos, quinque aut sex pollices longos, flaccidos, prostratos, articulatos, singulisque fere ex articulorum geniculis iterato radicatos; quotannis una cum foliis, semi exarescentes, sed & singulis quoque annis, novellis super veteribus reviviscentes caulibus, ex decubitu velut assurgentibus, donec & ipsi primum infringantur, tum prosternantur, ac denique ex articulorum geniculis demissis fibrillis, & ipsi quoque radicentur iterum. Annui hi cauliculi, jam unum alterumve duntaxat pollicem

cem alti, jam & (ut in figura vides) altiores, pro altitudinis ratione, pluribus aut paucioribus constant articulis teretiuseculis, suntque primum vilcido-villofuli, glabri tandem, femperque una cum foliis faturatius virentes; foliis ad genicula præcise articulorum obfiti binis femper oppofitis, connato - fefilibus, erecto - patentibus, fubpulpofis, oblongis, obtufe - fublanceolatis, fupra planiufculis, fubtus rachi dorfali nonnihil elevata exaratis, cæterum integerrimis, fubnitentibus, & glabris, etfi primum vilcidam habere potuerint pubem, dein deciduam; quam tamen in alpibus exiftens non obfervavi, aut verius obfervare neglexi. Brevior aut longior ejusmodi ramus, five annuus caulis, terminatur nihilominus femper longiufculo, tenui, vilcofo - villofulo pedunculo, qui eadem omnino in planta, jam monoflorus duntaxat eft, jam biflorus, jam & triflorus velut ex dichotomia; hac fere lege, ut monoflorus dum eft, braëteolis ftipetur binis oppofitis, paulo fupra bafin, cætera aphyllus; dum biflorus, aut uterque, aut alteruter certe pedunculus braëteolis fuis binis oppofitis, media circiter in altitudine inftruatur; triflorus denique ex dichotomia dum eft, braëteatis lateralium utroque, intermedium ebraëteatus numquam non fit. Eæ braëteolæ, foliaceæ & ipfæ funt, reliquis fimiles foliis, fed minores multo, ovato - lanceolatæ, acuminatæ, connato - fefriles. Calyx pentaphyllus, erecto - patens, corollis duplo brevior. Foliolis ovato - acuminatis, glabris, faturate viridibus, & ex viridi demum obfcure rubentibus, oris marginalibus albefcentibus. Corolla nivea, calyce major, pentapetala, erecto - patens; petalis oblongo - obcordatis. Stamina decem, calyce non corollis altiora, alterius nonnihil brevioribus. Eorum filamenta fubulata, & alba; antheræ aureæ, feu faturate flavæ. Germen ovatum, nudum. Styli eadem in planta, diverfis tamen in floribus jam tres præcise, idque frequenter, jam quatuor etiam, imo non raro & quinque, ut cum in alpe primum diverfitatem hanc obfervavi, non parum
mira-

miratus, & fere turbatus fuerim. Antherarum ii styli, quotquot fuerint, attingunt altitudinem, albique sunt, & ex uno velut centro divergentes, incurvis aliquantum stigmatibus simplicibus. Capsula tandem calyce altior, non cylindracea, nec cornu instar incurva, sed oblongo-ovalis, unilocularis, seminibus foeta multis, apicem versus inanis, tandem in tot valvulas, quot styli sunt a summo deorsum dehiscens. Odor nullus. Infringuntur denique, qui erecti primum fuerant dum florerent, pedunculi, imo & cauliculi ipsi, & vage quaquaversum infractam plantæ conciliant formam.

LXXXVIII.

CERASTIUM LATIFOLIUM, *Tab. 20.*

Cerastium foliis oblongo-ovatis, obtusis, hirsutis; ramis annuis flaccidis, subbifloris; capsulis ex ovali basi, cylindraceo-corniculatis, decemfidis.

Cerastium foliis ovatis subtomentosis ramis subunifloris, capsulis globosis.
Linn. Sp. plant. p. 629. N. 15.

Myosotis foliis tomentosis ovatis. *Haller. hist. stirp. helv. T. 1. p. 389. N. 887.*

Cerastium foliis ovatis subtomentosis, ramis unifloris; capsulis globosis. *Gerard. Galloprov. p. 407. N. 6.*

Nondum in calcareis hanc alpibus plantam vidi; frequentissimam vero in granitosarum excelsis. Spitalensibus primum in alpibus supra *böse Nase*, tum & in Marenwaldensibus Leontinis &c. at nuspiam majore in copia, quam in Malnizensi Taurero. Radice est longa, terete, gracili, sparsis obsita fibrillis, extus ex albido fuscescente, perenni, non tam in lignum, quam lentum verius abeunte in vimen; vix multicipite, sed omnino perquam multi-

ticauli; ut ex ea caulium multitudine, præprimis, ubi e veteribus novelli
 quotannis succreverunt, integer caulium cespes oriatur denique. Non eadem
 hi omnes sunt longitudine. Annotini certe, novis identidem incrementis auc-
 ti, parteque sui inferiore jamjam scariosi, longius inde a radice elongantur;
 flaccidique ut sunt, atque tanto tot cauliculorum succrescentium portando im-
 pares oneri, facile in terram strati decumbunt, exaltatis modo breviculis il-
 lis ramis floriferis, seu verius novellis caulibus, qui ut plurimum nonnisi
 unum, alterumve, vix & tres altitudine æquant pollices, semperque teretes,
 articulati, uni - aut summum biflori, unaque cum foliis, pedunculis, caly-
 cibusque, non quidem tomentosi, sed hirsuti sunt. Folia pallide virent;
 subcoriacea malim dixisse, quam pulposa, suntque oblongo - simulque obtu-
 se ovata, integerrima, plana, utrinque hirsuta, ad articulorum genicula sem-
 per opposita, sessilia, connata. Pedunculus terminalis, longiusculus, caule
 gracilior, hirsutus, plerumque monoflorus, tamen & biflorus non rarissime,
 seu verius bini interdum pedunculi terminales, singulis monofloris. Flos
 magnus, pondere plerumque suo, pedunculum inclinans, & deprimens. Ca-
 lyx erecto - patens, pentaphyllus; foliolis oblongis, sublaceolatis, ener-
 veis, hirsutis, viridibus, margine lato albo cinctis. Corolla respectiva
 maxima, alba, pentapetala, erecto - patens; petalis oblongo-obcordatis.
 Stamina decem, calycibus parumper longiora, alternis brevioribus. Fila-
 menta alba, subulata; antheræ aquosissime luteæ. Germen rotundum, nu-
 dum. Styli quinque albi, stigmatibus simplicibus, incurvis. Capsula non
 globosa, neque ovata; sed vere ex oblongo - ovali basi, cylindraceo - cor-
 nuta, erecta, obtusissime incurva, osculo pervio, crenato, decemfido, re-
 ferens cornu erectum, cylindraceum, leniter incurvum, basi ampullaceum;
 ora osculi denticulis decem coronata; cæterum unilocularis, polysperma.
 Odor itidem nullus.

LXXXIX.

GERANIUM MACRORRHIZUM.

Geranium pedunculis bifloris; calycibus inflatis; pistillo longissimo. *Linn. sp. plant. p. 953. N. 36.*

Geranium batrachioides alterum longius radiculatum. *Lobel. obs. p. 376. absque figura. Dalechamp. p. 1280. cum figura. Dodon. pempt. p. 63. cum eadem figura.*

Geranium alpinum longius radiculatum odoratum. *Pona. bald. apud. Clusium. p. CCCXLII.*

Geranium batrachioides longius radiculatum odoratum. *Joh. Bauh. III. p. 477. Seguiet. veron. I. p. 467. N. 2.*

Angustam, quam inter prægrandes utrinque montes, sinuosis admodum flexibus, streperus permeat vallem Soncius, dum adverso flumine percurrerem, retro eum montem, qui Caporetto (*Karfrej*) imminet, elegans hocce Geranium perquam sæpe secus viam, saxa fruticesque inter inveni, antea visum numquam. Est illi radix auricularem crassa digitum, perennis omnino, ac in lignum abiens, extus atro-purpurascens, teres, simplex aut ramosa, fibris obsita frequentibus, longis, teretibus, crassiusculis, plerumque multiceps. Ex hac fascis foliorum integer, caulesque? an scapi verius? complures erumpunt, recta assurgentes. Attactu tam hi, quam illa sunt mollissimo, & leni, althææ, aut geranii odoratissimi, ob tomentum quo insternuntur, brevissimum simul & densissimum, vere byssinum. Color utrisque is fere, qui Geranio mox dicto, nempe odoratissimo. Folia ipsa, ut plurimum subpeltato - septempartita, ampla, longissime petiolata; lobis oblongis, basin versus nonnihil angustatis, serrato - dentatis, oris extimis dilute subrubentibus; petiolo terete, firmo, erecto. Scapi foliis nonnihil altiores, & ipsi teretes, firmi, erecti,

erecti, tomentoso-byssini, simplicissimi, aphylli, apice in duos pedunculos terminantur, aut simpliciter bifloros, etiam subumbellato-florigeros. Pedunculis primæ divisionis subjici solent foliola bina, plus minus radicalibus similia, sed omnino parva, brevissime etiam petiolata; bracteas inciso-multifidas non incongrue dixeris; pedunculis contra floralibus non nisi bracteolæ involucrifformes simplices integræ, sessiles, una aut aliquot. Flos respective magnus, elegans, saturate ruber. Calyx subglobosus, inflatus, pentaphyllus; foliolis oblongo-ovatis, apice uncinatis, ex viridi magis, magisque rubentibus, dorso striis elevatis, costatis, albido-villosis alternis tribus, binis, aut unica. Corolla pentapetala, petalis integerrimis, obovatis, calyce duplo minimum longioribus, in unguem longiusculum decurrentibus; limbo patente, eleganter & saturate rubro; ungue albo, ad faucem, ut ita dicam, lineis rubris striato. Stamina decem, basi latiuscula, ovata, connata, cæterum libera, & erecto-potentia, filamentis subulatis rubris, corolla longioribus. Antheræ versatiles, primum dilute rubentes; tum flavæ, polline quoque flavo. Germen ex basi sphæroidico-quingula pentagono-pyramidatum, viride. Stylus longissimus, filiformis, ruber; coronatus stigmatibus quinque, erecto-potentibus, filiformibus, rubris, denum nonnihil incurvis. Semina quinque, ovata, plano-convexa, longe aristata, inde a basi sursum versus secedentia. Odorata dicitur radix, neque dubito; interim in itinere constitutus, neque antea præventus, ad hoc natali in loco attendere neglexi.

XC.

ACHILLÆA ODORATA. Tab. 21.

Achillæa foliis bipinnatis, hirsutis, pinnulis integerrimis linearibus acuminatis; calycibus pubentibus; corymbis fastigiatis.

K k 2

Achil-

Achillæa foliis bipinnatis ovalibus, nudiusculis, corymbis fastigiatis, confertis. *Linn. sp. plant. p. 1268. N. 20.*

Tanacetum minimum, albo millefolii flore, odoratum. *Barrelier. Tab. 992.*

Jam vel solus foliorum intra digitos contritorum amoenissimus odor (fere *Artemisiæ* glacialis) & a nobili *Achillæa*, & ab *Achillæa* Millefolio. *L.* distinctam ostendit; ut de exilitate plantæ dicam nihil. Radix perennis, gracilis, teres, lignescens, longiuscula, serpens, fibris compositis aucta. Caulis tripollicaris circiter, erectus, firmus, tereti-angulosulus, aut striatus, ex viridi rufescens, hirsutus, apicem versus ramoso-corymbosus, corymbis fastigiatis, sæpe perquam confertis. Folia bipinnata, circumscriptione ovali lanceolata, supra saturate viridia & pubentia, subtus hirsutissima pinnulis laxius ordinatis, integerrimis, lineari-acuminatis. Corymbi laterales, cum principali ad eandem altitudinem elati, adeoque fastigiati. Calyx ovatus, squamis imbricatus aliquot ordinum ovato-lanceolatis, viridibus, margine membranaceo albido fulcescente cinctis, pubescentibus. Receptaculum paleis lineari-lanceolatis, scariosis diaphanis, apice dilute fulcescentibus, calycis longitudine. Corollæ disci hermaphroditæ tubuloso-quinquedentatæ, albæ. Cylinder antherarum flavus. Stylus albus. Stigmatibus bifido, incurvo. Corollæ radii femineæ albæ, quinque circiter, tubulo capillari, exiguo, limbo plano patente, obovato-truncato, trilobo. Stylo brevi, stigmatibus ut in hermaphroditis. Semina oblongo-ovata, absque pappo. Odor foliorum & corollarum contritarum perquam amœnus. Frequens in montibus Leontinis.

XCI.

MYOSOTIS NANA.

Myosotis foliis hirsutis, oblongo-subovatis, serpilliformibus, spica terminali pauciflora subumbellata.

Echium Scorpioides alpinum nanum iupinum. *Boccon. Mus. 2. pag. 149. T. 129.*

Lithospermum alpinum tomentosum minimum Tournefortii. *Scheuchz. it. alp. 2. p. 137.*

Lithospermum alpinum latifolium flore cæruleo majore, umbilico luteo. *Michel. catal. plant. hort. florent. p. 59. N. 3.*

Lithospermum alpinum minus, flore purpurascente. *Ponteder. comp. Tab. p. 82. N. 1.*

Lithospermum montanum saxatile minus, perenne flore cæruleo. *Seguier. suppl. p. 112.*

Scorpiurus foliis ovatis, spica pauciflora, calycibus tomentosis. *Haller. hist. st. helv. T. 1. p. 262. N. 592.*

Myosotis Nana. *Allion. flor. pedemont. Tom. 1. p. 54. N. 189.*

Myosotis Terglovensis. *Hacquet. Plant. alp. p. 12. Tab. 2. fig. 6.*

Habitat in excellis Mannharti rupibus nudis, medio Julii florens. Radix perennis, gracilis, teres, extus nigricans, maxime multiceps, latissimis nudas rupes cespitibus rosularum sediformium insternens, eodem plane modo ac Cherleria sedoides aut Silene acaulis Linnæi. Cespites hi innumerarum rosularum densissimi saturo graminis virore eminus conspicui, deficcata tandem planta, cano pilorum albore squalent. Rosula quævis inferne squamis imbricata densissimis tabescentium superiorum annorum foliolorum,

super tristia hæc vestigia, nova quotannis egerminat folia radicalia, & ipsa in sediformem rosam erecto-patentia, ovato-lanceolata, in petiolum velut decurrentia, integerrima, subpulposa, gramineo-viridia, pilis albis longiusculis hirsuta, primum erectis, tandem decumbentibus, ac tum foliis canitiem conciliantibus. Caulis e medio rosulæ cujusque centro enatus, vix unquam pollicaris altitudinis, plerumque non nisi semipollicaris; ad normam affurgit erectus, floribus velut cespiti innatis; estque simplicissimus, teres, pilis albis longiusculis villosus, foliisque lanceolatis, sessilibus, undique sparsis, quinis, septenisque obseptus erectis, integris, albo-pilosis, radicalium plane similibus, attamen fere angustioribus. Flores in summitate caulis quatuor, aut quinque, stipate congesti; non equidem uno eodemque e centro umbellati; subumbellati tamen dici possunt; utpote quam maxime approximati; duobus, tribusve plerumque simul explicatis, dum unus alterve clausus adhuc, immaturus, & ruber est. Sessiles ii omnes: calyce persistente quinquepartito, erecto-patente, segmentis lineari-lanceolatis, viridibus, pilis albis longiusculis obsitis. Corolla tubulo ovato, flavo, calycem æquante; limbo quinquepartito, plano-patente, cœlestino-cæruleo, segmentis ovato-rotundatis integerrimis, ad faucem plicis quinque interstincta. Faux hians, annulo flavo coronata, ex gibberibus quinque didymis protuberantibus: nihil prorsus diversa a corolla *Myosotidis Scorpioidis* L. nisi quod respectivo tantisper sit major. Stamina quinque interno tubuli parieti infixæ, faucem non attingentia. Filamentis brevissimis, subulatis, albis. Antheris flavis. Germina quatuor viridia, ovata, nuda, nitentia, in fundo calycis sessilia. Stylus simplex, albus, teres, filiformis, erectus, brevior tubulo corollæ, e centro inter quatuor germina affurgens. Stigma capitatum, umbilicatum, flavum, faucem non attingens. Semina quatuor nuda in fundo calycis, delapsa corolla, sessilia. Odor plantulæ amœnus, syrinx-

lyringæ. Perperam igitur Hacquetus capsularem facit plantam, quæ gymnosperma est.

XCII.

PANICUM HIRTELLUM.

Panicum spica subcomposita, rara, secunda; spiculis alternis, sessilibus, geminatis; glumis calycinis omnibus aristatis; extima longissima.

Panicum spica composita; spiculis adpressis alternis; calycibus geminis; valvulis omnibus aristatis; arista extima longissima. *Linn. spec. plant.* p. 83 N. 7.

Panicum foliis lanceolatis undulatis, caule repente, geniculis radicatis. *Arduini. specim.* 2. p. 14. Tab. 4.

Panicum hirtellum. *Allion. flor. Pedemont.* T. 2. p. 240. N. 2180.

Iteratis sæpius vicibus, quum Goritiæ anno sæculi hujus quarto supra quinquagesimum humaniores traderem disciplinas, elegans graminis hoc me advertit genus, præprimis vero in suscepto versus Aquilejam itinere, ubi plantæ occurrerunt ultra expectationem raræ. Nondum Brownius e Jamaica redux suam ediderat historiam; frustra itaque apud Linnæum inter *Panici* species stirpem quæsi, quam is post Brownium modo recensuit, ex Indiis credens allatam, inque Italiam serius duntaxat transplantatam. Qui inane assertum retunderet, ostenderetque *Panicum* hoc longe antea, quam ad occidentales Brownius adiret Indos in Europa exstitisse (ipse ego id quoque habui ab amico Medio Sebenicensi in Dalmatia Veneta lectum) ad manus non fuerat Boccone. *Mus.* 2. p. 66. f. 55. Novam igitur tunc nec minus raram existimavi speciem. Sed & egregius quoque Arduini, novam & ipse post

post me, ut ut alio longe ex capite, quam Utini invenerat, haud dubitavit afferere. Rationes interim, quibus sententiam fulcire nititur suam, non tanti apud me sunt ponderis, ut non in hirtello Linnæi, ex Brownio, Panico, gramen cum Allionio agnoscam meum. Est illi, ut fere reliquis Panici speciebus, radix modica, numerosis capillata fibrillis, quaquaversum sparsis; perennis? aut annua verius; culmos ut plurimum fundens plures, ab una ad duas fere spithamas longos; inferne humifusos, actisque de infimorum articulorum geniculis, longiusculis fibris, terræ iterum, iterumque radicos; superne liberos, oblique assurgentes, suberectos. Sunt ii graciles, simplices (nisi dum tempore ramulos de inferioribus axillis agunt) teretes, nudique qua parte vaginis induuntur foliorum; superne aphylli, trigoni, striati, hirsuti, ac demum obscure atro-purpurascens. Folia alterna; ad articulorum præcise genicula, obvia; ovato-lanceolata, integerrima, utrinque longis, sed decumbentibus pilis obsita, striis & plurimis & confertissimis, subtilissimisque exarata; plana quidem, sed transversis obiter crispata undulis; erecto-patentia; sessilia dicas, ita vaginis, totum articulum, articuli-que geniculum undique laxè obvolventibus, pilosissimisque connascuntur. Spica terminalis, pauper, laxè per intervalla, florida; dumque floret, secunda; subcompositam dixi; non enim semper inferne lateralibus stipatur spicis erecto-patentibus, & ipsis dum adsunt secundis, alternis, brevioribus. Spiculæ in principali & lateralibus spicis alternæ, sessiles, plerumque geminatae (interdum ternatae) minime approximatae, laxè verius per intervalla ab invicem remotæ; culmo subappressæ; erecto-patentes; singulæ monofloræ, aristis divergentibus hispidæ. Calyx triglumis, nudus, corollam excedens; glumis inæqualibus, ovato-acuminatis, aristatis, dorso carinatis; aristis obscure atro-purpurascens, glutinosis; extima longissima, intima contra brevissima. Corolla in quovis calyce unica, eoque minor, inclusa intra intimam
ejus-

ejusdem glumam; bivalvis, valvulis muticis, nudis, ovatis, inæqualibus, arcte femini obvolutis. Stamina tria, capillaria, gluma calycis extima breviora, alba. Antheræ oblongæ, lineares, utrinque bifidæ, flaventes. Germen ovatum; stylus capillaris brevis albus; stigmata duo oblonga plumoso-penicilliformia, divergentia, incurva, primum rubella, tum alba. Semen unicum, subrotundum, corolla arcte adhærente tectum.

Monendos hic volui, qui descriptionem lecturi sunt meam: sub eodem Panici hirtelli nomine, atque sub iisdem etiam Linnæi, & Brownii citationibus, occurrere in Indica celeberrimi Burmanni flora p. 24. Tab. 12. fig. 1. Gramen Javanense, a meo hoc, Arduiniique longe quam diversissimum. Ego Linnæi standum judicio censui, qui neglecta Burmanni, Arduinii in duodecima holmieni systematis Naturæ editione recepit plantam.

XCIII.

CARPESIMUM ABROTANOIDES.

Carpesium floribus lateralibus, in axillis foliorum sessilibus, nutantibus.

Carpesium floribus lateralibus. *Linn. sp. plant. p. 1204. N. 2. Osbek. iter. chin. N. 206. & 252. Tab. 10. Burmann. flor. indic. p. 178.*

Habitat Aquilejæ, solo pingui, umbroso, florens Augusto. Nisi propria ipse manu decerpissem, haud equidem credidissem, stirpem, quam extra Chinam nemo unus adhucdum viderit, terras habitare posse nostras. Quot interim nostrarum apud Indos vegetare novimus plantas! quot vicissim apud nos hodie invenimus alias, quas non nisi e remotissimis orbis alterius isthuc adlatas regionibus, non ita multos ante annos opinabamur, quæ

post me, ut ut alio longe ex capite, quam Utini invenerat, haud dubitavit asserere. Rationes interim, quibus sententiam fulcire nititur suam, non tanti apud me sunt ponderis, ut non in hirtello Linnæi, ex Brownio, Panico, gramen cum Allionio agnoscam meum. Est illi, ut fere reliquis Panici speciebus, radix modica, numerosis capillata fibrillis, quaquaversum sparsis; perennis? aut annua verius; culmos ut plurimum fundens plures, ab una ad duas fere spithamas longos; inferne humifusos, actisque de infimorum articulorum geniculis, longiusculis fibris, terræ iterum, iterumque radicos; superne liberos, oblique assurgentes, suberectos. Sunt ii graciles, simplices (nisi dum tempore ramulos de inferioribus axillis agunt) teretes, nudique qua parte vaginis induuntur foliorum; superne aphylli, trigoni, striati, hirsuti, ac demum obscure atro-purpurascens. Folia alterna; ad articulorum præcise genicula, obvia; ovato-lanceolata, integerrima, utrinque longis, sed decumbentibus pilis obsita, striis & plurimis & confertissimis, subtilissimisque exarata; plana quidem, sed transversis obiter crispata undulis; erecto-patentia; sessilia dicas, ita vaginis, totum articulum, articuli-que geniculum undique laxè obvolventibus, pilosissimisque connascuntur. Spica terminalis, pauper, laxè per intervalla, florida; dumque floret, secunda; subcompositam dixi; non enim semper inferne lateralibus stipatur spicis erecto-patentibus, & ipsis dum adsunt secundis, alternis, brevioribus. Spiculæ in principali & lateralibus spicis alternæ, sessiles, plerumque geminatae (interdum ternatae) minime approximatae, laxè verius per intervalla ab invicem remotæ; culmo subappressæ; erecto-patentes; singulæ monofloræ, aristis divergentibus hispidæ. Calyx triglumis, nudus, corollam excedens; glumis inæqualibus, ovato-acuminatis, aristatis, dorso carinatis; aristis obscure atro-purpurascens, glutinosis; extima longissima, intima contra brevissima. Corolla in quovis calyce unica, eoque minor, inclusa intra intimam
ejus-

eiusdem glumam; bivalvis, valvulis muticis, nudis, ovatis, inæqualibus, arcte femini obvolutis. Stamina tria, capillaria, gluma calycis extima breviora, alba. Antheræ oblongæ, lineares, utrinque bifidæ, flavescentes. Germen ovatum; stylus capillaris brevis albus; stigmata duo oblonga plumoso-penicilliformia, divergentia, incurva, primum rubella, tum alba. Semen unicum, subrotundum, corolla arcte adhærente tectum.

Monendos hic volui, qui descriptionem lecturi sunt meam: sub eodem Panici hirtelli nomine, atque sub iisdem etiam Linnæi, & Brownii citationibus, occurrere in Indica celeberrimi Burmanni flora p. 24. Tab. 12. fig. 1. Gramen Javanense, a meo hoc, Arduiniique longe quam diversissimum. Ego Linnæi standum iudicio censui, qui neglecta Burmanni, Arduinii in duodecima holmieni systematis Naturæ editione recepit plantam.

XCIII.

CARPESIMUM ABROTANOIDES.

Carpesium floribus lateralibus, in axillis foliorum sessilibus, nutantibus.

Carpesium floribus lateralibus. *Linn. sp. plant. p. 1204. N. 2. Osbek. iter. chin. N. 206. & 252. Tab. 10. Burmann. flor. indic. p. 178.*

Habitat Aquilejæ, solo pingui, umbroso, florens Augusto. Nisi propria ipse manu decerpissem, haud equidem credidissem, stirpem, quam extra Chinam nemo unus adhucdum viderit, terras habitare posse nostras. Quot interim nostrarum apud Indos vegetare novimus plantas! quot vicissim apud nos hodie invenimus alias, quas non nisi e remotissimis orbis alterius isthuc adlatas regionibus, non ita multos ante annos opinabamur, quæ

tamen aliunde haud adlatae, semper isthic exstiterunt, & non nisi qui easdem carperet, præstolabantur! de Erigerone Canadensi, Lichene islandico, Panico hirtello, Cacto opuntia &c. nil dixerim; at nonne in Indiis quoque Burmannus invenit Sagittariam sagittæfoliam? Croton tinctorium? Leonurum Marrubiastrum? Portulacam oleraceam? Oxalim corniculatam? utque tot alias taceam, Cyperum longum? Solanum nigrum? &c. &c. Quot adhuc aliæ, ubi sedula posterorum cura omnes Europæ perlustraverit latebras, in eadem detegentur plantæ, veræ ejusdem cives, quas ab eadem apud ultimos, Americæ populos exulare, existimamus hodie? Est abrotanoidi Carpesio radix nihildum ab ea Carpesii cernui diversa, & ipsa perennis, sublignescens, extus fusca, fibris comata lentis, filiformibus. Caulis paulo altior, magisque ramosus, quaquaversum diffusus; cæterum una cum ramis, tereti-angulosus, aut et teres, subsulcatus, erectus, firmus, sublignescens, villo copioso, brevi, decumbente, & incano obductus. Folia undique, alterno situ, sparsa, lato-lanceolata, utrinque attenuata, acuta, sessilia quidem, attamen inferne in petiolum velut decurrentia, infima etiam petiolata, septem pollices longa, duos fere circa medium lata, superioribus sensim cum proportione descrescentibus. Omnia interim plana, sicca, saturate gramineo-viridia, villo brevi utrinque pubentia, integra, oris duntaxat marginalibus obsolete, laxe, & repando-subdenticulatis, nec tam frequentibus & confertis (ut Osbeckii figura exhibet) crenulis incisa. Rami e foliorum axillis erecto-patentes, & ipsi alterno situ foliosi secundum totam longitudinem foliis lanceolatis, a tribus ad unum usque pollicem successive decrescentibus. Flores in foliorum rameorum axillis singulis, usque ad apicem, nidulantes; in inferioribus quidem axillis bini; simplices in superioribus & apice: hi semper sessiles; illorum alter sessilis, minor, subabortiens; alter brevissime pedunculatus, pedunculo duas, summum tres lineas æquante. Tam

vero

vero hi, quam illi, multo floribus Carpesii cernui minores, vixdum apud nos dimidiæ nucis avellanæ magnitudine, primum erecti, tum cernui, aut nutantes, ut planum receptaculi ad horizontem sit normale. Calyx communis ovatus, subhemisphæricus, sub florescentiæ initium subumbilicatus, eo, quod flosculi discoidei illo tantisper humiliores sint; cæterum squamis undique imbricatus oblongo-ovatis, integris, ex pube villosulis, exterioribus fature viridibus, apice patentibus, subquarrosis; interioribus erectis, subæqualibus, fere conniventibus, submembranaceis, velut scariosis, & albidis. Semper vero & foliola aliquot (2-3-4), parva quidem, & inter se inæqualia (quorum unum saltem, flore ipso tantisper longius est) calycum cingunt basin patentissima, eo fere modo, ut in Carpesio cernuo; hæc virore, substantia, forma reliquis cum proportionem similia, a calyce iisdem infidente, distinguo. Corolla composita æqualis, centro primum subsidens, constans copiosis corollulis flosculosis discoideis, aquose flaventibus. Corollulæ hermaphroditæ in disco, infundibuliformes, limbo quinquefido, patulo. Fæmineæ in peripheria, tubulosæ, & ipsæ quinquefidæ, sed apice conniventes. Stamina hermaphroditis quinque, filamentis brevibus, capillaceis, albis; antherarum cylindro flavo. Stylus utrisque filiformis, albus, antherarum in hermaphroditis altitudine; stigma bifidum, aquose flavescens. Receptaculum planum, nudum, foveolatum. Semina oblonga, filiformia, aut verius teretia, subcylindracea, apicem versus strangulata, longitudinaliter striata, ac sub apice tuberculis papillofis glutinosis obsita.

XCIV.

ISNARDIA PALUSTRIS.

Isnardia caulibus repentibus; foliis ovatis petiolatis, floribusque in axillis sessilibus, oppositis. *Linn. syst. sp. plant. p. 175. N. 1. Allion. fl. Pedemont. T. 2. p. 211. N. 2066.*

Alfine palustris rotundifolia, repens, foliis portulacæ pinguibus. *Lindern. hort. Alsat. p. 204.*

Et hæc quoque Americæ non minus, quam Europæ communis, neque tamen idcirco ex novo in veterem translata orbem planta, nimis quam frequens prope Clagenfurtum vegetat; versus Julii finem mensis florens, in uliginosis sylvarum montis Calvariæ; in palustribus Zigulnensibus; in turfosis Loretanis ad lacum Wertersee &c. tum & Goritiæ retro Piummam consimilibus locis. Caules teretes, primum virentes, tum rubri, glabri, prostrati, atque ad foliorum exortum demissis radiculis, sive fibrillis rursus radicati, sive ulterius prorepentes. Folia copiosa, semper non nisi opposita, ovata, petiolata, sive in petiolum decurrentia, integerrima, glabra, pingiuscula, sive verius carnosæ, aut pulpôsæ, subtus multinervia. Flores itidem semper oppositi, simplices, in foliorum axillis sessiles. Germen inferum, turbina- tum, tetragono-pyriforme, nudum. Calyx germen coronans, tetraphyllus, foliolis ovato-acutis, integris, persistentibus. Corolla nulla. Stamina quatuor, calycina, sive singula singulis foliolis calycinis ad interiorem basin affixa; filamentis subulatis, albo, calycem haud æquante; antheris rotundis dydimis; polline aquosè luteolo. Stylus brevis, simplex. Stigma capitato-papillosum. Capsula turbinata, obverse tetragono-pyramidata, quadrilocularis; loculis polyspermis.

XCV.

LINDERNIA PYXIDARIA.

Lindernia foliis oppositis sessilibus oblongo-ovatis; floribus axillaribus pedunculatis simplicibus.

Capraria gratioloides. *Lin. sp. pl.* p. 876. N. 3.

Lindernia pyxidaria. *Linn. Mantiss.* II. p. 252.

Pyxidaria repens annua, flosculis monopetalis unilabiatis. *Lindern. hort. Alsat.* p. 269.

Antirrhinum palustre minus, centarei minoris foliis, Ganguebinii. *Haller. in flor. Jen. Rupp.* p. 237.

Lindernia pyxidaria. *Allion. fl. Pedemont.* Tom. I. p. 57. N. 203.

Neque hanc unquam e Virginia primum, Americæ provincia, in Europam translata studioque isthic plantatam mihi persuasurus sum, stirpem. Quis equidem operæ judicasset pretium, vilem adeo inutilemque plantulam, quæ non nisi uliginosa amet loca, quibus pigræ stagnant aquæ, e tam longinquis isthuc adferre terris? Crevit ergo abunde, non in Alsatia, Pedemontioque solum, sed vel in vetere jam Norico ante, quam Hispanæ naves orbem detexerunt alterum; ultra omnem in quam Botanicorum memoriam ignota, neglectaque crevit haud procul Clagenfurto, dum eam denique duodecim ante annos mense Augusto in speciosis illis supra Keslinum sylvarum stagnis florentem inveni. Radix brevicula copiosis undique obsita, tenerisque & albis fibrillis, caules uno effundit plures, basi decumbentes, iterumque ac iterum novis fibrillis stagnorum limo radicanos; superne, præprimis intra aquam, libere assurgentes, & erectos. Pollices raro quinque altitudine excedunt, plerumque breviores, nec nisi ex infimis ramosi axillis; cæterum quadranguli,

læves, nitentes, ex viridi tandem fuscescentes. Folia, alternis in caulium lateribus, opposita, sessilia, oblongo-ovata, integerrima, nuda, subtus nervis tribus, quinqueve percurfa, superne lævigata, plana, saturate viridia, erecto-patentia. Flores axillares, singuli in singulis axillis, pedicellati, pedunculo gracili, teretiusculo, nudo, ex viridi-fuscescente, folium subæquante, monofloro, tandem patentissimo. Calyx inferus, quinquepartitus, major, quam corolla, ex viridi tandem fuscus, lævis; laciniis linearibus, angustissimis, erecto-patentibus. Corola exigua; calyce brevior, angustiorque, bilabiata, ringens, resupinata? tubulo exiguo, albo, primum cylindraceo, tandem incrementum germinis, hemisphæroidico, ab imo sursum semidehiscente. Faux strangulata, incumbensque mutuo, fornicis instar, labiis, tecta. Labium inferius majus, dilute flavum, trilobum, lobis subrotundis, subæqualibus, integris, faucem umbraculi fornicati instar, obtegens. Labium superius minus, breviusque, dilute rubrum, bifidum, lacinulis rotundatis, integris, labio inferiori incumbens. Corolla, per incrementum germinis, a calyce avulsa, sursumque extrusa ad capsulæ apicem, diu ibidem clausis adhæret labiis, credique tota possit rubra, ob labium superius rubrum, etsi inferum, idque totum occultatum a superiore, flavum semper sit. Stamina quatuor didynama, exigua omnino, vixque fauce corollæ altiora. Filamentis albis, subulatis, an & duo eorundem, ut Allionius inquit, bifurcata sint? melioribus destitutus microscopiis, observare nondum adhuc potui; interim labium superum, integrum non est, sed bifidum. Antheræ subrotundæ, luteæ. Germen in fundo calycis sessile, ovatum, nudum. Stylus brevis, albus, stigma bifidum, lacinulis acutis, divergentibus. Capsula oblongo-ovalis, calyce tandem major, nuda, fusca, unilocularis, bivalvis, polysperma. Receptaculum teres, subcylindraceum, valvulis æquale; iisdemque disruptis deciduum. Odor nullus.

XCVI.

FUMARIA CAPNOIDES.

Fumaria filiquis tetragonis linearibus subcrispatis; caulibus ramosis, diffusis acutangulis. *Linn. sp. plant. p. 984. N. 5. Allion. flor. Pedemont. T. 1. p. 299. N. 1084. Scopol. flor. Carn. 2. T. 2. p. 47. N. 865.*

Fumaria foliis pinnatis, pinnis pinnatis, pinnulis lobatis, ovatis; filiquis brevibus incrispatis. *Haller. hist. stirp. helv. T. 1. p. 150. N. 347.*

Fumaria lutea montana. *Dalechamp. p. 1293. Lobel. Observ. p. 438. Advers. p. 338.*

Fumaria montana. *Tabernæmont. p. 86.*

Fumaria Tingitana, radice fibrosa, perennis, flore ex albo flavescente, filiquis curtis. *Plukenet. Almag. p. 162. Phytog. T. 90. f. 2.*

Primum plantam hanc ad sanctum Laurentium in Reichenaviensibus inveni alpibus, mense Julio florentem. Tum iterum mense Augusto in cœmeterio ecclesiæ parochiæ Laasensis prope Schneebergam; demum in Japidie montibus, vulgo Carfch, qua ex arduo Croatarum Schneeberg versus finum Flanaticum, perque montem Grobneg, flumen descenditur, ac inde ultra per Liburniæ, Dalmatiæque tam austriacæ, quam Venetæ littorales montes. Radix fibris quaquaversum diffusis in terram depacta, caules ad unius, alteriusve spithamæ altitudinem attollit plerumque plures, eosque in ramos diffusos undique; nudos, glaberrimosque; multangulos, angulis acutis; læte virentes, & ex virore subglauescentes, non absque omni semitransparentia, si quidem luci aspiciantur obversi. Folia inferiora opposita; reliqua alterno fere situ, cauli hærentia. Rami axillares, & ipsi quoque foliosi. Ea folia, nisi teneriora essent multo, iis Aquilegiæ ut ovum ovo similia, decomposita,

bi-

bipinnataque sunt, pinnis cunneiformibus, subpinnatifido-incisis, etiam non nisi trilobis; laciniis oblongo-ovalibus; cæterum plana, nuda, glaberrima, halitu, nescio quo? glaucescente, hilari cæterum viredini, superinducto. Communis foliorum axis, pro altitudinis ratione, longior, aut brevior, supra quidem planus est; at plures subtus in angulos plicatus. Flores racemosi, brevi in spica terminali, ex axilla bracteolæ lineari-lanceolatæ singuli, simplices, pedicellati; pedicello brevi, angulato. Calycis loco, squamulæ duæ breves, acutæ, deciduæ. Corolla transverse oblonga; papilionaceo-subpersonata, simulque ringens & bilabiata. Labio superiore (tanquam Vexillo) ex albo lutescente, angustato, antice obovato, planiusculo, per marginem contracto, apice subtili crena inciso: postice in calcar nectariferum obtusum, prominente. Labio inferiore (velut carina) brevi, antice adinstar labii superioris conformato, & concolore; postice contra in calcar nectariferum haud producto, verum inferne carinato, carinula nectarifera perparum elevata. Faux inter utrumque labium, alis lateralibus, ad se mutuo conniventibus, clausa, protuberans, inflata, sphæroidico-tetragona, ex flavo-subvirescens; normaliter, non tam bifida, quam bifariam verius; alis dehiscentibus, hians tandem; sunt videlicet aliæ corollæ laterales, labiis tantillo breviores, obovatæ, concavo-convexæ, ex flavo-subvirentes, convexitate dorfi, carinis tribus, in alas elevatis, percuriæ marginalibus nempe, & intermedia; hinc cum ad se mutuo præterea, parte sua concava conniveant, fornicem faucis tetragono-sphæroidicum effingunt. Stamina bina, alba; quorum quodvis apice antheras suspendit tres, flavas. Germen lineare, compressum; stylus brevis; stigma capitatum, in orbiculum compressum. Siliqua oblonga, linearis, tetragona, undato-crispata, nuda, unilocularis, bivalvis, polysperma, maturis seminibus crispato-disrumpenda. Semina lentiformia, aterrima, splendentia, singula thecæ suæ pro-

propriæ albidæ involuta, & pedicello capillari brevissimo, e laterali crenula emergente, receptaculo communi affixa. Receptaculi loco, fila duo parallela, ex angulis filiquæ oppositis, ubi in valvulas suas diffilit. Odor nullus.

XCVII.

PEPLIS PORTULA.

Peplis caulibus repentibus; floribus in axillis oppositis, sessilibus, subapetalis.

Peplis portula. *Linn. sp. plant. p. 474. N. 1. Gerard. fl. gallopr. p. 458. N. 1. Gunner. flor. Norveg. II. p. 73. N. 650. Oeder. flor. dan. icon. 64. Haller. hist. stirp. helv. T. 1. p. 379. N. 856.*

Portulaca spuria aquatica. *Rupp. flor. Jenens. p. 120.*

Glaucoides palustre, portulacæ folio, flore purpureo. *Michel. G. plant. p. 21. T. 18.*

Glaux altera, subrotundo folio. *Vaillant. bot. paris. p. 80. Tab. 15. f. 5.*

Anagallis serpillifolia aquatica. *Joh. Bauh. T. 3. p. 372.*

Nihil ea frequentius, in palustribus, limosis Weidensdorfensibus prope Clagenfurtum; tum in uvidis sylvarum scrobibus circum Calvariæ montem; præprimis vero in uliginosis, stagnantibusque putrium aquarum locis supra Kelslin, ubi æstivis mensibus una cum Utricularia minore, Schœno albo &c. reticulo conservæ reticulatæ sæpe obducta, floret. Copiosa fibrillarum albarum coma, radicis illi est loco. De ea undique in orbem prostrati sparguntur caules, ad inferiores foliorum conjugationes novis fibrarum filis limo iterum, iterumque radicati; summis duntaxat tam caulium, quam

Mm

axil-

axillarium ramorum cymis e decubitu velut assurgentibus, perque stagnantes natantibus aquas. Nullus eos villus, pubes obducit nulla; nudi imo, lævesque sunt, & ex lævitate nitentes; primum virides, tum ex virore magis, magisque, tamen dilute semper, rubentes; quamquam vero basin versus subtetragoni, (ex tereti certe ancipites) sint, tamen quo inde a basi magis, ad spithamæ usque elongantur spatium, teretes exacte sunt. Folia non nisi opposita, cochleariformia, seu spatulata, nempe obovata, in petiolum, velut longiusculum, & planum decurrentia, integerrima, plana, viridia, glabra, lævigata: supremis in cymis stipate densata, inque rosulam velut polypetalam explicatam accumulata. Flores & ipsi oppositi, in foliorum axillis (demptis supremis) sessiles, simplices, parvi. Calyx inter bracteolas binas angustissimas breves, & acutas, angulato-pelvisiformis, subcampanulatus, viridis, tandem dilute ruber, nec ut Joh. Bauhinus, cæruleus; duodecemfidus, lacinulis integris, acutis, alternis versus germen conniventibus; alternis vero extrorsum prostantibus & compressis; ut calyx a fauce in fundum aspectus, stellam referat hexagonam. Corolla hexapetala fugacissima, petalis exiguis, ovato-acutis, calycis lacinulis patentibus, levissime hærentibus, aquosissime rubellis, raro reperiundis. Stamina pariter sex, interno calycis parieti, sub petalis affixa, calycis longitudine, alba, subulata; antheris subrotundis, polline flavo, tandem nigræ. Germen ovatum, nudum, in calycis fundo sessile. Stylus brevissimus, persistens, crassiusculus. Stigma obtusum, subcapitatum. Capsula obovata ultra calycem protuberans, tandem rubra, pellicula subtilissima semidiaphana constans, bilocularis, polysperma.

XCVIII.

CHLORA PERFOLIATA. *Linn. syst. p. 361.*

Gentiana corollis octofidis, foliis perfoliatis. Linn. sp. pl. p. 335. N. 28.

Gerard. gallopr. p. 312. N. 15. Scopol. fl. carn. 2. T. 1. p. 183.

N. 299. Allion. fl. pedem. T. 1. p. 100. N. 366. Haller. hist.

stirp. helv. T. 1. pag. 289. N. 649. Læfing. Iter. hisp. pag. 186.

N. 20.

Centaureum floribus luteis. Lobel. observ. p. 219.

Centaureum luteum prius. Dalechamp. p. 1290.

Centaureum parvum flore flavo. Clus. hist. CLXXX.

Perfoliatum centaureum luteum. Jo. Bauh. III. p. 355.

Centaureum minus luteum. III. Tabernæm. p. 1166.

Centaureum luteum perfoliatum. Barrelier. p. 13. N. 115. Tab. 515. &

516. N. 2. 3.

Steriles, sabulorumque confepultos, quum anno 1754. percurrerem campos, qui Soncio ex adversa Sagradensis comitum Della Torre Castelli parte adjacent, ab eodem non rarissime inundati exuberante, elegantem & hanc, reliquas inter, legi plantam; altitudinis est illic unius, & quod superat, spithamæ; fertiliori alibi procul dubio & altior solo. Suo se facile, centenas inter stirpes alias, distinguit colore, qui, si flavam demas corollam, e viridi glaucus est per omnem & caulem, & folia, calycemque; idem omnino, qui Saponariæ alias, quam Vaccariam vulgo dicimus, proprius est. Radicem habet gracilem, teretiuseculam, de qua fibrillosæ sparsim radiculae confimiles enascuntur, macilentam, ac velut sublignescentem, amarissimi, ut reliqua planta, saporis. Caulem simplicem, teretem, nudum, lævem,

strictum, recta ascendentem, isthic non tam in ramos diffusum, quam pedunculis verius elongatis, erectis, monofloris, oppositis, axillaribus, obseptum, apice dichotomum semel, iterumque, pedunculis itidem monofloris, nec umbellatis. Pedunculorum horum alter plerumque (in summa dichotomia, uterque lateralis) unico duntaxat foliorum pari circa mediam plus minus altitudinem, stipatur, cæterum aphylli. Folia circum radicis caput in rosam patentia, aliquot parium, binorum semper oppositorum, conferte densata, oblongo-subovata, in petiolum velut decurrentia, integerrima. Caulina nonnisi per longiuscula intervalla, opposita, connata, perfoliata, ovato-acutiuscula, integerrima, erectopatentia, tactui, ut caulis, lævigata. Hallerus triangularia, & cordata, ea inquit esse, & passim talia Veteres figuris exprimunt; id minus re verum ipsa est; optica duntaxat fallacia (præprimis quum plantæ intra chartas comprimuntur asservandæ) orta ex natura foliorum oppositorum sessilium amplexicaulium, perfoliatorum, lata caulem folii membrana ambientium, & erecto-patentium. Par foliolorum in pedunculis obvium, amplexicaule haud est, minus perfoliatum; sessile semper, at vix, aut ne vix quidem proprie connatum. Flores in pedunculis terminales, singuli in singulis, majusculi, erecti. Calyx octophyllus, aut certe in foliola ad basin usque partitus octo, erecto-patens, corollæ tubulo, non segmentis, altior; foliolis lanceolatis. Corolla dilutius, aut saturate magis flava; infundibuliformis; tubo laciniis limbi brevior, cylindraceo-ovato; limbo calycem excedente, erecto-patente, octopartito, segmentis ovato-lanceolati. Stamina octo: filamentis brevibus, basi segmentorum limbi infixis. Antheræ longiusculæ, lineares, acutæ, flavæ, lacinias limbi haud adæquantes. Germen in calycis fundo sessile, oblongo-ovatum, in stylum brevem, crassum, tandem bifariam dehiscentem, attenuatum. Stigma crassum, orbiculato-subtetragonum; una cum stylo bifariam dehiscens, ut duo denique,

que, extrorsum obtuse lunato - bicornia, fiant. Capsula oblonga, calyci subæqualis persistenti, & contracto, ovalis, acuminata, ad unam tertiam longitudinis dehiscens, unilocularis, bivalvis, polysperma. Odor nullus, sapor, ut omni in gentiana, amarus.

XCIX.

DELPHINIUM ELATUM.

Delphinium nectariis diphyllis; labellis bifidis, apice barbatis; foliis petiolatis, subpalmato - partitis, dentato - serratis; caule erecto. *Lin. Sp. plant. p. 749. N. 6. Amman. Ruthen. p. 131. N. 174. Gmelin. flor. sibirica. Tom. 4. p. 187. N. 19. Tab. 75. & 80. Allion. flor. Pedemont. T. 2. p. 63. N. 1504. Haller. hist. stirp. helv. T. 2. p. 94. N. 1201.*

Delphinium Aconitum lycoctonum flore Delphinii l. silesiaci. *Clus. hist. 2. p. XCIV.*

Delphinium Aconitum lycoctonum cæruleum calcare magno. *Joh. Bauh. III. p. 657.*

Amplius jam non memini, in Leontinis utrum alpibus? aut vero Reichenaviensibus ad St. Laurentium? hanc invenerim speciosam plantam. In his tamen credo posterioribus; quamvis forsan nec ab illis exulet. Ad unius, duorumve, & trium cubitorum altitudinem (Hallerus quinque & sex pedes altum vidit: Jacquinius in montibus editioribus Silesiacis versus Freudenthal plerumque hac eadem altitudine) normalis assurgit caulis, simplicissimus, teres, e viridi purpurascens, glauco superinductus habitu, perinde ut ille Thalictri vere speciosissimi glauci Joh. Bauhini, seu Contorti Linnæi; nudus, lævis, nitens, firmus, etsi medio fistulosus, longa florum spica terminatus. Tu-

ber magnum, crassumque, informe, anfractuoso - cavernosum, extus nigro fuscum, fibras agens crassas, & teretes, velut totidem ramos, setosis præcedentium annorum foliorum petiolis coronatum, radicis illi est loco, novos quotannis repullulascens caules. Folia tam radicis, quam caulis, longiuscule petiolata, ampla, palmata, profunde quinque - aut tripartita, lobis magnis, longis, sub lanceolatis, a medio ad apicem laxè, nec minus profunde inciso-dentatis, dentibus acutis. Sunt ea folia superne saturate nigro - viridia, subtus aquosè albido - virescentia; utrinque, magis tamen superne, & per oras, hirsuta, villis albidis, decumbentibus, per ætatem magna ex parte evanescentibus. Eorundem petiolus, supra canaliculatus, subtus striatus, magisque, quam vel folia ipsa, hirsutus, villis longiusculis, albis, deciduis. Flores in spica terminali, longa, sat densata, elegantissima, undique sparsi, longius pedunculati, simplicissimi, ad angulum acutum erecto - patentes. Pedunculi teretes, primum albo - villosi, demum decalvati; infimorum trium, quatuorve florum etiam bipollicares ex axilla folii majusculi subsessilis lanceolati, inordinate & profunde inciso - dentati; reliquorum ex ala bractæ, angustissimæ, sessilis, lineari - lanceolatæ, albo - pilosæ, pedunculo subæqualis. Calyx nullus; ejus tamen loco bractæolæ duæ, oppositæ, angustissimæ, lineari - subulatæ, erectæ, corollæ latera stipantes. Corolla magna, elegantissime, & saturate azureo - cærulea, irregularis, pentapetala, subnutans; petalo supremo reliquis paulo majore, ovato - lanceolato, antrorsum concavo, postice in cornu sive calcar longiusculum, tubulosum, inane, tereti-attenuatum, rugosum, apice incurvum, & obtusum, oblique adscendens, protensum. Lateralibus binis, binisque infimis oblongo - ovalibus, introrsum obtuse concavis; his tamen tantillo brevioribus, latioribus, obtusioribusque, quam illis. Cæterum omnia hæc petala externe nonnihil rugosula, & exigua primum pube adspersa sunt, intus lævigata magis, & velut nitentia.

Nectā-

Nectarium intra concavitatem corollæ, sub petalo supremo, eodem duplo humilior situm; quatuor constat foliolis, quorum bina superiora, inferioribus longiora, inter se æqualia, plana subparallelogrammica, apice rotundata, & integra, ad receptaculum normalia sunt, medio longitudinaliter diluta fuscescine infumata, margine toto exalbida; hæc basi ad angulum obtusum infracta, in calcar atro - violaceum semiteretiuseculum, canali interne excisum, cætera oblique rectum, subulatum, atque apice incurvum elongantur, obversoque mutuo, & ad invicem connivente utriusque mellifluo canali, intra calcareatum petali supremi cornu, occultata demerguntur, instar unius calcaris, vaginati ab eo, petali. Bina contra nectarii foliola inferiora, quæ labella Linnæus vocat, sat alis Phacæ australis similia, nempe ovata, plana, apice bifida, saturate nigro - violacea, superne in centro disci, tum omnem per marginem pilis longiusculis flavis, nitentibus barbata, infidentia sub angulo fere recto ungui longo, plano, sensim attenuato, albo, medio longitudinaliter fuscescente. Receptaculum hemisphæricum. Germina tria ovato - subulata, basin versus connata; styli tres, pars scilicet subulata germinum; stigmata simplicia, in unum velut inflexa. Stamina, circum germina in orbem, plurima, receptaculo affixa, filamentis albis, planis, basin versus latiusculis, inde subulatis, deflexis, ac versus petalum superius inclinatis. Anthere subcordato - ovatæ, ex viridi tandem cærulescentes. Capsulæ tres, oblongo - subovatæ, apice ex stylo permanente subulatæ; basin versus interne connatæ, univalves, a summo deorsum, introrsum dehiscentes, polyspermæ. Odor nullus.

C.

DELPHINIUM STAPHISAGRIA.

Delphinium nectariis diphyllis, labellis integris imberbibus; foliis petiolatis palmatis multipartitis, lobis acutis, vage subdentatis, caule erecto villosissimo. Linn. Sp. pl. p. 750. N. 7. Gerard. gallopr. p. 391. N. 2. Scopol. fl. Carn. 2. T. 1. p. 379. N. 652. Allion. fl. Pedemont. T. 2. p. 64. N. 1505.

Delphinium staphisagria, Matthiol. in L. 4. Diosc. p. 531. Lobel. observ. p. 393. & Advers. p. 306. Dalechamp. p. 1629. Dodon. pempt. p. 366. Joh. Bauh. III. p. 641. & 642.

Peregrina aliis in terris planta; nec nisi in curiosorum hospes hortis; minime per omnem late Istriam, omnemque illum terrarum rara est tractum, quem inde a sinu Flanatico in Dalmatiam usque Venetam adriaticum alluit mare. Annua, fusiformi, fibrillosisque sat parce radiculis aucta de radice, cubitalis aut altior etiam recta sese erigit caulis, auricularem fere crassus digitum. Hic teres omnino est; conferte, leviterque striatus, densissimo præterea, longiusque exstante, & tactui, instar byssini tomenti, mollissimo undique obsitus villo; primum viridis, obscure tandem fuscescens; nivea intus, fungosoque fardus medulla; ramos nonnisi aliquot, (duos tresve) ex inferiorum petiolorum axillis proferens; eleganti florum spica; minore tamen, ac principalis caulis, terminatos. Folia per inferiorem ejus partem complura, laxo tamen, & fere alterno situ ordinata; petiolo fulta longo, teretiusculo, & ipso striato, eademque, qua caulis, obducto exstantium villorum bysso; cæterum sat ampla, subcoriacea, firma, explanata, palmata, profunde in lobos oblongos, acuminatos, septem, aut quinque saltem, partita,

lobis jam integerrimis, jam trifidis, aut & rariter, inordinateque, & sat profunde dentatis; saturate quidem supra viridia, at subtus aquosissime duntaxat, & pallide virescentia, nervisque exstantibus percurfa. Villus, qui superam eorundem non minus, quam inferam densissime insternit paginam, non equidem tam alte, ac in caule petiolisque prostat arrectus; humillime imo, & æquabiliter tonsus, eum illis mollissimum conciliat attactum, quo folia passim *Malvæ althææ*, aut *holosericeum* quemvis pannum, pollere novimus. Spica florum terminalis, plus minus spithamea; floribus undique sparsis; laxius aut conferte magis densatis; simplicissimis; longe pedunculatis; pedunculo tere- te, erecto - patente, eodem, quo caulis petiolique, modo, villoso; & succollato basi foliolo triplice, seu bracteola lanceolata, stipulisque lineari- bus angustissimis lateralibus, integerrimis binis, villosissimis, multo, quam pedunculus, brevioribus. Flos magnus, ante explicationem extus fordide virescens, villosissimus, tum intus, extusque saturatissime violaceo - cæru- leus. Calyx nullus; sed neque bractæ, stipulæve, calycis, hac in specie, loco, ullæ. Corolla pentapetala, concavo - patens, saturatissime, ut dictum, violaceo - cærulea. Petalo supremo, reliquis nonnihil minore, oblongo- ovato, antice longitudinaliter concavo; postice vero sub angulo recto in cal- car sive corniculum breve, obtusum, inane, tubulosum, abeunte. Petalis binis lateralibus, & binis infimis, subæqualibus, subovatis, obtusis, duplo, quam supremum, latioribus. Nectarium & in hac quoque specie foliolis qua- tuor basin versus leviter cohærentibus, constans, medio inter stamina, & petalum supremum, loco; foliolis nempe binis superioribus, brevioribus, angustioribus, linearibus, planis, integris, albis, & ex albo cœlestino - cæ- rulescentibus, versus petalum superius lunato arcuatis, introrsum ciliatis, basi in calcar breve, semiteretiuseculum, obtusum, introrsum canaliculatum, ni- groviolaceum, mellifluum abeuntibus, corniculo petali vaginatum. Foliolis

contra inferioribus longioribus, obovatis, in petiolum decurrentibus planum, cæterum integris, imberbibus, ramofo-venosis, abidis, apicem versus interdum dilute cærulescentibus. Stamina plurima, filamentis albis, basi planis, ovatis, cætera linearisubulatis. Antheræ subcordatæ obsolete virentes, tandemque cærulescentes. Germina tria, & styli, cum germinibus, ut in Delph. elato, sed fusco villosa. Capsulæ tres ovato-subulatæ, basi connatæ, byssino villosæ, uniloculares.

CL.

SAXIFRAGA MUTATA.

Saxifraga foliis radicalibus aggregatis lingulatis cartilagineo-ferratis; caule paniculato-racemoso; petalis lanceolatis flavo-aurantiacis. *Linn. sp. pl. p. 570. N. 2. Allion. flor. Pedemont. T. 2. p. 68. N. 1518.*

Saxifraga foliorum limbo cartilagineo; spica longa; floribus purpureo-croceis. *Seguier. plant. Veron. supplem. p. 199. N. 2. Haller. hist. stirp. helv. T. 1. p. 420. N. 979. Tab. 16.*

Proxima, specificè tamen a Saxifraga Cotyledone Lin. distincta, petalis cumprimis ovali-lanceolatis, nec, ut in ista, apice obtuse rotundatis. Aspera alpium Reichenaviensium incolit loca, qua in famigeratissimam itur Kaifersburg, foteriis Kleinkirchheimii ad sanctam Catharinam aquis ex adverso sitam. Radix digiti etiam auricularis crassitudine, perennis, sublignescens, fusiformis, oblique horizontalis, radiculis, & ipsis rursus fibrillosis, funiculorum modo, recta demissis, in terram depacta, extus nigro fuscescens. Rosa foliorum radicalium copiosissima, patentissima, multiplex interdum ex una, eademque radice, foliis inquavis annuis confertissime superincumbentibus, iis

præ-

præteritorum annorum semitabescentibus, Sunt vero illa, proprie lingulata, bipollicaris fere longitudinis, tres quatuorve fere lata lineas, carnosæ, firmæ, lævia; subtus convexiuscula, tandemque obscure rubra; supra planiuscula, satûre viridia; apicem versus nonnihil lateſcentia, obtuse rotundata, apice ipſo ſubito breviffime acuminato; marginibus laterum a baſi ultra medium piloſo - ciliatis, ciliis longiuſculis, mollibus, albis; inde apicem verſus ferratis ferraturis tamen ſæpe parum dignoſcendis, ob albo - cartilagineam, quæ earundem intervalla obſidet, & replet, ſcabiem, five lepram. Caulis e centro ſediformis roſæ prorumpens, ab una ad duas & ultra exaltatur ſpithamas; ſat fortis, eoque etiam, Saxifragæ Cotyledonis, fere firmior, teres, villoſo - viſcidus (apices enim villorum viſcida lachrymantur capitella coloris expertia) primum viridis, tum e viridi magis magisque rubens, paniculato - racemoſus; racemis longe pedunculatis, apicem verſus bi - tri - & quadrifloris, & ipſis villoſo - viſcidis. Vidi ſpecimina ab imo ad apicem ramis paniculata racemoſis; communiter tamen caules non niſi apicem verſus paniculati ſolent eſſe. Folia per omnem a baſi caulem copioſa, radicalibus ſimilia, ſed ne pollicis quidem longitudine, ſeſſilia, oblongo - obovata, velut in petiolum decurrentia, vere ſpatulata. Flos, eo Cotyledonis, major. Calyx ſuperus, germi ni inſidens, ac cum illo ſubovatus, cæterum quinquepartitus, ſoliolis corolla brevioribus, ovatis, integris, viridibus, villoſo - viſcidis, perſiſtentibus. Corolla pentapetala, patens, petalis calyce triplo longioribus, late lanceolatis, ſaturate flavo - aurantiacis. Punctula in illis, five maculas aut guttas diſcolores, quas Hallerus, ego haud obſervavi, ſed neque Allionius, neque Seguierius, aut Linnæus earundem meminere. Stamina decem, corollis, non calyce breviora. Filamentis ſubulatis, una cum antheris, flavis. Germen inferum; primo hemiſphæroidicum, ſoliolis calycis coronatum, intra corollam, orbiculatum, planum, placentiforme; viſcidum, croceo - au-

ranticum; tum in disci centro, papillis binis contiguis enascentibus, bituberculatum; quæ tubercula subinde in stylos totidem mutuo appressos cum ele-
vantur, germen subrotundo-acuminatum reddunt; succedentibus denique ab
invicem brevibus hisce stylis, capitello stigmatis coronatis, idem birostre
tandem fit. Capsula hinc oblongo-subovata, birostris, unilocularis, bival-
vis, inter apices hians, polysperma. Odor nullus.

CII.

SAXIFRAGA OPPOSITIFOLIA.

Saxifraga caulibus repentibus, furculiferis, foliis obovatis, margine lepro-
fo-cartilagineis, ciliatisque; furculorum quadrifariam imbricatis; pe-
dunculorum oppositis.

Saxifraga foliis caulinis ovatis, oppositis, imbricatis, summis ciliatis. *Linn.*
sp. pl. p. 575. N. 18. Gerard. gallopr. p. 424. N. 10. Oeder. flor. Dan.
Tab. 34. Gunner. flor. Norveg. T. 1. p. 31. N. 53. Gmel. flor. siberic.
T. 4. p. 168. N. 79. Allion. flor. Pedemont. T. 2. p. 70. & 71. N.
1529. &c.

Saxifraga caule reptante, foliis quadrifariam imbricatis, cartilagineis, cilia-
tis. *Haller. hist. stirp. helv. T. 1. p. 420. N. 980.*

Saxifraga alpina ericoides flore cæruleo. *Tournef. Scheuchzer. inter plant.*
Rhætic. App. 4. ad. Agrostogr. p. 73. N. 30. Joh. Bauh. III. p. 694.

Vereor, ne plantam unam omnino eandemque, in duas Hallerus;
Allionius in tres etiam specificè discerpit distinctas. Is haud sum, tantis qui
viris litem fuscitem. Innuisse sat sit, jam a Linnæo floræ Lapponicæ pagina
141. N. 179. lit. δ. observatum fuisse, duas ex eadem, ob coloris duntaxat
in-

inconstantiam, constitutas a quibusdam esse species. Et sane non coloris præcise diversitas, sed partium quoque quarundam diversa interdum constitutio, tanti videntur esse posse momenti, ut de statuendis una pluribus speciebus, ambigere saltem, & subdubitare, si non etiam pronunciare, merito possimus jure, nisi omnis ea demum diversitas, quam in corollarum colore, visciditate caulium, & foliorum quoque tam situ, quam forma, rigiditate, & marginis videmus lepra, ab ætate denique, nunc infantili adhuc, adulta magis alias; aut soli etiam, jam pinguioris, jam ex petrarum, rupiumque sterilitate iniqui magis, similibusque circumstantiarum adjunctis, unice, aut certe quam maxime, dependeret. Quando ultimis Nafseldensibus Taureri in summitatibus, solo aprico, fertili, plantis, graminibusque consito, perelegantem hanc primum conspexi altissimarum alpium stirpem, Oederi me iconem ante oculos habere credidi; de serpentibus caulium viticulis vidi tunc nihil; pinguem alpium intra terram, una cum radice, consepultæ hæ erant; sed neque frequentes caulium, & ex foliis quadrifariam imbricatis, quadrangulos & ipsos, furculos vidi; & hi quoque vegetabilem intra terram altius erant depacti; summam eorumdem duntaxat vidi rosulam, & ex ea profilientem floriferum pedunculum, ampla & adinstar Cyclaminis, purpurascente corolla, terminatum. Tales fere, & eæ, ejusdem solent esse stirpes, quæ Mayrnwaldensibus in alpibus amant crescere. At ubi ex summis Winterthalii, & Eisenhuti jugis per inhospita rupium præcipitia versus ea pastorum mapalia, quæ *Büschelberger Hütten* vulgo dicuntur, descendi, longis per saxa, liberisque suspensam viticulis aut & in amplos caulium libere quaquaversum repentium cespites effusam conspexi, plurimos undique ex caulium geniculis elevantem furculos, quadrifariam imbricatos foliis, apice aut sessili flore terminatos, aut pollicarem exaltantes cauliculum subuniflorum; floribus sive ex proVectiore jam ætate, vel etiam ex exusto rupestri solo non tam purpureis, quam cæru-

leis verius. Quantum non hæc, ab illa Taureri, jam differebat planta! eadem tamen, nisi omnia me fallant, eadem inquam, et ejusdem utraque speciei stirps est: quod ut tanto intelligatur manifestius, plenam, exactamque visum est ejusdem hic subtexere descriptionem. Radice terræ hæret gracili, lenta, tenuis fili ferrei crassitudine, perenni, terete, nuda, ex nigro extus fusca, quinque sexve etiam pollices longa, in setam denique abeunte, laxè tamen, ac sine lege ramosa, ramis matri similibus, & ipsis elongato-fibrosis, cum eadem undique discurrentibus. Perquam ex ea frequentes viticulæ, five verius caules, amplos in cespites quaquaversum diffusi, bi-tri- & quadripollicares etiam, brevibus multisque geniculati articulis, aphylli, utpote pluribus jam annis vegetantes, fusci, prostrati, repentes; singulisque fere e geniculis terræ partim iterum radicati, partim furculiferi. Ii furculi, secundum omnem caulium longitudinem ordinati, ad eosdem normales; exigua primum sunt, sessilisque rosula, quatuor in crucem dispositorum foliolorum; succrescentibus subinde aliis identidem, aliisque, eodem modo ordinatis foliolis, in pollicarem circiter assurgunt columnam, ex foliolis stipatissime quadrifariam imbricatis, quadrangulam. Vidi foliosas hasce columnas, five furculos flore in apice sessili coronatos; vidi alias ex eodem earumdem apice pedunculum, seu cauliculum ad unum vel & dimidium modo pollicem exaltari, unico ut plurimum flore terminatum. Qui steriles anno hoc remansere furculi, florem non nisi anno egerminaverunt altero. Nudas ubi inter rupes creverat, cum, quo radículas genicula suas depangerent, non esset locus, fibrillis subtus comati, plurimisque supra onusti furculis floriferis, alte de cautibus veteres superiorum annorum propendebant caules liberi. Cum tamen ex asse cætera illi similem invenerim stirpem, quæ propitio magis solo, radicatis undique viticulis, telluri fixa, humiles inter muscos non nisi summa floriferorum furculorum attollebat capita; non illico propterea multiplicandas censui plan-

plantarum species. Folia duplicis credi possint generis, re quamvis vera, nonnisi unius ejusdemque sint & indolis, & configurationis, ex situ duntaxat & ætate diversam nacta formam. Ea furculorum, per omnem eorundem altitudinem, confertissime quadrifariam imbricata exigua quidem, sessilia, & rotundato-ovata videntur esse, cum re tamen ipsa iis serpilli plurimum sint quam simillima, scilicet obovato-oblonga, sessilia omnino, attamen in petiolum velut sensim attenuata, integerrima, per oras, lepra albo-cartilaginea, obsita, pilisque exiguis albis laxiuscule ciliata; hæc primum læte viridia, carnosula, & nescio, qua? oblita visciditate; ætate, annisque rigescunt indurata, coriaceam ficcamque adepta naturam, subtus obscure rubentia. De summa furculi rosula scapus? aut pedunculus? vel annuus non nisi cauliculus? ad unum semialterumve ut plurimum, exaltatus erumpit pollicem; gracilis is est, teres, ruber, leviter subpubescens, & viscidulus, foliis duntaxat per intervalla oppositis, obovato-oblongis, subsessilibus, margine leproso-cartilagineis, & piloso-ciliatis, trium quatuorve jugorum obsitus, ut plurimum monoflorus, flore terminali majusculo. Calyx, qui viridis primum est, tandem ruber, viscidulus, subpubescens, superus (cum infera, campanulataque ejusdem pars germi arctissime adnata undique sit) quinquepartitus, lacinulis erecto-patentibus oblongo-ovatis, integris per oras albo-ciliatis. Corolla pentapetala, magna, patens, petalis calyce duplo triplove longioribus, ovalibus, adinstar florum Cyclaminis, rubris, per ætatem, & exsiccationem cæruleis. Stamina decem, calyce, non corollis, longiora; filamentis subulatis, rubris. Antheræ primum rubræ, polline aureo, tandem nigricantes. Germen, ut in hac gente, inferum, seu infimæ calycis parti connatum, abiens denique de more in Capsulam oblongo-subovatam, bicorni-rostratam, calyce altiore, unilocularem, bivalvem, polyspermam.

CIII.

SAXIFRAGA CESPITOSA.

Saxifraga foliis radicalibus aggregatis cuneato-tripartitis, longe petiolatis; caule erecto, viscido, subpaniculato-ramoso. *Linn. Mantif.* II. p. 383. *Gunner. flor. norv.* Tom. 2. pag. 135. N. 1047. Tab. 7. fig. 1. 3. 4.

Sedis affinis trifulca alpina, flore albo. *Joh. Bauhin.* III. p. 696.

Sedum alpinum trifido folio. *C. B. pin.* 284. Ex fide Fratris Johannis.

Sedum minus decimum tertium. *Clusii pan.* 491. & *hist.* p. LXII. Ex fide J. Bauh.

Saxifraga foliis petiolatis trifidis, caule subfolioso viscido. *Haller. hist. stirp. helv.* T. 1. p. 423. N. 982.

Sanicula aizoides tridactylites alpina minor, flore albo majore. *Plukenet. almagest.* p. 331. *Phytogr.* Tab. 57. fig. 7. *Oeder. flor. dan. fasc.* 2. Tab. 71. *Schmiedel. fasc.* Tab. 6. N. 41.

Saxifraga hypnoides. *Allion. flor. Pedemont.* T. 2. p. 72. N. 1538. Tab. 21. fig. 4.

Saxifraga Pedemontana. *Allion. flor. Pedemont.* T. 2. p. 75. N. 1540. T. 21. fig. 5. 6.

Saxifraga tridactylites Grœnlandica caulibus valde foliosis. *Dill. Elth.* T. 253. fig. 329.

Frequens in summorum alpium rupibus; ad inferiora nonnumquam descendens. Planta perennis; quam maxime cespitosa; amplissimis copiosissimorum foliorum radicalium rosis sediformibus solum internens; nunc quidem minor bi- aut tripollicaris, caule paucifloro; plerumque tamen spithamæ altitu-

titudine, caulibus apicem versus subpaniculato - ramosis; viscida semper, villosaque, & floribus magnis albis, tandem in flavedinem languentibus. Radicem habet & ipsa sat cæterum gracilem, teretem, radiculis fibrillosis obsitam; perennem tamen, & ad telluris superficiem multicipitem, egerminando quotannis e singulis viticularum capitibus super veteribus superiorum annorum semitabescentibus foliis, magnam novorum foliorum radicalium copiam; quibus cespes eorundem elevetur. Ea folia pollicis plus minus sunt longitudine, sursum versus dense imbricata, ac in rosam polypetalam erectopatentem ordinata; cunei profunde trifidi, ac in longiusculum, angustumque velut petiolum decurrentis, est illis forma, ut jure cum Hallero petiolata possis dicere; cæterum læte viridia, & ex virore tandem flavicantia, dum fusca denique, magis magisque tabescendo fiant; plana, viscida, villis longiusculis, albidis, levissime hærentibus, tandemque deciduis undique, sed ad margines cumprimis adspersa. Apex eorundem tridentem, five verius cuneum, ut dixi, profunde trifidum exhibet, laciniis lineari - lanceolatis, egregie divergentibus, ut plurimum integerrimis; sunt enim reliquis in cespite intermixta & folia, nunc plura, alias pauciora, in quibus lateralis ea lacinia, & ipsa rursus profunde bifida; sunt & alia, nec paucissima interdum, quorum singulæ laciniae, minus quamvis profunde, sed tamen revera & ipsæ rursus sunt trifidæ, ut adeo & cuneato - quinquefida, & palmato velut multifida uno eodemque in cespite haud desiderentur. At vero trifidis intermixta simplicissima, linearia, integerrimaque, hac quidem in stirpe, me nondum detexisse memini folia. Plurima ea inter folia, e medio velut rofularum radicalium centro, caulis erumpit simplicissimus, teres, gracilis, rigidulus, viscidus, villisque, demum deciduis, adspersus; nunc non nisi unius, duorum, triumve pollicum, bi - aut triflorus; alias unam & amplius spithamam altus, versusque summitatem e longis pedunculis mono - aut bi-

floris, subpaniculato-ramosus; ad perpendiculi jam normam affurgit rectus; alias basi subprocumbens, non nisi e decubitu velut, attollitur. De foliis, ut dicimus, caulinis, sic habe: numquam non aliqua in caule sunt; pauca quidem, tamen quaternis, aut quinis numquam pauciora; ea radicalibus haud dissimilia, cuneato-videlicet tripartita, in planum, angustumque decurrentia petiolum, at longiore inter se intervallo diffita; infimo, aut & binis interdum infimis cuneato-quinquefidis, ut & summis quandoque simplicibus & linearibus; quamvis, dum linearia sunt, ut plurimum basi quoque utrinque foliolo exiguo, tamquam stipulis appendiculata. Pedunculi versus apicem longiusculi, graciles, teretes, villosuli, viscidi, monoflori, aut & biflori (ideo subpaniculato-ramosam dixi) bracteola exigua, simplicice, lineari, nonnumquam & trifida, basi suffulti. Flos semper magnus, & erectus. Calyce viridi, viscido, villosulo, supero (nam infima sua campanulata parte, germi arctissime adnascitur) quinquepartito, foliolis ovato-acutis corollæ subtriplis. Corolla pentapetala, patens, calyce triplo major. Petalis oblongo-ovalibus, integerrimis, albis, basin versus in dilutam flavedinem languentibus; vera saturatius flavescente, ac supra basin triramosa, percurfis, exsiccatione flavis totis. Stamina decem, calycis altitudine, filamentis albido-luteolis; antheris saturate flavis. Germen inferum, tandem in capsulam oblongo-subovatam, bicorni-rostratam, inter apices dehiscentem, unilocularem, bivalvem, polyspermam abiens. Odor nullus.

Atque hæc ea demum Saxifraga est, quæ Botanicorum plurimis, ne Linnæo quidem & Hallero exceptis, non minimum facessivit negotii. Linnæus unam eandemque cum ea Halleri, quam in Miscell. Austr. Vol. II. Muscoidem dixi, perperam credidit; & a Grœnlandica separavit; donec eruditissimus Nidrosiensium Episcopus Gunnerus, a Grœnlandica minime di-

ver-

verfam esse demonstravit. Mihi diu ignota, nec extra septentriones existeré credita, semper tamen & a muscoide, & a moschata, tum & ab hypnoide, petræa quoque, androsacea, & adscendente, quam diversissima visa est; donec felici plane omine factum denique fuisset, ut ea in nostris quoque alpibus inventa, propria convincerer experientia, mea me in suspicione haud quaquam delusum esse. Si Schmiedelio minime putavi notam, ipse clarissimus Vir in causa potissimum fuit, ut qui suam, & Halleri, quam muscoidem nominavi, unam dixit, eandemque, & cum Gesneri præterea moschatella lutea, Linnæique androsacea, minus certe bene, conjungere adnissus est. Celeberrimus Allionius, qui ad Seguierii, Scopoli, & Halleri exemplum, ex Pyrænaica foliis partim integris, partim trifidis, seu muscoide nostra, vel hodieque Linnæi cespitosam facit; veram dein Linnæi cespitosam, partim in hypnoidem ejusdem, partim in Pedemontanam suam, minus omnino recte transmutavit. Quare, ne confusione deinceps existat locus, hypnoidem quoque Linnæi amplius nonnihil illustrare, visum est.

CIV.

SAXIFRAGA HYPNOIDES.

Saxifraga stolonibus procumbentibus ramosis conferte foliosis, foliis inferioribus cuneato - trifidis subpetiolatis, superioribus lineari - lanceolatis subaristatis, piloso - ciliatis; caule erecto, superne subpaniculato-ramoso.

Saxifraga foliis caulinis linearibus, integris trifidisve, stolonibus procumbentibus; caule erecto, nudiusculo. *Linn. sp. plant. p. 579. N. 37. Oeder Flor. Dan. fasc. Tab. 348. Gunner. Flor. Norveg. Tom. 2. p. 104. N.*

834. *Gorter. Flor. Belg. p. 118. N. 346. Royen. flor. Leid. p. 453. N. 6. & p. 454. N. 7.*

Tournefortii operibus destitutus, neque alpina Scheuchzeri itinera præ manibus habens, de Saxifraga eorumdem muscosa trifido folio, judicare haud possum; minus vero adhuc ex Tripode loqui. Plantam illustro, quam copiose circa Chaufe fontaine prope Leodium inveni; nondum in Carinthia visam; nec tamen propterea silentio prætereundam; ex eo cumprimis capite, ut Saxifragæ demum illæ, quæ partim integris, partim trifidis sunt foliis, quæque passim apud Autores, etiam primos, ita inter se promiscue permixtæ leguntur, ut Oedipo omnino opus sit, ad easdem extricandas, dum juxta se invicem velut positæ cernuntur, facilius inter se deinceps distinguantur. Hæc itaque Saxifraga, quam non male Linnæus hypnoidem vocari voluit, ut ut quam maxime a reliquis diffideat omnibus; cum plurimis tamen earum confusa fuit, ab iis utique, qui eandem ne viderunt quidem. Paucos, qui eam recensuerint, novi; qui genuina illustrarint descriptione, nullum. Sola, quod sciam, apud Oederum, loco citato, exstat ejusdem icon; eaque bona. Amplis, hypnorum adinstar cespitibus, qui perenni, gracilique cæterum, de radice ad terræ superficiem, magna in copia effunduntur stolones, eandem internunt. Hi non uno omnes, eodemque a radicis capite, verius ex eadem in viticulam, sarmentumve continuata, diversisque ejusdem, & alternis, sed tamen contiguis orti centris, libere quaquaversum decumbunt foliosissimi, suberectis modo extimis apicum capitibus, ex aggestis nimis quam conferte foliis, in sediformem velut rosam erecto - patentibus; pullulantesque ex inferiorum foliorum axillis novos novorum stolonium ramulos; ut adeo dici stolones hi possint quam verissime ramosi; suntque teretes, viscidi, subpnbentes, & foliis obfiti per omnem frequentibus longitudinem. Duplicis ea
gene-

generis in eadem omnino sunt stirpe: ea etenim, quæ ad radicis addensata conspiciuntur caput, quæque infimam singulorum stolonum obsident partem, cuneato - trifida, (interdum & quinquefida) inque planiusculum magis attenuata magisque sunt petiolum. Ea contra folia, quæ inde, ad apicem usque, sat stipate, alterno tamen situ, stolones suos semiamplexando occurrunt semicylindræa, etsi lineari - lanceolata simpliciter dici possint, ob supinam tamen eorumdem partem nonnihil teretiuseculam, lineari potius subulata dicas, apice brevi cuspidula subaristata. Tam vero hæc, quam illa, saturate virent, viscidaque primum, & per marginum oras piloso - sunt ciliata, ciliis longiusculis, albis, leviter hærentibus, tandem deciduis. Trifida ea dixit Royenus, quæ summos occupant stolones, pinxitque Oederus etiam; at ego, præter paucula trifida, pleraque nonnisi simplicissima ea inveni; forsitan, quia nondum id temporis plene excreverant evoluta? circa medium enim Junii eam legeram: aut forsitan talia nonnisi seriores, qui de inferiorum foliorum axillis enascuntur, stolones possident? utcunque sit; caules annui, non solum de summo radicis capite, sed & de inferioribus stolonum lateribus erumpunt simplices, ad quinque sexve pollicum altitudinem, graciles, erecti, teretes, visciduli, pubentes, nudiusculi sive foliolis nonnisi quatuor, aut quinque, ut plurimum simplicibus, angustissimis, longa per intervalla disjunctis, obsiti; apicem versus e pluribus, longisque, partim mono - partim bifloris pedunculis, subpaniculato - ramosi. Pedunculi in corymbum velut erecti, visciduli, villosuli, aphylli, ex axilla bracteolæ parvæ alias lineari - subulatæ, alias contra ad basin usque tripartitæ. Flores majusculi, erecti. Calyx viridis, viscidus, villosulus, superus (utpote infima sua parte germine adnatus) quinquepartitus, lacinulis integris, ovato - acutis. Corolla duplo triplove calyce altior, patens, pentapetala; petalis ovato - acutiuseculis, flavis, integris.

Stamina decem; filamentis ex albo lutescentibus; antheris saturatius flavis. Germen inferum, in capsulam abiens elongato birostre &c. Odor nullus.

CV.

LINUM VISCOSUM.

Linum calycibus acuminatis, foliisque ovato-lanceolatis & sessilibus, hirsutis, perque margines stipitato-glandulosis; caule erecto, villosa, viscido, corymboso-ramoso; floribus subspicatis rubris.

Linum foliis lanceolatis pilosis quinquenerviis; *Linn. sp. plant. pag. 398. N. 3.*

Linum sylvestre latifolium, caule viscoso, flore rubro. *C. B. pin. 214.*

Linum sylvestre. *Scopol. fl. carniol. 2. Tom. 1. p. 229. N. 383. Tab. 11. figura intermedia.*

Geranium integrifolium. Schrank. flor. Berchtesgad. p. 257. N. 304.

Minime rarum, per omne Noricum, in montanis sylvestribus. Primum Goritiæ ad molas, in collinis fruticosis; tum haud procul Quisca Comitum Coronini, via, qua ex St. Martino itur; & circa finem Maji prope Tollenstein; alias haud procul facello St. Spiritus inter Villacum, & Bleybergam mense Junio; iterum in sylvis montanis versus Balnea Villacensia, at ferius, mense scilicet Augusto; denique mense itidem Augusto perquam copiosum legi, in montanis supra Csuber, qua ex Schoderschiz versus Lafferbach itur. Radix perennis, subsusiformis, brachiata, minime recta, inflexa verius, & diffusa, extus ex albido sordide subflavescent, lenta, sublignescens, multicaulis. Caules erecti, ex subdecumbente interdum basi; primum vix pedales, pedem tandem superantes, dimidia calami scriptorii crassi-

crassitudine, firmi, teretes, visceri, villosi, frequentibus undique obfiti foliis, simplices, attamen apicem versus corymbofo - ramofi; ramis tribus, quaternisve, racemoso - floriferis, erecto - patentibus, ad eandem fere altitudinem affurgentibus, & ipsis viscido - villosis, tandemque e viridi purpurascens. Folia per omnem & caulis, & racemorum longitudinem, copiosa, haud multum ab invicem remota, undique alterno fitu ordinata, iis hyperici quadranguli, aliquantum similia, magis tamen fere acuta; verbo: ovato - lanceolata, sessilia, erecta, tribus subtus nervis exstantibus percurfa, saturate viridia, primum viscida, ac utrinque villosa, supra tandem calvescentia; integra omnino, infera tamen marginum ora subtilissime crispato - crenulata, villisque apice capitato - glandulosis, flavis, diaphanis, glutinosis, evanidis, obfita. Ea porro racemorum terminalium multo reliquis minora, magisque ab invicem distita; non nullis interdum suboppositis. Flores per corymbi pedunculos, five ramos racemosi verius, quam spicati, utpote pedunculo aliquo, utut brevi, semper insistentes; haud proprie axillares; ad latus immo axillarum, paulo sub foliorum basi, adstantes. Calyx quinquepartitus, aut si malis pentaphyllus, persistens, saturate viridis, viscosus, villosusque, foliolis ovato - lanceolatis, dorso carinatis, binis fere exterioribus; singulis margine, ut folia, stipitato - glandulosis, glutinosis scilicet, & flavo capitello, villis marginum singulis insistente. Corolla maxima, pentapetala, petalis oblongo - obovatis, erecto - patentibus, dilute rubris, five purpurascens, frequentibus tamen venulis cærulescentibus lineata longitudinaliter; basi unguiculo brevi flavo insistentia, & leviter primum cohærentia, dum successive decidant; in iis semper paulo supra basin varicula brevis, seu tuberculum oblongum, duriusculum, flavum (an id nectarium appelles?) prominet. Eadem petala senio denique, aut exsiccatione pallide & aquose subcærulescunt. Stamina quinque basi latefcentia, & connata, cæterum

terum subulata, alba, calycis longitudine, antheris obtuse cordatis cinereo-cærulefcentibus. Rudimenta vero quinque præterea filamentorum castratorum, quæ Schrankus, haud observavi, aut observare neglexi. Germen globosum; stylus staminum altitudine, albus, femiquinquefidus; stigmata oblonga crassiuscula, extrorsum incurva, superne papillosa, purpurafcentia. Capsula sphærica, cum cuspidula brevi, ex styli infima parte permanente? decemlocularis; quinquevalvis, valvula quavis binis loculis respondente. Odor peculiaris nullus.

Existimat Allionius, hirsutum a viscoso haud differre Linum! Pace id mea; neque enim disceptare velim, ubi, quod peculiariter opponam, non habeo: mirum tamen sit, si qui utrumque descripsit Casparus Bauhinus, in eo falsus fuerit; mirum etiam, si qui hirsuto eundem, quem reliqui autores omnes, cæruleum tribuerit corollarum colorem; viscoso contra, non cæruleum, sed eum, quam revera habet, dilute nempe rubrum sive purpurafcentem, eum inquam, plane dederit, quem in Geranio palustri tum nodoso aut & Alcea vulgari conspicimus! Folia certe viscoso ea non sunt, quæ Clusius Sylvestri suo latifolio pingi fecit, sed neque terminales corymbi racemi adeo quaquaversum diffusi; verius, ut eos Scopolius loco citato exprimi curavit. At planta profecto mea, eadem omnino est, quam Casp. Bauhinus, ut dixi, intellectam voluit; eadem, quam Schrankius, nescio cur? tam alieno sub nomine egregie cætera adumbravit; eadem denique, quam frater quoque Bauhini Johannes subintelligi videtur voluisse, dum Tomo III. p. 454. refert: Anno 1600. datum sibi fuisse ex Sumano proge Bassanum monte Lini Sylvestris latifolii ramum floribus rubentibus, foliis cauleque viscosis.

CVI.

CROTON TINCTORIUM.

Croton foliis petiolatis subovato - rhombeis, repando - subdentatis, tomentoso - byssinis, villisque stellato - echinatis, obsitis; capsulis tricoccis pendulis; caule herbaceo.

Croton foliis rhombeis, repandis, capsulis pendulis; caule herbaceo. *Linn. sp. plant. p. 1425. N. 6. Gerard. gallopr. p. 542. N. 1. Royen. fl. Leidenf. p. 532. N. 6. Allion. stirp. Nic. p. 179. tum flor. Pedemont. Tom. 2. pag. 47. N. 1441. Burmann. flor. ind. pag. 304. Tab. 62. fig. 1.*

Ἡλιοτρόπιον μικρόν. *Matthiol. in Diosc. cap. 186. pag. 562.*

Heliotropium vulgare, Tournefol Gallorum, seu Plinii tricoccon. *Lobel. advers. p. 101.*

Helitropium minus tricoccum. Clus. hist. p. XLVII. optime. Dalechamp. p. 1352. Joh. Bauhin. hist. III. p. 606. Tabernæmont. p. 938. Plukenet. Almagest. p. 182.

Et hæc quoque Norici, sive veteris Carniæ stirps, non adeo rara, aut hospes duntaxat, austriaco in Littorali, indeque in maritimam usque Dalmatiam progressa, quotannis sua vegetat sponte; neglecta penitus, neque usui destinata ulli, quam nihilominus magno, ut inquit Lobelius, quæstu colligunt rustioi Lunellæ, Massillarges, aliique Narbonenses, ut distrahant insectoribus, & Chirurgis &c. Annua cubitalem circiter adipisci solet altitudinem; tamen & interdum non nisi pedalis, aut minor etiam, spithamam vixdum adæquans. Tenera adhucdum in ætate, tota Filaginum, aut Gnaphaliorum quorundam instar, albido velut tomentosa, fordide dein virescit adolescentior; attamen non nisi virore ex albido triste incano, eo fere Chenopo-

dii, dum maturefcit, albi, caule, ramisque, & foliorum petiolis, vetula in ætate decalvatis, plusque aut minus rubefcentibus. Omnis hæc interim faciei, aut colorum verius, varietas, ex eo utique repetenda cum primis est, quod albida ejusdem, stellatoque echinata hirsuties, quæ caulem late omnem, ramosque, & vixdum explicata folia, eorumque petiolos, spicas, pedunculosque infert, primum addensata magis fit, deducaturque magis cum tempore, aut magnam etiam partem evanescat denique. Radix, utpote annuæ non nisi plantæ, haud admodum magna, scriptorii circiter plus minus crassitudine calami, albida, teres, nuda, sublignescens: brachiola vage aliquot de lateribus emittens, caulem elevat ex tereti subangulosum, ab imo fere sursum ramosum, ramis undique effusis. Eum, uti & ramos, & cum petiolis, pedunculos, humile omnino, & incanum obducit tomentum five lanugo, huicque instrati fasciculi villorum capillarium, brevissimorum, alborum, rigidorum, in stellam multiradiatam patentium, jucundo per microscopium spectaculo. Folia laxè sparsa, crassiuscula, plana, subovato - rhombea, integra, per oras repando - subdentata, mollia tactui, uti fere ea Altheæ, utpote tomento byssino, brevissime tonso, ex olivaceo virore incanefcente, constantia, subtus nervosa, longo hærentia petiolo. Utraque præterea eorumdem pagina iisdem omnino villorum rigidorum, stellarum instar radiatum fasciculis, demum magnam partem deciduis, obducta. Flores eadem in planta, diversis tamen in sedibus, mares, & fæmellæ; nequæ tamen uti Royenus dixit, & Burmannus etiam icone expressit, utrique una eademque in spica tubæffiles, sed quam verissime, prout Clusius (& post eum, qui illis adoptarunt figuram, omnes) exhibuit, sua in spica propria erecta masculi; fæminæ propriis itidem suis de pedunculis pendulæ. Singulis scilicet de ramorum foliorumve axillis, duo triave exigua inter foliola, truncellus enascitur duas aut tres altus lineas, crassiusculus; apice umbellam ve-

lut sustinens; spica mascula pollicari, aut & brevior, gracili, erecta, centrum occupante; pedunculis simplicissimis, aut bifidis flores fæmineos subsphæroidicos sustinentibus, longeque spica mascula & longioribus, & crassioribus, tribus quatuorve aut quinque basin spicæ masculæ circum ambientibus, primum erectis, tum spica more decedente, pendulis. Flosculi ipsi mares, undique sua in spica addensati subsessiles, erecti, lineam, aut semialteram longi, singuli ex axilla bracteolæ lineari subsetaceæ. Calyce pentaphyllo, oblongo, peripheriæ receptaculi subsessilis insidente, foliolis oblongo-ovatis, erectis, conniventibus, dorso stellatis villorum fasciculis, ut reliquæ plantæ partes, obsitis. Corolla pentapetala, erecto-patens, calyce tantillo altior, petalis oblongis, lineari-subovatis, flavis, denticulorum instar ultra calycem parumper exstantibus, dorso longitudinaliter squamatis, squamis exiguis, ovatis, ciliatis, albis, sursum imbricatis. Stamina quinque duntaxat numeravi monodelpha, calycis, non corollarum altitudine, filamentis albis; antheris oblongo-ovatis, didymis, obscure rubris. Glandulæ nectariferæ microscopicæ receptaculi quinque sub petalis. Flosculus fæmineus suo in pedunculo, spicam marem excedente, terminalis semper, & simplicissimus, sphæroidicus, sessilis; calyce persistente, decaphyllo, foliolis angustissimis, lineari-subsetaceis; villosis, alternis tantillo brevioribus. Corolla nulla. Germine intra calycem sessili trilobo-sphæroidico, tuberculato, viridi, at squamulis albidis, ovatis, ciliatis, diu vel capsulæ inhærentibus, imbricatim adperso. Styli tres, semibifidi, obscure rubri, e centro apicis germinis, eodem breviores, extrorsum incurvi. Stigmata stylium pars extrema obtusiuscula. Capsula calyce major, sphæroidico-tricocca (vidi quandoque quadricoccam) tandem obscure chermesino-rubra, muricata, squamulisque albis, rariter sparsis, varia, trilocularis, trisperma; loculis bifariam dehiscentibus, crassis, sublignescantibus, duris. Semina globosa, nu-

da, ex cinereo demum obscure extus rubentia. Pedunculi flores fœmineos sustinentes per læpe semibifidi, ac consequenter biflori; primum erecti, penduli tandem. Caulem, ramosque interdum, inter foliola minora aliquot, spica brevis mascula, absque pedunculis, fœmineos flores gerentibus, terminat.

CVII.

SEDUM RUBENS.

Sedum pumilum, tandem sanguineo-rubrum, foliis tereti-obovatis crassissimis, addensatis; cyma subsessili subquadrifida pauciflora; petalis albis, rubro-carinatis.

Sedum rubens. *Linnæi. Mantiss. II. p. 388.* seu *Crassula rubens. Syst. N. p. 226. N. 18.*

Sedum minimum montanum, flore purpurascente parvo, semine stellato (capsulis in stellam patentibus). *Scheuchz. in itin. Rhæt. Append. ad Agrostog. p. 86. N. 62.*

Sedum saxatile atro-rubentibus floribus. Seguiet. Veron. Tom. 3. suppl. p. 207. N. 2.

Sedum caule folioso, erecto, umbellato, humillimo, foliis teretibus. Haller. hist. stirp. helv. T. 1. pag. 414. N. 963. cum omnibus synonymis, præter *Oederi*, quod *Sedum: dasyphyllum*. L. est, omnia item synonyma, quæ *Cl. Jacquinius* ad suum & *Linnæi Sedum atratum* retulit.

Sedum hæmatodes. Scopol. fl. carn. 2. T. 1. p. 323. N. 554. ultimæ ætatis.

Sedum rubens. Schrank. flor. Berchtesg. Epist. 25. p. 226. N. 191.

Craf-

Craffula rubens. *Allion. fl. pedemont. T. 2. p. 123. N. 1756.* demptis synonymis Halleri, C. Bauh. & Gerardi, quæ ad *Sedum hispanicum* L. pertinent. *Gunner. fl. Norveg. T. 2. p. 145. N. 1106.*

Cum atrato quondam Linnæi sedo, pluribusque confusum aliis; dein ob quinque forte stamina in nescio quibus, jamjam deflorescentibus, inventa speciminibus, ad *Craffulæ* relegatum genus; feliciter iterum per Mantissæ Linnæi tomum alterum, suo inter sedes restitutum est loco; & merito quidem, nam reapse sedum quam verissime est. Alpium incola, excelsis earumdem increfcit rupibus, ad humiliora descendens numquam. Mihi primum Lithopolitanis in alpibus super saxa *in der Eisgrube* frequens occurrit; dein super immania itidem saxa prope stabula armentorum boum Principis Gurcensis ultra Fladnizenfes alpes sub *Eisenhut*. Iterum in elatis rupibus tam Mannharti; quam montis regii Rablensis prope *Lämmerhütten* &c. plantula ratione magnitudinis, & coloris, sibi in diversa ætate ipsi, perquam dissimilis; sed tamen non variat corolla; non foliorum structura; neque ipse universe, ut dicimus, habitus. Plerique interim, præprimis Veterum, ab ultima, descriptionem ejusdem, munati sunt, ætate, qua e viridi, qualis primum est, rubra denique evadit tota; atro-quoque rubentes eidem tribuendo flores, qui albi certe sunt, linea duntaxat media exarati rubra; capsulas in radiatam patentes stel- lam pro petalis, ut jam Seguierius ante me observavit, sumentes. Radice fungosa, terete (ut videtur annua) haud magna, aut crassa, sed in longiusculas compositasque abeunte fibras quaquaversum sparsas, intra rupium depangitur rimas, subcespitosa; plures etenim summa de radice, ad eandem assurgentes altitudinem, exeunt caules conferte addensati; admodum interdum humiles (vidi sex, octove lineas altos, & jam florebant) foliis stipatissime undique accumulatis obfiti; apice ob flores tres, quatuorve, aut quinque

breviter pedunculatos, cum intermedio sessili, latefcentes, subumbellati, obversamque velut pyramidem ea ratione non incongrue referentes. Virent tunc ii, succosissimaque eorumdem folia ex glabritie nitentia, neque rubor nisi in infera alborum petalorum carina, omni cæterum in planta, apparet uspiam. Elongantur tamen subinde iisdem caules ad unius alteriusve altitudinem pollicis, erecti; brevia crassissimaque primum folia, & ipsa tantisper diduci occipiunt; ut jam tereti - obovata, demum etiam oblongo - obovata fiant; isthinc, ut mos in ista est gente, uno baseos latere caulibus leviter hærentia, altero illinc liberum in gibbulum exstantia; sessilis, ut erat, terminalis florum umbellula, in brevem, ac paucifloram erigitur cymam; quin & de lateribus quoque caulium, foliorumque nonnullis axillis, ramuli an pedunculi verius? uniflori cum tempore enascuntur, ut nunc ramosi etiam sint, qui simplicissimi erant antea; punctulis dein aspergi sanguineis folia calycesque pluribus semper pluribusque; donec quanta quanta stirps est, atro cruoris rubore coloretur tota. En ætati ultimæ, soloque æstui solis exposito debitam metamorphosin! Calyx quinque (interdum sex -) partitus, segmentis ovato - acutis, subtriquetris, succulentis, nudis, erecto - patentibus, primum viridibus, tum rubro - guttatis, denique atrorubentibus, persistentibus. Corolla quinque - (non nunquam sex -) petala, calyce tantillo major, patens; petalis ovato - lanceolatis, albis, subtus longitudinaliter carinatis, carina rubra. Stamina semper decem, calycis longitudine; filamentis subulatis albis. Antheris flavis. Germina quinque erecta ovata, in stylum brevem attenuata, introrsum longitudinaliter sulco exarata; stigmate obtuso. Nectarii loco squamula exigua plana linearis, apice latefcentis, & bifida, coloris albo - subflavescentis, ad basin exteriorem cujusque germinis, inter stamen & germen. Capsulæ tot, quot germina, quinque (interdum sex) ab invicem divergentes, in stellam

radiatam patentes, tandem atro-rubentes, superne juxta sulci ductum longitudinaliter dehiscentes, polyspermæ.

CVIII.

GERANIUM NODOSUM.

Geranium pedunculis bifloris, foliis caulinis trilobis, lobis ovato-lanceolatis, ferratis, summis subsessilibus; petalis emarginatis. *Linn. sp. plant. p. 953. N. 38. Gerard. Gallopr. p. 432. N. 4. Allioni. flor. Pedemont. T. 2. p. 37. N. 1401. Seguiet. Veron. I. p. 469. N. 5.*

Geranium quintum nodosum Plateau. *Clus. hist. p. CI. optime.*

Geranium magnum folio trifido. *Joh. Bauh. III. p. 478.*

Aspero rupestri solo, sylvestria inter fruteta, prope Goritienfes molas ad sinistram Soncii ripam, æstate tota, pulchra hæc Geranii species, frequens visitur; at nuspiam majore in copia, quam in adversa ejusdem fluminis ripa, ad radicem montis St. Valentini, tum in adfita sylva Sabbotina, ubi passim cum Convolvulo, quem Cantabricum dicunt, & Campanula pyramidalis Linnæi in serum usque Septembrem floret simul, & fructus maturat. Ist-hinc quondam amicissimo Scopolio sub eodem Nodosi nomine Idriam misi, qui in litteris sylvaticum Linnæi esse respondit, a quo tamen differt plurimum; & vereor, ne pro sylvatico etiam in Carniolæ flora descripserit! Radicem Geranium istud habet horizontalem verius, quam normaliter descendentem, ex articulis scilicet oblongo-nodosis, mutuo velut insertis, geniculatam, e quibus teretiufculæ recta in terram descendunt fibræ haud infrequentes. Caulis, qui ab una ad duas etiam quandoque attollitur spithamas, foliaque, ut dicimus, radicalia, licet multo iis Geranii sylvatici, aut pratensis,

fis, gracilia magis sint, tamen multo iisdem itidem firmiora, & rigida velut
 adstant. Est ille ex tereti angulosus, obtuse videlicet tri- aut tetragonus;
 haud quaquam sulcatus, sed neque striatus; primum villis longiusculis rariter
 adpersus, demum deciduis, viridis; ex longis, neque tamen frequentibus
 articulis, basi apiceque instar bulbi oblongo-ovati turgescantibus, genicula-
 tus; bulbis geniculorum dilute rubentibus & subdiaphanis; foliis, ramisque
 ad geniculorum præcise commissuras, oppositis, & ipsis basi, oblongi instar
 bulbi tumentibus. Folia radicalia, & caulina inferiora, longe petiolata, re-
 liquis brevi, summis nullo etiam petiolo insistentibus vere sessilibus. Ea haud
 quaquam rugosa; plana sunt verius; sed neque, ut in Aconito lycoctono,
 subpeltato-septem- & quinqueloba, rotunde circumscripta; vitigineis potius
 foliis, aut iis Aceris Pseudoplatani, dempta magnitudine, similia, in acu-
 minatos procurrunt angulos; verbo: profunde & inæqualiter quinqueloba,
 quæ quidem de radice, aut inferiore enascuntur caule; quæ contra cauli hæ-
 rent medio, triloba, lobis lateralibus breviter bifidis; summa simpliciter tri-
 loba; lobis quorumcumvis ovato-lanceolatis, integris, per oras ferratis.
 Petiolorum femiteretium hirsuties sive villus, etsi longiusculus, inconstans,
 cum tempore evanescit; non sic foliorum humilis utrinque, & prostrata pubes,
 quæ vel in adulta haud decedit planta. Rami, pedunculive elongati, tere-
 ti-angulosi, pubentes, oppositi. Stipulæ parvæ, spathacæ, rubræ, lanceolatæ,
 deciduæ. Flores ex ramorum aut pedunculorum apice, binati semper, bre-
 viter pedicellati, tamquam ex involucello tri-quadri- aut quinquephyllo,
 bracteolis ovato-lanceolatis, aut lanceolato-linearibus, per oras rubentibus.
 Calyx pentaphyllus, duplo minimum corollis brevior. Foliolis oblongo-
 ovalibus, viridibus, subnudis (nam revera pube prostrata microscopica ad-
 sperfa sunt) dorso alterne striis elevatis una, duabus aut tribus, percursis,
 apice in aristulam subulatam ex viridi rubram longiusculam abeuntibus; pul-
 villo

villo villorum albo - tomentosorum basi aristularum internæ adfuso. Corolla nihilo minor, ea Geranii pratensis, erecto - patens, pentapetala, petalis oblongo - obovatis, distincte emarginatis, velut in unguem decurrentibus, dilute rubris, quinque tamen lineis pallide cæruleiscentibus exaratis, ungue basin versus albescente. Stamina decem monadelphæ, calycis altitudine; filamentis subulatis, albis, pubescentibus, basi latebentibus alternis paulo longioribus, calycem superantibus; antheris oblongo - ovatis, obtusis, versatilibus, pallide cinereis. Germina quinque ovato - gibba, pubescentia, circa communem axem in fundo calycis posita, singula in stylum longissimum pubentem abeuntia; stylis omnibus simul, primum leviter cohærentibus, rostrum pentagano - pyramidatum efformantibus. Stigmata quinque oblonga, rubra, papillosa, oris albida, erecto - patentia, arcuato - incurva. Semina quinque, basi dehiscentia, styli arista nondum plene exsoluta, nec nisi per arcum sese extricante penitus, a communis receptaculi axe elongata. Verissime autem, uti Clusius uno in caulis exhibuit geniculo, ad eorundem singula nodosæ bulbillorum bases tam foliorum, quam pedunculorum, & geniculorum caulis simul conveniunt, oppositæ.

CIX.

GERANIUM MALACOIDES.

Geranium pedunculis multifloris; floribus pentandris; foliis oblongo - cordatis, obtusis, inæqualiter crenatis, sublobatis, longe petiolatis. *Linn. sp. plant. p. 952. N. 30. Gerard. gallopr. p. 432. N. 3. Allioni. Flor. pedemont. Tom. 2. p. 36. N. 1396. Royen. Flor. Leid. p. 352. N. 15.*
Geranium, quod herbariorum nonnulli Momordicam nuncupant. *Matth. in Dioscor. p. 403.*

Geranium μαλακοειδές. *Lobel. Observ. p. 378. Advers. 297. bene.*

Geranium sextum Matthioli. Dalechamp. p. 1280.

Geranium malvaceum. Joh. Bauh. III. p. 472.

Geranium nonum. Tabernæm. p. 125.

Geranium folio Althææ. Seguiet. Veron. T. 1. p. 474. N. 16.

Geranium quintum. Zanichelli. Sed confundit cum synonymia Rotundifolii Linnæi.

Non rarissimum in Littoralis Austriaci & Veneti maritimis; & annum. Radix fusiformis, tripollicaris, fibris sparsis brachiata, alba; caules profert plures; pedales circiter; ex axillis ramosos; procumbentes; nec nisi ex decubitu suberectos; crassiusculos; tereti multangulos ex profundioribus striis; obsolete virentes; & ex copioso mollique villo, una cum petiolis, foliis, pedunculis, calycibusque, albido incanos, tenera cumprimis in ætate. Plerumque vero nonnisi ex alterno caulis latere, ubi geniculatus esse solet, ramus foliaque aliquot (tria quatuorve) enasci consuevere, stipulis spathaceis, ovato - acutis, ex rubello albidis, tribus certe, nisi & pluribus, obsessi. Folia malvacea, adinstar foliorum *Betonicæ alopecuros Linnæi*; oblongo-cordata, plus minus sublobata, apice obtuse rotundata, per oras inæqualiter, nec acute, crenata; primum utrinque copiose e villo albido - incana, demum obsolete cano - virescentia; petiolis semper longis, cano - villosis, sed simul, ut recte Gerardus monuit, inæqualibus, insistentia. Pedunculi communes, longi, erecti, teretes, striati, cano - villosi, apice ex nido bracteolarum quinque, aut sex, ovato - acutarum, albido - spathacearum, tamquam involucellis, multiflori; floribus a tribus ad decem, longiuscule pedicellatis; pedicellis quidem unam versus partem deflexo - nutantibus; at calycibus denuo oblique erectis; utrisque cano - villosis. Calyx patens per-

fi-

sistens pentaphyllus; foliolis ovalibus, dorso striis elevatis, saturatius virentibus, alterne una, duabus, tribusque; apice aristula brevi terminatis. Corolla pentapetala, calyci subæqualis, dum floret, una cum calyce patens, demum decidua; petalis oblongis, lanceolato - subovatis, integris, dilutius, aut saturatius incarnato - rubellis, senescentibus aut exsiccatione cæruleis. Stamina decem persistentia calycis altitudine, alba, basi latiuscula, & coherentia; filamentis alternis lineari - lanceolatis; alternis subulatis, antheriferis; antheris ultra calycem prospicientibus, oblongis, obtusis, versatilibus, rubellis, polline flavo, tandem fuscis. Germina, styli, & stigmata, ut in Geraniis; at priora initio albo - villosa. Fructus intra calycem persistentem, ex basi obovata, quinqueloba, rostrato - subulatus, elongatus. Semina quinque oblonga, fere obovata, brunefcentia, villis mollibus, albis exstantibus, obsita, ex stylo persistente concolore, & decalvato, elongato - aristata; a basi sursum versus dehiscentia. Odor nullus peculiaris. Diversi autores, diversum corollarum adnotarunt colorem; indubie, in diversa quoque stirpem descripserunt ætate; cæruleum, quem Joh. Bauhinus, & Zanichelli asseruerunt, ego quoque in vetula, exsiccataque vidi planta; habentque id plures quoque stirpes, quarum flores delicata ea tinguntur rubedine, commune; ut magis aut minus cærulescant denique; sic *Primula longiflora*, sic *Astragalus Uralensis* &c. Idem fere de mollissima, albaque plantæ hirsutie, intelligas velim; primum nivea, densissimeque instrata, stirpem dum in cunis est, candidam velut ex tomento exhibet; at deperditis per ætatem magna ex parte, villis, aut certe, qui prostrati erant, arrectis, ut obsoletus stirpis viror traluceat facilius, quid mirum, si minus candida, magisque glabra appareat? Nonne diversa duntaxat hæc facies Matthiolio imposuit, suam ut plantam ne noverit quidem, dum a Calceolario, eidem transmissa fuit? merito ea propter a Lobelio reprehensus, quod minus digne autore locutus est. Zanichel-

lium, quamvis rotundifolium Linnæi Geranium ex Vaillantio citet, & de petalis loquatur obcordatis; re tamen vera nonnisi de Malacoide intelligendum ex eo liquet, quod evidenter dicat: Egli produce un gran numero de' fiori all' estremità de' suoi rami! Non itaque pedunculis bifloris!

CX.

GERANIUM CICONIUM.

Geranium pedunculis multifloris, floribus pentandris, foliis pinnatis; pinnis pinnatifidis; pinnulis inordinate inciso-dentatis. *Linn. sp. plant. pag. 952. N. 34. Gerard. gallopr. p. 432. N. 2. Allion. stir. Nicæ. p. 185. Flor. pedemont. T. 2. p. 35. N. 1. Jacquin. Hortus Vindob. Tom. 1. Tab. 18. Haller. hist. stirp. helvet. T. 1. p. 407. N. 946.*

Geranium Apulum Coriandri folio alterum odorum. *Column. Ecphraf. 1. pag. 136. fig. 135.*

Sat & hoc frequens in Littoralis Austriaci campestribus, collinis, incultis; suis se quotannis ipsum regenerans seminibus; in eo peculiaribus, quod (præter Europæorum morem, si Moschatum modo, & Gruinum demas, omnium) tripollicarem, in quam abeunt, aristam, septies inferiore sui parte in spiram intorqueant maturescentia, dum in subulatam denique acum, eamque nec spiralem, nec rectam; deflexam immo, & falcato-arcuatam terminentur; ea plane ratione, ut ea egregius loco citato exprimi fecit Columna. Suaveolenti cæterum plantæ, caules, de fusiformi, fibrisque compositis obfita radice egredientes, sunt plures, diffusi, ramosi, decumbentes, duas etiam longi spithamas, ramis, apiceque ex decubitu velut surrectis; sat de reliquo crassiusculi, & firmi; ex articulis & ipsi longiusculis geniculati; striis, aut

aut sulcis verius, exarati, & hinc tereti - angulosi, basin versus rubentes, quamvis cætera virides, sed villis tamen longiusculis, & mollibus undique adspersi exstantibus, & nescio qua obliti visciditate, per ætatem denique magna ex parte evanescentibus. Folia, utut ab iis Senecionis Jacobææ, aut Erucifolii diversa; tamen eorundem admonent intuentem; suntque plus minus ordinate pinnata; pinnis oblongis, sursum versus lateſcentibus, profunde pinnatifido - incisis, laciniatisque; pinnulis inordinate inciso - dentatis, obtusis; supra saturate viridia; ac utrinque (in sylvestribus speciminibus) villis copiose exstantibus hirsuta, magnam demum partem deciduis. Quæ de radice oriuntur ipsa, aut inferioribus caulis e geniculis exeunt opposita, longis nituntur petiolis e viridi subrubentibus, subtus striatis, villosisque; superiora contra quæ genicula stipant, & ipsa quoque opposita; sessilia potius sunt, infimaque pinnarum conjugatione, ipsum etiam semiamplecti videntur caulem. Pedunculi ex alternis foliorum axillis; folio ipso longiores; firmi, erecto - patentes, teretes, striati, viscidi & villosi, apice umbellato-multiflori; flosculis in quavis respectiva umbella quaternis, quinisve, etiam septenis; longe sed inæqualiter simul pedicellatis primum erectis, tum oblique deflexis, acubus fructuum immaturorum oblique rursus erectis. Involucella umbellularum foliolis sive bracteolis constant tot, quot circiter flosculi, ovato - lanceolatis, concavis, subspathaceis, extus villosis, dilute rubescentibus, demum obsolete albidis, subscariosis, reflexis, deciduis. Pedicelli & ipsi viscidi, & villosi, stipulæ ad foliorum basin circum tumidula caulis genicula aliquot, bracteolis involucellorum quoad omnia similes, sed paulo majores. Calyx pentaphyllus, erecto - patens, persistens, foliolis oblongo - ovalibus, apice aristula instructis, virentibus, striis tribus saturatius viridibus, & elevatis, longitudinalibus, dorso villosis. Corolla pentapetala, calyce aliquantum major, patens, decidua; petalis oblongo - ova-

tis, aquose & pallide rubellis. Stamina, decem? quinis antheriferis, calycis longitudine; singulis inter duo quævis germina, basi haud cohærentibus minus connatis; hinc nec proprie monadelphus. (Neque aliis præterea mihi visis castratis)! Eorum filamenta alba, lineari - lanceolata, utrinque villosociliata, apice subulata. Antheræ oblongæ, erectæ, versatiles, purpurascentes. Germina quinque oblonga, tereti - obovata, subpedicellata, erecta, basi ab invicem distantia, villis albo - sericeis decumbentibus densissime obfita, abeuntia in stylum elongatum, subulato - compressum, dilute virescentem, extus villulis albidis pubescentem; introrsum vero pilis bruneis longis obsitum. Singulis, latere suo interiore, adpressis receptaculo communi quinquangulo - pyramidali, elongato; constituentibus simul acum unam longissime rostratam tripollicarem pentagono - subulatam. Stigmata quinque rubella, reflexa. Semina quinque, tereti - obovata, saturate nigro - brunea, villis albis exstantibus adspersa, terminato stylo permanente, inferne in spiram normalem septenis revolutionibus, intorto, villisque bruneo - rufis, rigidis, longis, erecto - patentibus hirtis; superne contra subulato - compresso, deflexo, falcato - arcuato, ex humili, byssinoque tomento, bruneo.

CXI.

SIBBALDIA PROCUMBENS.

Sibbaldia foliis ternatis, cuneiformibus, apice truncatis, & acute trifidis.

Sibbaldia procumbens, foliolis tridentatis. *Linn. Sp. pl. p. 406. N. 1.*

Flor. lapp. p. 77. N. 111. Gmelin. flor. sibirica. Tom. 3. p. 186.

N. 41. Gunner. flor. norv. T. 1. p. 50. N. 107. Allion. flor. Pe-

demont. T. 2. p. 59. N. 1490.

Pen-

Pentaphylloides fruticolum minimum procumbens flore luteo. Flukenet. alm. p. 284. Phyt. T. 212. f. 3.

Fragariæ sylvestri affinis; planta flore luteo. Oeder. flor. dan. fasc. I. Tab. 32.

Fragaria foliis ternatis retusis tridentatis, flore calyci æquali pentastemone. Haller. hist. stirp. helv. T. 2. p. 46. N. 1116.

Altissimarum alpium planta. Floret Julio in Villacensi alpe cum *Salice retula*, & *Potentilla nitida*. L. In alpibus Fladnizensibus, qua ex *Leitersteig* versus *Schwarzensee* descenditur cum *Sedo Linnæi atrato* flore luteo, & *Lichene croceo*. In alpibus spitalensibus cum *Empetro nigro*, *Junco Jacquini*, *Junco trifido*, quandoque bi- & monofloro etiam. At nusquam majore in copia, quam in Wirlizensibus *Groskircheimii* alpibus *in der Zirchniz* &c. &c. Radix perennis, lignescens, cespitose multiceps, & multicaulis; caulibus suffruticosis ramosis, vel sub terra jam diffusis, & decumbentibus, copiose squamosis, ex tabidis annorum præteritorum foliis, five verius stipulis semiputridis; progerminantibus quotannis e terminalibus gemmis, inter copiam novorum foliorum (quæ radicalia velut dicas) novos itidem scapulos, five cauliculos annuos, foliis ipsis haud altiores. Novelli hi cauliculi, unius, vixque & duorum pollicum altitudine, erecti sunt, teretes, levissime substriati, virides, pube admodum exigua adsperfi, basi copiose aggregatis, subimbricatisque foliorum stipulis, quasi semiamplexicaulibus, circumdati; cæterum foliis præterea aliis vix ullis, nisi uno alterove sub infimis floribus, eoque simplice ex divaricatura stipulæ prodeunte, ovato - acuto, integro, utrinque pubente. Vidit eosdem suis in alpibus Hallerus uni- aut trifloros; at ego in nostris passim velut ex dichotomia subcorymbofo - multifloros, pedicellis duntaxat singulis monofloris. Folia (quæ, ut innui, radicalia

calia dicere potes) stipularia, id est, basi insistentia membranæ planæ, oblongæ, profunde & acutissime bifidæ; prodeunte ex divaricatura stipularis istius membranæ petiolo, fere bipollicari, terete, pubente, apice triphylo, foliolis planis, sessilibus, oblongo-cuneiformibus, truncatis, acute trifidis, saturate viridibus, primum ex villis prostratis sericeo-pubescentibus, demum fere decalvatis. Flores pedicellati. Calyx inferus, patens, decem-partitus, foliolis ovato-acutis, integris, dorso pubescentibus, alternis brevioribus, & angustioribus. Corolla calycibus duplo fere minor, pentapetala, patens; petalis flavis, lanceolatis, planis, integris; singulis, alternis duntaxat calycum foliolis, hærentibus. Stamina itidem quinque duntaxat, eaque calyce breviora, alternisque iterum ejusdem foliolis, infixæ; ut adeo alterna calycis folia staminifera, alterna contra petaligera sint. Filamenta staminum subulata alba; antheris subrotundis flavis. Germina quinque duntaxat, glabra, lentiformia; sessilia, stylo brevi laterali, seu ex acie lateris, sub apice, orto, instructa; stigmate simplici. Intermixta prioribus quinque germinibus sæcundis, pistilla complura inveni sterilia, receptaculo infixæ, erecta, stylo præcise simplici constantia, apice capitato, at numquam basi in germen sæcundandum abeunte; semina idcirco quinque duntaxat, in calycis fundo sessilia.

CXII.

VIOLA PINNATA.

Viola acaulis, foliis radicalibus subpedato-pinnatifidis, longe petiolatis, scaporum aphyllorum altitudine.

Viola acaulis, foliis pinnatifidis. *Linn. sp. plant. p. 1323. N. 3. Allion. flor. Pedemont. T. 2. p. 97. N. 1636. Gmelin. flor. sibir. Tom. 4. p. 101. N. 66.*

Viola

Viola montana laciniato folio. Clus. hist. p. 309. a Mera Medico missa.

Joh. Bauh. Vol. III. p. 554.

Viola scapis radicalibus nudis, foliis multifidis obtusis. Haller. hist. stirp. helv. T. 1. p. 241. N. 561.

Rarissimæ stirpis natales alpium Leontinarum, finitimarumque sunt excelsa; asperis ibi rupestribusque vegetat locis, post nivis illico deliquium, quod ante Julium mensem isthic nequaquam evenit. De radice præterlapsi proxime anni, teretiuscula, subsusiformi, fibrillis laxè obnupta, haud equidem magna, multicipite tamen, singulis ejusdem e capitibus & folia plura, & scapi nonnulli, ad eandem fere unius duorumve pollicum exaltantur altitudinem. Scapi quidem graciles, teretes, nudi, aphyllique sunt, duas modo si bracteolas, lineari-subsetacas, circa mediam altitudinem suboppositas demas; apice monoflori. Folia contra radicalia, petiolo insistent elongato, nudo & ipso, teretique & stria superne longitudinaliter exarato, apicem versus, ut credi posset, vage, multifidoque in lacinias longas & lineares profundissime partita, re tamen vera, subpalmato-aut & subpedato-pinnatifida; cum in septem omnino lineares, obtusas, subpulposas, linea elevata subtus percurtas, ita dissecta sint lacinias, ut speciem palmatorum, aut pedatorum referant foliorum, licet quam verissime pinnatifida sint, pinnarum jugis tribus approximatis, cum impare; pinnis lineari-lanceolatis, obtusis, sursum versis, integris, & per oras piloso-ciliatis; infimis duntaxat ad basin, utrinque bi-aut tridenticulatis. Flos multo, quam in *Viola Linnæi* odorata, minor, nec odoratus, proprie loquendo inversus seu resupinatus, tantisper nutans, & ipse violaceus. Calyx pentaphyllus, inferus, foliolis ovatis, acutiusculis, nudis, inæqualibus, persistentibus, paulo supra basin, latere interiore, receptaculo hærentibus, basi ipsa liberis. Corolla pentapeta-

la, calyce major; petalis inæqualibus; intermediis binis majoribus, dilu-
tioribus, lineatis, barbatisque; reliquis nudis five glabris, infimo (quod
summum esse deberet) minimo, basi in corniculum breve, obtusum, necta-
riferum, inter bina calycis foliola, prominente; omnibus cæterum subovatis,
rotundatis, integris. Stamina filamenta quinque parva subulata alba; an-
theris saturate aurantiacis, circa pistilli stylum, in conum, pyramidemve
leviter cohærentibus. Germen ovatum, nudum; stylus filiformis ultra an-
theras tantisper prominens; stigma subcapitato-umbilicatum, villosulum. Pe-
ricarpium calyce duplo triplove majus, oblongo-ovatum, obtuse trigonum,
apice dehiscens in loculamenta tria navicularia univalvia patentissima nuda,
subtus longitudinaliter teretia, supra rima longitudinali hiantia, lateribus
subcompressis, plurimis farta seminibus subglobosis aurantiacis.

CXIII.

CONVOLVULUS ALTHÆOIDES.

Convolvulus petiolatis, sericeo-tomentosis; radicalibus rotundato-cordatis,
crenato-dentatis; caulinis palmato-digitatis; lobis oblongis, an-
gustis, crispato-dentatis; pedunculis axillaribus, subbifloris.

Convolvulus foliis cordatis palmatis sericeis; lobis repandis; pedunculis
subbifloris. *Linn. sp. plant. p. 222. N. 19. Gerard. gallopr. p. 318.*
N. 4. Allion. stirp. Nicæ. p. 19. N. 1. & flor. Pedemont. Tom. 1.
p. 107. N. 390.

Convolvulus Althææ folio. Clus. hist. p. XLIX. Dalechamp. p. 1426.

Convolvulus peregrinus Clusii. Lobel. Obs. p. 343.

Convolvulus peregrinus pulcher Betonicæ folio. Joh. Bauh. II. p. 159.

Con-

Convolvulus Betonicæ, Althææque folio, repens argenteus, flore purpureo.

Barrel. Tab. 312.

Scammonium minus Plinii II. Tabernæmont. p. 1269.

Perelegans hæc Convolvuli species, nulli fere Veterum nota, unum si demam Clusium, a quo omnes, & figuram, & descriptionem mutuati sunt; non adeo pertinaciter Lusitanicis, Bæticæque Hispaniarum in collibus propriam fixit sedem; ut nuspiam præterea alibi esse, vivereque voluerit. Eamdem certe & per Italiam passim, & per Galliam. Pedemontiumque indefsi ex Recentioribus detexere vegetantem Barrelierus, Gerardus, Allionius. Sed neque a maritima nostra veteris Norici parte exulat penitus, quando sat imo frequens per adfritos Adriatico, Istriæ, Liburniæ, Dalmatiæque montes, sterilesque procumbens visitur colles; digna, quam exactiore paulum illustrem descriptione. Radice est modica; attamen perennante, & sublignescente; teretiuscula, fibras passim quaquaversum emittente; extus fusca. Ab hac una, quam gracilis cætera est, & caules per terram fusi, plures; & radicalium, ut dicimus, foliorum copia; atque præter folia, caulesque, summa etiam sub terræ superficie, stolones per intervalla fœcundi, viticularum, aut sarmentorum evagantium instar, exeunt. Plane enim, ut jam Clausius innuerat, verum est, graciles, fili duntaxat ferrei crassitudine, summis sub cespitibus serpere viticulas, easque lentas, sublignescentes, teretes, extus bruneas, five fuscas, nullis five villis, five fibrillis adspersas, atque per intervalla præcise, absque demissis radiculis, novos rursus caules, novaque, ut dicunt, folia proferentes radicalia. Sunt hæc ab iis, quæ per caules sparsim occurrunt interpolata, non parum diversa. Longiusculis nixa petiolis, rotundata - aut certe oblongo - ovata cordis figura; obtusa semper, integraque; numquam in lobos, laciniasque dissecta, nec nisi per oras cre-

nato-dentata. Illa contra, rariter per caules sparsa, & ipsa quidem plus minus petiolata, basique infima, in sinum veluti cordis excisa: at de cætero profunde palmato-digitata; lobis divaricatis nunc quinque, nunc septem; semper oblongis, longitudine tamen versus basin decrefcentibus, latiusculis alias, alias angustioribus, etiam (versus caulis extremitatem) angustissimis, & linearibus, per oras subcrispato-dentatis; ex reflexis scilicet prima in ætate marginum oris, nec nisi cum tempore se denique evolventibus. Utrisque interim, utraque ex parte, una suis cum petiolis, caulibus, florum pedunculis, calycibusque ex densissima, prostrataque, & byssina pube sericeo-incanis, nitentibusque, nec nisi ultimo demum in senio incano - subvirentibus. Cau- les tam ex eadem radice, quam ex eodem stolonum subterraneorum oculo, plures, pedales, aut pede longiores, teretes, ex sericea, ut dictum, pube incani, de se quidem decumbentes, & prostrati, facile tamen arbutis intri- cati, & per ea exaltati, scandentesque, absque adminiculis, quibus se illi- gent, aut circumvolvant, propriis. Per eos folia, ut itidem dixi, ex lon- giusculis intervallorum spatiis, alterna; atque horum ex axillis pedunculi, simplices, elongati, femiteretiusculi, sulco supra excisi, aut monoflori dun- taxat, aut apicem versus bifidi, & biflori; quo in catu, ex divisionis semper puncto, pedicellorumque alterutro, paulo infra calycem, bracteolæ binæ op- positæ, lineari-subulatæ, & ipsæ incano-sericeæ, involucelli velut loco, assolent adesse. Calyx pentaphyllus, foliolis ovato-lanceolatis, integris, concavis, conniventibus, alternis velut interioribus, dorso ex pube sericeo incanis, oris marginum submembranaceis. Corolla multo calycibus major, saturatius aut dilute magis rubra, monopetala, subinfundibuliformi - campa- nulata, plicis oblongo-triangularibus quinque, primum convoluta, tum pa- tentissima, extus ex pube prostrata villosula; ora amplius rotundato-penta- gona, lateribus singulis medio repando depressis, ut subdecagonam, si velis,
pe-

peripheriam extimam dicere possis. Stamina quinque vix calycis longitudine. Filamentis albis; antheris rubris, polline flavo. Germen ovatum, nudum; in calycis fundo sessile. Stylus rectus, subulatus, rubens, staminum altitudine. Stigmata duo oblonga, compressa, obtusa, divaricata, rubra. Capsula bilocularis.

CXIV.

ASTRAGALUS CAMPESTRIS.

Astragalus acaulis, calycibus, leguminibusque villosis; foliolis sessilibus, ovato aut simpliciter lanceolatis; scapis decumbentibus. *Linn. sp. plant. p. 1072. N. 32. Gerard. Gallopr. p. 523. N. 10. Allion. flor. Pedemont. Tom. 1. p. 342. N. 1274.*

Astragalus scapis aphyllis, foliis lanceolatis, hirsutis; filiquis erectis inflatis, semibilocularibus. *Haller. hist. stirp. helvet. Tom. 1. p. 177. N. 406. Tab. 13*

Numquam hisce in terris extra alpes, easque excelsas, visus; copiosus in pratis apricis, declivibus graminosis Taureri Malnicensis; tum alpis Melnikensis districtus Gmündtensis *in der Malta*; item in Leontinis Marenwaldensibus &c. Radix perennis magna, longaque, ramis brachiata diffusis, & multiceps; copiosos foliorum, scaporumque undique decumbentium proferens cespites, saturate virides. Folia simpliciter pinnata; pinnarum jugis ad quindecim usque, cum impare; foliolis ovato-aut simpliciter lanceolatis, sessilibus, integris, villosis; cum tempore supra calvescentibus; axe pinnularum communi bi- & tripollicari, teretiufculo, superne sulcato, cæterum villoso. Scapi foliis tandem longiores, teretes, striati, villosi, aphylli,

li, & ipsi prostrati; spica terminali florum copiosa, compacta, ex decubitu velut suberecta; dum in fructu totus fere erigatur scapus. Flores in spica ad duodecim plus minus; approximati, undique sparsi; singuli in singulis bracteolarum axillis, brevissime pedicellati sessiles, & erecti. Bracteolæ lanceolatae, integræ, villosæ, calycibus subæquales. Calyx oblongus, tubulosus, viridis, villis nigris copiose adspersus, quinquedenticulatus; denticulis binis superioribus sub vexillo, brevioribus, conniventibus; tribus sub carina, paulo longioribus, rectis, inter se æqualibus. Corolla papilionacea, aquose flava. Vexillum reliquis longius, fere lineare, recta adscendens, oris reflexis subcompressum, apice emarginato-bifidum. Alæ oblongo-obovatae, carina tantillo longiores hamo, seu dente laterali ad basin, libero, lineari-lanceolato appendiculatae, albo longoque insistentes ungui. Carina obtusissima; vixdum adscendens; extrorsum sub apice, brevissima cuspidula, an aristula? aucta; cæterum bipes, aquose & ipsa flava, latere utroque interno ad basin macula rotunda majuscula saturate atro-violacea, notato. Stamina diadelphæ, 9 & 1. Filamentis capillari-setaceis, basin versus connatis, albis. Antheris aurantiaco-flavis. Germen oblongum, pube albo-sericea instratum. Stylus acutus, longus, tenuis, nudus, oblique adscendens. Stigma simplex. Legumen erectum, oblongum, ovato-lanceolatum, inflatum, fusco-villosum, femibiloculare, bivalve, polyspermum. Odor nullus.

CXV.

ASTRAGALUS INCANUS.

Astragalus acaulis, scapis decumbentibus; foliolis ovatis, subsessilibus, subtus pubentibus; leguminibus tereti-subulatis, apice infractis; ex pube prostrata, sericeo-incanis.

Astra-

Astragalus acaulis, scapis declinatis; foliis tomentosis; leguminibus subulatis, subarcuatis, subtomentosis, apice reflexo. *Linn. sp. plant. p. 1070. N. 34.*

Astragalus acaulis; scapis declinatis; leguminibus subulatis, apice subincurvis, incanis. *Gerard. Gallopr. p. 522. N. 9.*

Astragalus monspessulanus. *Scopoli flor. Carniol. 2. Tom. 2. p. 77. N. 921. Tab. 45.*

Nil frequentius specioso hocce *Astragalo* circa *Tergestum* in sterilibus duris siccis mense Majo; præprimis vero in colle supra salinas *Mujenses*. *Astragalo* *Monspessulano* proximus; nisi certis, constantibusque differret notis. Ideo quoad nomen etiam, cum eodem a *Scopolio* confusus; licet propter legumen non glabrum, sed villosum, longitudinemque vexilli, perspicacissimus cætera vir cum *Halleri Astragalo* N. 407 conjungi itidem posse putavit, a quo plurimum differt. *Allionius*, qui *Magnolii Astragalum* incanum filiqua incurva, sejunctim inter stirpes *Nicæenses* proposuerat olim, in flora *Pedemontana* cum *Monspessulano* conjungit! Sequendum tamen censuerim *Gerardum*; legumina enim ex pube, incana; nec glabra sunt! Radix *Astragalo* incano est perennis, lenta, lignescens, extus fuscescens, intus alba, aquosissime subflavescent, gustu amaricans; digitum auricularem crassa, aut amplius; spithamam circiter longa, teretiusecula, subnodosa, in brachia quoque divisa, & diffusa; ad terræ superficiem divaricata multiceps & latos foliorum radicalium scaporumque quaquaversum efformans cespites. Folia radicalia copiosa, obsepta extus basi squamis semitabidis ovato-lanceolatis (ex stipulis partim, partim ex foliis annotinis) simpliciter pinnata; foliolis decem ad quindecim parium cum impare, ovato-rotundatis, integerrimis, subpulposis, firmiusculis, planis, duas tresve lineas longis, subsessilibus; (re enim

ve-

verâ petiolo quodvis proprio vix tertiam lineæ partem æquali infistit) utrinque, saturatius tamen supra, viridibus; subtus contra uninerviis, & ex pube prostrata, halituque levissimo subalbido, incanis; aristula perexigua, & molli, ac demum decidua, apice terminatis. Axis eorundem, five petiolus communis bi-aut tripollicaris etiam, teres, pubescens, ex viridi canescens. Scapi florigeri, foliis tandem longiores, teretes, aphylli, ex viridi plus minus rubentes, pube incana prostrata, non tamen densissime, instrati, & ipsi quoque decumbentes, spica quoque terminali ex decubitu suberecta. Hæc primum brevis, dense compacta, ut subcapitatam crederes; diducitur subinde, oblonga, & rariuscule facta, floribus laxè spicatis 10 — 18 erectis, longis, angustis, eleganter, nec absque nitore, rubris; singulis breviter pedicellatis, ex axilla bracteolæ ovato-lanceolatæ, primum subrubentis, tum albidæ. Calyx oblongus, ex ovata basi, cylindræo-tubulosus, ex viridi magis magisque ruber viridi lineatus pube, demum fere decidua, rariter adpersus, quinquedentatus, dentibus longiusculis, viridibus, lineari-lanceolatis, supremis binis ad vexilli latera tantisper brevioribus. Corolla papilionacea, duplo (nisi & triplo etiam) calyce longior; vexillo longissimo, minimum pollicari, erecto, lineari-obovato, apice bifido, lateribus replicato-subcompressis, coloris eleganter, & saturate rubri, cum nitore sericeo, qui senescente flore, tum & per exsiccationem, in cæruleum degenerat; basi tam vexilli, quam alarum, & carinæ, alba. Alæ carina longiores, duplo tamen, quam vexillum, breviores, oblongæ, sublanceolatæ, integræ, interdum bifido-lacerae, vexilli colore; ungue, & accessorio lateris hamo, albis. Carina arcuato-adscendens, obtusa, vexillo concolor, basi tamen bipede alba. Stamina diadelphæ novem & unum, alba; antheris flavo-auratis. Germen lineari-lanceolatum ex pube prostrata incano-sericeum. Stylus persistens, oblique adscendens, longus, albus. Stigma simplex, obtusum. Legumen tereti-

reti - subulatum, apicem versus refracto - incurvum, ex villis prostratæ pubis, sericeo - incanum; uniloculare, bivalve, polyspermum. Odor nullus.

CXVI.

ASTRAGALUS ALPINUS.

Astragalus caulescens, procumbens; foliolis lineari - ovalibus; floribus racemosis pendulis; leguminibus inflatis, inordinate subtriquetris, utrinque acutis, nigro - villosis.

Astragalus procumbens caulescens; floribus pendulis racemosis; leguminibus utrinque acutis, pilosis. *Linn. sp. plant. p. 1070. N. 25. Flor. Lapp. p. 218. N. 267. Tab. 9. fig. 1. Gmel. Flor. sibir. Tom. 4. p. 45. N. 59. Gunner. Flor. Norveg. Tom. 2. p. 76. N. 664. Oeder. Flor. Dan. Tab. 51. Gerard. Gallopr. p. 522. N. 7.*

Astragalus caule procumbente ramoso, foliis ovatis, filiquis inflatis, hirsutis, pendulis. *Haller. hist. stirp. helv. Tom. 1. p. 176. N. 404.*

Phaca minima. Allion. Flor. Pedem. Tom. 1. p. 338. N. 1256.

Summarum incola alpium, iteratis sæpe vicibus in Malnizensi mihi occurrebat Taurero; gratissimus semper, & quia natura tenellus, & quia aspectu decorus. Frequens & in Marenwaldensibus, aliisque Leontinis alpibus &c. &c. Perenni quamquam est radice, gracili tamen semper, vixque dimidia linea crassiore; funiculum dicas teretem, longiusculum, sub terra serpentem, sparsim radiculis fibrillosis hærentem, fuscescentem extus, intus album; ficcioris lentescentisque indolis. Ea tamen, vel sub tellure jam summa, in paucas, tres, quatuorve dico, sibi divaricatur fimiles viticulas subnudas, ad terræ superficiem caulescentes. Spithamam apud nos caules isti

haud facile attingunt; graciles omnino, (neque enim fortiore spintre crassiores vidi) & quia graciles, simulque in longiusculos tres, quatuorve, aut quinque diffusi ramos, suo per terram sternuntur pondere declinati; teretes cæterum, viridesque, & humili adsperfi pube decumbente, rigescunt denique. Folia per eos rara; nec nisi æquis, & alternis ab invicem dissita intervallis, amplos cum iisdem intercipiunt angulos divaricata, ut laxissime ex eorundem axillis sese attollant pauculi, qui numquam non adsunt, rami, five verius elongati racemosorum florum scapi. Ea folia simpliciter, & imparipinnata sunt, decem, aut & undecim fere jugorum cum extimo impare; foliola ipsa, non equidem qualia ea Oederus (probabilius in horto eluxuriata) exhibuit ex lateacente basi, ovata, sed duplo certe angustiora, undique æquabilia, oblonga, verbo: lineari-ovalia, integerrima, subsessilia, utrinque pube decumbente instrata, cum aristula terminali exigua, molli, decidua; suspensa de petiolo seu axe communi bipollicari, gracili, teretiusculo, striâ impressa superne exarato, pube prostrata obsito, stipulisque basi cincto ovatis, simplicibus, sessilibus. Scapi axillares, singuli e singulis axillis foliorum, iisdem tantisper longiores, erecto-patentes, subteretiusculi, substriati, pubentes, aphylli, apicè florigeri; floribus papilionaceis, primum, in capitulum velut subumbellatum addensatis; dein spicam brevem, obtusam, erecto-patentem formantibus; de pollicari demum racemo pendulis. Sunt eorum duodecim circiter, quovis in racemo; singuli breviter pedicellati, bracteola exigua, lanceolata, submembranaceo-exalbida suffulti. Calyx ovato-campanulatus verius, quam proprie tubulosus, sub vexillo humilior, quinque-dentatus, denticulis ovato-acutis, subæqualibus, sub vexillo nullis; adsperfis villis, demum nigris. Corolla papilionacea. Vexillum, carinæ subæquale, amplum, obcordatum, haudquaquam compressum, explanatum immo, oris duntaxat lateralibus tantisper recurvis; cæterum media in altitudine

dine refractum, & adscendens, coloris saturate cærulei, basin versus album, lineis pictum cæruleis. Alæ vexillo & carina breviores obovatæ, cæruleæ; ungue hamuloque laterali albis. Carina longior reipsa vexillo, non tamen altius, quam illud, adscendens, utpote sub arcu admodum obtuso fursum incurva; apice rotundata, obtusissima, saturate cærulea, basin versus alba. Stamina diadelpa, unum, & novemfidum, alba; antheris aurantia-co - flavis. Germen lineari - lanceolatum, villosum; stylus subulatus, oblique adscendens; stigma simplex. Legumen pendulum, pedicellatum, oblongum, inflatum, inæqualiter subtriquetrum, futura scilicet dorsali plano-depressa, valvulis versus futuram oppositam convergentibus; apice acuminatum, inflexumque, & villis undique nigris obsitum; uniloculare, bivalve, polyspermum. Odor nullus.

CXVII.

SERRATULA ALPINA.

Serratula caule subcorymbifero, foliisque subtus lanugine araneosa, niveis; inferioribus petiolatis ovato - lanceolatis, ferrato - dentatis; superioribus sessilibus, lineari - lanceolatis, margine revolutis; calycibus inermibus, ovato - cylindraceis, albo - pilosis.

Serratula calycibus subhirsutis ovatis, foliis indivisis. *Linn. sp. plant. p. 1145. N. 3. Flor. Lapp. p. 232. N. 291. Oeder. Flor. Dan. Tab. 37. Gunner. Flor. Norveg. Tom. 1. p. 29. N. 48. Gmel. Flor. sibir. Tom. 2. p. 67. Tab. 26. tum p. 76. Tab. 32. denique p. 78. Tab. 33. Dillen. hort. Eltham. Tab. 70. Plukenet. Phytogr. Tab. 154. fig. 3.*

Carduus mollior II. *Clus. hist. p. CLI.*

Carduus mollis Lapathi folio. *Joh. Bauh. III. part. 1, pag. 46. fig. pag. 47.*

Cirsium foliis ovato - lanceolatis, dentatis, subtus tomentosis; calycibus villosis. *Haller. hist. stirp. helv. Tom. 1. p. 77. N. 179. Tab. 6. Allion. Flor. Pedemont. T. 1. p. 153. N. 559.*

Nefas sit a Noricis stirpem exulare alpibus, quæ nonnisi altissimarum est indigena! frequens adest imo & in Reichenaviensibus, & in Leontinis, aliisque summis; & hic quoque verus Serratularum Protheus! adeo & altitudine, a spithamali ad cubitalem, & foliorum cumprimis figura, pro lubitu velut, variare infuevit. Character interim non genericus modo, sed & specificus quoque mediæ ætatis (a qua eundem sumpsi) in quibusve demum individuis idem. Auricularem crassa digitum radix, nec eodem fere longior, parallela ad horizontem sternitur directione multis fibrarum funiculis recta demissis. Ex ea una, haud intereunte, caulis quotannis unus ad normam assurgit rectus; jam dimidiam apud nos duntaxat, jam spithamam altus integram; pede interdum major etiam; crassiusculus is dici pro altitudinis potest modo; estque teres, striatus, firmus, viridis, & lana candida, in fila araneosa diducenda, obductus; dum calvescat denique, ruber plus minus obscure factus; apicem versus, denis, duodenisve (vidi etiam tribus quatuorve tantum) floribus capitatis, subpollicari, araneosoque lanoso pedunculo infidentibus, in corymbum verius, quam umbellam, aut thyrsum, fastigiatus. Calyx eorundem ante florescentiam ovatus, ut eum Hallerus exhibuit; ex ovata dein basi cylindraceus, squamis plurium ordinum constat imbricatis, innocuis, extimis brevioribus, ovatis; interioribus oblongis, lanceolatis, obtusis; utrisque primum viridibus, pilisque tenerimis, longiusculis, niveis, leviter hærentibus, obsitis; quibus maximam demum partem deciditibus, eadem squamæ calycinæ apicem saltem versus, obscure rubere occipiunt. Receptaculum haudquaquam villosum, five & pilosum, verum paleis, caly-

lycem æquantibus, basin versus planis, apice setosis, obsitum. Corollæ calyce longiores omnes æquales, flosculosæ, hermaphroditæ, infundibuliformi-tubulosæ, tubulo tenui, longo, albido; limbo itidem longo, profunde quinquefido, laciniis lineari-lanceolatis, ex purpureo-cærulescentibus. Stamina quinque capillaria, alba, brevissima. Antherarum cylinder dilutius cæruleus, limbi fere longitudine, polline albo. Germen subovatum, nudum. Stylus antheris, corollisque longior, albus, apice profunde bifidus & purpurascens; stigmata oblonga, tandem reflexa. Semina obovata, nuda, pappo sessili, plumoso, albo, calycem tantisper superante, coronata. Folia crassiuscula, subcarnosa, supra viridia, & nuda; subtus non tam tomento, quam lana verius araneosa nivea densissime obducta; semper innocua, nec spinis, aut aculeis horrida. Ea in plerisque individuis duplicis generis: radicalia, inferioraque caulis, longiore de petiolo, ovato-lanceolata, plana, oris lunato-ferratis, vidi etiam cordato-lanceolata; reliquis caulinis sub- aut vere sessilibus, magis magisque angustatis, lanceolato-lineari-bus, integris, per oras marginum repando-denticulatis, denticulis una cum margine retrorsum revolutis. Alias tamen & omnia caulis folia elongata, lanceolata, subsessilia marginibusque inveni retrorsum revolutis. Flos debiliter fæveolens.

CXVIII.

STELLARIA FONTANA.

Stellaria foliis oppositis, ovali-lanceolatis; petalis bipartitis, calyce brevioribus; pedunculis unifloris.

Alfina fontana. *Tabernæmont. p. 1089.*

Alfina longifolia, uliginosis proveniens locis. *Joh. Bauh. III. p. 365.*

Alfine hypericifolia. *Vaillant. Bot. par. pag. 9. N. 3.* ob citatum Joh. Bauh. & Tabernæmont.

Alfine foliis lanceolatis, petalis bipartitis, petiolis unifloris. *Haller. hist. Tom. 1. p. 387. N. 881.*

Alfine foliis lanceolatis, caulibus procumbentibus ramosissimis. *Gerard. gallopr. p. 403. N. 2.*

Stellaria Dilleniana foliis lanceolatis integerrimis, caule procumbente. *Leers. flor. herborn. p. 107. N. 331. bene.*

Stellaria hypericifolia. *Allion. flor. Pedemont. Tom. 2. p. 115. N. 1720.*

Numquam speciem hanc agnoscere voluit Linnæus. Tamquam *Stellariæ graminæ*, a qua differt plurimum, varietatem, aliquo (in *Flora suecica*) proposuit tempore; nunc denique omisit penitus. Vereor autem ne *Vaillantii* id fecerit autoritate; qui mordicus, ut ut minus recte, contra *Morisonum* & *Rajum*, petala stirpis istius integra tuetur esse; *Johanni* etiam *Bauhino* succenset, decem quod illi det petalorum corollam. Et quamquam denis haudquaquam constet petalis, ita tamen, quæ solummodo habet, quina illa, ad infimum usque unguiculum partita, divaricatis ab invicem quam maxime laciniis, constituta sunt, ut nemo non, *Bauhinorum* tempore, pro denis eadem accepturus fuisset, si quidem, in qua sunt parvitate, singillatim ea de corollis demere voluisset. De hoc ut demum sit cunque, veram certe esse, ab aliis distinctam speciebus, indubium est; maluique specificum *Fontanæ* nomen retinere, quam *hypericifoliam* cum *Vaillantio*, & *Allionio* dicere; tum quia nihil illi cum *Hypericis* cætera commune est; tum cum primis, quia *Fontanam* jam longe ante *Vaillantium* *Tabernæmontanus* appellaverat; nomine indoli ejusdem quam maxime respondente, ut quæ nec a me alibi reperta sit, quam ad fontium, rivulorumque de collibus defluentium

tium latera. Sic Labaci Mense Majo, via, qua ad sepulchrum vulgo itur, sub collibus ad dextram, cum Mnio fontano. L. sic & in Fladnizensi quoque alpe Julio, haud procul Castello in arenosis aquosis, deflui rivuli &c. Plantula annua, fibrillosis de radiculis, caules producit plures, ramosos, graciles, infirmos, basi decumbentes, atque iterum etiam radicales, superne adscendentes, erectiusculos, breves, teretiusculos, nec nisi alterne per articulos subangulosos, dilute virides, glabros, foliis obsitos ad articulorum genicula, oppositis, sessilibus ovato-acutis, aut verius ovali-lanceolatis, integerrimis, nudis, aquose viridibus. Flores ex caulis apice, & summis foliorum axillis, longiuscule pedicellati, jam simplices, jam simpliciter dichotomi, cum intermedio flore, & ipso pedicellato. Eorum calyx pentaphyllus, corollis major, florescentiæ tempore patentissimus, demum connivens, persistens; foliolis ovato-lanceolatis, acutissimis, viridibus, nudis. Corolla pentapetala, calyce minor; petalis niveis, ad infimam usque basin, five unguiculum bipartitis, segmentis angustissimis, linearibus, sub obtusissimo ab invicem angulo divergentibus, & divaricatis. Stamina semper decem; alternis brevioribus; omnibus corolla minoribus; filamenta subulata, alba, erecto-patentia. Antheræ subrotundæ, polline subalbido, five & aquosissime subluteolo. Germen rotundum, sessile, nudum. Styli præcise tres, albi, recurvato-patentes; stigmatibus obtusis. Capsula oblongo-ovata, unilocularis, sexvalvis, polysperma. Odor nullus. Folia adeo longa, & linearia, qualia figura Joh. Bauhini habet, nondum vidi.

CXIX.

SESELI TORTUOSUM.

Seseli caule rigido, inde a basi laxè ramofo, ramis diffufis, tortuofis; foliis bipinnatis, foliolis linearibus, longiffimis; feminibus ftriatis, fca-
britie exasperatis.

Seseli caule alto rigido; foliolis linearibus fasciculatis. *Linn. spec. plant. p. 373. N. 7. Gerard. Gallopr. p. 252. N. 1. Allion. flor. Pedemont. Tom. 2. p. 20. N. 1340.*

Seseli Maffiliense Dioscoridis. *Clus. hift. CXCIX. Capite de Selino Peregrino.*

Fœniculum tortuosum. *Joh. Bauh. III. Part. 2. p. 16.*

Seseli Maffiliense fœniculi folio craffiore. *Lobel. advers. p. 352. Dodon. Pempt. p. 312.*

Seseli Maffiliense Penæ. *Dalechamp. p. 749.*

Seseli Maffilioticum. II. * *Tabernæmont. p. 305.*

Oenanthe ftriata rigida. I. *Gmelin. flor. fibir. Tom. 1. p. 206. N. 20.*

In apricis duris Japodum montibus prope Mattarija, Julio & Augusto florens. Radix perennis; digitum circiter auricularem craffa; fex feptemve longa pollices; teretiufcula; tenax, & lenta; tum etiam fublignescens; coronata fetis veterum foliorum; caulem quotannis unum (aut & duos, tresve) proferens cubitalem & ultra; calami anferini craffitutine; teretem, rigidum, farctum, exsuccum, ftriis duntaxat superficialibus leviffime, fed confertis notatum, verfus fummitatem diftinctius videndis, & velut fca-
britie exasperatis, cum reliquis cætera caulis, ramique glabri, lævesque fint. Color plantæ toti albido-viridis eft, dilute fcilicet glaucescens, quafi ha-
litu

bitu subtilissimo glaucino superinducta foret. Rami in caule plures, longius tamen ab invicem diffiti, diffusi, erectopatentes, ab ima ejusdem basi, ut plurimum, jam exorti; & qua demum cunque ex causa, ut caulis ipse, plus minus longitudinaliter intorti. Folia radicalia copiosa, bipinnata, petiolo communi haud alto, basi in stipulam membranaceam oblongam latefcente foliolis angustissimis, non tamen teretibus, sed linearibus, ne dimidiam quidem lineam latis, longissimis, cauli concoloribus, cæterum nudis, & opacis. Caulina non alia, quam ad ramorum, ramulorumque exortum, hinc pauca respectiva; ea, demptis infimis, ut plurimum simpliciter pinnata, summa etiam simplicissima; insistentque stipulæ foliaceo-membranaceæ, longæ, striatæ, arcte caulem amplexanti, & ramum obvolventi, apice brevissime bifidæ, oris primum rubentibus, tum exalbidis: foliola illorum radicalibus cæterum similia, sed prælonga (vidi tripollicaria, & longiora) angustissima, linearia, simplicissima, interdum elongato-bifida, vere autem fasciculata numquam; talia interim tamen videri possunt, tum quia longitudine sua intervallum binorum quorumvis jugorum proximorum excedunt, tum etiam, quia ut plurimum ab invicem haud distenduntur multum, erecta & axi communi approximata; & quia denique ex axis communis apice, loco imparis folius, tria fere semper, eodem e puncto, æque longa, mutuoque secundum totam longitudinem approximata enascuntur. Umbellæ in caule, et ramis terminales pauperes, seu paucorum duntaxat radiorum, quinque aut sex, interdum nonnisi trium; suntque radii hi angulosi, non tam villis, quam scabritie exasperati, rigidi, longitudine inæquales, longissimis pollicem æquantibus, primum patentibus, tempore fructificationis erectis, conniventibus. Involucrum universale unifolium, folio lineari-lanceolato, oris albido, jam longiore, jam brevior, demum deciduo. Umbellulæ breves, radiis octo ad decem; involucellis foliolis quinque ad septem, persistentibus, radios

dios æquantibus, lineari-fetaceis. Germina infera, oblongo-ovata, striata, villulis albidis hispidula; coronata calyce exiguo, quinquedenticulato, gibberibusque binis contiguis rubentibus. Styli bini breves, divaricato-incurvi. Corolla pentapetala; petalis inflexo-obcordatis, subtus rubro-purpureascentibus, supra, & demum etiam subtus, albis. Stamina quinque, cum petalis alternantia, iisdem longiora, patentia; filamentis subulatis, albis; antheris subrotundis, didymis, albis. Fructus oblongo-subovatus, bipartibilis, feminibus duobus oblongis, hinc planis, illinc convexis, manifeste striatis, striis elevatis tribus, asperitatibus eminentibus scabris, aut si ita velis, ex villulis rigescentibus, hispidulis.

CXX.

CHRYSANTHEMUM MONTANUM.

Chrysanthemum foliis radicalibus spathulatis, ferratis, longe petiolatis; caulinis sessilibus, linearibus, laxe subdenticulatis; caule monofloro.

Chrysanthemum foliis imis spathulato-lanceolatis, ferratis, summis linearibus. *Linn. sp. plant. p. 1252. N. 6.*

Bellis montana minor. *Joh. Bauh. III. part. 1. p. 115.*

Plantula rara; pure apud nos alpestris; nec in quibusvis obvia alpinis; Reichenaviensium incola, & earum, quas vulgus *Keisersburg* vocat. Paucis notam video, nisi cum chrysanthemo leucanthemo L. aut atrato, minus raris, confuderint; a quibus tamen differt plurimum. Non autem abs me obtinere potui, ut Allionii Chrysanthemum montanum inter synonyma stirpis meæ reciperem; quæ cum duplo minimum, ea sit minor, quam præ-

stan-

Antissimus author in floræ pedemontanæ Tomo tertio, Tabula 37. fig. 2. absque omni descriptione proposuit, tum foliis quoque ab ea longe quam diversissima est. Habet perennis, quam describo, plantula, radicem ne lineam quidem crassam, teretiuseulam, de more stirpium alpinarum oblique transversam, subhorizontalem, exsuccam, duriuseulam, lignescentem, extus fuscam, albam intus; frequentissimas & longas inferne demittentem fibrillas; ad superficiem terræ multicipitem, & multicaulem; caulibus basi procumbentibus, lignescentibus, fibrillasque & ipsis crebras demittentibus, cæterum simplicissimis, erectis, monofloris, firmis, glabris, primum viridibus, teretibus, striatis, tum per strias alternas magis magisque rubentibus. Folia radicalia, & quæ basin novi, inque radicem abeuntis, caulis circumstant, plurima, pollicem longa, vere spathulata, seu obovata, plana, per oras ferrata, glabra, saturate viridia, in longum, & angustum petiolum, cum tempore obscure rubentem, decurrentia: nulla autem ratione lanceolata. Caulina rariter, & per longiuscula & alterna intervalla, sparsa, angustissima, linearia, laxissime subdenticulata, sessilia; demptis infimis subpetiolatis. Flos terminalis, unicus, majusculus. Calyx hemisphæricus, imbricatus squamis foliaceis trium quatuorve ordinum, lineari-lanceolatis, viridibus, glabris, margine lineaque longitudinali media nigris; interioribus longioribus, apice obtusiuseulis, scariosis. Receptaculum convexum, nudum, punctato-foveolatum. Corollulæ disci, calycis altitudine, æquales, hermaphroditæ, infundibuliformi-tubulosæ, quinquedenticulatæ, flavæ. Staminibus quinque capillaceis, brevissimis, albis; antherarum cylindro flavo. Germinibus subovatis, nudis; stylo albo, antheris longiore, bifido; stigmatibus revolutis, flavis. Corollulæ radii fæmineæ decem ad duodecim ligulatæ oblongo-ovales, albæ, longitudinaliter striatæ, apice tridenticulatæ denticulis conniventibus, intermedio sæpe brevior. Stamina his nulla; nec antheræ. Germen, stylus, &

stigmata, ut in hermaphroditis. Semina omnia fœcunda, oblonga, obovato-angulata; nuda; pappo nullo.

CXXI.

CHRYSANTHEMUM ALPINUM.

Chrysanthemum foliis cuneiformi-pinnatifidis, laciniis linearibus, integerrimis, laxe subparallelis; caulibus suberectis, monofloris.

Crysanthemum foliis cuneiformi-pinnatifidis; laciniis parallelis integris, caulibus unifloris. *Linn. spec. plant. p. 1253. N. 1. Gerard. Gallopr. p. 206. N. 2. Allion. flor. Pedem. Tom. 1. p. 189. N. 685.*

Leucanthemum alpinum. Clusii hist. p. 335.

Pyrethrum caule unifloro, foliis glaucis petiolatis, palmatis. *Haller. hist. Tom. 1. p. 40. N. 96.*

Chamæmelum montanum incanum absinthioides italicum. Barrelier. Tab. 457.

Leucanthemum alpinum tenuifolium. Barrelier. Tab. 458. N. 3.

Nondum in calcareis *Chrysanthemum* hoc me invenisse memini montibus; frequens granitosarum incola alpium; obvium habui in Spitalensibus alpidibus, retro *Hintereggen* in *Rossalpe*; tum in *Leitersteig* Fladnizensium; perquam copiosum in alpe Folkart supra lacum cognominem, Salveliniferum; rursus in Reichenaviensibus, Leontinis, Schleinizensibus, Marenwaldensibus &c. Perinde vero ac *Chrysanthemum montanum*, & hoc quoque alpinum, radice est perenni, lignescente, oblique horizontali, teretiuscula, inferne secundum omnem suam longitudinem fibrillis jubata longis, normaliter defluentibus; saturate extus fusca, intus alba; summa jam sub tellure, cespitose caulifera, & multicipite; caulibus his, & ipsis exsuccis, lentis, lignescen-

scentibus, longaue fibrillarum serie, terræ iterum radicatis; veris futurorum
 caulium florigerorum stolonibus, siquidem primo omnino anno, nonnisi pure
 foliosi sunt; altera duntaxat æstate caulem prolaturi apice monoflorum; num-
 quam non adeo, medio quamvis in cespitulo, præter floriferos, & pure quo-
 que foliosi aliis intermixti sunt caules. Illi, tres ut plurimum nonnisi æquare
 solent longitudine pollices, maxima sui parte in terram decumbentes decli-
 nati; supremo duntaxat floris pedunculo surrecto; teretes, striati, primum vi-
 rides, & exigua instrati pube, tandem decalvati, & magis magisque subru-
 bentes; foliis interdum nullis, plerumque paucis aliquibus, iisque rariter
 obsiti sparsis; apice monoflori. Folia radicalia, stolonumque foliosorum,
 multa, circumscriptione oblongo-obovata, profunde pinnatifido-dentata, in
 petiolum pollicarem angustum, planum tamen, decurrentia, seu cuneiformi-
 pinnatifida, laciniis, dentibusque profunde sectis, linearibus, integerrimis,
 laxè subparallelis; suntque carnosula, crassiuscula, & velut subpulposa, initio
 ex pube decumbente, leviterque hærente, incana (glauca Hallerus dicit)
 tandem tamen læte viridia, excussisque pubescentiæ villulis, glabra, & ex
 glabritie velut nitentia. Eadem & pauculorum illorum indoles est foliorum,
 quæ laxa per intervalla de cauliculis enascuntur; inferiora scilicet radicalibus
 cum proportionè simillima; suprema linearia, angusta, simplicissima, integer-
 rima. Flos terminalis magnus. Calyce hemisphærico, squamis tri- aut qua-
 druplici serie imbricato lineari-subovatis; dorso quidem viridibus, tandem-
 que ex virore subflavescentibus: margine tamen toto ex fusco-nigricantibus,
 & scariosis. Corollæ tam radii, quam disci; stamina item & antheræ; styli-
 que & eorundem stigmata, cum feminibus pappo destitutis, & nudo foveo-
 latoque receptaculo, ab iis Chrysanthemi montani nil differunt.

CXXII.

XANTHIUM SPINOSUM.

Xanthium caule ramosissimo, spinosissimo; foliis petiolatis, deltoideo-hastatis, subtus niveis; stipulis singularibus, stipitatis, ternato-spinosis.

Xanthium spinis ternatis. *Linn. sp. plant. p. 140. N. 3. Gerard. Gallopr. p. 215.*

N. 2. Allion. Pedemont. Tom. 1. p. 143. N. 522. Royen. flor. Leidens; p. 85. N. 2

Lappa minor polyacanthos. Plukenet. Almagest. p. 206. Phytograph. Tab. 239. fig. 1.

Xanthium Lusitanicum spinosum. Volkam. flor. Norimb. p. 404. Tabula ultima.

Diu pro Lusitanica habitum planta, donec diligentiores nostrorum temporum Botanici ad Mediterranei, Adriaticique littora maris, minime raram, vereque indigenam reperere; nec ut suspicatur Gerardus, ex seminibus botanicorum hortorum, cum eorundem rejectaneis, forte duntaxat fortuna natam; Tergesti profecto præter vineas, horti existunt nulli; minus botanici. Annuæ plantæ caulis est plus quam cubitalis, crassus, teretiusculus, striatus, ramosissimus, diffusus, viridis, villis albido-incanis, obductus, sublignescens. Rami iterato, & alterne ramosi, foliosque, patentes; suffulti semper (uti & folia) inferne, aut ad alterum certe latus, stipula singulari triglochide, breviter pedunculata, seu spinis tribus, fere pollicaribus, ligneis, duris, subulatis, flavis, nitentibus, divaricatis, stipitulo communi, & brevi insistentibus. Folia & ipsa alterna, breviter petiolata, deltoideo-hastata, non qualia in horto adulterata, & eluxuriata Volkamerus exhibuit, sed qualia circiter Plukenetus incidi fecit, nempe ex oblongo-obovata basi, trilobo-hastata, lobis lateralibus brevibus, acutis, sursum spectantibus, inter-

me-

medio elongato, lanceolato, integerrimo. Pagina eorum infera, nivea semper est, ex pube subtomentosa concolore, densissime instrata procumbente, & appressa; supera contra, saturate nigro-viridis, linea racheos duntaxat alba, ex niveis itidem prostratisque villulis; nuda cæterum superne dicas; etsi nec isthic, quam microscopium detegit, pube destituantur omni, sed brevior, parcius inspersa, minus decumbente, nec, nisi in prima duntaxat ætate, canescente. Flores hermaphroditici nulli; in eadem tamen planta ex singulis fere foliorum axillis fæminei sessiles bini, iisdemque paulo altiores (præprimis ad ramorum apices) masculi plures, fasciculatim aggregati, subcapitati, & ipsi sessiles. Hi, pisi magnitudinem vix attingentes, demumque cadivi, calyce singuli sunt hæmisphærico polyphylo, squamulis scilicet angustissimis, linearibus, æque longis, viridibus, pubentibus, imbricatis; corollulis copiosis, aquose luteolis, calycis altitudine, tubuloso-infundibuliformibus, quinquedenticulatis, erectis; paleis angustissimis, numero totidem, interstinctis. Receptaculum exiguum, cui flosculi mares, paleæque insistent. Calycis in fæmineis floribus loco, foliola bina aut trina, ovato-lanceolata, integerrima, nec triloba, flosculos stipantia, longius demum producta. Corolla nulla. Germen sessile sphæroidicum, dein ovatum, pube brevi alba instratum, prætereaque cuspidulis exiguis ex flavo-subrubentibus obsitum. Stylorum paria duo, seu styli bini bipartiti; stigmatibus simplicibus. Bacca oblongo-ovalis, exsucca, dura, lignescens, obtuse bicornis, flavescens, hispido-villosula, aculeisque undique obsita patentibus, apice incurvo-uncinatis, flavis; bilocularis; loculo quovis dispermo; seminibus oblongo-ovatis, uno super altero, diaphragmate transversali sejunctis; ut recte baccam quadrilocularem dixeris, & tetraspermam.

CXXII.

AGARICUS BETULINUS.

Agaricus acaulis, coriaceus, semielliptoidicus; supra albus & villosus; subtus ex ochreo-croceus, lamellis reticulatis.

Agaricus acaulis coriaceus villosus, margine obtuso, lamellis ramosis anastomozantibus. *Linn. sp. plant. pag. 1645. N. 27. Leers. flor. Herborn. p. 272. N. 1046.*

Merullius sessilis albus hirsutus, subtus croceus, venis serpentinis intricatis. *Haller. hist. stirp. helvet. T. 3. p. 150. N. 2329. Oeder. flor. dan. T. 776. N. 1.*

Rarum fungum paucis notum video. In resectis, marcescentibusque Betularum truncis sub Octobris initium A. 1772. Clagenfurti in colliculis *Schmalzbergel* neonatum inveni, mollem adhuc, & fere gelatinæ adinstar tremulum; domi denique in lentum, ceraceumque corium exsiccatum. Est illi substantia, primum subgelatinosa, tremula, mollis, opaca; brevi in corium ceraceum lentescens, carne paucula, ficca, crassitudinis, grossioris modo chartæ, Carton vulgo dictæ; figurata in squamas sive bractæas semicirculares aut & semielliptoidicas (diametri longitudinalis pollicaris, transversæ vero duos aut amplius pollices æquantis) sessiles, horizontales, latere uno, absque stipitis vestigio adnatas arbori; superne niveas, byssino-villosas, hirsutasve, leniter, & obtuse convexas, margine integro, rotundato: subtus triste primum ochraceas (rouge mourant) tum exsiccatione saturatius rufas, etiam croceas; lamellarum verarum loco venis ad dimidiam lineam exstantibus, & concoloribus reticulatas, gyris angustis serpentinis.

CXXIV.

CXXIV.

AGARICUS SEPIARIUS.

Agaricus acaulis, coriaceus, femielliptoidicus, supra ex flavo, fulco - nigrescens, villosus, fascia marginali albido flavescente: subtus, una cum lamellis ramosis, albido - flavens.

Amanita sessilis hirsutus fulvus; lamellis concoloribus. *Haller. hist. stirp. helv. Tom. 3. p. 151. N. 2331.*

Agaricus flabelliformis, villosus, pileoli margine fornicato. *Gleditsch. meth. fung. p. 133. N. 29.*

Agaricus albidus, superne hirsutus, & lineis concentricis obscurioribus fasciatus. *Scopol. flor. carn. 2. Tom. 2. p. 460. N. 1579.* ob Halleri & Gleditschii citationem.

Agaricus Betulinus. *Allion. flor. Pedemont. T. 2. p. 350. N. 2742.*

Icones Schæfferi. *Tab. 76.*

Nil frequentius fungo isthoc, mensibus autumnalibus; nasciturque passim e rimis longitudinalibus trabium antiquarum transversarum, quibus fossæ, viæ publicæ, aut & agri interdum, instar repagulorum præcluduntur; hinc & ut plurimum transverse oblongus est, latitudine scilicet fungi, multoties longitudinem ejusdem excedente, ut recte Schæfferus fig. 4. & 5. expressit. Tamen & integros non raro Victoriensibus in sylvis, alibique in arborum resectorum truncis inveni, non jam latere adnatos, sed centro partitis inferioris, absque stipitis vestigio, sessiles, ut idem Schæfferus figura 1ma exhibuit, tum & in Botanico Parisiensi Vaillantius Tabula 1. fig. 1. 2. 3. Nam quamvis Agaricum de St. Clou Vaill. ad Quercinum Linnæi revocet Hallerus, tamen id minus credo recte; est enim quercini Agarici Lin-

rici natura, ab ea istius plurimum diversa; caro admodum copiosa, tenacissima, spongioso-coriacea, interne semper, extus plerumque (saltem prima in ætate numquam non) alba, lamellæque crassissimæ rigidæ, sinuoso-implexæ, vere labyrinthiformes; Notæ, quæ nec sepiario meo, nec Vaillantiano de St. Clou, propriæ sunt. Judicent de hoc interea uberius alii. Est autem Agarico, quem sepiarium dixi (quod frequens tignis, trabibusque in usum domuum, sepiumque affervatis, ad crescere solet) figura pilei, nisi integer omnino, orbicularis, & in centro partis inferioris lamellatæ, fessilis sit, transverse oblonga, semielliptoidica, horizontalis, latere toto semielliptoidis adnato, margine integro, aut & sinuato-sublobato, crasso, obtuso. Altitudo suppar longitudini; quatuor aut quinque lineas raro excedens; at latitudo, pollicaris minimum, etiam bipollicaris; carne adeo multa non est, uti Agaricus quercinus L., ea nihilominus compacta, tenaci, cariaceo-fungosa, numquam alba, sed saturate flava. Superficie supera convexa, byssino-tomentosa; primum & ipsa saturate flava, at brevi ex flavo brunescente, & ex bruneo-nigra; fascia duntaxat marginali dilute flava, & nuda. Sunt, quorum supina dorsi pars in concentricas subsidit semiellipses, dilutius, aut saturatius alternatim coloratas, fasciatasque. Infera fungi pars tota, flavo-aurantiaca; exsiccatione ex flavo in albedinem languente: lamellis concoloribus, rectis, ramosis, intermixtis dimidiatis simplicibus, de se gracilibus, sed rigidis; interdum crispis; alias a basi ad apicem seu marginem haud continuatis, sed abruptis; rursumque alias alternatim duntaxat prope medium sibi mutuo occurrentes a basi, & margine, neque tamen confluentes. Ut ut vero simplex, ut plurimum, agaricus iste nasci soleat; vidi tamen & aggregatos; & imbricatim quoque multiplices. Buxbaumii centurias haud possideo, placet tamen magnopere ejusdem apud Gleditschium descriptio: Agaricus hirsutus, nigricans, lamellis luteis.

CXXV.

AGARICUS FLABELLIFORMIS.

Agaricus subacaulis, membranaceo - coriaceus, supra albus, farinaceo-leprosus, subtus lamellisque obsolete flavo - argillaceus; stipitulo brevi, laterali horizontali; manubriiformi.

Amanita semipetiolatus, albidus, subtus terreus. *Haller. hist. stirp. helv. T. 3. p. 152. N. 2338.*

Tabula Schæfferi. 208. fig. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

Agaricus flabelliformis, squamosus, multiplex, & candidus, lamellis paucis; petiolo brevi, candido - fulvescente. *Gleditsch. meth. fung. p. 133. N. 29. lit. a.*

Frequens ad emortuos arborum truncos Labaci in Rosenbach. Clagenfurti & Victoriæ in sylvis &c. semper cespitosus, & multiplex; a mense Octobri usque in Ver insequens. Hic, si quis alius, flabelli, sive Ventilabri, ad fovendum suscitandumque ignem parati, meretur nomen; a Gleditschio cum priore sepiario conjunctus, etsi ab eodem quam longissime distet. Veritus quoque sum Hallerum in Synonymia Micheliana sequi, ut ut forsitan non differant a meo, Funguli Tabulæ 65. fig. 6. & 7: Petiolus admodum crassus, tum hirsuties, aut villus Figuræ 6tæ, ut verum fatear, subvereri faciunt; tantoque magis, quod non vane suspicer, Michelianos hosce fungos, propius multo ad Agaricum meum ochraceum in Miscell. Austr. Vol. 2. p. 110. N. 53. Tab. 16. fig. 2. descriptum, accedere, quam ad Flabelliformem istum, cui caro, præter pilei membranaceum, nec nisi dimidiam lineam crassum, corium nulla; bractea pilearis lenta, exlucca, ut modo dictum, membranaceo - coriacea, plus quam semicircularis, nunc integra, alias

crispato-lobata, ut plurimum horizontalis, tamen & suberecta nonnumquam; supra depresso-convexiuscula, & (nisi quidem a pluviis &c. madeat, ubi leonina, vaccina, aut flavo-subrubescens est) nivea, farinaceaue lepra, sive furfure concolore, nec villis, adspersa, subtus una cum lamellis, quæ teneræ, paucae, laxiusculæ, integræ dimidiatæque sunt, madens siccave, obsolete semper argillaceo-flava. Subacaulem hunc dixi Agaricum, neque enim ullo umquam tempore, sive centro partis inferioris, sive latere, truncis hæret sessilis. Sed neque vero instruitur stipite, medio pilei umbilico inferne inserto; collo verius, stipitis loco, sive manubrio laterali, in eodem, cum pileo ipso, plano horizontali existente, nullumque cum eodem angulum intercipientem, instructum videas semper. Est porro manubrium hoc, interiori pilei circumferentiæ subtus insertum, breve admodum, si quidem cum amplitudine ipsius pilei, quæ non raro pollicaris est diametri, conferatur; tres scilicet, quatuorve duntaxat lineas longum, vixque lineam crassum integram; superne planum, subtus contra longitudinaliter teres; cæterum farctum, firmum, utrinque niveum, ad insertionis locum tantisper latefcens, & incrassatum.

CXXVI.

BOLETUS SUBSQUAMOSUS.

Boletus stipitatus, niveus; pilei pulvinati cuticula tenerrima, brevi aquose subfuscescente inque squamulas discedente; poris difformibus oblongo-subflexuosis.

Boletus stipitatus, pileo albido, poris difformibus oblongo flexuosis niveis.

Linn. sp. plant. p. 1647. N. 14. Gunner. flor. norv. Tom. 2. pag. 137. N. 1035.

Mirror,

Miror, fungum adeo in Carinthia circa Clagenfurtum &c. vulgarem, quique publico in foro, maxima in copia, mensibus, interdum jam æstivis, venalis prostat, sub nomine *Herrenschwamm*; multis ad epulas expetitur; me tamen apud autores, vel recentissimos haud reperire, nisi quidem cum Bol. frondoso (Veterum Fungo intybaceo) confundant, a quo, pariter eduli, & in foro venali, plurimum differt. Nolim interim, quisquam putet, me de Clusii Fungo Dominorum isthic loqui; Non Boletus, agaricus imo, crassissima niveaque primum circumdatus volva, est iste, Goritiæ &c. non Clagenfurtenfibus in Pinetis existens. Clusio subsquamosus Linnæi Boletus, si notus tamen fuit? eundem pag. CCLXXII. Num. III. descripserit, necesse est. Siquidem nullus dubito, quin Joh. Bauhinus sub Fungo poroso magno crasso III. p. 833. eum, de quo isthic loquor, intellexerit. Nec tamen propterea Halleri etiam Polyporus est carne secedente, petiolatus, pileo spadiceo, inferne pallido. Tom. 3. p. 146. N. 2308. ut cuique, descriptiones, & synonymiam, conferenti, patebit. *Herrenschwamm* Carinthorum Boleto luteo Linnæi tantisper major est; stirpes illi regularis, centro videlicet inferioris pilei partis insertus; obverse clavatus, seu basi subbulbosus; transversam pilei diametrum non adæquans; teres, oblongus, crassiusculus, farctus, candidus, ipso sub pileo interdum venoso - reticulatus; annuli volvæque expers. Pileus pulvinatus, hemisphæricus, cum tempore inæqualis, repandus, sinuatus, lobatus, etiam crispus, dum subinfundibuliformis evadat denique, sed hæc fere ætatis, copiosiorisque pluviae sequelæ. Cuticula pilei tenera, subtilis, separabilis, primum nivea, demum albido-subfuscescens, aut aquose terrea, in squamulas etiam secedens flocculosas. Caro pilei, stipitisque copiosa, moderate, firma, minus tamen, quam ea Boleti bovini; semper tota nivea; coctione flavissima, citrina. Pars pilei

infera & ipsa nivea; poris confertissime stipatis, exiguis, difformibus, rotundis, subangulatisque, & oblongo-flexuosis. Edulis, in cibum undique recipitur.

CXXVII.

BOLETUS SUBEROSUS.

Boletus acaulis, pulvinatus, albus, lævis, margine fornicato inflexo; cuticula extima tenerrima, tandem aquose subfuscescente, separabili; carne molli, elastica, subere levioe.

Boletus acaulis pulvinatus albus lævis; poris acutis difformibus. *Linn. spec. plant. p. 1645. N. 1. Leers. flor. herborn. p. 274. N. 1064. Gunner. flor. norv. Tom. 2. p. 5. N. 326.*

Satis vel in Betulis rarus; arboribus aliis accrevisse observatus numquam. Peculiaribus inter Boletos omnes se distinguit notis. Subere fere levior; quasi gravitatis expers, etiam dum majusculus, &, quod rarum, spithamalis pene latitudinis. Carne semper pluscula, nivea, siccissima, fungosa, molli, compressili, & ex compressione subelastica; stipite caret omni parasiticus; latere duntaxat altero Betularum truncis adnatus. Figura illi semi circularis, aut semielliptoidica horizontalis, in pulvillum, sat humilem pro amplitudinis modo, elevata, siquidem respectu longitudinis, latitudinisque numquam tam altum, ac is Boleti igniarii respectu suarum dimensionum esse solet. Margo integerrimus, fornicato-inflexus, inferne ultra tubulorum longitudinem protuberans. Supra, leniterque acclinis ejusdem superficies moderate subinde induratur, cuticula superinducta tenerrima, primum nivea, dein aquosissime subbrunescente, lævigatissima, tactuique ad instar serici, aut

corii chirothecæ molliter leni; exsiccatione sola facile rumpenda, & squamatim avellenda. Pars pororum infera plana, margine tantisper humilior, nivea, poris pertusa subtilissimis, tamquam ex aciculis; demum nonnihil ductis, difformibus, rotundatis, angulatisque; tubulis oblongis mediocribus, inæqualiter in senio protuberantibus obtuse subechinatis ac effuso feminali poline niveo, fuscescentibus.

CXVIII.

HYDNUM PAPYRACEUM.

Hydnum acaule, papyraceo - membranaceum, niveum; supra læve, subtus papillis subulatis simplicibus multifidisque echinatum.

Reperi singularem fungum in resectorum arborum truncis Sylvarum Falkenbergensium haud procul Clagenfurto; mense Octobri 1772. Membrana foliaceo - coriacea, tenuis instar papyri, exsiccatione rigidescens, in bracteas, sive squamas semicirculares, aut & oblongo - obovatas subflabelliformes conformata, tota nivea, & lævis; bracteis horizontalibus absque vero stipite, manubriove, latere duntaxat altero sessilibus, cælo humido flexibilibus, sicco coriaceis, lentis, rigidulis, interdum crispis, margine integris; supra convexiusculis, nudis; subtus subulis acicularibus concoloribus simplicibus, multifidisque echinatis. Natura diversissimum a longe magis vulgari Hydno tremelloide gelatinoso.

CXXIX.

CXXIX.

ELVELA CILIARIS.

Elvela sessilis, ceracea, hemisphærico - concava, coccinea, oris nigro - ciliatis.

Elvela orbicularis excavata conccinea & sessilis, margine piloso. *Gleditsch. meth. fung. p. 48. lit. f.*

Fungoides coccineum, oris pilosis, acetabuli forma. *Michel. N. Pl. Gen. p. 206. N. 12.*

In viis cavis fylvarum Victoriensium mense Junio 1774. Magnitudo majoris pisi; substantia ceracea, tota lævis, & coccinea, extus tamen dilutior; forma Cupulæ, seu hemisphærii cavi; ora marginis ciliata; ciliis lineam longis, atris. Schæfferi Tabulam 284. citaturus fuisssem, nisi ex fig. 5. appareret, fungum illius non per marginis duntaxat oras ciliatum, sed per omnem exteriorem ejusdem superficiem ingro-pilosum esse, atque ideo ad Michellii fungoides &c. p. 206. N. 11. Tab. 86. fig. 17. pertinere. Subticui quoque Michellii fungoides &c. p. 207. N. 22. Tab. 86. fig. 19. quod lentiformi-convexum — et Scopoli Elvelam ciliatam, quæ disco est plano, atque minus recte tam ab eodem, quam Allionio, cum Linnæi Peziza seu Elvela scutellata confunditur. Et Linnæus, & Hallerus Vaillantianum fungoides planum, margine tumido annulatum, aurantii, luteive coloris, in trabibus, parietibusque ligneis putrescentibus nascens, describunt.

CXXX.

ELVELA LILACEA.

Elvela aggregata, sessilis, ceracea, patellis plano-concavis, lilaceis, margine elevato tumidiusculo.

In truncis arborum resectorum putrescentibus sylvarum Clagenfurtensium & Labacensium mense Octobri & Novembri. Scutellæ lentis aut & pisi dimidiati magnitudine cespitose aggregatæ, & sessiles, orbiculatæ, subtus planæ, supra concavæ, margine integerrimo, elevato, tumidiusculo, coloris saturate lilacei; substantiæ crassiusculæ ceracæ, subviscidæ, exsiccatione coriacæ.

CXXXI.

ELVELA CERASINA.

Elvela aggregata substipitata, pyriformi-campanulata, cerasina; margine acetabuli dentato.

In sylvis Zigulnensibus prope Clagenfurtum mense Septembri inter corticem, & truncum arborum resectorum putrescentem. Stipites aggregati, simplicissimi, erecti, semi pollicares, obverse pyramidati, farcti, apice in pelvim orbiculato-campanulatam dehiscentes, ora marginis obtuse dentata. Fungulorum color cerasinus, seu ut vulgo dicunt Pompadour; substantia ceracea, subviscida, lævis, exsiccatione coriacea.

CXXXII.

LYCOPERDON EPIDENDRUM.

Lycoperdon parasiticum sessile globosum purpureum; cortice fatifcentis brunelcente; polline feminali lilaceo.

Lycoperdon cortice farinaque purpurea. Linn. sp. plant. p. 1654. N. 9. Leers. stor. Herborn. p. 282. N. 1120. Gunner. Flor. Norveg. Tom. 2. pag. 134. N. 1042. Oeder. Flor. Dan. Tab. 720. Schæffer. Tab. 193.

Lycoperdon læve sphæricum miniatum. Haller. hist. stirp. helv. Tom. 3. p. 118. N. 2173.

Lycoperdon sphæricum sessile, ore in apice vel integro, vel inæquali, & radiato. Gleditsch. meth. fung. p. 150. N. 4.

Elegantissimum fungellum, maxima in copia per omnes sylvas nostras, mensibus autumnalibus Octobri, Novembri, jam muscos, scyphiferosque inter Lichenes, jam in putribus præcisarum arborum truncis crescentem, curiosissime per omnes observavi ætates; adhibitis etiam microscopiis, & asportatis mecum domum, quibus increverat, frustillis, ut apud me in senium maturesceret ultimum. Numquam non cespitose accumulatum offendas; sphæroidicum, obovatumve, sessilem, radiculis exiguis capillaceis, albis leviter hærentem; magnitudine pisi majoris, aut & avellanæ summum, coloris elegantissime miniacei, saturatoris, aut dilutioris; lævem credas; nisi microscopium, brevissimum, inque punctula sparsa collectum exhiberet villum concolorem. Farctus tum succo est plane concolore; qui subinde in pulvem, pulpamque etiam spissatur & ipsam miniaceam. Adolefcit interea, ac magis desiccatur magisque pallidior primum factus, dum senescendo

cendo aquose brunescat, ac denique terreus fiat, apice in foramellum inæqualiter lacerum dehiscendo; polline feminali non rubro, sed lilacei omnino coloris.

CXXXIII.

LYCOPERDON ÆSTIVUM.

Lycoperdon subglobosum solidum glabrum, subterraneum, radice destitutum. Tuber æstivum, pulpa subobscura, minus lapida, minusque odora. Michel.

N. Gen. plant. p. 221. N. 2.

Lycoperdon subglobosum subterraneum solidum & scabrum, basi & radice carens, capsulis feminalibus magnis. Gleditsch. Meth. fung. p. 157. N. 8.

Tuberum tertium genus in Ananienfi, & Tridentino tractu proveniens, lævi cortice, colore subrufo, cæteris longe minus, insipidum, & gustu injucundo. Matthiol. in Dioscor. p. 271.

Multus de Tuberibus, quæ *Tartuffeln* vulgo vocitant, per Carinthiam, Carnioliamque omnem ubivis sermo. Rudis plebecula, si eandem de super percontari libeat, plurima, quæ narret, habet. Mira sunt, quæ de eorumdem virtute, præstantia, exquisito sapore, odore aromatico, difficultate habendi, tum pretio &c. passim ventilantur. Et tamen in omnibus narrationibus istis, rei quidem subest nihil. Tubera certe nostra, quotquot vidi (& vidi sane plurima; quia magna in copia undique adferuntur quotannis dividenda) ab iis Hispaniarum, & Hetruriæ, quæ itidem probe novi, plurimum differunt. Copiosissime apud nos eruuntur Mensibus Majo, Junio, Julio & Augusto *im Gleinacherwald, und Resnick bey Ferlach*; tum in collibus sylvosis abiegnis *bey Kraslowitz und Freudenberg*; nec non in celebri monte *Loibl*,

X x 2

&c.

&c. Neque canibus, hic quidem locorum, ad eadem detegenda, opus est. Ipse ego a peritis in loca deductus ista, de terra evulsi; quamvis ex ea protuberare viderem nihil; at monuerunt illi, digitoque, quo quodvis confepultum esset loco, indicarunt. Scilicet ista terræ merfa sunt tota, ut de iis exstet nihil; extima duntaxat supremi segmenti superficies, in eadem cum terra libella, ab eadem denudata est, ut adeo, quoniam plerumque vix, aut ne vix quidem colore extus, a terra ipsa differre solent, non nisi ab adsueto jam discernantur oculo; canibus inutiliter quærenda, quæ odoris sint expertia. Hæc nisi propria didicissem experientia, haud assererem. Magnitudo illis nucis castaneæ, aut drupæ Juglandis; corpus subrotundum, inordinate sphæroidicum, solidum; extus sordide albidum, & ex albido obsolete subrubescent, instar pomorum terræ (solanum tuberosum L.), dein dilute fuscescens, nigricans denique; glabrum id semper inveni; etsi cuticula extima, eaque tennerrima, hinc inde disrupta, & exstans, squamulas exhiberet furfuraceas, quibus tamem nec asperum, nec scabrum, minus muricatum redderetur exteriore in superficie. Totum sub terra occultitur; præter superficiem cuticulæ supremam a terra denudatam. Radices nullæ; capillares duntaxat, brevissimæque in quibusdam fibrillæ; æque paucissimæ. Caro intus spongiosa, subcoriacea, primum alba, tum obsolete, & triste ex albido subcinerascens, maturitate? aut exsiccatione? fuscescens, subnigricans, ac tum etiam celluloloporosa. Odor recentium nullus, aut certe debilissimus & subnauseosus. Sapor nullus, nisi imaginarius. Expetuntur tamen a multis ad epulas, & pretio emuntur, quia Tubera, vulgo *Tartufeln* sunt. Gustavi recentia, manducavi etiam in disculos secta orbiculares, desiccata, & variis cocta in jusculis; nil tamen saporis, minus deliciarum in hoc fatuo cibo detegere potui genere. Plurimum itaque a brumalibus Michellii Tuberibus (Lycoperd. Tubere. L.) diversa; quorum non moles solum major, aterrimusque corticis color, sed super-

perficies quoque exterior prominentiis undique muricata obtuse subpyramidalis, & exquisitus præterea sapor, vehemensque nec ingratissimus odor, aliam prorsus speciem indicant.

CXXXIV.

ULVA STELLATA.

Ulva foliis aggregatis, subseffilibus, subovatis, simplicissimis; utriculis intercutaneis illustribus, in stellas caudatas ordinatis.

Peculiarem plane stirpem in Trunco fucorum caulescentium Adriatici maris inveni. Sunt vero folia conferte aggregata, tenera, simplicissima, jam oblongo-ovata, jam ovato-rotundata, integra, etiam repando-sublobata, plana, saturate olivaceo-viridia, magnitudine circiter foliorum Pruni, etiam minora, obtusissima semper. Nullus illis stipes; stipitis tamen loco placenta exigua, orbicularis, plana, ex fusco-nigricans, subcoriacea, cui intra aquam ad perpendiculi normam folium mox dictum insistit. Ab eadem porro horizontali, & ut ita dicam, radicali frondis placenta, fibra capillaris terquaterque dichotoma, subcoriacea, intra folium ipsum, ad ejusdem mediam usque altitudinem adscendit, saturatior; ob quam, si ad fucos stirpem, nec Ulvas, relegare malis, pace id licebit mea, nec lite indicta disceptabo. Teneritudo frondium major, quam in Ulvis umbilicali, & lactuca L. minusque quam in Ulva pavonia L. coriacea natura, mihi quidem momenta videbantur sat gravia, eam Ulvis potius adgregandi, quam Fucis. Aspice jam frondes has luci obversas, utque distincte magis singula videas, lente utere microscopica. Folium quantum quantum est, illustribus, caudatisque seminatum intuebere stellis. Tracheæ scilicet sunt, aut si ita vis, utriculi intercu-

tanei (non vesiculæ muci plenæ, & intumescences) oblongi, lineares, diaphani, excolores, in stellam ordinati sex-septemve radiatam, inferne caudatam, eo, quod radius infimus, duplo reliquis, triplove longior sit, comætæ adinstar.

CXXXV.

FUCUS HYPNOIDES.

Fucus caule, ramulisque vage & rariter sparsis filiformibus, cartilagineis, ex tereti-planiusculis, simpliciter pinnatis; pinnulis subulatis.

Diu anxius hæsi, num tenerrimam, visuque amœnissimam Fuci speciem, cum sericeo Gmelini Fuco, seu pectinato Gunneri confunderem? aut vero pro nova, novo sub specifico nomine proponerem? Prævaluit denique opinio hæc posterior; non, quod inanis gloriæ cupidus, genus alioquin multiplicitate specierum numerosissimum, novis multiplicare vellem inutiliter; sed, quod præstantissimorum virorum Fucum, sub diverso jam ante me propositum nomine, a meo magis adhuc differre, aut certe abludere viderem, quam pectinatus Gunneri, a Gmelini sericeo, distat; utroque omnino, caule supradecomposito ramosissimo; cum meus tamen, frondes interdum simplicissimas, alias nonnisi caules rariter, & vage ramulosos progignere videatur; ut adeo in genere æque omnino arduo, quam parum adhucdum elimatum est, consultius me facturum crederem, si cum genuina interim descriptione meum, etsi forsan minime novum, tanquam novum tamen sisterem; quam si (quod impossibile utique haud est) incognitum forsan adhuc, cum cognitis aliis, tanquam eorundem varietatem, unum in cumulum conjicerem; ex quo denique vetus Chaos, novis iterum obnubilari tenebris necesse est, novisque difficul-

ta-

tatibus; rarissimasque, ut jam factum est, species, in immensa varietatum cujusque speciei farragine, absorberi; & deperire denique. Tranquillus cætera judicium præstolabor posterorum; cum mea sane parum referat, an denique pectinatum? aut hypnoidem? sive sericeum? dicturi sint; semper memor verissimi effati, præclarissimi Vital. Donati: La Nature, tout invariable qu'elle est, semble souvent se jouer, & se faire un plaisir de nous tromper. Zoophyta mea Ragusani maris cum conscriberem, vidi innatum Milleporæ coriaceæ Linnæi Fucum hunc, nec eo tenerius quidquam. Frondes quandoque simplicissimæ, vixdum pollicares, lanceolatæ, simpliciter pinnatæ, iis Polypodii Thelipteris L. similes; plerumque tamen caules, duos tresve pollices longi, declinati, latere utroque, pinnularum adinstar, molliter spinulosi, rariterque, & ut in Hypnis, quæ furculis vagis dicimus, vage ramulosi, corallio absque radice hærebant adglutinati, sola baseos placentula orbiculari, plana, coriacea. Tam vero cauliculi, quam frondium, ramulorumque scapi sive axes, vix dimidiam crassi lineam, teretes, simulque compressi sunt, seu ex tereti - planiusculi, cartilaginei, molles intra aquam & flexiles, extra eandem rigidi fragilesque; spinulis homogeneis, subulato-compressiusculis, lineam longis, oppositis, ad latus utrumque normalibus, simpliciter nec iterato (ut in plumoso Linnæi, ejusque varietate ptiloto Gunneri) pinnati. Ramuli, quos nonnisi parce, & vage hinc inde sparsos dixi, aut simplicissimi, aut & ipsi uno alterove brevior ramusculo ad alterum aucti latus; utrisque plumulam semper, sive frondem lanceolatam, pectiniformem referentibus, ut fere antennæ Phalænæ pavoniæ maris. Nam cum pinnulæ subulatæ caulium, aut æque longæ, aut non nisi inordinatæ inæquales, nullam caulibus ipsis peculiarem conciliant figuram; tum certe illa ramulorum, a medio versus extremitatem utramque æqualiter utrinque decrescentes, frondibus eos similes faciunt lanceolatis. Vesiculas mucii sæminei
ple-

plenas & intumescences in hac fuci specie quæras frustra. Sed neque poruli villis masculis referti uspiam per ejusdem superficiem comparent ulli. Stirps cæteroquin quanta quanta est, tenerrima, sericea, diaphana, saturatius, aut dilute magis, semper tamen amœnissime rosea, nisi quidem per ætatem, five desiccationem exalbescat demum.

CXXXVI.

FUCUS CONCATENATUS.

Fucus caule coriaceo - lignescente, tuberoso, ramosissimo; ramis elongatis, paniculatis, aphyllis; ramorum virgis vesicas oblongo - ovaes laxè concatenantibus.

Fucus caule tereti ramosissimo, fructificationibus oblongis concatenatis. *Linn. spec. plant. p. 1628. N. 12.*

Fucus marinus foliis Abrotani maris. *Lobel. Observ. p. 652.*

Crem nei Istris abrotani vel thymi foliis. *Joh. Bauh. III. p. 798.*

Abete marino di Teofrasto. *Ginanni. Opere postume. Tom. 1. p. 17. Tab. XV. optime.*

Non alius in omni Adriatico mari, Istriam cumprimis alluente, vulgatus magis Fucus, Abiete Theophrasti marina. Fundo maris ipsis, saxis submarinis, Conchiliorum majorum testis, aliisque rejectamentis quibusvis, accrescere amat passim. Cremenei Bauhinorum tempore Istris dictus; nunc fere, communi pluribus nomine, Albero di Mare, a piscatoribus compellatur; & vero Arborem, utut non Abietem, haud male refert. Siquidem caule, adinstar trunci, est spithamali interdum; breviorè aliquantum alias; digitum indicem crasso; coriaceo - lignescente; tenacissimo, & difficulter scis-

fili

fili; etfi intra aquam lento, & flexili, extra eamdem tamen rigido, durissimoque; intus albo, extus ex rufo primum fusco, tum ex fusco magis magisque nigrescente. Ut autem arborum cætera trunci teretes sunt, cortice exteriori ut plurimum inæquali, rimoso, tortuoso, gibberofoque, sic & adscendens fuci istius caudex, de se teres; variis tamen extus rugis, sulcisque inæquabilis, ac sparsis præterea tophis, tuberosus velut est; fibris basi nullis radicatus, sed coriacea duntaxat alienis corporibus adglutinatus placenta. Plurimi ex eo undique bi- & tri-spithamales enascuntur rami, & ipsi rursus paniculato-ramosissimi; præprimis ex supremis, & fere aggregatis interdum, ejusdem tophis sive tuberibus; nam inferior ut plurimum caudex, obsitus præcise residuis veterum ramorum basibus exstantibus, densissimis Corallinæ rubentis; Vorticellæ polypinæ; fertulariarumque scrupolæ, reptantis, eburneæ, loriculatæ, cornutæ &c. sylvulis loricatus velut esse solet. Rami principales, quorum unicum solummodo Ginannus exhibuit, coriaceo-viminei, lignescentesque, alterna per intervalla secundarios, sibi haud dissimiles, & ipsos quoque aphyllous, teretesque, ac atro-rubentes, proferunt; e quibus demum tertii enascuntur, multo reliquis graciliores, filiformes, semel iterumque, ac & tertium dichotomi, filis coriaceis, fertilibus, alternatim geniculato-vesiculosis; vesiculis oblongis, ovalibus, diaphanis, seriatim concatenatis, nec contiguis, primum quidem olivaceo-virentibus, planiusculis, tum viridi-lutescentibus; porro rufis, intumescantibus, mucosque seminifero intus refertis, ac denique ultima in ætate atro-rubentibus, externaque in superficie undique tuberculosis, tuberculis globulosis, sessilibus poro impresso umbilicatis, masculis? Vesiculas femineas extimas duplici Ginanni appendice filiformi terminatas expressit; & recte; novæ etenim id dichotomiæ initium est in stirpibus porro ramulos agentibus; quæ ulterior ramificatio dum definit, simplici ejusmodi appendice, eaque tuberculis itidem masculis un-

dique obsita, terminantur vesiculæ mucosæ. Incredibile vero, quam copiose per ramos fuci istius fertularia Linnæi pluma, tum & quam lendigeram, & anguinam dixit, serpere, eosdemque irretire soleat? Et hic demum Fucus est ille, concatenatus Linnæo dictus, quem sub nomine Confervæ articulato-nodosæ Scopoli ad me miserat olim, & in Flora Carniolæ recensuit; hic, quem Abietem Veteres marinam, aut & Istrorum Cremenei appellavere; synonyma, quæ Gmelinus perperam omnino, ad diversissimam fuci retulit speciem, atque Linnæo ipsi in Mantissæ Tomulo 2do, Allionioque imposuit.

CXXXVII.

FUCUS SELAGINOIDES.

Fucus caule coriaceo - lignescente, tuberoso, ramosissimo; ramis paniculatis; foliis alternis, sessilibus, subulatis, basi vesiculoso - globosis.

Fucus ramosissimus filiformis, foliis imbricatis subulatis basi vesicularibus. *Lin. Mantiss. I. p. 134. N. 36.*

Fucus crispus loriculatus nigricans. *Barrelier. p. 120. Tab. 1301. Boccone Mus. 1. Physic. Tab. 7. fig. I. 12.*

An? Fruticosa marina planta, quibusdam Conferva lignosa. *Joh. Bauh. III. p. 798. probabilius.*

Verbis inhæreo Linnæi, characteristicisque in Mantissæ tomo primo datis notis; non attendens ad synonymum Gmelini in secundo Mantissæ tomo adductum, quod aliam Fuci indicat speciem. Certe enim foliola Fuci a Gmelino pag. 83. Tab. II. A. fig. 1. & fig. 1. a. descripti sub erroneo Abietis marinæ Theophrasti nomine, non tam subulata basique vesicularia sunt, quam potius compressa, plana, decurrentia, apiceque bi - subtrifidaque; vesiculis
etiam

etiam non tam foliolorum basi insidentibus, quam ramorum verius scapo five axi longitudinaliter inhærentibus. Hac quoque de causa nec Allionii, nec Gunneri recepi synonymum, utpote, cum descriptionem propriam adjunxerint nullam, nesciens, an de Linnæi? aut Gmelini loquantur Fuco. Verus Linnæi Fucus selaginoides, frequens in Mediterraneo Adriatico mari, saxi, conchis, aliisque ejusdem adnascitur rejectamentis, forma arboris salicis; nempe caudice erecto, coriaceo - lignefcente, simillimo illi Fuci antecessoris concatenati, nisi quod paulo sit humilior, graciliorque, obsitus hinc inde tophulis gibberosis, præprimis apicem versus, unde sylvula integra ramorum exoritur; cæterum & ipse frequentissime obductus, loricatusque partim corollina rubente, & fertulariis ciliata, scruposa pilosaque Pallasii, partim & cellepora Linnæi pumicosa, escharaque Pallasii spongite. Rami, ut in salice alba, aut fragili L., versus trunci apicem copiosissimi, iique iterato paniculato - ramulosissimi, & quoniam multo iis, Fuci concatenati, minores, gracilioresque, spinulisque foliaceo - subulatis exiguis copiose utrinque obsiti, crispam velut affectant formam, ut vel exinde illico tam Bocconi, quam Barrelierii, non Gmelini, agnoscat Fucus. Rami itaque hi, ramulique, & ramulorum ramusculi (dum madent atro - rubentes, & subdiaphani; atrique quum deficcati fuerint) tenues, vix spintre crassiores, coriaceo - rigescentes, teretiusculi, etiam ex tereti subcompressi, spinulis (folia, si vis, dicas) utrinque alternis, exilibus, simplicissimis, subulatis, sessilibus, basi compressiusculis, cæterum teretibus, acuminatis, acicularibus, innocuis, obsiti sunt, & ipsis ex rufo - nigris, mollibus intra aquam, alias rigidiusculis. Earumdem basis, qua communi axi cohærent, in extimis potissimum ramificationibus, in vesiculam sphæroidicam sessilem & concolorem intumescit, quæ jam earumdem basin ipsam constituit, jam in earumdem axilla, alias sub earumdem basi, aut lateri ejusdem alteri assidet. Adfunt & versus ramulorum extremitates, in

scapo ramorum communi & alia quoque vesiculosa tubercula, sphæroidica, sessilia secundum ejusdem longitudinem; sed hæc poro impresso umbilicata, nullis villulis pubescentia, an masculas dicam fructificationes?

CXXXVIII.

FUCUS CORNICULATUS.

Fucus caule coriaceo lignescente, tuberoso, ramosissimo; ramis frequenter sed simpliciter ramulosis, rectis, tereti-compressiusculis; foliolis alterne suboppositis, imbricatis, compressis, decurrentibus, apice cornuto - bifidis, trifidisve.

Fucus abies marina. *Gmelini. histor. fucor. pag. 83. Tab. II. A. fig. 1. & fig. 1. a.*

Hic est fucus ille, quem Gmelini Tabula indicata exhibuit, ac sub nomine Abietis marinæ descripsit; confundendo eundem, minus certe recte, & cum vera Theophrasti abiete marina seu fuco Linnæi concatenate; & cum Barrelierii Fuco *παχυκαυλω* crispo, id est Selaginoide Linnæi; ac denique cum Ginannii Fuco fruticoso majore tenuifolio Tom. 1. p. 24. Tab. 22. fig. 53. qui, ut videtur, fœniculaceus Linnæi fucus est. Cum fucis inquam eundem confundendo, jam inter se diversissimis, ab omnibus longe quam diversissimum. Sed nihil hic ex Tripode, minus temere, assertum velim. Novi, fuci species, si quas, admodum numero esse multiplices! novi etiam, vel eas, quæ jam cognitæ sunt, adeo esse elaboratas parum, ut si uspiam, in iis omnino, ex autoribus rite determinandis, Oedippo plerumque opus sit. Floras, quas curiosissime semper in cryptogamicis consulere consuevi; sicubi, in cryptogamicis certe quam maxime laconicas inve-

invenio. Autorum iste præter specificum nomen, addit nihil; ille, brevissimam quidem adjungit descriptionem, sed quæ illustret parum; exorientia vero dubia adeo non abstergat, ut novis vetera augeat etiam. Utrumque in monographicis faciundum existimo descriptionibus, & succinctam, synopticamque tradere ideam, quæ differentiales sistat notas; & paraphrasticam haud omittere adumbrationem, qua, quæ dubia esse possent, detergantur. Caudex trunciformis, fuci corniculati, nihil admodum ab eo fere differt selaginoidis; anserini calami crassitudine, teretiusculus, ex coriaceo-lignescens, noduloso-tuberosus extus, & ex rufo-ater, plano orbiculari coriaceo baseos, submarinis se promiscue adplicare, & conglutinare solet corporibus adriatico in mari, apicem versus ramosissimus. Ramos rectos, neque ulla ratione crispas, aut detortos, alternis iterum intervallis frequentes obsident ramuli simplices, nec porro amplius ramulosi; erecto-patentes. Tam vero primarii, quam secundarii rami ex tereti-compressiusculi, primum obscure ex flavo-rubescens, nigri denique evadunt, foliolisque utrinque stipati sunt exiguis, contiguis alternatim suboppositis sursum versus subimbricatis, planis, aut plano-compressis, apice cornuto-bifidis, subtrifidisve lacinulis acuminatis; iisque non sessilibus modo, sed per axem quoque suum tantisper decurrentibus; ut, si luci obversos intuearis ramulos hos, distincte axes eorumdem exigua velut membranula prominente, obscure subflavicante, & subdiaphana, alatos velut cernas. Vesiculas veras sæmineas hoc in fuco haud detexi; mascula contra tubercula hemisphæroidica, apice poro impresso umbilicata, & in foliorum lateribus, & in axibus quoque ramulorum, longitudinaliter ordinata, suo occurrere solent tempore. Atque hæc genuina fuci istius, quem ob foliola exigua, non subulata, sed plano-compressa, lunulato-bifida, trifidave, corniculatum dixi, descriptio est. Eandem plane ob causam, Gmelinianum citatum, isthuc revocavi, non ad selaginoidem Lin-

næi (cui foliola teretiuscula, subulata integerrima, innocue velut spinulosa sunt, ramique paniculato-ramulosissimi, subcrispati) ab Ericoide tamariscifolio, quam alienissimum, ad quem tamen Corniculatus multum sane accedit.

CXXXIX.

FUCUS FOENICULACEUS.

Fucus caule coriaceo - lignescente, ramosissimo; ramis paniculato-ramulosissimis; ramulorum virgulis lineari-subsetaceis, subundatis, apice vesiculiferis; vesiculis oblongo-ovatis, acuminatis, tuberculatis.

Fucus fronde filiformi ramosissima, ramulis capillaribus vesicula ovata proli-fera terminatis. *Liun. syst. nat. Tom. 2. p. 717. N. 20. Gmelin. hist. fucor. p. 86. Tab. II. A. fig. 2. optime. Gunner. flor. norv. T. 2. p. 79. N. 685. Allion. flor. Pedemont. Tom. 2. p. 329. N. 2609.*

Fucus fruticosus major tenuifolius? *Ginanni. oper. posth. Tom. 1. p. 24. T. 22. N. 53. probabilis.*

Prorsus non rarus in Adriatico ad Tergestum &c. mari; & ipse quoque diversis promiscue corporibus submarinis, plano sive placenta orbiculari coriacea adnatus, caudicem de ea attollit quinque sexve pollicarem, coriaceo-lignescentem, scriptorii crassitudine calami, teretem; ex rufo atrum; tuberoso-nodulosum, sive verruculatum superstitibus veterum ramorum reliquiis; superinductum non raro undique corallinis, fertulariis, escharis, spongiis &c. &c. apicem versus ramosissimum. Rami principales teretiusculi, ex rufo atrum, non tam frondium, quam scoparum verius similes, paniculato-sive supra decomposito-ramulosissimi, ut plurimum erecto patentes (nonnumquam diffusi, divaricatis ramulis, atque tum ea ejusdem varietas, quam

Fu-

Fucum barbatum olim dixerat Linnæus) virgulis ramulorum longis, perquam tenuibus, non vere teretibus, compressiusculis imo; verbo lineari - subsetaceis, per marginum oras repando-subundatis, impressisque alternatim porulis, cicatrizatis; ex rufo-atris; apice vesiculiferis; vesiculis muco feminifero farctis rufis, oblongo - ovatis, in cuspidulam setiformem abeuntibus, ac superficie exteriori prolifera, sine tuberculis hemisphæricis, umbilicato - porosis (masculis?) undique obsita.

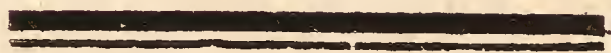
CXL.

FUCUS LONGISSIMUS.

Fucus caule gracili, ex terete compressiusculo, filiformi, ramosissimo; ramis rectis, rariter, & vage ramulosis, una cum ramulis, elongato - setiformibus, tuberculisque sphæroidicis, umbilicato - porosis, undique adspersis, *Gmelin. hist. fucor. p. 134. Tab. 13. Allion. flor. Pedemont. Tom. 2. p. 331. N. 2623.*

Copiosus & iste in Mari adriatico Tergestino. Caule, ramisque est admodum gracilibus, fili emporetici (vulgo *Spahet, Bindfaden*), aut & chordæ musicæ tenuioris, crassitudine, ex tereti - compressis, lineari - subsetaceis, lentis, coriaceis, flexilibus, elongatis, primum forsan virentibus? at dein obscure rubentibus, & fuscis, ac, si luci obverteris, eleganter hyacinthinorubris, transparentibusque. Adhæret vero de more alienis parasiticus corporibus, cauliculi base in orbiculum coriaceum explicata, nec inde longe, alternis, satisque contiguis intervallis, copiosos in ramos, jam simplicissimos, jam rariter, & vage ramulosos ad spithamam tamen unam, duasve elongatos, abiens. Creberrimam, per vimineas hæc virgas, sive funiculos,

los , atque undique sparsa , cernes tubercula subsphæroidica , non mucosa , sed coriacea itidem , ejusdemque coloris , sessilia , lævia , aut & porulo introlabente umbilicata. Vetulus exalbescit subflavicans , & diaphanus. Nimis certe vicinus , si non idem , sed adolescentior ? Fuco Linnæi Muscoidi , seu aculeato , quem Virgatum Gunnerus dixerat. Nam inveni & alium eodem in loco promiscue crescentem , ut ovum ovo similem , attamen verruculis nullis tuberculatum , sed tuberculorum loco , spinulis coriaceis molli-
bus , capillaceis , unam , duasve lineas longis , per setacearum virgularum latera parcius , aut frequentius exasperatum.

I N D E X.

A.

	pag.
Achillæa odorata. - - -	259
Agaricus betulinus. - - -	338
— — flabelliformis. - - -	341
— — fepiarius. - - -	339
Androface villosa. - - -	193
Arabis ovirensis. - - -	196
Arenaria biflora. - - -	250
— — ciliata. - - -	245
— — multicaulis. - - -	248
— — polygonoides. - - -	241
— — recurva. - - -	244
Arnica Doronicum. - - -	233
— glacialis. - - -	230
— fcorpioides. - - -	225
Astragalus alpinus. - - -	323
— — campestris. - - -	319
— — incanus. - - -	320
Athamanta Matthioli. - - -	211

B.

Boletus fuberofus. - - -	344
— — subsquamosus. - - -	342
Bupleurum petraeum. - - -	209

C.

Carduus acaulis. - - -	239
Carpesium abrotanoides. - - -	267
Centaurea rhapontica. - - -	223
Cerastium latifolium. - - -	256
Chlora perfoliata. - - -	277
Chrysanthemum alpinum. - - -	334
— — — montanum. - - -	332
Convolvulus althæoides. - - -	316
Cortufa Matthioli. - - -	236
Croton tinctorium. - - -	299

D.

	pag.
Delphinium elatum. - - -	279
— — Staphisagria. - - -	282
Dianthus sylvestris. - - -	237

E.

Elvela cerasina. - - -	347
— ciliaris. - - -	346
— lilacea. - - -	347

F.

Fucus concatenatus. - - -	354
— corniculatus. - - -	338
— fœniculaceus. - - -	360
— hypnoides. - - -	352
— longissimus. - - -	361
— felaginoides. - - -	356
Fumaria capnoides. - - -	273

G.

Geranium ciconium. - - -	310
— — malacoides. - - -	307
— — macrorrhizon. - - -	258
— — nodosum. - - -	305

H.

Hydnum papyraceum. - - -	345
--------------------------	-----

I.

Isnardia palustris. - - -	270
---------------------------	-----

L.

Laferpitium Archangelica. - - -	214
— — peucedanoides. - - -	220

Z z

Lin-

	pag.
Lindernia pyxidaria. - - -	271
Linum viscosum. - - -	296
Lycoperdon æstivum. - - -	349
— — Epidendron. - - -	348

M.

Myosotis nana. - - -	261
----------------------	-----

P.

Panicum hirtellum. - - -	263
Pedicularis acaulis. - - -	207
Peplis Portula. - - -	275
Plantago subulata. - - -	204

R.

Ranunculus glacialis. - - -	189
— — parnassifolius. - - -	191
— — rutæfolius. - - -	186

S.

Saxifraga adscendens. - - -	197
— — cespitosa. - - -	290

	pag.
Saxifraga hypnoides. - - -	293
— — mutata. - - -	284
— — oppositifolia. - - -	286
— — petræa. - - -	200
— — stellaris. - - -	202
Sedum rubens. - - -	302
Serratula alpina. - - -	325
Seseli tortuosum. - - -	330
Sibbaldia procumbens. - - -	312
Stellaria biflora. - - -	251
— — cerasoides. - - -	254
— — fontana. - - -	327

U.

Ulva stellata. - - -	351
----------------------	-----

V.

Viola pinnata. - - -	314
----------------------	-----

X.

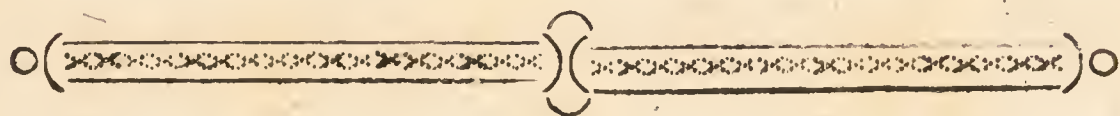
Xanthium spinosum. - - -	336
--------------------------	-----

VI.

NICOLAI JOSEPHI JACQUIN
ANIMADVERSIONES QUÆDAM

I N

HENRICI JOHANNIS NEPOMUCENI CRANTZ
FASCICULOS STIRPIUM AUSTRIACARUM.

Multa, quorum publica cognitio ad Botanicam promovendam conferre nihil potest, tum hoc, quod in Crantzii meisque operibus passim occurrant contraria circa easdem visas inventasque in eodem loco stirpes, unde incertitudo nasci debet, a Botanicis exteris haud facile dispellenda, me reluctan-tem & sero tandem moverunt, ut præter morem propositumque has animadversiones ederem.

I.

In itinere meo Americano, quod sub autumnii finem 1754. suscepi, & unde labente æstate 1759. redii, libris destitutus, non de stirpibus visis descriptisque illa judicare certitudine poteram, quam omnino exigebat pub-

lica editio. Hinc subsequo anno in illis rite determinandis conferendisque totus versabar, atque dein bibliopolis nostratibus imprimendas obtuli gratis, repulsam tamen ubique passus. Tabularum sumptus fugiebant omnes, nec fidere se dicebant auctori nondum probato. Sic iterum elapso anno, tandem bibliopola Johannes Paulus Kraus opus suscepit duplici hac conditione, antea ut aliud ederem leve quiddam botanici argumenti, atque, hoc a peritis laudato, dimidium tunc conferrem ex meo sumptuum omnium pro tabulis æri incidendis faciendorum, dum hoc damnum insigne meum compensaret ille plusculis operis exemplaribus. Onerosam conditionem acceptavi. Jam annis 1752. & 1753. excursiones plurimas herbarum causa in agrum Viennensem institueram, stirpes collegeram, descriptiones adumbraveram; quæ quidem omnia post reditum ex America auxeram. Ex hisce sine scopo male digestis, hyeme anni 1761. indigestum raptim compolui opusculum, determinationibus plerisque dumtaxat ex Linnæo mutuatis; & sic exsurrexit *Enumeratio stirpium agri Vindobonensis*. Plantarum austriacarum ex Clusio celebritas (certe non ipsius opusculi meritum) tot eidem conciliavit emptores, ut post biennium superesset exemplar vix ullum. Alteram editionem omni molimine impedi, vitiorum opusculi nimio opere conscius. Bibliopolæ erat factum satis, atque eo unice propositum spectaverat meum.

Manuscriptam illam Enumerationem, pro more a censura librorum Imperiali quarto die Januarii 1762. admissam, mandante Krausio typographus Josephus a Kurtzböck brevi imprimere cœpit, ut sub finem Martii una alterave plagula imprimenda restaret. At tunc derepente cessatum ab omni impressione est; dumque instarem frustra, ipseque post elapsas tres septimanas demum officinam typographicam adirem, exculavit se mihi typographus, causamque moræ dixit impressionem opusculi urgentis, jamjam finiendi, atque
hujus

hujus plagulas una observavi in officina, recenter impressas suspensasque pro exsiccatione, botanici argumenti, quas dein cognovi fuisse Crantzii Fasciculum primum stirpium austriacarum, quem propriis sumptibus sine nomine bibliopolæ imprimi curaverat, amicis illico mittendum, & post annum demum bibliopolæ traditum. Ex communicatis censuræ librorum Imperialis actis intellexi, sexto die Aprilis 1762. Fasciculum illum admissum fuisse.

Hisce præmissis, transeo nunc ad *Thlaspi montanum primum* Clusii, ex quo Crantzius in Fasc. 1. pag. 2. merito novum genus condidit, quod nuncupavit *Bohadschiam*, dum ego illud in Enumeratione vocabam novo etiam genere *Peltariam*, a peltatis Clusio dictis filiculis. Si Fasciculus Crantzianus ille ante editus fuisset, quam Enumerationem meam prælo dedissem, omnino Crantzianum nomen retinuissem. At æque mihi ignotissimum erat Crantzii institutum super re herbaria aliquid edendi, quam inopinum illud meum erat Crantzio, donec Krausius bibliopola in officina sua monstraverat ipsi manuscriptam Enumerationem meam. Proximo tamen jam anno in Recensione litteraria belgica (de nederlandsche Coulant) pag. 323. ad Enumerationis meæ recensionem, invidiosæ arguor reticentiæ scilicet me, dum supra memoratæ plantæ novum nomen dem, de Crantzio nullam injicere mentionem. Atque hoc etiam alibi repetitum fuit. Nec aliud ipse innuit Crantzius, dum in parte prima stirpium austriacarum pag. 6. exclamat: *Bohadschiam dixi, & dixi omnium Botanicorum primus*. At vero sic dixisse Botanicus tunc censendus est, quando prælo publice dixit; atque sic ego aut Crantzio prius dixi, aut certe non illo posterius. Cur tandem Crantzius jam in prima editione Fasciculi sui tanto fervore *peltatas* filiculas impugnât? ait enim: *peltata non sunt semina, ut reliquit Clusius, sed rotunda, ut hæc vox in errorem inducere possit. Pelta enim est scutum brevissimum in modum Lunæ jam*

medicæ, ut testatur Virgilius I. Æneid. Quamobrem in re tam leviufculi & fere nullius in Botanica argumenti tam grammaticæ exipatiatur? Scilicet ex officina Kraufiana noverat, in Enumeratione Peltariam vocari. Sic optimus Clufius ignorantia accufabatur mei caufa. Sed ane igitur ignorabat Crantzius, apud Botánicos hanc vocem non fic ftrictè accipi? in ufu effe folia peltata, peltas attribui Lichenibus, &c. dum hic nihil adfit lunati? nec unquam inde enatum errorem fuiſſe? Virgilio certe ego, ſummo Poëtæ, vix condonaffem *lunatum* in peltis epitheton, ſi omnes peltæ neceſſario effent lunatæ; ſed in ejus honorem mihi perſuadeo, has illum hic peltas determinare atque ab aliis diſtinguere peltis voluiſſe, ſaltem ab illis, quas Xenophon aſſerit figuram folii hederæ habere, Plinius figuram folii ficus indicæ, &c. ubi nihil lunati.

2.

Qui nomina trivialia Linnæano more admittit, maximam Botanicæ confuſionem infert, ſi mutat illa absque ſumma neceſſitate, inexcufabilis, ſi faciat id ſine vel minima utilitate. Quare igitur Myagrum Linnæi *perenne* Crantzius ſtirp. auſtr. pag. 6. mutavit in *biarticulatum*. Sunt quidem plura Myagra perennia, ſed ſunt etiam plura biarticulata. Nec capio, quare ejus *radix profundiffime ſe in terram dimittens Botanicis crucem figat*. Figit equidem ruſticis.

3.

Linnæus in primis ſuis operibus adduxit Anaſtaticam, quam appellavit *hierachunticam*, genuinam Roſam hierachunticam auctorum, cum vera ſua
fy-

synonymia. Anno demum 1762 in speciebus suis alteram speciem distinctam adjunxit *syriacam*. Hoc anno a Crantzio Anastatica nedum in Austria detecta ulla fuerat, nam desideratur in opusculo ejus primo. Anno demum 1769. in stirp. austr. pag. 7. Anastaticam describit, & quæ *syriaca* Linnæi erat, pro *hierochuntica* edidit, in synonymia confundens utramque, atque hinc ex hoc erroneo judicio pergit, modo damnans, modo laudans Camerarii figuras, exprimentes non eandem, sed diversas plantas. Quam hinc etiam male & injuste culpât in prima sua observatione Linnæum, *in prima illum specierum suarum editione has plantas non discriminasse, in ultima duas fuisse*. Utrumque veritati repugnat; Linnæus enim in primis speciebus suis unicam Anastaticam habet, sed quam optime hanc discriminavit ab altera, tunc sibi nedum visa, cujus propterea etiam nullum synonymum allegavit. Neque in ultimis speciebus ex una duas fecit, sed priori alteram plane distinctissimam adjecit.

Tandem in altera observatione sua Crantzius ait: *hæc stirps suos flores non ita expandit in nostris regionibus, ut quidem a Linnæo video descriptos, aut a Camerario pictos, (at hi viri de Anastatica hierochuntica ad mare rubrum crescente, non de syriaca, etiam nostrate, hic agunt,) & hæc quidem ratio est, quare nostrates Botanici illam quidem suis in herbariis gestent, cognomen vero ignorent*. Certe prudentius multo nostrates Botanici illam diutius in herbariis suis gestarunt, licet cognomen optimum eidemque convenientissimum non ignorarent, scilicet Bocconianum *Thlaspeos fruticosi moravici*; quam si præpropere sub falso obtrudissent. Atque sic vel adhucdum hodie stirpes aliquot summopere dubias gestant.

Qua denique coactus necessitate Crantzius stirp. austr. pag. 8. & 9. *Lepidium alpinum* Linnæi, vere alpinam plantam, a Clusio jam olim *alpinam* dictam, in *Lepidium Halleri*, & *Lepidium petræum* Linnæi, solis in petris lapidibusque crescens, & jam *petræum* apud Pluknetium, in *Lepidium Linnæi* mutavit, & ita notissimas ex cognito jam nomine triviali plantulas denuo obscuras reddidit?

Linnæus in prima editione *Floræ suecicæ* anno 1745. num. 535. adducit *Lepidium*, quod deinde *petræum* vocavit, cum veris synonymis, solum si excipis hallerianum, male adjunctum. Erroris hujus ex cognita deinde Halleri planta conscius, in altera *Floræ suecicæ* editione 1755 synonymum Halleri expunxit, & 1756. in Centuria altera plantarum stirpem Halleri, ceu sibi novam, sub titulo *Lepidii alpini* exhibuit, cum genuinis synonymis, male tamen & hic & deinceps oblitus Halleri, in quo Linnæum non equidem excuso, uti nec in aliis excuso Hallerum, viros mihi amicissimos, quorum semper dolui infensum in mutuo animum. Erat tamen sic omnis circa hasce plantulas ablata confusio, & synonymia firmiter stabilita. Nunc audiamus Crantzius anno demum 1769. hæc pronuntiantem: *non levis de hac planta (Lepidio alpino) est apud systematicos confusio; clarissimus Linnæus lepidium vocat in Flora suecica (Linnæus hic non agit de planta Crantzii, sed de suo petræo,) & huic lepidium quintum Halleri pro synonymo adjungit. In speciebus Linnæus synonymum Halleri omisit. (Nimirum bene nunc omisit, quia huc non pertinebat.) Ab Hallero tamen, alpino viro, standum, nam & nostra omnia specimina ejus opinioni famulantur, &c.* Sed nihil omnia hæc ad Linnæum, qui de alia planta, eaque non alpina, loquitur.

Quæ

Quæ tandem hic Crantzius contra characterem Lepidiis a Linnæo datum differit, verissima sunt, nec ipse dissimulavit Linnæus. Credideris ergo, characteram illum a Crantzio emendatum iri? nihil minus; quin aperte fateatur ipse, hoc se non egisse; pag. 10. enim ait: *cæterum inter Lepidia (mea) hanc plantam (de petræo loquitur,) licet ab omnibus aliis (Lepidiis meis), quod stylo manifesto careat, distinctissima sit, ut genera haud multiplicarentur, ordinavi.* Sic sibi licere prætendit, quæ culpat in aliis, idque eodem præcise in loco.

In synonymia *Lepidii alpini*, sui *Halleri*, Crantzius rogat ipse se, aut nescio quem alium,

1) *an sit Cardamine pusilla saxatilis montana discoides Columnæ?* ex Halleri aliorumque assertis esse negat, & bene, nam Columnæ hæc planta est *Lepidium petræum*.

2) *an sit Lepidium petræum Linnæi?* Negat; & cum illo negabunt omnes.

3) *an Lepidium foliis pinnatis, &c. Floræ suecicæ?* Quod cum sit petræum, recte iterum negat.

4) *an Bursa pastoris parva folio glabro spisso Johannis Bauhini?* Egregiam hanc clamat definitionem, quæ mihi tamen, quod admodum vaga sit, minus placet. Negat.

Cur igitur (quod jam omnibus Botanicis patebat abunde, & ipsi patebat Crantzio) si non sint, rogat, anne sint? Ubi vel ipse subsequo mox

Lepidio, adeoque diversæ plantæ, priora tria synonyma adsignat. Quorsum ergo omnis illa verbosa disceptatio? scilicet tandem hinc opera factum esse sua jactat, *ut plantulæ hæ non amplius confundi, & ea dijudicari, quam Hallero male Linnæus movit, lis possit.* At ego nec de hac lite apud laudatos auctores reperire quidquam potui.

5.

Stirp. austr. p. 11. in *Lepidio Draba* (Cochlearia Draba Linnæi) filiculæ describuntur *obverse cordatæ*, quæ recte *cordatæ* sunt.

6.

Ad *Drabam Austriacam* (*Drabam hirtam* Linnæi) pag. 12. Quantunvis Linnæus hanc plantulam in Systematis editione anni 1759. sub *Drabæ hirtæ* titulo, sed sine ullo synonymo, quod aliquam lucem adferre potuisset, vulgasset, ob filiculas hic dictas *obliquas*, in nostratibus plantis fere rectas, credebam, eandem a me in alpibus observatam plantulam debere esse novam, & in Enumeratione *Drabam stellatam* vocavi. Sic etiam Crantzius novam putavit, dixitque *Drabam austriacam*, addens in Fasciculo primæ editionis: *primus inveni, dein etiam duobus abhinc annis in instructissimum cæsareorum hortum viennensem ex Schneeberg illata fuit.* Scilicet ego intuleram. In stirp. austr. pag. 12. autem solum *primus inveni* legitur, omissis reliquis. Quo quis pacto asserere possit cum certitudine, se primum plantam *invenisse*, non capio, imprimis in regione, in qua plures Botanici eodem tempore herbas investigabant, & ante illum investigaverant, amplius a Mygind, Kramerus, egregius præmature extinctus Mitley, indefessus Rammeth hortula-

tulanus, Popowitzius, ego atque alii. Cur soli Crantzio hæc assertio tam familiaris? Responsio ex supra dictis ad Peltariam peti. potest.

Iterum etiam hic, ut & alibi, quæstiones recurrunt synonymicæ, *an Draba sit Linnæi incana? an Draba ejusdem nemorosa?* Ex scrupulis autem quinque, scilicet 1) quod non sit nemorosa, 2) non sit annua, 3) folia non habeat majora quam *Draba muralis*, 4) flores non habeat luteos, & 5) non sit ramosa, injectis, judicavit, nec esse hanc nec illam. Nec certe esse poterat. At vero, quare ergo quæstionibus & responsis inutilissimis oneratur opus, quas descriptio bona sponte superfluas reddit non tantum, sed quæ lectorem, ut credat, inducunt, summam inter tales plantas similitudinem esse oportere, quæ tamen neutiquam est.

7.

Linnæi errore, qui suæ *Drabæ alpinæ* omnia attribuerat synonyma plantulæ ab illa diversissimæ & in operibus suis desideratæ, factum est, ut mecum Crantzius atque Scopoli hanc ipsam a nobis inventam pro *Draba* Linnæi *alpina* haberemus. Sed errorem suum correxit dein Linnæus, nostratam plantulam ab alpina sua separans, vocansque *aizoidem*. Corruunt ergo in stirp. austr. pag. 13. legendæ animadversiones in Linnæum, utpote quem tunc noveramus de longe alia quam de nostrate loqui.

8.

Stirp. austr. pag. 16. *Alyssum saxatile* Linnæi, omnibus *Botanicis austriacis* ignotum, reperisse se, ait Crantzius, anno 1767., nescius, me

idem jam anno 1763. in itinere ad fodinam aluminarem Crembfienfem ibidem ex montibus faxosis erutum in hortum Botanicum intuliffe.

Caules in hac planta plures evadunt bafi duriores, hyeme perfiftunt, & fic frutescere dici poffunt. Superftites enim caudices illos haud effe partem radicis, docent emarcidæ foliorum adhærentium reliquiæ. Folia, quæ ego vidi, omnia verfus bafin angufte definunt, ut lanceolata dici queant. Et hæc ftrictè integra funt, hoc eft, ad mentem Linnæi non divifa in lobos aut finus; rariffime vero integerrima, nam funt aut repanda, aut dentata, aut incifo-ferrata. Neque igitur video, cur Linnæi determinatio *foliis integris*, quam adeo Crantzius culpât, ftare non poffit. Certe non cum *foliis integerrimis*, quem terminum ille in citato fynonymo Royeni Linnæique falfo his viris adfcribit. Aptius tamen Linnæus jam duobus annis ante Crantzii opus *integris* in *repandis* mutavit. Sed correctiones Linnæanæ alto folent premi filentio.

Tandem componet, qui poterit, effata Crantziana fequentia. *Radices hujus plantæ minime duræ, nec frutescentes, fed inftar aliarum plantarum antifeorbuticarum corrumpuntur* (ut de radicibus taceam, nunquid inter antifeorbuticas habemus veros frutices?) *ut in loco natali vidi & exemplaria attuli.* Tum in eadem obfervatione: *radicum capitati & diffufi caudices quafi fuffruticant.* Clarius in radicis progrefsa descriptione: *annofæ ftirpes fublignefcentia fere capita habent, foliis exaridis & emarcidis veftita.*

Pro fynonymo citat Harduini *Alyffum petræum*, figuramque ejus non probat; quæ tamen planta, filiculis donata ovatis nec orbicularibus, ut alia taceam momenta difcriminis, vel ex ipfa etiam mente Harduini autop-
tæ,

tæ, diversissima est ab *Alyssso saxatili*, cuius non minus bonam descriptionem iconemque idem vir in ejusdem operis parte prima pag. 16. Tab. 7. dedit.

9.

Lunariam annuam stirp. austr. pag. 18. Crantzius asserit Viennæ ubique in hortis obviam esse, etiam alibi. Ego huc usque in nullo horto Viennensi, nec alibi in Austria offendi. Ubique est *Lunaria rediviva*, ab annua facile discriminanda filiculis & foliis.

10.

In decima editione Systematis sui Linnæus asseruit, *Thlaspi montanum* habere petala calyce minora; atque ex hoc erroneo asserto dubitari coeptum est, qualisnam esset planta Linnæi, & enatæ inde conjecturæ errores multiplicaverunt. Tum etiam attribuebat Linnæus plantæ suæ folia cuneiformia, Hallerus cordata, unde difficultas increvit. At vero quum jam in Specierum altera editione 1763, & in Systematis editione duodecima 1767., tum etiam Hallerus anno 1768. hæc suas hallucinationes plene correxerint, quare Crantzius anno 1769. easdem difficultates in stirp. austr. pag. 23. memoratis viris obtrupit, quæ nusquam ultra existunt?

11.

Atque ibidem porro Crantzius audias, sequentia dicentem. „Cæ-
„terum in *Thlaspi* tertio pumilo Clusii hist. pag. CXXXI. ordinando, ad-

„ huc major difficultas. Linnæus sub *perfoliato* cogit, hunc secutus Kra-
 „ mer. Sed utique definitioni repugnat; filiculam enim obcordatam cum
 „ stylo permanente, etiam magno, planta habet. Ad varietatem *perfoliati*
 „ etiam Hallerus revocavit. Recte Clusius sub *montano* ordinavit, cum &
 „ hæc planta floris petala longe majora habeat. Itaque sit *Thlaspi alpinum*.
 Hactenus Crantzii. At vero si Clusius recte sub *montano* ordinavit, cur
 Crantzii novam speciem facit? sed minime sic ordinavit Clusius, uti facile
 unicuique ex consultâ ejus lectione elucescet. Deinde anne quidem Lin-
 næus, Hallerus & Kramerus, cogentes *Thlaspi* tertium pumilum Clusii ad
perfoliatum Linnæi, erraverunt? Ego omnino ad laudatos viros accedo, &
 hoc ipsum esse, persuasus sum. Nam ubinam quæso Clusius meminit *styli* in
 suo hoc *Thlaspi permanentis*, *etiam magni*? Quin potius in Clusiana plan-
 tulæ fructescentis figura stylus desideratur omnis. Tum etiam Clusius flores
 asserit *pufillos*, & tales icon Clusiana exhibet; *crescere*, ait, plantam in *pe-*
tris, & *siccis quibusdam*, *umbrosis tamen*, *Austriæ collibus*. Quæ omnia qua-
 drant in *Thlaspi perfoliatum*, minime in Crantzii *alpinum*, alpinam plantam,
 petalis amplis donatam.

Atque sic *Antiscorbuticas filiculosas*, scilicet primum ordinem primi
 Fasciculi Crantzii, satis prolixè recensui. Ut tædio temporique parcam,
 ex altero hujus Fasciculi ordine, tum & ex Fasciculis reliquis, unum aliudve
 dumtaxat exemplum adferam.

I 2.

Ex descriptione & loco natali indicato elucet, Crantzium *flor. austr.* pag. 28. sub *Eryfimo* suo *tertio* intelligere *Cheiranthum alpinum* Lin-
 næi,

næi, maleque hinc apud illum audire *Erysimum cheiranthoides*. Sit rectius *Erysimum* ob filiquas tetragonas quam dicendus *Cheiranthus*, super qua re non disputo, sed propterea nec est *Erysimum cheiranthoides* Linnæi, nec Halleri citata planta, nec Tournefortii, nec Lobelii, nec Johannis Bauhini, qui omnes agunt de eodem *Erysimo Cheiranthoide*, quantumvis Crantzius asserat, Hallerum *ex natura* describere, & Lobelii iconem esse *commodam*. Certe commodior fuisset figura Lobelii ic. 205. Solum Casparis Bauhini synonymum huc quadrat.

13.

Ibidem nova proponi videtur planta sub titulo *Erysimi pannonici*. Hoc tamen omnino est *Erysimum hieracifolium* Linnæi. Hic primum Johannis Bauhini synonymum genuinum est. Reliqua omnia ad *Cheiranthum erysimoidem* pertinent, utut iterum Crantzius pro sua planta figuram Johannis Bauhini *bonam*, Halleri *pulcram* prædicet. Dein vera synonyma dubitanter recenset, & rejicit.

14.

Stirp. austr. pag. 29. *Erysimum ramosissimum* ceu novum enumerat, verum *Erysimum repandum* Linnæi. Synonymia hæc est. *An Hesperis sylvestris parvo flore. Bauh. prodr. pag. 103? Sed flores subcæruleos facit, qui in nostra flavi sunt. Sed cum certe ob hoc & ob alia esse nequeat, cur inutili quæstione lectorem moratur? Est enim Bauhini illa planta Hesperis africana* Linnæi. *Hesperis caule ramosissimo, foliis lanceolatis sæpius dentatis, Linnæi hort. Cliff. Non alia definitio aptior, sed synonyma expungenda sunt, quod jam*
Roya-

Royenus fecit. Est iterum hæc *Hesperis africana*, ergo nec expungenda synonyma sunt, nec expunxit illa Royenus, sed omisit tantum creditam a Linnæo aliquam ejus varietatem. *An Hesperis leucoii folio, siliqua quadrangula. Tourn?* Quis credidisset, hic dubitantur synonymum proponi posse, quod ceu certum ad antecedentem plantam jamjam relatam fuisset? Sed nec ad priorem nec ad hanc spectat.

15.

Ex Fasciculo *Multiflorum*, qui perquam plurima animadvertenda offert, unicum genus *Papaveris* pag. 137. seligamus, cujus enumerantur species *Papaver rhæas, album & nigrum, Burseri, & dubium.*

Papaver dubium negat Crantzius in Enumeratione mea plantarum agri Vindobonensis contineri, quod tamen unusquisque præter illum istuc inveniet. Dein adducit determinationem specificam hujus *Papaveris* Linnæanam, omissa capsularum glabritie & sine nomine Linnæi, & nunc post acceptum nomen Linnæi triviale, post adhibitam quoque hujus specificam determinationem, rogat, *an Papaver dubium Linnæi sit? an sit Papaver Argemone ejusdem?* sibi-que respondet, *esse utrumque.* Certe planta, quam hic Crantzius describit, est *Papaver Argemone*, in Austria etiam obvium, nullatenus vero *dubium* Linnæi, quæ duas distinctissimas species constituunt, quas Crantzius confundit, atque hinc hallucinationes illæ Crantzianæ in Synonymia & utraque sua Observatione. Fere inducor, ut credam, Crantzium *Papaver dubium* genuinum non vidisse, nisi sit illud, quod in prima Observatione capsulis glabris circa *Rodaun* repertum asserit. *Papaver Argemonen* capsulis donatum glabris nunquam mihi videre contigit. Tum etiam non capio, quo potuerit pacto hoc
papa-

papaver rodaunicum *capsulis oblongis glabris* distinguere a Papavere rhœade *capsulis oblongis glabris*, quod ceu varietatem Papaveris rhœados num. II. proposuit. Fortassis & hoc erat *Papaver dubium*.

Leve quiddam est, quod *Papaver album* & *nigrum*. *Offic.* dicat, nec addat nomen triviale Linnæi *somniferum*, dum tamen etiam hujus autoris determinatione specifica utatur, sed iterum non salutato autore. Hujusmodi nominum omissiones lectori molestiam tamen creant in inquirendo.

Papaver alpinum Linnæi cur in *Papaver Burseri* mutandum fuerit, nullam necessitatem perspicio; quantumvis Crantzius perspexerit dum ait: ego *Papaver Burseri* dixi, quod alii *alpinum* vocant, quoniam nostrum a *Bursero* rite descriptum, & in *Austria* primo ab illo inventum. Quot igitur plantarum millia nomina ex hac necessitate venirent immutanda? An *Burserus* invenit primus? Vix a me impetrare possum, ut credam, plantam in alpibus nostris minime raram elegantiaque sua jam eminens se commendantem inventam a *Clusio* non fuisse; sed inde etiam non magis capio altum illud *Clusii* de omni papavere silentium. In nostra hac planta flores perpetuo *nivei* sunt, in *Papavere* autem *nudicauli* Linnæi plerumque *lutei*, rarius *albidi*. Sed quum Crantzius in synonymia utramque plantam confudit, & pro una eademque habuit, quæ sunt inter se diversissimæ, hinc tota ejus disceptatio de colore floris aliisque autoribus sponte corrui.

Ex Fasciculo *Umbelliferarum* sit nobis *Laserpitium asperum* exemplo, stirp. austr. pag. 179. Novam igitur quis crederet plantam, & a Linnæo non

recensitam? minime; subjungit enim, *esse Linnæi Laserpitium chironium certo*; sed quod nec *Enumeratio* mea nec *Elenchus* Krameri haberent. At habent omnino sub *Laserpitii latifolii* genuino Linnæi nomine; quod iterum novo titulo mox vocat Crantzius *Laserpitium glabrum*. Sic nunc possideremus *Laserpitium chironium*, *asperum*, *glabrum* & *latifolium*, unam eandemque plantam. Sed præterea *Laserpitium chironium* Linnæi est planta, quæ in operibus quidem Linnæi, alibi autem non existit in terrarum orbe, & cujus omnia synonyma sibi vindicat *Pastinaca Opopanax*. *Nemo descripsit*. Plurimi descripserunt.

17.

Ex Fasciculo *Ringentium* stirp. austr. pag. 256. Obs. I. *Betonica Alopecurus ex caractere Linnæi*, cujus vis in eo est, quod calyx quinquesfidus sit aristatus, corollæ labium superius planiusculum tubo cylindrico, nunquam cognosci potest. Credas ergo, longe alium aptioremque characterem a Crantzio assignatum fuisse? Hunc pag. 255. apud illum sic leges, & comparando miraberis. *Calyx quinquesfidus aristatus duriori aut molliori arista. Corollæ labium superius planiusculum, tubo cylindrico. Qualis est arista durior aut mollior?*

18.

Densum hunc Fasciculum ut seponamus, videamus adhuc agmen claudentem *Digitalem luteam* pag. 354. Casparus Bauhinus in *Pinace* pag. 244. quatuor Digitales recensuit flore luteo; dumque omnes ab eo hic citatos auctores attente consului, concludere cum aliqua certitudine me posse existimo, primam ejus *Digitalem* esse *ambiguam* Linnæi, & sub tribus subsequis unam ean-

eandemque Digitalem intelligi *luteam* Linnæi. De *ambigua* autem prima facta apud Linnæum mentio legitur in Systematis editione tertia & decima anni 1774. *Lutea* Linnæi in Austria nedum sylvestris detecta fuit, ut sub *lutea* Crantzius loquatur de *ambigua*. Hallerus jam separaverat utramque, & solus ex recentioribus, & verissime, qui tamen culpatur a Crantzio, *non bene separasse*. Non consulto per negligentiam Hallero, inventam a me in Austria Digitalem dein dictam a Linnæo *ambiguam*, quam optime noram, esse ejus *luteam* non posse, nec ausus novam facere, ad *purpureæ* varietates albas amandabam in Enumeratione mea; re dein melius perpensa, in Observationum Botanicarum parte secunda distinctam esse speciem arguebam.

Crantzius in Obs. I. In Enumeratione (hoc nomine indicatur apud Crantzium semper opusculum meum, nisi placeat ipsi æque breviter Enumeratore me appellare; nomen ipsum rarissime & per incuriam in calamum irrepsit,) posita fuerat *Digitalis purpurea pro lutea*, (hoc falsum est) quod dein correctum fuit, hac adjecta in Observ. bot. part. II. nota: quoad Linnæanam determinationem quidem, sed forte a Linnæanis hujusce synonymis distincta planta, ita ut plures sint *Digitales lutescente corolla*, quæ diversæ a *purpurea*, inter se etiam specie differant. (& puto, verissime hæc a me asserta fuisse). Nunc respondeo, folia calycina ovata a foliis calycinis lanceolatis certe esse distinctissima ad oculum, & in hac re Linnæanam determinationem valere, sed labium superius bifidum in nostra non deprehendi. Nec ullus hoc affirmavit de *Digitali ambigua*, Hallerus incisum solummodo, Linnæus emarginatum pronuntiavit) hinc neque quoad Linnæanam determinationem *luteam* esse, (nunquam ego dixi *luteam* esse; at si non est, uti re vera nec est, cur ipse Crantzius vocavit *luteam*?) synonymis vero Linnæi convenire, quod falsissimum est.

In Obs. II. *Antheris*, per paria in formam crucis conniventibus cum calyce quinquesido, essentialem & inalterabilem Glecomati notam injussit Linnæus, nunc viderit ipse, an *Digitalis lutea* non sit Glecoma. Primum pro Linnæo respondeo, non inalterabilem characterem hunc Glecomati illum injussisse, nam cum signo dubii proponit dubius ipse. Dein agit hic solis de plantis hujus classis gymnospermis, quorsum *Digitalis* nulla spectat. Ego solum Observeo. — — —

19.

Ex Fasciculo *Papilionacearum* breviter excerpam quædam. Stirp. austr. pag. 370. Obs. III. Quia Crantzius non invenit *Ononidem minutissimam* in Austria, audet aliis hujus inventionem etiam indecenter negare. Inveni ego certissime in acclivibus gramineis montium circa Thermas Badenses; tum etiam pluribus in similibus locis ex toto illo tractu montium a Medling ad memoratas Thermas copiosam clarissimus Schivereck, nunc Chemiæ & Botanices Professor Leopoliensis, quem testem appello, & qui ad iconem in Flora austriaca expressam sylvestria specimina attulit.

20.

Stirp. austr. pag. 388. Obs. ad *Viciam militantem*. Mirandum omnino est, quod *Johannis Bauhini* plantam, quam jam suo tempore tanquam ex orco vocatam reliquit *Scheuchzerus*, nullam omnino memoriam injecerit unquam Linnæus. Jam diu, scilicet anno 1737. in Flora Lapponica Linnæus hanc plantam recensuit, & dein in Speciebus sub titulo *Viciæ sylvaticæ*, in Austria etiam sylvis Etschero adfuit a clarissimo Schivereck detectæ. Sed
non

non citavit ille aut Hallerum, aut Bauhinum, aut Scheuchzerum; cui vacillationi aut si vis negligentiae Linnæanæ subvenit Hallerus, citans ipse Linnæum. Atque sic plantæ cognitio evasit firma & indubia. Quorsum ergo illæ, quæ in hac observatione sequuntur, effutitæ contra Linnæum ineptiæ? Sed quod hic omnino mirandum magis & quam maxime est, Crantziana hæc planta, *Vicia ejus militans*, cum Halleriana, Linnæana, Bauhiniana & Scheuchzeriana nihil præter genus habet commune, longe ab hac aliena. Unde tota observatio error est.

21.

Stirp. austr. pag. 392. Ad *Viciæ lathyroidis* iconem in Hermanni Paradiso & in Oederi Flora danica exclamat: *optime*. In Observatione sua dicit: *Oederus* (in icone) *cirrhos non habet*, quos *Hermannus pinxit*, & ego in mea planta video; *folia caulina ad hæc in utraque icone diversa sunt*, & meæ plantæ nulla conveniunt.

22.

Stirp. austr. pag. 416. *Astragalum austriacum*, quo se Enumerationem meam premere posse, sibi more solito finxit, *se omnium Austriorum scriptorum primum invenisse*, ait, dum tamen una Clusium austriacos inter autores primum citat, qui annis ducentis ante illum & invenit plantam, & descripsit.

23.

Stirp. austr. pag. 413. ad *Astragalum pilosum*. *Onobrychis tertia*. Clusius bene & ad vivum, ut, cur primum hujus plantæ possessorem non excitaverit Linnæus, capi non possit. At facile capiunt alii. Sic præter Linnæum nec excitavit Hallerus Clusium, & dubitanter dumtaxat ego illum. Quin descriptio & figura Clusii tam parum satisfaciebant Casparo Bauhino, ut hic cum in Pro-dromo suo tum in Pinace non tantum non citaverit Clusium, dum de Astragalo piloso sub titulo *Ciceris montani lanuginosi erecti* ageret, sed potius Clusianam plantam, ceu diversam distinctamque, inter *Astragalos* suos locaret. *Impressos corollæ nigricantes radios*, a Clusio suæ plantæ attributos, nemo in Astragalo piloso vidit; quin Ammannus flores expresse asserat *flavescentes unicolores*. Nimia igitur audacia Botanici extranei traxissent Clusii *Astragalum* ad pilosum suum, nec cum certitudine facere id Botanici Austriaci poterunt, nisi postquam in ipso Clusiano loco natali pilosum invenerint, nec alium, quem indicare Clusius potuisset.

24.

Stirp. austr. pag. 432. *Coronillæ coronatæ stamina* dicuntur *connata*, quæ manifeste sunt diadelphæ.

25.

In *Orchidum Fasciculo* ad *Corallorhizam* pag. 466. legere possumus Observationem, septem & quinquaginta lineas longam, quæ tota quanta hinc nata est, quod *Pseudolimodorum* Clusii in Austria invenire Crantzio haud contigerit, partim veram, partim erroneam, sed omnino inutilissimam.

26.

Stirp. austr. pag. 488. ad *Orchidem Halleri*, quæ est *Orchis globosa* Linnæi, in Observ. II. Crantzius ait: *Cum conqueratur illustris vir Hallerus, vulgarem plantam, frustra se monente a Linnæo ad alienissimam aliam longissimo donatam calcare reduci, etiam nuperorum scriptorum neminem eam cognovisse, volui eam plantam, quæ Botanicis diversimode esset cum aliis plantis confusa & exactius Hallero illustrata, Orchidem Halleri dicere.*

Linnæus in prima Specierum editione anni 1753. ex *Orchidibus pyramidalis & globosa*, male confusis, unicam fecerat sub titulo *pyramidalis*, & hinc etiam male debuerat Hallerianum *globosæ* synonymum ad *pyramidalem* revocare. Sed videtur jam anno 1755. errorem suum agnovisse Linnæus, nam in prima editione Floræ suecicæ agens de *pyramidalis* Hallerianum nunc *globosæ* synonymum omisit. Anno 1759. in editione Systematis decima hanc suam sententiam demonstravit evidentius, dum jam *globosam & pyramidalem* asserat distinctas, omnium evidentissime in Specierum altera editione anno 1763, in qua Halleri synonymum *globosæ* rite ad *globosam* retulit. Ad illa priora Hallerus animadvertisse non videtur, qui in Actorum helveticorum volumine quarto pag. 145. *frustra me monente* pronuntiavit; aut saltem dissertationem suam de *Orchidibus* Societati helveticæ pluribus ante annis tradidisse, quam volumen illud anno 1760. in publicum prodiret. Tum etiam ego in Enumeratione mea jam anno 1762. utramque *Orchidem*, & *globosam* quidem cum Halleriano synonymo suo adjecto, descripsi. Cui bono igitur tota illa observatio anno demum 1769. a Crantzio obtruditur Botanicis? Et cui bono *Orchis globosa*, sub hoc titulo omnibus nunc cognita Botanicis, in *Orchidem Halleri* est mutanda? An aliud est, ac si monstra sibi fingat, ut habeat, quæ debellet, & occasionem nanciscatur in alios inclementer dicendi?

27.

Stirp. austr. pag. 500. ad *Orchidem masculam*. Hæc Orchis nova est, quam ego *palustrem* vocavi, & nihil simile cum *mascula* Linnæi possidet. Pro synonymo hujus suæ plantæ Crantzius adducit Orchidem quintam Clusii, & hujus *iconem commodam* laudat. Sed hæc Clusii Orchis est *sambucina* Linnæi, cum icone certe commoda hujus, sed pessima, si repræsentare masculam deberet. Halleri determinationem in Orchide sua mascula male corrigit, & Linnæum in Rudbeckii synonymo injuste carpit; nam non est Crantziana Halleri aut Linnæi planta. Casparum Bauhinum male citat. Orchidis Vailantianæ duodecimæ figuram bonam prædicat, quæ certe Orchidem hanc Crantzii nec exprimit, nec exprimere potest, cum sit alienæ plantæ.

CONTENTA IN HOC VOLUMINE.

	pag.
I. Minera plumbi spatosa Carinthiaca	4
II. Valeriana celtica	24
III. Observationes Botanicæ	33
IV. Materia viridis thermarum Carolinarum	171
V. Plantæ rariores Carinthiæ	186
VI. Animadversiones in Crantzii stirpes Austriacas	365

spissumque. Usta solvitur in cineres, qui ex quatuor unciis radicis enati, elixando dimiserunt grana sex salis alcalini fixi vegetabilis, relictis terræ calcareæ drachmis duabus cum viginti quinque granis. Etiam refinosi multum possidet, ut ex unciis quatuor radicis ope spiritus vini rectificati obtinuerim longa digestionem & subsequuta evaporatione drachmas sex extracti spirituosi.

§. 7.

U S U S.

Magna copia quotannis in Styria eruitur. Judenbergensia rura, teste Matthiolo, suis e montibus quotannis innumeros comportant fasciculos, quibus magnos admodum replent faggos, & mercatoribus vendunt, qui in Syriam & Ægyptum mercimonia convehunt; siquidem (ut ferunt) Syriis & Ægyptiis celtica nardus maxime expetitur, ut balneis eam imponant, quibus frequenter utuntur.

Reverendus Wulfenius in epistola communicavit sequentia. Hic locorum exiguus ejus est usus. In fasciculos colligitur, & ad arcenda insecta adhibetur; aut suffimenti loco, plerumque a pauperculis, etiam ad infirmorum lectos; ego intolerabilem odorem, & capitis dolores causantem, odi. Græcenses quidam mercatores aulæ viennensi duo aut tria millia florenorum quotannis pendunt pro privilegio exclusivo, cum planta hacce in Turciam & ad Indos usque commercium instituendi; atque eo fine rusticos conducunt, quos vulgo *Speichgræber* sive Foffores Spicæ dicunt, qui per alpes Styriacas & Carinthiacas, magno earum cum damno, plantulam eruunt, in fasciculos

ligant, & pro libræ demum pondere plantæ ficcæ semialterum, aut duos summum crucigeros obtinent. Fasciculis his ingentia onerantur dolia, quorum ad tricena quovis anno Tergestum, ac inde ultra trans mare mittantur.

Odor multo vehementior, quam Valerianæ vulgari, vires ex mente Halleri promittit majores; nec dubitat ille, quin ad nervorum instabilitatem perinde ut Valeriana sylvestris, & magis valeat. Geoffroy vires easdem cum Spica indica statuit; majore tamen cum utilitate in urina cienda, ventriculo roborando, & flatibus discutiendis adhiberi dicit. Linnæus illi virtutem antispasmodicam, diureticam & anthelminticam tribuit. Hodie in Europa fere neglecta est. In uno alterove medicamine composito apud nos adhucdum adhibetur, ut in Theriaca & in Pulvere specierum hieræ picræ.

Si Dioscoridis descriptionem Nardi celticæ, patriamque eidem istic adsignatam, consulimus, videtur ille de nostra plantula agere. Hanc autem intelligere sub Saliunca sua non potuit Virgilius, qui cum roseto comparans loqui debuit de plantula apud Romanos vulgo obvia & notissima, nec de tali, quæ solas ad alpium nives crescit.

Valeriana celtica L.

T. 2. p. 146

Boletus cinnamomeus

T. 3. / 116

Lichen perforatus

Lycopodium pectiniforme

Fig. 2.

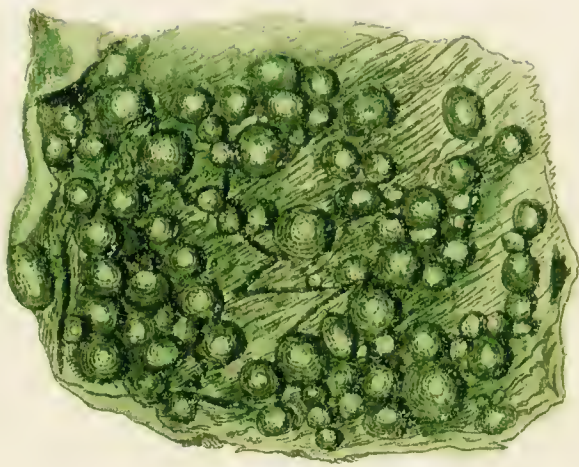
Fig. 3.

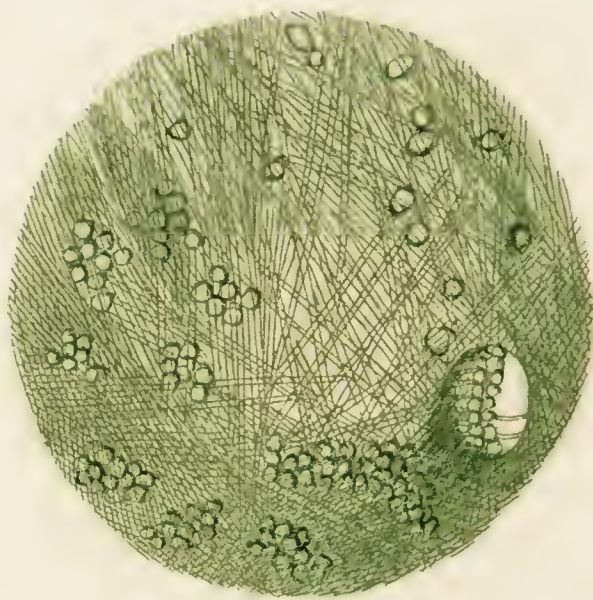
Lycopodium pectiniforme

II.

I.

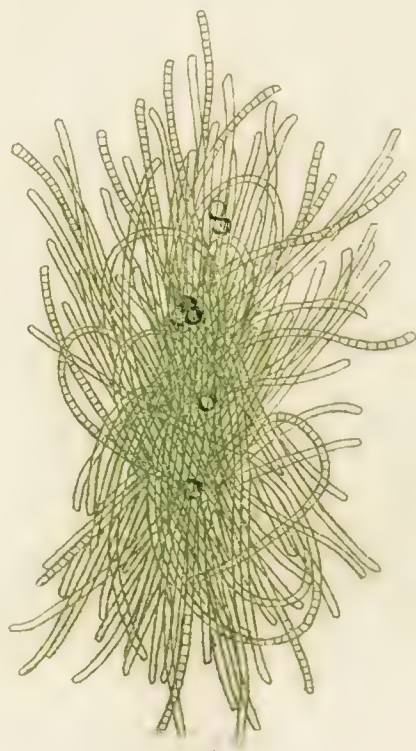
III.

VI. *pl. / 8e*

IV.

V.

Ranunculus acris

Ranunculus scutellifolius

T. 8. p. 129

Ranunculus glaucoles

Ranunculus fava

Fig. 3.

Fig. 2.

Fig. 1.

Ranunculus glacialis

Plantago scabulata

Asperula adnata

p. 197 *Lepifera dissoluta*

T. 12

p. 192 *Androsace verna*

Saxifraga aizoides

p. 207 *Psittacanthus acanthus*

f. 241. *Asteriscus polygama*

p. 244. *Artemisia canadensis*

Fig. 1.

Fig. 2.

p. 245. *Artemisia ciliolata*

A. 243 Anemone multifida

T. 1

Fig. 1.

Fig. 2.

A. 145

Lonicera batoniifolia

5. 10.

— p. 261 *Stellaria biflora*

p. 256 Helianthus canadensis

Sp. 203 *Crucifera latifolia*

fr. 259 Achillea millefolium

Ostrya alba

